

Derleyen : A. YALÇIN

haziran

1 MAYIS 1989

Taş Değil Yürekti Elimizdeki

Toplu-Bireysel Dilekçeler ve Mektuplar

Haziran Yayınevi

HAZİRAN YAYINEVİ - 16

1. Basım Mart 1990

Derleyen: Alişan YALÇIN

TAŞ DEĞİL YÜREKTİ ELİMİZDEKİ

Baskı: Kurt İş Matbaa
HAZİRAN YAYINEVİ: Alayköşkü Cad. Sıdıka Batu İş Hanı No: 12/303
Cağaloğlu-İST. Tel: 528 61 08

1 Mayıs 1977'de şehit düşenler
ve
Mehmet Akif Dalcı'nın anısına...

1 MAYIS 1989

Taş Değil Yürekti Elimizdeki

Derleyen: Alişan YALÇIN

Haziran Yayınevi

ÖNSÖZ

Oligarşi 1 Mayıs saldırısının bir parçası olarak mahkemeleri de devreye sokup, bir "1 Mayıs Davası"nı gündeme getirdiğinde 1 Mayıs direnişçileri için iki yol vardı. Ya direnişi mahkeme salonlarında da sürdüreceklerdi, ya da "kenardan dolaşarak" kurtulmaya çalışacaklardı. Ki bu ikinci yolu tercih etmek, 1 Mayıs davası özelinde "direnişçi" kimliğinden de vazgeçmek anlamına gelecekti.

"Kenardan dolaşarak" kurtulma çabaları "1 Mayıs'a katılmadım" olarak biçimlenmek durumundaydı. Bu ise 1, Mayıs'ı suç olarak kabullenmek anlamını taşıyordu ve 1 Mayıs'ın meşruluğunu sağlamak için sürdülen direniş, dökülen devrimci kanı bir kenara itiliyordu.

Oysa alanlarda sokaklarda dişe diş, göze göz bir kavgayla sürdürülen ve 12 Eylül sonrasında en büyük mesafeyi 1 Mayıs 1989 günü kateden direniş, mahkeme salonlarında da sürdürülmeliydi. Sadece alanlarda-sokaklarda değil, mahkeme salonlarında da meşruluğumuzu, haklılığımızı haykırabilmeliydik. Çünkü gerçekten haklı ve meşru olan 1 Mayıs'tı, 1 Mayıs direnişçileriy-

di. Bu haklılık ve meşruluğu kazanılmış bir hak olarak işçi sınıfının cephaneliğine yerleştirmenin yolu buradan geçiyordu.

Ve 1 Mayıs direnişçilerinin yarıdan çoğu direnişi mahkeme salonlarında da sürdürdüler. "Katıldık" dediler ve 1 Mayıs'ı nasıl değerlendirdiklerini, neden katıldıklarını, neler yaşadıklarını, duygularını, tepkilerini toplu dilekçelerinde ve bireysel sorgularında dile getirdiler.

Sanık olmadılar!..

Hepsi birer suçlayan olarak 1 Mayıs katliam girişiminin hesabını sordular, Mehmet A.DALCI'nın katilini istediler.

1 Mayıs Yargılanamaz!..

1 Mayıs Engellenemez!..

Sloganlarını mahkeme salonlarında bayrak yapan bu direniş çilerin mahkemeye verdikleri toplu dilekçe ve bireysel sorguları ile mektuplarının kısaltılmış hallerini okuyucuya sunarken bu dilekçe ve sorgular ile bunları ortaya çıkaran tavrın direniş gelenğimize önemli bir tecrübe kazandırdığı inancımızı vurgulamak istiyoruz.

HAZİRAN YAYINEVİ

TOPLU DİLEKÇELER
BİREYSEL SORGULAR

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Toplu Dilekçe

1 Mayıs 1989 tarihimizin bir parçası oldu.

Ve bugün egemen güçler 1 Mayıs'ı kendi istedikleri gibi tarihe yerleştirmeye çalışıyorlar. Bunu yapmaya çalışırken de her türlü aracı kullanmaktan geri durmuyorlar.

Evet, ellerinde her türlü araç var gerçektende. Ama en önemli şeyden, haklılıktan-meşruluktan yoksunlar. Bu ise onların tüm araçlarını ve çabalarını boşa çıkaracak bir silah olarak bizlerin, yani 1 Mayıs'ı savunan ve katılan bizlerin elindedir.

Bizler;

1 Mayıs işçi sınıfının Birlik, Mücadele ve Dayanışma günüdür, bayramıdır, kutlanmalıdır derken de;

Taksim 1 Mayıs Alanı'dır, 34 işçi kardeşimizin anısı oradadır, 1 Mayıs orada kutlanmalıdır derken de;

Bu inançla 1 Mayıs sabahı çeşitli yönlerden Taksim Meydanı'na girmek için türkülerle yürürken de;

1 Mayıs Alanı'na çıkan yollarda polisin cop-sopa, tekme ve yumrukları karşısında direnirken de;

Şişhane'de, Tarlabaşı'nda üzerimize yağmur gibi yağdırılan polis kurşunlarını hiçe sayarken de;

Beyoğlu Emniyet Amirliğinde, Kasımpaşa karakolunda ve 1.şubede dayak yiyip, işkence görürken de;

Savcının ve sorgu yargıcının karşısında ifade verirken de; Tutuklanıp cezaevine gönderilirken de; Bu mahkemeye sorgu verirken de;

MEŞRU VE HAKLI OLAN BİZDİK!

Meşruluğumuz ve haklılığımız; en yüce değer olan emeğin sahibi olmamızdan, emeğin ve emekçilerin yanında olmamızdan gelmektedir.

Meşruluğumuz ve haklılığımız; 1 Mayıs'ın sahip olduğu misyondan, altında yatan gerçekten gelmektedir.

Meşruluğumuzu ve haklılığımızı inkar edenler emeğin en yüce değer olduğunu inkar ediyor demektir.

Meşruluğumuz ve haklılığımızı inkar edenler, emekçilerin 8 saat değil de, tam gün köleler gibi çalıştırılmasını istiyor demektir.

Meşruluğumuzu ve haklılığımızı inkar edenler haklının, yeninin ve geleceğin karşısında, haksızın, çürüyüp köhneyen, eskinin ve karanlık geçmişin yanında saf tutuyor demektir.

Meşruluğumuzu ve haklılığımızı inkar edenler, ezilen-sömürülen emekçi çoğunluğun değil, bir avuç sömürücü azınlığın egemen olmasını istiyor demektir.

Meşruluğumuzu ve haklılığımızı inkar edenler, 1886da Chicago'da başlayan, 1977de ve 1989'da İstanbul'da son halkaları görülen işçi katliamlarını destekliyor demektir. M.Akif DALCI kardeşimizin katlini sevinçle karşılıyor demektir.

Evet, 1 Mayıs'a karşı olanlar, 1 Mayıs'ın meşruluğunu ve haklılığını kabul etmeyenler yüz yıl boyunca kan dökmüş, katliam yapmışlardır.

1 MAYIS ENGELLENEMEZ

1980 12 Eylül'ü ile beraber tüm haklar gaspedilmiş, kitleler düşünmeyen, görmeyen, duymayan robotlar haline getirilmek istenmiştir. Denileni yapmaları gerekirdi. Onlar yönetilmeye layıktı, yönetmeyi beceremezlerdi. Örgütlenmeleri, bilinçlenmeleri engel-

lenmeli, mücadele geleneklerine sahip çıkmamalıydılar. Dolayısıyla onların birlik, dayanışma ve mücadele günü hafızalarından ne yöntemle olursa olsun silinmeliydi. Ama hesap tutmadı. Ekonomik-politikanın iflasıyla birlikte tepkiler artıyor, emekçiler tarihlerine sahip çıkıyorlardı. 1988'lerde alanlardaydılar. 1989'da daha kitlesel olacaklardı. Buna engel olunmalıydı.

Nitekim 1 Mayıs öncesi gazetelere göz attığımızda bu engelleme çabalarını çok açık görürüz.

Tüm 1 Mayıs başvurularının reddedileceğini yazar gazeteler.

"Çıkması muhtemel olaylara karşı 18 bin polis ve bekçinin yanı sıra, 18 bin askerin de hazır bekletileceğini okuruz gazetelerden. (1.5.1989, Basın)

Polisin "1 Mayısla göstericilere boyalı su sıkmaya ve böylece belirleyeceği eylemcileri gözaltına almaya" hazırlandığını öğreniriz gazetelerden.

İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi ARDALI'nın "Sade vatandaştan... işleri yoksa Taksim Meydanı'na çıkmamaları" ricasına tanık oluruz.

Ve savaş karargahı görevini görecek olan "Harekat Merkez" kurulur. Vali, Emniyet Müdürü ve İl Jandarma Alay Komutanlığından oluşan bu "Harekat Merkezi"nin görevi gerçekten de bir savaş yönetmekti. Çünkü gerçekten bir savaşa hazırlanıyorlardı. Bu savaşın aracı ise Devlet Bakanı Cemil ÇİÇEK'in ağzından şöyle ifade ediliyordu:

'Tarihi takvimlerden değil, zihinlerden çıkarmak" (30.4.1989, Basın)

Bilmedikleri bir nokta vardı: Halkın gücü. İnsanlar akın akın gidiyorlardı alana, tüm dünya halklarıyla aynı coşkuyu, aynı ruhu birlikte yaşamak için. '77'de verdikleri şehitlerini anmak için.

Bu nedenle engelleyemediler 1 Mayıs'ı.

Kan döktüler, kol-bacak kırdılar, işkence yaptılar, ama yine de 1 Mayıs'ı engelleyemediler.

1 Mayıs 1989'da binlerce kişinin 1 Mayıs Alanı'na girmesini engellediler ama 1 Mayıs tarihini zihinlerden çıkaramadılar.

1 MAYIS DAVASI DEVLETİN KATLİAMCI YÜZÜNÜ ÖRTMEK İÇİN AÇILDI

Egemen sınıflar çıkarlarını korumak ve tezgahlarını bir kez daha sergilemek için bu davanın açılmasını istemişlerdir. İddianamesinden polis fezlekelerine kadar her şey sinsi bir planın parçasıdır.

Dava bu yüzden önemlidir.

Bizlerin, yani işçi sınıfından gelenlerin ve işçi sınıfının evlatları olan gençlerin, işsizlerin, yoksulların düşünceleri açıktır. Gizlimiz saklımız yoktur. Biz her yerde, her koşulda ve herkese aynı şeyleri söylüyoruz, aynı şeyleri haykırıyoruz: 1 Mayıs emeğin bayramıdır, bizim bayramımızdır.

Ama bu davayı açtıranlar sinsi niyetlerini saklıyorlar. Yalana ve demagojiye başvuruyorlar.

Diyemiyorlar ki; bu davayı, yıllardan beri sürdürdüğümüz devlet terörünü aklamaya çalışmak için;

1 Mayıs 1977 katliamının,

Maraşların, Çorumların,

Kasaplar Deresi'nin,

1 Mayıs 1989'da şehit düşen M.Akif DALCI'nın katlinin ve onlarca yaralının sorumlusu devlet terörünü gizlemek için açtık.

Bunları diyemiyorlar... Her zaman olduğu gibi yalan, demagoji ve çarpıtmaya sığınıyorlar.

Her kitle katliamının ya da katliam için saldırının ardından aynı oyuna başvuruyorlar.

Yine şubeler, işkenceler, iddianameler, cezaevleri devreye sokuluyor, davalar açılıyor, sanık sıraları dolduruluyor.

Ama kiminle dolduruluyor?

İşte ortada!

Bugün bu sıralarda 1 Mayıs katliamının sorumluları ve saldırgan kuklaları değil, biz varız! Biz yani emekçi sınıflar, biz işçiler, öğrenciler, ev kadınları, hemşireler, işsizler, biz katliama uğrayanlar kurşunlananlar, kitlesel tutuklananlar, alanlarda azgınca devlet terörünün saldırısına uğrayanlar... (....)

1 MAYIS YASAĞI ÜLKEMİZDE KURUMLAŞTIRILMAK İSTENİYOR

Bu davanın açılışına zemin oluşturan nedenlerle, hedeflenen amaçları birbirinden ayırt edemeyiz. Zira her olgunun, kendisini hazırlayan ilişki ve çelişkilerle doğrudan bağı vardır. Onunla karşılıklı etkilenme içindedir. Ve içinden çıktığı koşulların damgasını taşır.

1 Mayıs ile ilgili davanın açılışına kaynaklık eden nedenlerden birisi, hemen hemen her ülkede coşkuyla kutlanan 1 Mayıs'ın bizim ülkemizde yasaklanması ve hatta bu yasağın sürekli kılınması için sarf edilen çabadır. .

Temel amacı meşru olan 1 Mayıs'ı zihinlerimizde silmek, bizleri 1 Mayıs günleri sokağa çıkmaya çekinen bir korkunun-yılgınlığın kucağına atmak olan bu çabalar kimi zaman baskı ve zor kullanılarak kimi zaman entrika ve hile biçiminde gündeme geldi.

Bu çabanın çeşitli biçimlenişlerine soruşturmanın her aşamasında çok yakından tanık olduk.

Örneğin 1 Mayıs Alanı'na çıkan yollarda üzerimize yağdırılan kurşunların, kolumuzda-kafamızda parçalanan sopaların, suratımıza atılan yumrukların, tekmelerin tek amacı bizleri oraya geldiğimize pişman etmekti. Aynı yıldırma çabaları ilk anda götürüldüğümüz Beyoğlu Emniyet Amirliği ile Kasımpaşa ve Mecidiyekoy karakollarında da sürdü-

1.Şubede ise işkence ile dayağın yanında değişik bir taktik de gündeme sokuldu. Uygulanmaya çalışılan bu taktik iktidarın 1 Mayıs politikasını gözler önüne serdiği gibi bu davanın temelsizliğini ve açılışındaki temel amacı da ortaya koyuyordu.

Polis bizleri "1 Mayıs'a katılmadım, 1 Mayıs İşçi Bayramı değildir" biçiminde ifade vermek için zorluyor, bu şekilde ifade verdiğimiz taktirde serbest bırakılacağımızı söylüyordu.

Bu taktiklerden de anlaşılacağı gibi, polisin sorunu Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet edilmesi değildi. Polisin amacı 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olduğu gerçeğini örtbas etmek, bu bayramı inkar ettirmek ve böylece çok az bir sayıda in-

sanın kalmasını sağlamaktı. 1 Mayıs'a üç-beş kişiden fazla insanın katılmadığını göstermekti.

Böylece binlerce insanın katıldığı 1 Mayıs, üç-beş "kışkırtıcı"nın eylemi olacaktı. M.Akif DALCI'nın yanı sıra 1 Mayıs'a katılıp da yaralananlar da aldatılmış insanlar durumuna gelecekti.

Nitekim hemen 1 Mayıs günü Başbakan T.ÖZAL. gözaltına alınan 500'den fazla insan hakkında İçişleri Bakanı Abdülkadir AKSU'ya şu talimatı veriyordu:

"Bunların içinde arananlar var mı tespit edin, tahkik edin, daha sonra da kamuoyuna teşhir edin" (2.5.1989, Basın)

İlk andaki planları buydu siyasi iktidarın. 1 Mayıs katliam girişiminin sorumluluğundan bu şekilde kolayca kurtulacaklardı akılları sıra. Gözaltına alınanlardan birkaç kişi ayrılıp "örgüt üyesi", "aranıyor", "1 Mayıs olaylarını çıkaranlar" diye tutuklanacak ve böylece her şey birkaç kişinin üzerine yıkılacaktı.

Ancak yüzlerine bulaştırdılar daha ilk anda. Gözaltına alınanlar içinde aranan yoktu ve demagojileri de temelsiz kalıyordu. İçişleri Bakanı 1 Mayıs'a katılanların işçi olmadığını söylerken İstanbul Emniyeti gözaltına alınanların çoğunun işçi olduğunu söylüyordu. Yine İçişleri Bakanı, göstericilerin silahlı olduğunu ve polise ateş açıldığını ileri sürerken İstanbul Valisi ve Siyasi Şube Müdürü göstericilerde silah bulunmadığını açıklıyordu. Tüm yalan ve çarpıtmalar altüst olmuştu.

Diğer yandan gözaltına alınanları ayıklamak da kolay değildi. "1 Mayıs İşçi Bayramıdır ve ben de isteyerek bilerek katıldım" diyenlerin sayısı hiç de az değildi. Öyle birkaç kişiyi ayırıp da, "işte bunlar" diyemeyeceklerdi.

Daha ilk günde bütün planlarının altüst olması karşısında yeni bir taktik uygulanmaya başlandı. Bu sessizlik ve unutturma taktiğiydi. Hükümet ve diğer sorumlulur susuyordu.

Başbakan tam dört gün boyunca konuyla ilgili tek kelime etmedi. Basının soruları karşısında "beni böyle konuşturamazsınız" diyerek suçluluğunu ve zamana ihtiyacı olduğunu açıkça ortaya koyuyordu.

Kamuoyunun karşısına çıkacak yüzleri yoktu. Tepkilerin yumuşaması ve yeni planlar hazırlayıp gündeme sokmak için zaman kazanıyorlardı.

İzlenen suskunluk ve unutturma politikası ise ters tepmişti. Kamuoyu 1 Mayıs olayları karşısında susmak bir yana tepkisini çeşitli şekillerde dile getiriyordu. M.Akif DALCI'nın cenazesinde çıkan olaylar ve polisin saldırgan tavrı da buna tuz biber ekti. Ve 1 Mayıs polisin tavrı konusu eskisinden daha yaygın tartışma gündemine yerleşti. Bu tartışmayı bir an önce kapatmak, başka yönlere kanalize etmek gerekiyordu. Bu yüzden daha fazla zamana ihtiyaçları olduğu halde bekleyemediler. Ve suskunluk Başbakan'ın ilk açıklamasıyla bozuldu. ÖZAL açıklamasında ılımlı bir dil kullanmaya çalışıyor ve "1 Mayıs büyütüldü" diyordu. (...)

Başbakan'in açıklamasının ardından ANAP'in Genel Başkan Yardımcısı Galip DEMİREL 1 Mayıs'ta devletin uyguladığı katliamı açıktan savunmaya başladı. Galip DEMİREL'e göre devletin bekası için kardeş katli vacipti. (...)

Artık korku ve şaşkınlık yerini yeniden saldırganlığa bırakıyordu. Egemen sınıflar "birlik-beraberlik" demagojisini devreye sokarak bir yandan kitleleri aldatırken, diğer yandan kitlenin yakıcı talebine cephe alıyordu.

Henüz olayların sıcaklığı bitmeden Mehmet DALCI'nın katilinin kendi arkadaşlarından biri olduğu da tespit ediliverdi(!) Dahası derinlemesine yapılan araştırmalar sonucunda 1 Mayıs direnişçileri arasında polise kurşun sıkanların da varolduğu anlaşılmıştı(!) Hayata geçirilmeye çalışılan plan, tartışmaya yer vermeyecek kadar açık oynanıyordu. Önce tepkiler yumuşatılmaya, unutturulmaya çalışılmış, olmayınca da karşı saldırıya geçilerek 1 Mayıs öncesi uygulamaya konulan saldırı planı yeniden gündeme sokulmuştu.

Asıl amaç, 1 Mayıs yasağını kitleler nezdinde meşrulaştırmaktı. Polis kendisine ateş açıldığı için silah kullanmak zorunda kalmıştı! Mehmet DALCI'yı öldürenler ise, ülkeyi "12 Eylül öncesine geri götürmek" isteyen provokatörlerdi! Oysa devlet 12 Eylül ön-

cesine müsade etmemiş ve 'Taksim'e kızıl bayrak" astırmamıştı! Bu kaba ve kaba olduğu kadar iğrenç demagojilerle sonuca ulaşılmaya çalışılıyordu. Egemen sınıflar 1 Mayıs'ı yasaklamayı meşru hale getirmeye, Mehmet DALCI'nın katlini örtbas etmeye ve hatta şehidimizi kendi istismarlarına araç yapmaya çalışıyordu.

Ve bu dava böylece şekillenmeye başladı.

Polis, yeniden bir gözaltı kampanyası başlattı. 17-18 Mayıs günlerinde onlarca insan evlerinden, okullarından toparlanıp 1.şubeye taşındılar. Açılacak dava için sanık gerekiyordu. Bu yüzden polis çevresinde devrimci-demokrat bilinen insanları tek tek toplamaya', onları 1 Mayıs sanığı yapmaya başladı. Hatta bu konuda o kadar gayretkeşlerdi ki, daha önce savcılığa çıkıp serbest bırakılmış insanlar dahi yeniden toparlandı. 14 yaşındaki Özcan BELTEK de bunlardan biriydi.

Savcılar da bu saldırıda üzerlerine düşeni yapmaktan geri durmadılar. Her önüne geleni tutuklama istemiyle mahkemeye sevkederken 14 yaşındaki Özcan BELTEK'i de unutmadılar. Yaşı kaç olursa olsun o da suçluydu, tutuklanmalıydı.

Bu noktada sorgu yargıçlığı da savcılardan pek farklı davranmadı. Diğerleri gibi Özcan BELTEK'i de tutuklarken yapılanların hukuk içindeki yerini pek düşünmedi bile...

Ve bu dava böyle bir taktiğin sonucu olarak oluşturuldu. Amaç katliamın sorumlularını aklamak, 1 Mayıs'ın meşruluğuna gölge düşürmektir. Önümüzdeki yıllarda 1 Mayıs Alan'na gitmeye hazırlananlara gözdağı vermektir.

TÜM BASKI-TERÖR VE KATLİAMLARA RAĞMEN 1 MAYIS ALANI HER YIL DOLACAKTIR

Fakat öyle anlaşılıyor ki, egemen sınıflar devrimci direniş güçlerini yeterince tanımıyorlar.

Egemen sınıflar ne kadar çırpınırlarsa çırpınsınlar, 1 Mayıs'a koydukları yasağı toplum nezdinde meşrulaştıramayacaklar. Çünkü taraflardan biri 1 Mayıs'ı yasaklamak isteyen emekçi düşmanı bir avuç zorbadır. Ki bunlar attıkları her adımda bataklığın içine

gömülüyorlar. Taraflardan diğeri ise emeğin en yüce değer olduğunu gören milyonlarca emekçidir. 1 Mayıs'ı her şart altında kutlayan devrimcilere yakındırlar. Ki bunların attıkları her adım bir deprem yaratır, karanlığı aydınlığa, tutsaklığı özgürlüğe dönüştürür.

Bu davanın açılması 1 Mayıs katliamının faturasını sırtımızdan çıkarmaya, yasakların ne kadar isabetli(!) olduğunu ispatlamaya yöneliktir.

Öncelikle şunu belirtmek isteriz. Diyoruz ki, egemen güçler 1 Mayıs Alanı'nda yılgınlık yaratamadılar. Ceza tehditleriyle emekçileri ve yurtseverleri 1 Mayıs'ı kutlamaktan vazgeçiremezler. Ceza tehdidine boyun eğmek ancak suçluluk sözkonusu olsaydı gerçekleşebilirdi. Oysa biz, 1 Mayıs'ın meşruluğuna gün geçtikçe daha fazla inanıyoruz. Ki bu inancımız geniş yığınlarla kucaklaştığı zaman egemen güçlerin çaresizliği bir kat daha artacaktır.

Hangi şart altında olursa olsun, bizler, işçi sınıfının ve tüm ezilenlerin yasaklar zincirine karşı haykıran sesi olmaya devam edeceğiz. Özgürlük türkülerimizi, sloganlarımızı kulaktan kulağa yaymayı sürdüreceğiz. 1 Mayıs Alanı'nda olduğu gibi, burada da düşüncelerimizi tüm yalınlığı ile ortaya koymaktan çekinmeyeceğiz.

Verilecek hükümlerin ağırlaştırılması, daha fazla insanın yaşamla bağının kesilmek istenmesi, özgürlüğünden koparılması, egemen sınıfların derdine deva, onmaz yaralarına merhem olmayacaktır. Çünkü en nafile çaba tarihin akışını durdurmaya çalışmaktır.

Amacımız, bileklere olduğu gibi düşüncelere de zincir vurulamayacağını göstermektir. Emekçi halkımızın ruhunda, bilincinde yeşerip şehitlerimizin kanıyla sulanan 1 Mayıs'lara yasak konulamayacağını, bu yasağı koymaya hiç kimsenin gücünün yetmeyeceğini anlatmaktır.

Ne mutluluktur ki, tarih bu görevi bize verdi.

Diğer yandan bu dava aynı zamanda 1 Mayıs 1977 katillerinin 1 Mayıs '79 ve sonrasındaki yasaklamaların, 1 Mayıs '88'deki kitleye yönelik azgın terörün, 1 Mayıs '89 vahşetinin, katliamının

hesaplarının görüldüğü bir platform olacaktır.

Yasaklar zinciri 1 Mayıs Alanı'nda parçalanmıştır. Bu dava yaratacağı sonuçlarla bunu da ortaya koyacaktır.

Şu artık iyi bilinmelidir ki, yasaklar, terör, cezaevleri ve yargılamalar haklılığına inananlar üzerinde kararlılığın, azmin, coşkunun en üst düzeye çıkması dışında bir etki yaratamaz.

İşte bu yüzden yasakların gücü mücadelemizi durdurmaya yetmeyecektir.

1 MAYIS MEŞRULUĞUNU TARİHTEN, GÜCÜNÜ MİLYONLARCA EMEKÇİDEN ALIYOR. 1 MAYIS'I YARGILAYAMAZSINIZ!

"Aslında 1 Mayıs, Chicago'da 1884 yılında toplanan İşçi Birliği Kongresi'nde günlük işgücünün 1 Mayıs 1886'dan itibaren sekiz saat olmasının belirlenmesi ve bu istekler kabul edilinceye kadar direniş kararı alınmasından kaynamamaktadır. Daha sonra Uluslararası İşçi Kardeşliği Teşkilatı'nın 1899'da toplanan kongresinde (II.Enternasyonal I.Kongre) 1 Mayıs günü bütün dünya işçileri için ortak bayram günü kabul edilmiştir." (Anayasa Mahkemesi kararı, 17.6.1989, Basın)

Evet, iktidar bizleri yasadışı olmakla, haksız olmakla suçluyor ve yargılamak istiyor ama bu ülkenin yargı alanındaki en yetkin kurumu olan Anayasa Mahkemesi bizlerin haklı olduğunu karar altına alıyor.

Burada iktidarın haksızlığı ve emekçi düşmanlığı bir kez daha ortaya çıkıyor. Çünkü onun sorunu hak-hukuk, meşruluk değil, kendini aklamak, katliam suçunu örtbas etmek ve sömürüye, baskıya sessizce boyun eğecek bir toplum yaratmaktır.

1 Mayıs'ın yargılanmaya kalkışılması bu amaca hizmet edecektir. Ve mahkemeyi iktidarın amaca ulaşmak için kullandığı bir araç durumuna düşürecektir.

Sizlere sesleniyoruz!

Dosyayı elinize alırken bir kez daha düşünün!

Anayasa Mahkemesinin bile meşru ve haklı gördüğü İşçi Bayramı ve bunun 1 Mayıs'ta kutlanmasına karşı mısınız?

İşçilerin tüm gün köleler gibi çalışmak yerine 8 saat çalışmasını az mı buluyorsunuz?

Son olarak tüm değerlerin yaratıcısı olan emeğin en yüce değer olduğu gerçeğini red mi ediyorsunuz? Milyonlarca işçinin haklarını elde etmesini istemiyor musunuz?

Evet, bunlan bir kez daha düşünün!

1 MAYIS İÇİN DİRENMEK MEŞRUDUR

Burada sorun 1 Mayıs'ın bayram olup olmaması değil, izin verilmediği halde 1 Mayıs'ın kutlanmak istenmesidir, diyemezsiniz. Çünkü 1 Mayıs İşçi Bayramı'ysa tüm emekçilerin ve emeğe saygısı olanların bu bayramı kutlamaya ve yasaklayanlara karşı direnmeye hakkı vardır. Çünkü yasal ve meşru olan bir hak gaspedilmiştir, bu hakkın elde edilmesi için direnmekten başka yol kalmamıştır.

1 Mayıs'ı kutlamamız da haklarımızın gaspedilmesine karşı gösterilen bir direnişten başka bir şey değildir. Ve bu hak Anayasa Mahkemesince kabul edilen bir haktır. Şöyle diyor Anayasa Mahkemesi kararında:

"Bireysel özgürlükler yönünden önemli olan bu hakkın uygulamada anarşiye neden olabileceği ileri sürülebilir. Ancak direnme hakkı, tarihsel süreç içerisinde İngiltere'de Büyük Özgürlük Fermanı (Magna Carta Libertatum, 1215, Md.61); Haklar Dilekçesi (Petition of Rights, 1628), Habeas Corpus Act (1679), Haklar Bildirgesi (Bili of Rights, 1689) gibi anayasal belgelerde, ABD'de Virginia Haklar Bildirgesi (Baskıya Karşı Direnme, Md.2)'nde değişik ifadelerle, Federal Alman Anayasasının 20'nci maddesinde ise kimi koşullarla yer almıştır. *Böylece direnme hakkının anayasa hukukuna yabancı olmayan bir kavram olduğu anlaşılmaktadır..."* (17.6.1989, Basın, abç)

Nedir direnme hakkı?

Direnme hakkının en özlü tanımlarından biri de 24 Haziran

1793 tarihli Fransız Anayasasında şu şekilde yer alır:

"...yönetim halkın haklarını çiğnediği zaman isyan etmek, halk için ve halkın her kesimi için hakların en kutsal ve ödevlerin en gereklisidir."

Evet, biz 1 Mayıs'ta Anayasa Mahkemesinin de tanıdığı en kutsal ve en gerekli ödevimizi, direnme görevimizi yerine getirdik; bundan dolayı suçlanmamız kadar saçma bir şey olamaz.

Bugün ise haklarımızın en kutsalı ve en gereklisini kullandık diye yargılanmak isteniyoruz. Amaç bizlerin nezdinde 1 Mayıs'ı ve emeği yargılamaktır.

Oysa ne 1 Mayıs ne de emek yargılanabilir. Yargılanması gerekenler 1 Mayıs hakkını kullanmak isteyenlere saldırıp kurşun sıkanlardır, kafa-kol kıranlardır.

1 Mayıs katliamının gerçek suçlularını arıyorsanız onları sanık sandalyesine oturtmanız gerekir.

1 Mayıs Yargılanamaz!

Hemen serbest bırakılmamızı istiyor, gerçek suçluların yargılanması için suç duyurusunda bulunuyoruz.

21.7.1989

Seher ŞEN
Buluthan KANGALGİL
Selami ÖZCAN
Cafer ÇAKMAK
Özer KOCATEPE
Mehri YAMAN
Orhan ALTUĞ
Soner KARAN
Ali GÜLABİ
Cihangir KILIÇ
Muzaffer ÇELİK

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(...)

1 Mayıs'ı kutlamak veya katılmak "yasadışı gösteriler" kategorisinde incelenemez. Yüzyıllık mücadele geleneği ile dünya ve ülkemiz işçilerinin sahip çıktığı 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı meşru bir hak olarak görüyorum. Halkların gelenek ve göreneklerinin yargılanamayacağı gibi 1 Mayıs da yargılanamaz. Oysa bu davada asıl olarak emekçi halkımız ve 1 Mayıs yargılanmak isteniyor. Halbuki yargılanması gerekenler M.Akif DALCI'yı öldürenler, yüzlerce insanı kurşunlarla, cop ve kalaslarla yaralayanlar, ortalığı kan gölüne çevirenler, ateş emrini verenler olmalıydı. Fakat her nedense iddianamede bütün bunlar yok sayılıyor. 1 Mayıs 1989 günü Taksim'de, Tarlabaşı'nda, İstiklal Caddesinde yaşananlar yok sayılıyor. Polisin işkence yapması, cinayet işlemesi meşru görülürken, binlerce işçinin, emekçinin bayramını kutlaması, aç olduğunu, işsiz olduğunu açıklaması suç sayılıyor.(...)

Oysa benim ülkemde her 1 Mayıs kan gölüne çevrBiyor. Katliamlar yapılıyor, savunmasız işçilerin, emekçilerin üstüne, genç-ihtiyar, çoluk-çocuk demeden kurşunlar yağdırılıyor. (...)

Evet, bu vahşetin bizzat yaşayan canlı bir tanığıyım.

Ben bir televizyon fabrikasında çalışıyordum. "Çalışıyordum" diyorum, çünkü şu anda işten atılmış, milyonlarca işsiz ve açlar

ordusuna katılmış durumdayım. Her geçen gün artan hayat pahalılığı karşısında ben bir aylık ücretimle karnımı bile doyuramazken, ürettiğim televizyonu alabilmek benim için hayal olurken, benim yarattığım değerlerden kârlarına kâr katanlar ise refah içinde yüzüyorlar. Biz milyonlarca üreten, yaratan işçiyiz; onlar, bir avuç sömürücü. Biz günde 10 saat çalışıp da açken, onlar hiçbir emek sarfetmeden, bizim alınterimizden kazandıkları milyonları düğünlerinde yerlere atıyor, har vurup harman savuruyorlar.

İşte bütün bunlardan dolayı ben bir işçi olarak 1 Mayıs kutlamalarına, benim gibi ezilen, sömürülen, her geçen gün daha çok sefalete itilen sınıf kardeşlerimle ve emekçi halkımızla birlikte, baskının, açlığın, işkencenin ve işsizlik korkusunun olmadığı bir ülkede yaşamak ve çalışmak istediğimi haykırmak için katıldım. (...) Yüreğinde emeğe saygı ve sevgi taşıyan, ezilen, sömürülen tüm insanların bu bayrama katılması gerektiğini düşünüyor ve bunu bir sorumluluk olarak görüyorum. Çünkü 1 Mayıs emekçi halkın bayramıdır, daha iyi yaşamak ve çalışmak için verilen mücadelenin günüdür.

BANA İŞKENCE YAPAN POLİSLER TANIK OLAMAZLAR

(...)

Nerede M.Akif DALCI'nın katilleri? Onlardan hiç söz edilmiyor. 2 Mayıs 1989 tarihinden itibaren çıkan bütün gazetelere bakıldığında gerek fotoğraflardan, gerek yazılardan gerçek suçluları görmek mümkün. Yani kimlerin ellerinde silahla halkı hedef aldığı, kimlerin insanları öldüresiye dövdüğü ayan-beyan ortada. Oysa savcı, her ne hikmetse bütün bu gazeteleri bizlerin aleyhinde delil olarak gösteriyor. Polisin keyfi olarak silah kullanması, işkence yapması ve en önemlisi de cinayet işlemesi meşru görülüyor. Aksi olsaydı bugün burada yüzlerce insanı yaralayanlar, M.Akif DALCI'yı katledenler yargılanıyor olurdu.(...)

21.7.1989

Seher ŞEN

-Devlet

1 Mayıs hakkında çok şeyler söylendi. Teröristlikten, örgüt militanlığına kadar her türlü derecelemeye tabi tutulduk. Basında ve televizyonda hakkımızda sürekli yeni iddialar ortaya atıldı. Bu iddiaların hepsine cezaevi koşullarında cevap vermemiz imkansızdı. Tüm bu iddiaların gerçeklerden uzak olduğunu biliyor ve amacın aleyhimize kamuoyu yaratmak olduğu anlaşılıyordu. Ama anlaşılmayan şey devletin basın, TV gibi ve diğer araçları da kullanarak hakkımızda bunca olumsuz yargılar üretme ihtiyacını neden duyduğudur. Ortada çok ciddi hesapların varlığı beni 1 Mayıs'ı sorgulamaya itti. Benim suçum neydi? İlk önce bu soruya cevap aradım. 1 Mayıs'ın haklılığını savunup, katılmak mı, yoksa başka suçlar da mı işlemiştim? Tüm bu demagoji ve çarpıtmaların altında hep aynı suçlama çıkıyordu. Ben 1 Mayıs'a katılmak suçunu işlemiştim. Evet ben binlerce insanla birlikte bu suçu işlemiştim. Ama neden? Aklıma gelen ikinci soru bu oluyordu. Bu soru çok önemliydi. Çünkü 1 Mayıs'tan sonra gözaltı süresince gerek hastanede gerekse karakolda ve şubede bu soruyu sık sık sordular. Çünkü ben üniversite öğrencisiyim. Yani işçi değildim. Oysa 1 Mayıs bazılarına göre salt işçi bayramıydı. Katılırsa işçiler katılır, öğrenciler katılamazdı. Ve eğer öğrenci katılırsa yaygara-

lar koro halinde yükseliyordu. Hemen "farklı amaçlar"dan, "tahrikçiler" den, "dış mihraklardan, "terör odaklarından dem vurulmaya başlanıyordu. Acaba bu yaygaralardaki gerçeklik nedir? Biraz da bakışlarımızı bu yöne çevirelim. Bir üniversiteli 1 Mayıs'a nasıl katılır? Yapılan gerici propagandalarla oldukça muamma hale getirilen bu sorunun yanıtı aslında o kadar karmaşık değildir. Üniversitelinin toplumda edinmesi gereken konumu ne olduğu araştırılırsa yanıt kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Üniversiteli, aydın karakterlidir. Potansiyel olarak ya da kendisini yetiştirme koşullarına bağlı olarak özellikle geri bıraktırılmış ülkelerde aydın misyonunu yüklenmiştir.

Aydın yaşadığı çağı ve ülkesini, verili ilişkilerini sorgular. Ona yön verir, onu değiştirme çabasını her zaman gündeminde tutar. Zaten bu özelliklere sahip değilse, toplumsal bilinç yönünden tutucudur, o şartlarda aydın misyonuna sahip olduğundan bahsedilmeyecektir.

(...) Hiç kimse üniversiteli gençliğin işçilere, emekçilere sıcak yakınlığını sorgulayamaz, yargılayamaz. Öğrenci gençliğin, işçilerin, emekçilerin yanında saf tutmasının ardında demagojik tarzda başka sebepler arayamaz. Çünkü öğrenci gençliğin mücadelesinin aktığı doğal vadi emekçilerin dişe diş kavgasıdır. Bu kavgada safımı belirlediğim için 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'na gittim.(...)

Ben 1 Mayıs'a katıldım. Bu ne bir suçtur ne de hata. Sadece emekçi halkımızın yanında olduğumuzun bir göstergesidir. Ama biz yine de bunu bir suç kabul edelim. Ve 1 Mayıs'ı yasaklayanların suçlarıyla bir karşılaştırma yapalım. Biz 1 Mayıs'a katılmak isteyenler olarak sokakta yürüme suçu işledik. 1 Mayıs'ı yasaklayanlar ise halka ateş açma suçu... Biz 'Yaşasın 1 Mayıs" diye haykırma suçu işledik. Onların tarafından silah ve küfür seslerinden başka bir şey gelmiyordu. Bizim suçlarımız burada bitti. Ama onlar sokak aralarında İsrail sopalarıyla kol-bacak kırma suçu işlediler. Mehmet Akif DALCI'yı taammüden öldürme ve onlarca arkadaşı yaralama suçu işlediler. Şubelerde işkence suçu, ardından halkımıza yalan beyanlarda bulunma suçu işlediler.(...)

21.7.19Ş9

Buluthan KANGALGİL

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(...) İşçiler olarak her türlü haklarımızı ancak birlik olursak alabiliyorduk. 1 Mayıs da bizim birlik ve dayanışma günümüzdü. Bu yüzden gittim 1 Mayıs'a.

1 Mayıs işçi ve emekçi sınıfların bayramıdır. Türkiye'de bu bayramı kutlamak için onlarca şehit ve yüzlerce yaralı verilmiştir. Bunları bir işçi olarak unutmak mümkün değildir. Kim ne derse desin ne tür yalanlar uydururlarsa uydursunlar 1 Mayıs bizim bayramımızdır.

Biz davamızda haklıyız ve bu hakkımızı alana kadar mücadele edeceğiz...

Suçlu olanlar bizler değiliz. Bayramımızı kutlamak için alanlara çıktığımızda hedef gözetmeksizin işçilerin üzerine ateş açan polisler suçludur.

Suçlular, arkadaşımız Mehmet Akif DALCI'yı vuranlardır.

Suçlular, onlarca arkadaşımızı yaralayanlardır.

Suçlular, yüzlerce insanı iki hafta boyunca şubede beton üzerinde yatıranlardır.

Suçlular, arkadaşlarımızı işkenceye çekenlerdir.

Suçlu olanlar keyfi gözaltı ve tutuklama yapanlardır. İşte yar-

gılayacağınız kişiler bunlardır.

(....)

Elbette ki, 1 Mayıs'a katıldım. 1 Mayıs'a ben katılmayacağım da kim katılacak? Bu benim bayramımdır. 1 Mayıs işçi ve emekçi halkların bayramıdır. Bu bayramı savunmak neden suç sayılıyor? İşçilerin haklarını savunmaları patronların, holdinglerin işine gelmiyor. Sömürü düzenleri sarsılıyor. Çünkü biz emekçiler; insan gibi yaşam talep ediyoruz. Çünkü hakkımız olan 1 Mayıs'ı geri almak istiyoruz.

(.....)

28.7.1989

Selami ÖZCAN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Evet, 1 Mayıs İşçi Bayramı'ydı. İşçiler bugünü onurları ile mücadeleleriyle, emekleriyle bütünleştirmişlerdi. Yılda bir gün de olsa seslerini yükseltiyorlar, baskı ve sömürüden uzak kalıyorlardı. Bugün işçiler ve emekçiler en güzel giysilerini giyecek, çocukları ve eşleri ile alanlarda toplanacak, türküler, marşlar söyleyerek, sloganlar atarak, konuşmalar yaparak, halaylar çekerek bayramlarını kutlayacaktı. İşte ben bu duygu ve düşüncelerle, sendikaların da çağrısına uyarak 1 Mayıs Bayramı'nı kutlamak için Şişli'ye geldim. Şişli'ye gelir gelmez gördüğüm manzara korkunçtu. Onlarca polis bir gruba lastik-tahta sopalarla saldırıyordu. Grubun çoğunluğu dağılarak kaçmaya çalışıyordu, Kaçamayanlar polis tarafından yerlerde sürüklenerek arabalara bindirilip götürülüyordu. Sendikaların 1 Mayıs'ı kutlayacaklarını duyurduğu Abide-i Hürriyet Meydanı'na gittim. Alanın yüzlerce polis, özel tim ekipleri ve panzerlerle sarılmış olduğunu gördüm. Şişli'ye doğru geri döndüm. Şişli'de tam bir dağınıklık vardı. Polis, kaldırımlarda duran gruplara coplarla saldırıyor, onları dağıtmaya çalışıyordu. Bazılarını da arabalara bindirip götürüyorlardı. (...)

(.....)

28.7.1989
Orhan ALTUĞ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Evet, 1 Mayıs işçilerin, emekçilerin bayramıydı. Onların hak arama, mücadele günüydü. Ama toplumun diğer kesimleri bu sınıftan soyutlanabilir miydi? Daha iyiye, daha güzele ulaşmak için yola çıkanların görevi 1 Mayıs'ta işçilerin, emekçilerin yanında yer almaktı. Toplumun en duyarlı, en atılgan, yeniliğe en açık kesimlerinden biri olan öğrenci gençlik de işçilerin emekçilerin yanında, yanıbaşındaydı. Onların kavgasında, onların yanındaydı. Kendine çok uzak bir yerde değildi. İşçi olan babasının, anasının, kardeşinin, en yakınının yanındaydı. Yanında olmak zorundaydı. Ve bu yüzden duyarlılığını, öfkesini, onlarla birlikte alanlara taşıdı. Omuz verdi, güç kattı kavgasına. Tarihinden aldığı bilinciyle, kavgası bildi. Bunu halkının yarınki aydını olma bilinci ve duyarlılığıyla yaptı.

1 Mayıs günü gelip çattığında tüm devrimci-demokrat güçler Alan'daki yerlerini aldılar. Ve o gün öylesine yoğun, öylesine kalıcı izler yaşandı ki, insanların, toplumun belleğine silinmezcesine kazındı. (...)

Silahsız kitleyi tarayabilecek bir tahammülsüzlüğü gösterenler, bir kutlama gösterisini bile kaldıramayanlar, insanları katledenler insanlık suçu işlemişlerdir. Bu suçun hesabını halkın önünde halka vermek zorundadırlar.(...)

28.7.1989

Cafer ÇAKMAK

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Her şeyi üreten, tüm maddi zenginliklerin yaratıcısı emeğe saygı duyan bir insan olarak işçi sınıfının "Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü" olan 1 Mayıs'ı tüm işçi ve emekçilerle birlikte kutlamak için 1 Mayıs Alanı'na gittim.

MEHMET DALCI'YI KATLEDENLER BENİ DE KURŞUNLADI

(....)

1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak üzere Tarlabaşı'ndaki grup içinde Taksim'e doğru yürüdüm. Polisin hiçbir uyarıda bulunmadan yakaladığı her insanı sopalarla kafasını, gözünü ayırt etmeden dövmesi, pervasızca saldırısı sonucu grup ara sokaklara dağıldıktan sonra yeniden buluşarak Tarlabaşı Caddesine çıktı. Polis insanların arkasından havaya doğru ateş ediyordu. Grup dağılmak üzere Kasımpaşa istikametine doğru yürüyüşe geçti. Bu arada polis hedef gözeterek grup üzerine ateş etmeye başladı. Polisin ateş açmasına sebeb olarak gösterilen polise karşı bir saldırı ve muhalefet sözkonusu değildi. Gruplarla polis arasında yaklaşık 40-50 metre bir mesafe vardı. Yanımda yere düşen gazeteciye yardım etmek üzere kenara çıktığım sırada belimin sağ tarafından ve sol bacağımdan kurşunlandım. Bir vatandaşın yardımıyla

Haseki Devlet Hastanesine götürüldüm. Hastanede yürüyemeyecek durumda olmama rağmen "güvenlik" almak gerekçesiyle karyolaya kelepçelenerek her türlü hakarete maruz kaldım.

(...) Eldeki deliller açıkça göstermektedir ki, 1 Mayıs'ta yanılan katliam bir polis terörüdür. Gerek ülkemiz, gerekse dünya kemuoyunda polisin bu vahşeti lanetlenmiştir. Bizi yargılayanlara soruyorum: Vücudumdan çıkan kurşunlar, polis kurşunları değil de nedir? Basında sürmanşet olarak çıkan eli silahlı görevliler neden yakalanmadılar? Savcılığa teslim edilen kurşunların hangi salahtan atıldığı neden araştırılmıyor? Beni kurşunlayan, 1 Mayıs'ı kana bulayanlar yakalanmamış, serbestçe gezmektedirler.

(...) Halka kurşun sıkanlar bizler değiliz. Ama yargılanan bizler olduk. Beni kurşunlayan polisin tespit edilip yargılanmasını istiyorum.

(....)

21.7.1989

Mehri YAMAN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben de 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın Türkiye'de kutlanması taraftarıyım. Çünkü çiftçi bir ailenin çocuğu olmam nedeniyle çocukluğum köyde geçti. Köyde yedi-seki7 yaş civarına gelindiğinde aklı yavaş yavaş ermeye başlayan her köylü çocuğu gibi, ben de çalışmanın ne olduğunu öğrenmeye başladım. Yoksulluk koşulları içinde tahsilimi zorluklarla sürdürdüm. Üniversiteyi kazanarak bu yoksulluk çemberini kırmak istiyordum. Üniversiteyi kazanmadan önce bir dersaneye gittim. Dersane masraflarını karşılayabilmek için de günde dokuz saat çay ocağında çalıştım. Ve nihayet üniversiteyi kazandım.

Ülkemiz koşullarında üniversiteyi kazanmanın sanıldığının tersine iyi bir gelecek vaadetmediğini kendi öz deneyimimle çok kısa sürede öğrendim. Çünkü üniversitelerin hemen hepsinin bilimsel üretim yerine sanayiye ara eleman ya da tekniker yetiştirmek için örgütlendirilmiş birimler niteliğinde olduğunu gördüm. Üniversitelerin üzerine bilimsel üretimi engellemekten, düzene uygun kafalar yetiştirmekten başka bir işlevi olmayan YÖK karabasan gibi çökmüştü.

(...) Üniversiteli bir genç olarak toplumun çelişkilerinden ko-

puk olmayışım beni doğrudan doğruya emekçilerin yanına dahil ediyor. 1 Mayıs emekçilerin bayramıdır. Bunu bilmek bile beni 1 Mayıs'ı kutlamaya gitmemi son derece doğal bir eylem haline getirmektedir. Bu yüzden 1 Mayıs 1989'a katılıp katılmamam noktasında hiç tereddüt geçilmedim. (...)

21.7.1989
Ali GÜLABİ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(...) Ben bir emekçiyim. Tüm diğer emekçi kardeşlerim gibi dünyayı her gün yeniden yaratıp, yaşatıyorum". Bizler çalışmasak sofralarda ekmek olmaz, hararetinizi kesecek bir bardak çay, içine atacak şeker bulamazsınız. Hayat durur, caddeler boşalır. Biz çalışmazsak havyardan, viskiden yoksun kalırlar. Kumara pavyona yatıracak paraları olmaz.

Biz çalışmasak, patronlar kârlarına kâr katamazlar. Ve uluslararası alanda sömürgeci efendilerine alınterlerimizi peşkeş çekemezler.

Biz emekçilerin gücü dünyayı her şafak vakti yeniden yaratmaya ve bir anda altüst etmeye yeter...

Bugün milyonlarca çalışan insan olmamıza ve kol gücünün dünyayı değiştirecek potansiyeli içermesine karşın yine de sefalete mahkum olan biziz. Hastalıklarla boğuşan, bebelerimizi bir yaşına gelmeden yitiren, okuma çağında, oyun çağında çocuklarımızı ekmek parası için sokağa salan biziz. Çalışmadan milyarları vuranlar, en lüks eşyalara, en pahalı giyeceklere, en lezzetli ve çeşitli yiyeceklere sahipken; bizim soframızda et yoktur. Peyniri, ekmeği zor buluruz, elbiselerimiz yamalıdır. Gecekondularda der-

me-çatma evlerde yaşamaya çalışırız. Lağım suları mahallelerimizin orta yerinde akar, çocuklarımız bu suların içinde oynar.

Peki tüm bunlar niye?

Her şeyi üreten biz olmamıza rağmen layık görüldüğümüz sefalet neden?

Bu soruların tek bir nedeni vardır.

Bizler kendi gücümüzün, yaratıcı emeğimizin toplumdaki en yüce değerin bilincine varamadığımız içindir ki devran böyle sürer gider. Ve her zaman kendi varlığımızın bilincini edinme yolunda bir adım atsak, katliamlar da yolumuzu gözler.

Egemen güçler 1 Mayıs'larda emekçilerin coşkularını, sevinçlerini, birliğin yarattığı gücün tanımlandığı yeni dönemeç noktalarını en az emekçiler kadar görebildiği içindir ki, 1 Mayıs'ları engellemeye çalışır.

Ülkemizde 1 Mayıslara katılan emekçilerin sevinçlerinin kana boyanması işte bu yüzdendir.

Onlar yokoluşun eşiğinde oldukları için, varlıklarını sürdürmede baskıya, katliama ve her türden gayri-meşruluğa bel bağlıyorlar. Ama boşunadır, bu nafile bir çabadır.

Ne emeğin onurlu geleceğini ne de bu onurlu geleceği yaratmak yolunda biz emekçilerin mücadelesini, attığı meşru adımları engellemeye hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. İşte ben bu düşüncelerle, onurlu geleceğimizi yaratmada, '89 1 Mayıs'ının önemli bir dönüm noktası olduğunu bildiğim için ülkemiz geleneğine uygun tarzda 1 Mayıs'ı kutlamanın gerekli olduğuna inandım.

(....)

21.7.1989

Cihangir KILINÇ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(....)

(...) Ben işçi ailesinden yetişmiş bir üniversiteliyim. Bugün toplumdaki çelişkilere en keskin haliyle, zaman zaman aç da kalarak aile çevremden tanık oldum. Bu yüzden emekten, emekçilerden yanayım. 1 Mayıs İşçi Bayramına katılmamın bu nedenle hiçbir ters tarafı yoktur. Çünkü aslında ben 1 Mayısta kendi bayramımı kutluyorum. 1 Mayıs 1989'a ise işte bu sebeplerle katıldım. Ve orada halka saldıranları, coplarla kalaslarla makinalı silahlarla yaptıkları katliamları gördüm. İnsanların yerlerde sürüklendiğini gördüm. Gördüklerim emekten yana aldığım tavrın haklılığını ispatladı.

(....)

Biz suçlu değiliz. Asıl suçlular dışarrda, elini kolunu sallayarak geziyorlar. Suçlular, katliam yapanlar "Çanakkale şehitleri adına vurun" diyenler, onlara bu yetkiyi verenlerdir. Ben de suçlulann bulunmasını istiyorum. Niçin buraya Mehmet Akif DALCI'nın katili, insanlara ateş açanlar, insanları sakatlayanlar, onlara emir verenler getirilmiyor. Yargılanması gereken onlardır.

21.7.1989

Özer KOCATEPE

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben 17 yaşında bir işçiyim. 12 yaşımdan beri sürekli çalışıyorum. Acı-tatlı birçok olay yaşadım. 14 yaşımda bir iş kazasında parmaklarımı kopardım. Bazen iyi bir iş buldum diye sevindim, bazen de işten kovulmanın acısını yaşadım. Ama bunların hepsi zamanla unutulur giderdi, acısı dinerdi. Fakat, 1 Mayıs 1989 günü ömrüm boyunca unutamayacağım bir gündü benim için.

(...)

(...) 1 Mayıs günü olan olaylara katılmadım, kızıl bayrak taşımadım. Sadece işe gitmek için durakta beklerken olayların ortasında kaldım. (...) 1 Mayıs'ın ne olduğunu ise cezaevinde öğrendim.

(...)

28.7.1989
Soner KARAN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben bir işçiyim. Basınçlı alüminyum döküm işçisiyim. Yıllardan beri çalışıyorum. Ama ne ben ne de ailem bir gün olsun rahat edemedik. Ekonomik sıkıntılar ve yoksulluk yakamızı bırakmadı. Biz çalıştıkça hayat pahalandı, hayat pahalandıkça biz çalıştık. Değişen bir şey olmuyor. Düzen böyle kurulmuş. Biz yoksullaştıkça bir avuç kapitalist daha da zenginleşiyor. Milyonlarca işçi ve emekçi ile aynı kaderi paylaşıyorum. Hep birlikte eziliyoruz, sömürülüyoruz. Bu gerçeği ben biliyorum, ve kim ne derse desin bu düzen böyle işliyor... Eğer bir avuç kapitaliste karşı işçiler olarak birlik olmadığımızda her işyerinde, fabrikada daha çok eziliyoruz, daha az onurlu çalışmak zorunda kalıyoruz. Doğru dürüst bir hak alamıyoruz o zaman. Mücadelemiz içinde dayanışmaz isek yine aynı sonuçlarla karşı karşıya kalıyoruz.

1 Mayıs bu yüzden bizim için büyük bir anlama sahiptir. Bizim birlik, dayanışma ve mücadele günümüzdür. Biz bu günü kapitalistlerden kopartmak için yüzyıl önce şehit vermişiz. O günden bu yana da 1 Mayıs Bayramı'mızı kutlamışız. Dünyanın her yerinde böyle olmuş... Ülkemizde de aynı şekilde onyıllardır kutlanıyor.

Ben 1 Mayıs '89'a işçi olduğum için katıldım. Bizim bayramı-

mızı biz kutlayacaktık, diğer emekçi kesimler kutlayacaktı. Başka türlü olmasını beklemek mümkün değildir. Bu düzende 1 Mayıs'ı MESS ya da TİSK üyeleri mi kutlayacaktı? Onlara kalsa bizi her gün kölece çalıştırmak isterler. Onlara göre 1 Mayıs da suçtur, grev yapmak da, sendikal mücadeleye katılmak da, baskılara karşı örgütlenmek de suçtur.

(....)

Tüm bunları bilerek ve düşünerek gittim 1 Mayıs Alanı'na... İstiklal Caddesindeki binlerce insanla beraber 1 Mayıs Alanı'na yürümeye çalıştık.

(....)

Bu toplumu kan ve şiddetle sindirmeye çalışanlar, her yerde her karış toprakta baskı ve korkuyu hakim kılmaya çalışanlar hesap vermelidir. Bizi açıığa, yokluğa, sefalete mahkum edenler; düğünlerinde sadece içki ve yemek masraflarına üçyüz milyon lira harcayanlar hesap vermelidir. Çünkü 1 Mayıs'tan korkanlar ve nefret edenler onlardır. Çünkü bu yüzden paralı militarist güçlerini 1 Mayıs günü saldırtan onlardır.

Eğer suçlu aranıyorsa her şey ortadadır. İsteyen bulur. Ama eğer toplum aldatılmak, vahşet ve terör meşru kılınmak isteniyorsa savcılığın iddianamesi gibi davranılır, 1 Mayıs'a katılanlar suçlu gösterilirler. Mehmet DALCI'yı katledenlerden ise tek kelime söz edilmez...

(....)

28.7.1989

Muzaffer ÇELİK

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Toplu Dilekçe

ÜLKEMİZİN SÖMÜRÜCÜ-EGEMEN SINIFLARI
1 MAYIS'LARI TERÖRLE, KATLİAMLARLA
ENGELLEMEYE ÇALIŞIYOR.
1 MAYIS YÜZYILLIK BİR GELENEKTİR,
ENGELLENEMEZ!

(...)

1 Mayısların ülkemizdeki gelişimi dünya genelindeki gelişmeden epeyce farklı olmuştur. 1 Mayıs işçi ve emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olduğundan işçi ve emekçilerin bayramı olarak birkaç istisna haricinde tüm dünya ülkelerinde kabul edilmiş ve resmi olarak 1 Mayıs günü tatil ilan edilmiştir. Ülkemizin sömürücü egemen sınıfları tüm dünya ülkelerinin kabul ettiği bu gerçeği kabullenmemekte, işçi sınıfının, emekçi halk kitlelerinin en doğal, en meşru hakkı olan 1 Mayıs Bayramı'nı yok saymakta, çarpıtarak içeriğini boşaltmaya çalışmakta, terörle, katliamlarla kutlanmasını, sahip çıkılmasını engellemeye çalışmaktadır.

(....)

12 EYLÜL 1 MAYIS GELENEĞİNİ YOK EDEMEDİ

12 Eylül döneminde işçi ve emekçilerin varolan tüm hak ve özgürlüklerinin gaspedilmesinin yanı sıra, 1 Mayıs geleneğini yok etme planlarına yeni planlar eklendi. Yeni kanunlar çıkarıldı. 1 Mayıs Bayramı'nın adının bile anılması yasaklandı. Bahar Bayramı'nın bile 1 Mayıs'ı çağrıştırabileceği endişesiyle o da yasaklandı ve tatil günü olmaktan çıkarıldı. Bunların yanı sıra, 12 Eylül dönemi boyunca her 1 Mayıs'ta fabrikaların çevresi askeri birliklerce işgal edilmiş, en küçük bir kıpırdanış baskıyla, işkenceyle, terörle engellenmiştir. Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri baskının, terörün, işkencenin egemen kılındığı bu karanlık dönemden geçmesine rağmen 1 Mayıs geleneğinden kopmadı. Baskı, terör ve işkence işçi ve emekçi halk kitlelerini 1 Mayıs geleneğinden koparmaya yetmedi. İşçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri, 12 Eylül karanlığında bile gücü ve olanakları ölçüsünde 1 Mayıs geleneğine sahip çıkmaya çalıştı. Bu dönemde, geçmişteki kitlesellik olmasa da büyük özverilerle 1 Mayıs'ı sokaklarda kutladı.

İşçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri 12 Eylül döneminin aralanmasıyla beraber 1 Mayıs geleneğine daha güçlü ve inançlı bir şekilde sahip çıkacağının mesajlarını vermeye başladı. '87 1 Mayıs'ında salon toplantıları yapılarak cılız da olsa 1 Mayıs geleneği devam ettirildi. Bir sonraki yıl ise sokaklara, alanlara çıkıldı. 1 Mayıs hakkının gaspedilmeyeceği, 1 Mayıs Bayramı'nın engellenemeyeceği haykırıldı.

İşçi sınıfı ve emekçi halk kitlelerinin her türlü baskıya, zora, işkenceye rağmen 1 Mayıs'a sahip çıkmaya çalışması karşısında sömürücü egemen sınıfların tavrı yine 12 Eylül öncesindeki gibiydi. Tavır, uygulanmakta olan baskının, terörün daha da yoğunlaştırılması, vahşileştirilmesi idi. 1988 yılı 1 Mayıs'ında işçilerin, emekçilerin, ilericilerin, yurtseverlerin 1 Mayıs hakkının gaspedilemeyeceğini haykırarak sokaklara, meydanlara çıkması ve 1 Mayıs Alanı'na girmeye çalışması karşısında korkunç bir terör estirildi. Son derece haklı ve meşru bir zeminde mücadele eden insanlar dövüldü, coplandı, sokaklarda sürüklendi, kolları-bacakları kı-

rıldı. Ne var ki, sömürücü-egemen sınıfların yarattığı bu vahşet ortamı onlar açısından istenileni değil, tam tersi bir sonuç yaratacaktı. 1 Mayıs 1988 günü 1 Mayıs Alanı'na girmeye çalışan ve bu yüzden coplanan, dövülen, saçlarından sürüklenen, kolu-bacağı kırılan insanlar bir yandan sömürücü egemen sınıfların yüreğine korku salarken, diğer yandan işçi ve emekçi kitlelerine güven veriyor, coşku aşılıyor, onları gelecek yılların 1 Mayıs'larına hazırlıyordu.

(....)

'88 1 Mayıs' ında 1 Mayıs Alanı' nın zorlanması oldukça önemli bir adımdı. Bunun bilincinde olan bir avuç sömürücü-egemen azınlık '7.7 1 Mayıs'ında olduğu gibi '89 1 Mayıs'ına da çok önceden hazırlanmaya, tedbirlerini almaya başladı. Bunlar elbette işçi sınıfının yükselen mücadelesinin kanla, vahşetle bastırılması yönünde olan tedbir ve hazırlıklardı. Ancak bunun için önceden gerekli zeminin oluşturulması gerekiyordu. Bu nedenle sömürücü-egemen sınıflar ellerindeki bütün propaganda aygıtlarını kullanarak 1 Mayıs kutlamalarına kesinlikle izin verilmeyeceği, 1 Mayıs'tn bayram olmadığı, 1 Mayıs'ı kutlamak isteyenlerin "anarşist-terörist" olduğu demagojisiyle bu yönde bir kamuoyu oluşturmaya başladılar. Tüm bunlara rağmen 1 Mayıs kutlanmaya çalışılırsa büyük ve kanlı olayların meydana geleceği, devletin bu konuda her türlü zoru kullanacağı, ne yapılıp edilip 1 Mayıs kutlamalarının önüne geçileceği günlerce propaganda edildi.(...)

EGEMEN GÜÇLERİN SALDIRI HAZIRLIKLARI

1 Mayıs günü yaklaştıkça kent merkezlerindeki aramalar, fabrika ve işyerlerindeki denetimler sıklaştırıldı. Bu denetim öylesine yoğunlaştırıldı ki, önemli işyeri ve fabrikaların çevresi adeta kuşatma altına alındı. Bunun yanı sıra geneldeki arama ve kontroller yoğunlaştırıldı. Amaç, topluma bir panik ve korku havasının egemen olmasıydı.

(....)

Ne yar ki, siyasal iktidarın bilinçli olarak yarattığı bu olağanüstü hal havası da kâr etmedi. Biz işçiler, emekçiler, öğrenciler, ile-

riciler, yurtseverler olarak 1 Mayıs'ın emekten yana olan herkesin bayramı olduğunun bilincinde olarak her türlü tehdide ve gözdağına rağmen bayramımızı kutlamada ısrarlı olduk. 8u hak bizim en meşru, en doğal hakkımızdı. Siyasal iktidarın yalan ve demagojileriyle 1 Mayıs'ı kutlamamız engellenemezdi.

1 MAYIS '89 KATLİAM GİRİŞİMİ VE ŞEHİDİMİZ MEHMET AKİF DALCI

İşte böylesi bir coşku ve kararlılıkla 1 Mayıs 1989 günü 34 şehidimizin kanıyla sulanmış 1 Mayıs Alanı'na gittik. Karşılaştığımız tablo oldukça ilginçti. Bayram alanımız, 1 Mayıs Mani'miz militarize güçler tarafından topyekün kuşatma altına alınmıştı. Onlarca panzer, yüzlerce resmi-sivil araç, on bine yaklaşan çevik kuvvet, beş bine yaklaşan jandarma komandosu, '77 1 Mayıs'ında olduğu gibi çevre binalara yerleştirilen özel timler, keskin nişancılarla, binlerce sivil polisle, bekçiyle, zabıtayla silahla-topla-tankla 1 Mayıs Alanı bütünüyle işgal altındaydı. Sömürücü egemen sınıfların bu korkunç kuşatmasına rağmen 1 Mayıs 1989 günü sabah saat 10.30'da onbinlerce işçi, emekçi, yurtsever, ilerici bayramımızı kutlamak amacıyla "Yaşasın 1 Mayıs" diyerek 1 Mayıs Alanı'na doğru harekete geçtik. Tam bu sırada günlerdir katliam hazırlığı içinde olan polis, dizginlerinden boşanmış gibi kitlenin üzerine saldırdı. Ardından binlerce polis, bekçi, zabıta ellerindeki coplarla, İsrail sopalarıyla, kalaslarla yaşlı-genç, kadın-erkek ayırımı gözetmeden saldırıya geçti. Yüzlerce insanın kafası gözü patladı, kolu bacağı kırıldı. Polis ve bekçiler adeta kudurmuşcasına saldırıyordu. Polis telsizlerinden isterik çığlıklar atılıyor, "Çanakkale şehitleri adına vurun" anonsları yükseliyordu. Çok kısa bir süre içersinde İstiklal Caddesi ve Taksim civarındaki diğer sokaklar savaş alanına döndü. Bir yanda hâlâ öfkesini bastıramamış, kudurmuşcasına saldıran eli silahlı, coplu polisler, bekçiler ve ortada sağa-sola savrulmuş ayakkabılar, çantalar... Günlerdir katliam hazırlığı içinde bulunan polisin ilk saldırısının ardından bu defa daha vahşi saldırısıyla karşılaştık. Yine sıkılan kurşunlar ve yine on-

ların ardından İsrail sopalarıyla kafa, kol kırmalar, sokaklarda sürüklemeler... Artık kurşunlar canlı hedeflere yönelmeye başladı. Sömürücü egemen sınıflar kan istiyordu. Yeni şehitler istiyordu. Hiçbir savunma aracına sahip olmayan insanların üzerine kurşun yağdırılmaya başlandı. Polisler ve bekçiler ekip otolarından, çevre binalardan, sokak başlarından hedef gözeterek kitleyi tarıyor, yeni bir katliamın adımlarını atıyorlardı. 1 Mayıs Bayramı'nı 1 Mayıs Alanı'nda kutlamak isteyen kitle, böylesi bir kurşun yağmuru altında Şişhane'ye doğru çekilirken birçok arkadaşımız kurşun yarası aldı. 1 Mayıs '89 şehidimiz Mehmet Akif DALCI da resmi giysili polislerin hedef alarak açtığı ateş sonucunda Şişhane'de şehit düştü. Mehmet DALCI arkadaşımızın vurulduğunu görünce hastaneye kaldırmak istedik. Ne var ki, polisin katliam hedefli saldırısı bütünüyle devam ediyordu. Her taraftan kurşun yağıyordu. Bir ara kurşun yağmurunun azalması üzerine arkadaşımız Mehmet DALCI'yı hastaneye kaldırmak istedik. Mehmet DALCI'ya yardım etmek isteyen arkadaşlarımız polislerin saldırısına uğraşıp tartaklandılar ve gözaltına alındılar. Mehmet DALCI o esnada henüz yaşıyordu. Ama polis kimsenin yardım etmesine izin vermiyor, "O vatan haini, gebersin" diyerek ölmesini bekliyordu.

AMAÇ SADECE KATLETMEK DEĞİL AYNI ZAMANDA KALANLARI SİNDİRMEKTİ

Günlerdir katliam hazırlığı içinde olan İstanbul polisinin 1 Mayıs 1989 günü saldırısı sadece 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen işçi ve emekçilerle sınırlı değildi. Saldırı ve sindirme planı, olayları kamuoyuna yansıtacak olan basın-yayın organlarını da hedefliyordu. Bu nedenle 1 Mayıs 1989 günü Taksim civarında yaşanan vahşet ortamında birçok basın-yayın organı mensubu da kendisine düşen payı aldı. O gün olayları izlemekle görevli olan basın-yayın mensuplarının bir kısmı ufak tefek yaralarla kurtulurken, belli bir kesimin ise kafası, kolu kırıldı.

1 Mayıs 1989'a ilişkin düşünülen plan sadece 1 Mayıs Alanı ve çevresi ile sınırlı değildi. Alan ve civarında yapılan uygulama-

lar planın bir parçasıydı. Diğer parçasıysa gözaltı ile birlikte uygulanacaktı. Alanın civarında 3-3.5 saat süren kavga sonucunda vücudunun çeşitli yerlerinden yaralanmış olarak yakalanmış olanlara daha ekip otosunda iken işkence uygulaması başladı. Coplamalara, tekmelemelere, tokatlamalara bu kez ekip otolarında devam edildi. Maruz kaldığımız bu işkenceden dolayı birçoğumuz karakol binalarına götürülmeden önce yarı baygın bir duruma getirilmişti. Alan çevresinde gözaltına alınan birçoğumuz Beyoğlu karakoluna getirildik. Buraya geldiğimizde 1 Mayıs '89 saldırısının nasıl planlı, nasıl hesaplı hazırlandığına bir kez daha şahit olduk. Karakol binasının önüne polisler ve bekçiler ellerindeki kalaslarla sıra olmuşlar bizleri bekliyorlardı. Yaklaşık 30-40 metre uzunluğundaki bu polis ve bekçi koridorundan hepimiz kalaslardan, tekmelerden payımıza düşeni alarak karakola girdik. Gerek Beyoğlu Emniyet Amirliğinde gerekse karakoldan dışarı çıkarılırken baskı ve işkence uygulaması devam etti. Karakoldan çıkışta, aynı girişte olduğu gibi dayak koridorundan geçirildik. Amaçları korkutmak, yıldırmak, sindirmekti.

Şubede kaldığımız süre içersinde kimimize az, kimimize çok ama istisnasız hepimize baskı ve işkence uygulandı. Hepimiz işkenceden payımıza düşeni aldık.

1 MAYIS MEŞRUDUR, YARGILANAMAZ

Nedendi tüm bunlar?

Tüm bunların altında yatan neydi?

1 Mayıs Bayramı dünyanın her tarafında, birkaç istisna hariç yasal bir bayram olarak kutlanırken neden Türkiye'de baskıyla, terörle engellenmeye çalışılıyor? Neden kan dökülüyor? Neden insanlar şehit ediliyor? Neden sakat bırakılıyor? Neden katliamlar tezgahlanıyor?

Bu soruların açık yanıtları ülkemizin sosyo-ekonomik yapısında, ülkemizin geri kalmışlığında, ülkemizin sömürücü-egemen sınıflarının emperyalist ülkelerle olan ilişkilerinde yatıyor. Ama bir avuç sömürücü-egemen sınıf bu gerçeği çarpıtmak için elinden

gelen her şeyi yapıyor; gerekiyorsa 1 Mayıs 1977'de olduğu gibi, 1 Mayıs 1989'da yaşadığımız gibi katliamlar tezgahlıyor. Tabii ardından yine suçu büyük bir ikiyüzlülükle işçilere, emekçilere atmaya çalışıyor. Hatırlayacaksınız, 1 Mayıs 1977'de Taksim Meydanı'nda gerçekleştirilen katliam sonrasında, katliamın gerçek sorumluları olan CIA-MİT-Kontrgerilla değil, suçsuz insanlar yargı önüne çıkarıldı. Gerçek suçlular hâlâ ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar.

Şimdi de benzer bir oyun tezgahlanıyor. 1 Mayıs 1989 katliam girişiminin sorumlularına yönelik herhangi bir soruşturma yürütülmüyor. Başlatılan soruşturma ise siyasi iktidarın baskısıyla durduruldu. Ancak bizler olayların mağdurları olduğumuz halde, gözaltına alındık, işkenceden geçirildik ve tutuklandık. Şimdi olaydan sorumlu tutulmaya çalışılıyoruz. Bu bütünüyle bir komplodur. Ancak şunu da belirtmek isteriz ki, gerçeklerin üstünü örtmek kolay değildir. 2 Mayıs 1989 tarihli günlük gazeteler 1 Mayıs 1989 katliamının sorumlularının kim ve kimler olduğunu çok açık olarak ortaya koydular. Gazetelerdeki fotoğraflarda eli silahlı, oturmuş nişan alırken, ateş ederken görülen kişiler, 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlamak isteyen bizler değil; siyasi iktidarın, işçi ve emekçi halk kitlelerine karşı kullandığı polislerdir. Onlardır, yüzlercemi-zi yaralayan, henüz 18 yaşındaki gencecik işçi kardeşimizi katleden...

1 MAYIS KATLİAMININ SUÇLULARI BULUNMALIDIR

Her şey apaçık ortada. Gizlenecek hiçbir şey yok. Olanlar bütün dünyanın, bütün Türkiye'nin gözleri önünde cereyan etti. Bu nedenle bizlerin suçlu gösterilip, yargılanmaya çalışılması fazlaca bir şey ifade etmeyecektir. Çünkü gerçek suçluların kimler olduğu çok açık olarak biliniyor.

1 Mayıs 1989 katliam girişiminin sorumlusu, 1 Mayısa tahammül edemeyen sömürücü-egemen sınıflardır ve onun emrindeki siyasi iktidardır.

1 Mayıs 1989 katliam girişiminin sorumlusu, katliam emrini veren İstanbul Valisi Cahit BAYAR, İl Jandarma Alay Komutanı Albay Turgut İNEGÖL ve İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi ARDALl'dır.

1 Mayıs 1989 katliam girişiminin sorumlusu gözü dönmüşcesine silah kullanan, cop sallayan İstanbul emniyetinin tümüdür.

Katliam girişiminde sorumluluğu olan ve bu suça katılan tüm görevliler hakkında suç duyurusunda bulunuyoruz.

4.8.1989

Kezban KAYA
Hatice YILDIRIM
Perihan SÜRÜCÜ
Metin YILDIZ
Filiz GÜRGÖZE
Hatice ONARAN
İbrahim Ayhan ÖZGÜL
Makbule SÜRMELİ
Özgül ÖNDER
Gülizar AKKAYA
Fadime ALBAYRAK
Satı TAŞ
Özden ÇELİK
Behser BÜYÜKPINAR
Nuran ÖZMEN
Aynur ÖZDEMİR
Hatice AKKAYA
Dilber ÖZDEMİR

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

Ben bir işçiyim. Ezilen, sömürülen, yarattığı değerleri sahiplenemeyen, işsizlik tehdidiyle karşı karşıya kalanlardanım...

Dünyanın 116 ülkesinde resmi olarak kutlanan "Birlik, Mücâdele ve Dayanışma" günü 1 Mayıs'ı kutlamak için ""aksim Alanı'na 34 şehit anısına saygı duruşunda bulunmaya gittim

(...)

İddianamede bizler yargılanıyor görülüyoruz. Aslında burada yargılanmak istenen ve yargılanan bizler değil 1 Mayıs'tır!

1 Mayıs yargılanamaz! Yargılanması gerekenler iktidardır. İktidar tarafından her türlü yetkinin tanındığı yetkililer ve görevlilerdir. Kitlenin üzerine ateş açanlar ve bunlara emir verenlerdir.

Yargılanması gerekenler 2.5.1989 tarihli gazetelerde boy boy resimleri çıkan, ellerindeki silahlarıyla nişan alarak ateş eden resmi, sivil, trafik polisi ve bekçilerdir. (2.5.1989 günlü gazetelere bakıldığında görülecektir.)

İddianamede M.Akif DALCI'nın öldürülmesine ilişkin tek bir satıra dahi rastlanmıyor. Savcılıktaki ifadelerimizde katliamı anlattığımız halde, yine katliama ilişkin tek bir satıra rastlanmıyor.

(...)

4.8.1989

Hatice YILDIRIM

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

SUÇLU OLAN BEN DEĞİL VUR EMRİ VERENLER VE MEHMET AKİF DALCI'YI KATLEDENLERDİR

Tüm dünya ülkelerinde işçilerin, emekçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanan 1 Mayıs'in bizim ülkemizde de kutlanmasına engel nedir? Yüreğinde emeğe saygı duyan her insanın işçilerle yanyana, omuz omuza bu bayramı kutlaması gerektiğine inanıyorum.

Ben bir hemşireyim.

(.....)

Ben ezilen, hor görülen, emeğinin karşılığını hiçbir zaman alamamış sağlık emekçilerinden biri olarak bayramımı kutlamak istedim. O yüzden 1 Mayıs 1989 sabahı Taksim'e gitmek üzere yola çıktım. Amacım türkülerle, halaylarla bayramı kutlamak, 1977 1 Mayıs'ında ölen kardeşlerimizi anmaktı.

10.7.1989
Perihan SÜRÜCÜ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(...) Birinin yumruğunu hepsi izledi. Tekme-tokat arabadan indirilip ekip otosuna bindirildim. 1. Şubede gözaltına alınmamın nedeni olarak 1 Mayıs kutlamasına katılmam gösterildi.

(....)

"Ne oldu ulan" diyorlardı. "Mehmet DALCI'nın katili bulunsun diye bağırıp duruyordunuz, ne oldu? İşte buradayız, daha size de sıra gelecek.."

Evet ne olmuştu DALCI'nın katilleri? Gazetelerde boy boy fotoğrafları çıkan katillerin hangisi hakkında soruşturma açılmıştı? Hangisi halkın üzerine kurşun yağdırdı diye görevden alınmıştı?

Hiçbiri!

Hepsi yine görevinin başında. Hepsi katliamcılıklarının mükafatını almış durumda.

Bunları biliyor, bunları yaşıyor siyasi polis denilen işkenceciler. Cesareti buralardan alıyorlar...

Bu ülke topraklarında doğup büyüyen yüzlerce insan gözaltılarında kayboldu. Kimsesizler mezarlığına gömüldü.... Kaçının sorumlusu yargılandı? Kaç tanesi ceza aldı?

Komedi...! Bu düzenin her şeyi kendi içinde danışıklı bir dö-

ğüş... Komediyse dıştan bir görünüş...

Kollarını üniversite içlerine kadar uzatan bu kanlı terör uygulayıcıları bir de bana soruyorlardı: "1 Mayıs'a katıldın **mı? Alanda** miydin? Sen de karşı koydun mu terörümüze" diye...

(....)

1 MAYIS MEŞRUDUR, 1 MAYIS'A KATILMAK MEŞRUDUR

İşçi sınıfının yüzyıldır birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak dünya genelinde meşruluğunu kabul ettirdiği 1 Mayıs Bayramı'nı yok saymak ülkemiz ilkel burjuvazisinin harcı değildir.

Ülkemiz işçi sınıfının da diğer dünya kardeşleri gibi bu bayramı kutlamaya hakkı vardır.

Ben de bu bilinçle 1 Mayıs'a katılma hakkımı kullandım.(...)

4.8.1989
Metin YILDIZ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(.....)

Emeğe saygıfı ve her türlü toplumsal olaya duyarlı bir insan olarak 1 Mayıs'ta Taksim Alanı'na gittim. Ama polisin coplu, sopalı, tekmeli saldırısıyla karşılaştım.(...)

Savcının iddianamesinde üzerinde durulması gereken bir nokta var: Olayların büyüklüğü ve sanık sayısının fazlalığı nedeniyle -bu cümle savcının da işçi bayramına sahip çıkan büyük kitlenin varlığını kabul etmek zorunda kaldığını gösteriyor- toplu izrar suçunu işleyenler iki kişi hariç tespit edilememiştir, deniliyor.(...)

Savcı ise beni bu asılsız iddiaları temel alarak suçlamaktadır. 1 Mayıs'ta bir işçiyi şehit eden ve yüzlerce insanı kurşunları ile copları, sopaları ile yaralayan polisin, yani suçlu durumda olan polisin tanıklığı benim hakkımdaki kanaatin oluşmasını sağlamaktadır.

Bu noktanın üzerinde özellikle durulmalıdır. Olayda polis taraftır, kendi suçluluğunu örtbas etmek için kitleler önünde suçlu gösterecek birilerini bulmak ihtiyacındadır. 1 Mayıs'tan bu yana beni ve sayısız insanı gözaltına alan, dayak atan, suçlu gözüyle bakan polis, işkenceciliğiyle, ilerici-demokrat insanlara olan önyargılı yaklaşımıyla yeterince teşhir olmamış mıdır?(...)

4.8.1989

Filiz GÜRGÖZE

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(....)

Ben demokrat bir öğrenciyim. Toplumun tüm kesimlerine duyarlı, sorunlarını kendi sorunları sayan, kendini bu sorunların çözümü için sorumlu tutan, ilericiliği, aydınlığı, yaratıcılığı ilke edinmiş gençliği temsil ediyorum. Emeğe ve emekçiye karşı duyduğum derin saygıyla işçi sınıfının ulaslararası nitelik kazanan mücadelesinin kilometre taşı olan birlik, dayanışma ve mücadele gününde emekçilerle birlikte olmak, türkülerle bugünü kaışılamak için ben de 1 Mayıs günü Taksim Alanı'na gittim.

1 Mayıs nasıl olur da yargılanabilir? Evrensel 1 Mayıs işçi Emekçi Bayramı gerçekten yasak mıdır? Hayır, anayasa ve hiçbir ceza yasasında 1 Mayıs'in kutlanmasına yasaklama getirilmemiştir. Ülkemizde geçmiş yıllarda ve tüm dünyada bu bayram coşkuyla kutlanmıştır.

1 Mayıs Emekçi Bayramı; tüm dünya ve Türkiye emekçi halkı bu bayramı kutlamaktadır ve kutlamaya devam edecektir. Hiçbir şekilde yasak olmayan bu bayram, yargılanamaz, suçlanamaz.(...)

4.8.1989

Özgül ÖNDER

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben bir konfeksiyon işçisiyim. Ezilen, sömürülen, yarattığı değerlere sahip olamayan, her an işten atılma korkusunu yaşayan işçilerden biriyim.

(...)

1 Mayıs, ülkemizde egemen sınıfların adını anmaktan kaçındığı halka unutturmak istediği bir gündür. 1 Mayıs yüzyıllık bir mücadele geleneğine sahiptir. Türkiye'de egemen sınıflar işçi sınıfının bu mücadele geleneği ile bağlarını koparmak için yalan, demagoji, yetmediği yerde de baskı, terör ve katliamlara başvurmuştur. 1 Mayıs işçi ve emekçi sınıfların en meşru hakkıdır. Bu hakkına sahip çıkan işçi sınıfı sesini alanlara taşırmıştır.

(....)

İktidar 1 Mayıs 1989'daki saldırıları ve katliamıyla bir kez daha gerçek yüzünü ortaya çıkardı. Burjuvazi kölece çalışmamızı hiçbir söz hakkına sahip olmamamızı istiyor. Biz emekçiler ise ürettiğimizin karşılığını almak istiyoruz. Emeğimize ve canlar pahasına kazanılan 8 saatlik işgününe saygı duyulmasını istiyoruz. Bunun için 1 Mayıs'ı kutlamaya katıldım. Savcının hazırlamış olduğu iddianamede katliam sonucu ölen işçi Mehmet Akif DALCI'nın ismine bile rastlanmıyor. Savcının bizlere açmış olduğu da-

vada yargılanmak istenen bizler değil, 1 Mayıs'tır. Gerçek suçlular, tetik çekenler ve bu emri verenlerdir ve onlar yargılanmalıdır. İşlenen cinayetin, katliam ve vahşetin suçluları gizlenmeye çalışılarak, olayların sorumluluğu bizlere yüklenmeye çalışılmaktadır. Er veya geç gerçek suçlular ortaya çıkacaktır. Suçlu bizler değil, bizzat polis ve polise vur emrini verenler olduğundan, yargılanması gerekenler de onlardır.

(...)

4.8.1989
Kezban KAYA

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(.....)

1986-1988 yılları arasında çalıştığım işyerinde yaşadığım gerçekler gözlerimi açtı. Sigortadan başka hiçbir sosyal yardım olmadan çalıştıran hatta sigortayı bile mecbur değilmiş gibi bana bir lütuf sayan patronum, sürekli duygu ve emek sömürüsü yapıyordu.

Hem işgücümün, emeğimin karşılığını alamamak hem de ürettiğim ürüne yabancı olmam, o ürünü alacak paramın genellikle olmaması beni rahatsız ediyordu. Kafam çelişkilerle doluyordu. Sabah 00.09'dan akşam 19.00-20.00'ye kadar çalışıyordum ama ne kadar çalışırsam çalışayım aldığım para karnımı bile doyurmuyordu.

Oysa, insanı değerli kılan, yarattığı ürünü ve bu ürünü yaratırken harcadığı emeğidir. Bunun değerini bilmek, korumak ve sahip çıkmak gerekir.

Bu anlamda, emeğe verilen değerin en somut ifadesini 1 Ma yıs olgusunda buluyorum. Çünkü 1 Mayıs ezilen, sömürülen halk ların "Birlik Dayanışma ve Mücadele" günüdür. Tarihe kanla yazıl mıştır.

(.....)

'Taksim'e 1 Mayıs yazdırtmadık!".

Demek ki, bu kadar çarpık, bu kadar basit bir nedenle, bu derece sorumsuz bir inatla yüzlerce insana saldırılmış, dövülmüş, kurşunlar sıkılmıştır ve ardından da yüzlerce yaralı ve bir can alınmıştır. Oysa yanılıyorlardı. 1 Mayıs 1989'da binlerce işçi, ilerici, demokrat, öğrenci, ev kadını yani binlerce emekçiden oluşan kitle can pahasına bedelini ödemek zorunda kalsa da canıyla kanıyla 1 Mayıs'ı tarihe yazmıştır ve 1 Mayıs'ı kutlamıştır.

(....)

4.8.1989
Hatice ONARAN

1 Mayıs 1989 binlerce kişinin katılımıyla gerçekleşti. Sadece beş bine yakın insan benim de bulunduğum İstiklal Caddesi üzerinde vardı.

(...)

1 MAYIS YENİ BİR TOPLUM ÖZLEMİNİN BAYRAKLAŞTIĞI GÜNDÜR

1 Mayıs '89 gerçeği bu noktada toplumun demokrasi ihtiyacının ne kadar elzem ve vazgeçilmez olduğunu yeniden ortaya koymuştur.

Yoksa 1 Mayıs öncesinde halka yapılan tehditlere karşın binlerce insan 1 Mayıs Alanı'na girmek için sözbirliği etmişçesine bir araya gelemezdi.

Yoksa, 12 Eylül'den beri suskunlaştırılan, yasaklara boyun eğmesi için her türlü zor ve baskı yöntemine başvurmaktan çekinmeyen uzun bir sürecin ardından binlerce insan bu yasaklar zincirini kırmak için adım atmanın gerekliliğini hissetmezler, cesareti kendilerinde bulamazlardı.

Yoksa, İstiklal Caddesi girişinde, Tarlabaşı'nda, Şişhane'de ve İstanbul'un birçok yerinde polisin ilk saldırısıyla insanlar he-

men dağılır, kendi meşru haklarına 1 Mayıs '89'da görüldüğü gibi sıkı sıkıya sarılamazlardı.

Demokrasi istemi, hakların elde edilmesinin kitleler için yakıcılığı böylesine olmasa 1 Mayıs 1989 tarihe altın harflerle geçmez, destanlaşmaz, başımızın dimdik durmasına, binlerce direnişçinin tek tek her birinin yaşamları boyu unutamayacakları onurlu bir gün olarak zihinlere kazınmasına yol açmazdı.

(.....)

4.8.1989
İbrahim Ayhan ÖZGÜL

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(...)

Ben bir emekçiyim. Emeğimi kol gücümle kazanıyor ve yaşamımı sürdürüyorum. Bu benim emekçi olduğumun göstergesidir. Polis gibi yıkmanın, yok etmenin ustası değil yeniden kazanmanın, yeniden yaratmanın ustasıyım. Ben bir sağlık emekçisiyim.

Emeğin, emekçilerin kendi bayramını kutlamanın suç olduğu," bu yüzden ölü verdiği bir ülkede, ben sağlığı üretirim, ölümlerin, katliamların tersini yaparım. Emeğe saygı duymayı ve 1 Mayıs'ı işçi emekçi bayramı olarak kutlamayı, her demokrat gibi ben de görev biliyorum.

(...)

Diğer yandan beni coplayan, döven, küfürler eden, hakaretler yağdıran polise bakalım: O ne yapıyor? Benim yaptıklarımın yanında onların yaptığı nedir? Bunları düşünelim. Ben insanları tedavi ediyor, onlara can yeriyorum. Yaşamlarının biraz daha uzun ve sağlıklı olmasını sağlamak için saate bakmadan, zaman gözetmeden çaba harcarken polis insanların yaşamını kısaltmayı, insanları sakat bırakmayı hedef alıyor. Tüm bunlara rağmen ben 'vatan, millet düşmanıyım' onlarsa insan öldürerek o insanla-

rın "koruyuculuğunu" yapıyorlar.

Ben kanlı irinli yaraları kapatmaya, iyileştirmeye çalışırken polis bu yaralara tuz basıyor, elektrik kablolarını bu yaraların içine sokuyor. Ve manyetoyu çeviriyor. Ben dünyada pek az insanın yaşayacağı bir şekilde anne karnından yeni doğmuş bebeleri annelerinden önce kucaklıyor, temizliyor ilk bakımını yapıyorum. Yeni doğan bebelere "dünyamıza hoşgeldiniz" diyen benim. Polis ise benim tersime, azraille ortak çalışıyor. 1 Mayıs günü Mehmet Akif DALCI kardeşimize yaptıkları gibi, körpecik bedenleri kurşunla dolduruyor. Ben yaşatıyorum, koruyorum, onlar ise öldürüyor, yıkıyor, yakıyor. Ve yine ben "yıkıcı" oluyorum.

Ben en ağır koşullarda çalışırken yüzümden eksik etmediğim gülümsemem ile insanlara yaşama umudu vermeyi en önemli görevlerimden biri sayıyorum. Onların yaşam anlayışları ise rüşvetle, haraçla simgeleşiyor, ama yine de benim mesleğim "hafif" meslek; rüşvetçiler, namussuzlar, insanlık düşmanları, katiller ise doğruluğun, adaletin, dürüstlüğün simgesi oluyorlar.

İşte değerlerin, ahlakın böylesine yozlaştırıldığı, çarpıtıldığı, tersine çevrildiği bir düzende 1 Mayıs kutlanması bahane edilerek dövülmemi, işkenceden geçirilmemi, tutuklanmamı garip karşılamıyorum. Çünkü bu düzen böyle korunuyor. 1 Mayıs'ta ben bunları gördüm.(...)

4.8.1989
Makbule SEVİMLİ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben üç çocuk annesi bir ev kadınıyım. Eşimi dokuz yıl önce kaybettim. Eşimi kaybettikten sonra, çocuklarımın hem annesi hem de babası oldum.

Ben gecekondudan geliyorum. Yokluğun, sefaletin yaşandığı yerlerden. Lağım sularının açıkta aktığı, yolu, suyu, elektriği olmadığı için mahrumiyet bölgesi olan yerlerden. Okulu olmadığından, çocuklarımızın günde bir saat yol yürümek zorunda kaldığı, insanların hor görüldüğü, aşağılandığı yerlerden geliyorum.(...) -

Buradaki insanların bir kısmı, kadınların çalışmasının çok kötü olduğunu ve kazandıkları paranın da haram olduğunu savunurken, bir kısmı da çalıştırılarak onlardan böyle yararlanılması gerektiğini savunuyorlar. Ben yüzyılların getirdiği geri bırakılmış, kültür ve "kadın çalışmaz" anlayışını kırarak çalışmaya başladım. Geleceğimi garantiye almış olurum düşüncesiyle, sigortalı olarak bir fabrikada işe girdim. Fakat, ne yazık ki, ay sonunda bana verilen para çocuklarımın ihtiyaçlarını karşılamak şöyle dursun, işe gidip-gelirken harcadığım yol parasına bile yetmiyordu. Bu koşullarda orada çalışmam mümkün değildi. Çocuklarımın beslenmeleri ve okula gitmeleri gerekiyordu. Bunun için namusumu ve onurumu koruyarak her işi yapmaya hazırdım. Böylece zengin

kadınların evlerini temizlemeye başladım. Onlar da benim gibi birer kadındılar. Ama aramızdaki uçurum derindi. Onlar zengin ben ise yoksuldum. İşte bu farklılık onları kirleten, beni de temizleyen durumda bırakıyordu. Onlar büyük bir lüks içinde yaşarken ben de bu lükslerinin devamı için çalışıyorum. Emeğimi satarak, çocuklarımın geçimini sağlamaya uğraşıyorum. Benim gibi tüm emekçilerin durumunu da çok iyi biliyorum, yüreğimde duyuyorum.

Emekçi oluşum ve emeğe duyduğum saygı beni diğer emekçilerle birlikte 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamaya götürdü. Diğer bayramlarda izin almaya gerek olmadığı gibi, 1 Mayıs'ın kutlanmasında da izin almaya gerek yoktur. Çünkü, 1 Mayıs tüm dünyada olduğu gibi işçilerin birlik, mücadele, dayanışma günüdür ve meşrudur. Bu yüzden 1 Mayıs'ı kutlamaya Taksim Alanı'na gittim. Çünkü burada 1 Mayıs 1977'de benim gibi işçi bayramını kutlamak isteyen 34 şehidin anısı vardı. Onların anısına duyduğum saygıdan dolayı Taksim Alanı'na gitmek istedim.

(....)

13.5.1989 günü çıkarıldığım DGM'ce tutuklandım. Gerekçe kanunsuz gösteri yürüyüşü yapmaktı. Bu suçlamayı reddediyorum. Tüm dünyada kutlanan ve meşru olan 1 Mayıs işçi Bayramı'nı kutlamak istedim.

(....)

4.8.1989
Fadime ALBAYRAK

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

BEN YARA SARARIM, ONLAR YARA AÇAR

Evet, ben bir sağlık emekçisiyim. Yasada açıkça belirlenmesine karşın ben günde dokuz saat çalışan, haftada 24 saat nöbet tutanım. Ama ne fazladan çalıştığım, nöbet tuttuğum saatlerin parasını alırım, ne de nöbetlerimin karşılığında izin yapabilirim. Dokuz saat çalışırım, hakkı gaspedilen bir emekçi olarak. 1 Mayıs'a katılmamdan daha doğal ne olabilir? Her türlü sosyal haklarım çeşitli nedenler gösterilerek gaspedilmiştir. Kreş, servis arabası lojman bizler için lükstür.

Mesleki statüm belirsizdir. Her türlü angaryaya ve doktorların özel işlerine koştururken gerçek görevimi çoğu kez yerine getiremez duruma düşürülürüm.

Ancak her şeye karşın mesleğim onurlu bir meslektir ve bu mesleğin gereklerini yerine getirmek bizler için kutsal görevdir.

(....)

Bütün bu saydıklarımı yaşayan, ezile/ı-sömürülen bir insan olarak, emeğin bayramı olan 1 Mayıs Bayramı'na katılmam ve kutlamam neden suç oluyor?

(...)

Bu bayram benim de bayramım olduğuna göre; 1 Mayıs mü-

cadele, ve dayanışma günü olduğu için, o coşkuyu yaşamak, halaylarımızla türkülerimizle hep birlikte el ele olmak, sesimizi duyurmak istedim. Bu düşüncelerle Taksim Meydanı'na gittim.

(...)

1 Mayıs'a katıldım diye beni işkenceden geçirenler, tutuklanmamı isteyenler ve tutuklu kalmama seyirci kalanlar acaba toplu-ma ne kazandırdılar?

Hangi polis benim sardığım yaraları sarabilir? Onlar ancak yara açarlar, yaraya elektrik verirler. Benim özgürlüğümü elimden alarak hastaneye gidip görev yapmamı engelleyenler, benim yerime işkenceci polisleri mi göndermeyi düşünüyorlar?

Hastalarıma ilaçları kim verecek? Enjeksiyon yapıp, serumları kim takacak? Savcı kendisi mi yapacak yoksa? Oysa savcı insanlara ilaç önerme yerine, ceza kanunu maddesi uygulamaya alışmıştır. Düşüncelerinden dolayı birçok insanın idamını isteyen bazı savcıların, serum seti ile yağlı urganı ayırt edebileceğinden bile erriin değilim.

Sormak istiyorum sizlere, kim bakacak benim hastalarıma? Burjuvazi belki benim cezalandırılmamdan memnun olacak, daha fazla tutuklu kalmama sevinecektir ama bundan zarar gören sadece ben olmayacağım. En büyük zararı hastalarım görecek. Ben değil, ilaç bekleyen, pansuman isteyen, güleryüz bekleyen hastalar cezalandırılacaktır burada.

(.....)

4.8.1989
Satı TAŞ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(...)Öncelikle belirtmem gerekiyor ki, ben de 1 Mayıs'ın kutlanmasının meşru bir hak olduğu inancıyla 1 Mayıs Alanı'nda düzenlenecek olan kutlamalara katılmak *üzere* İstiklal Caddesine gittim. Hakkımdaki ceza istemlerine karşın bunu gururla savunuyorum.

Ben oto tamirciliği yapan bir işçiyim. 1 Mayıs biz işçiler için halaylarla, şenliklerle, türkülerle kutlanan bir bayramdır. Oysa 1 Mayıs, 1 Mayıs Alanı'nı kana bulayanlara göre "sade vatandaşın sokağa çıkamayacağı bir gün" haline getirildi.(...)

Eğer ben vurulsaydım, Mehmet DALCI'nın katilleri nasıl yargılanmadıysa benim katillerim de yargılanmayacaktı. Ama ne kadar ilginçtir ki bugün Mehmet DALCI'nın katilleri serbestçe dışarda dolaşırken ben 1 Mayıs'ta şans eseri ölümden kurtulduğum için sanık sandalyesinde oturuyorum.(...)

Kim ne derse desin, 1 Mayıs'ı yasaklamak, emekçilerin haklarını gasp etmektir. Buna başarı denilemez. Ve yine kim ne derse desin, halka kurşun sıkanların ödüllendirilmesi adalet olamaz.(...)

Diyorum ki,

Biz 1 Mayıs'ın yaratıcıları olarak suçlu olduğumuzu kabul etmiyoruz. 1 Mayıs'ın gerçek suçluları, Mehmet Akif DALCI'yı katledip, onlarca emekçiyi yaralayan polislerdir.

Buraya Mehmet DALCI'nın katili getirilsin.

4.8.1989
Özden ÇELİK

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

BİR KATLİAM GİRİŞİMİNE VE M.AKİF DALCI'NIN ÖLÜMÜNE TANIK OLDUM

Ben konfeksiyon atölyesinde çalışan bir işçiyim.(...)

1 Mayıs tüm işçinin, emekçinin birlik, beraberlik, dayanışma ve mücadele günüdür. Bugünü Taksim'de şehit düşen 34 emekçinin anısına saygıyla birlikte türküler eşliğinde, halaylarla bir bayram coşkusuyla kutlamak istiyordum. Fakat alanda karşılaştığım kan, vahşet ve terördü.(...)

Burjuvazinin 1 Mayıs 1989'daki saldırıları ve katliamları iktidarın gerçek yüzünü açığa çıkardığı gibi aynı zamanda sekiz saatlik işgününe de karşı olduğunu gösteriyor. Burjuvazi kölece çalışmamızı, hiçbir söz hakkımızın olmamasını istiyor. Bizlerse eşit işe eşit ücret istiyoruz. Ürettiğimizin karşılığını almak istiyoruz. Emeğimize saygı duyulmasını istiyoruz. Canlar pahasına kazandığımız haklarımıza, sekiz saatlik işgününe saygı duyulmasını istiyoruz.

Bunun için 1 Mayıs'a katıldım. Şimdi ise savcılık benim hakkımda izinsiz gösteri yürüyüşüne katıldı diye dava açmış durumda. Halbuki bizler yıllardır tüm dünyada kutlanan 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramını kutlamaya gittik. Polisler ve onlara emir verenler ise bir katliam yarattılar.(...)

4.8.1989

Behser BÜYÜKPINAR

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

POLİS "BURADA YASA BİZİZ" DİYORDU

Dünyanın 116 ülkesinde kutlanan 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın meşruluğuna inandığım için 1 Mayıs günü Taksim'e gittim.(...)

Bu sırada kitlenin üzerine sıkılan kurşunların birine hedef olan bir arkadaşın yere düştüğünü görür görmez koşarak ona yardıma çalışırken, bir grup polis coplarıyla, tekmeleriyle, küfürleriyle beni arabanın içine fırlattılar. Bu sırada bu vahşeti görüntülemek isteyen gazetecilere, basın özgürlüğünü hiçe sayarak aynı pervasızlıkla saldırıp küfürler yağdırıyorlardı. Polis otosunda da aynı ahlaksız tavırlarını sürdürüyor, ağızlarına gelen her şeyi düşüncesizce savuruyoriardı. Örneğin "Sizler buraya esrar içip geliyorsunuz. Söyleyin hapları size kim veriyor?" diyerek saldırgan tavırlarıyla bir yandan coplayıp, bir yandan da kollarımı zorla açarak iğne izleri aramaya kalkıyorlardı. Oysa alkol ve uyuşturucu kullanımının en fazla olduğu bir kesimin -yapılan tüm istatistikler de bunu gösteriyor- insanlarıydı bu sözleri bana sarfedenler.

4.8.1989
Nuran ÖZMEN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben ülkemizdeki yüzbinlerce çocuk işçilerden biriyim. İlkokulu köyümde bitirdikten sonra, okuma ümidiyle İstanbul'a geldim. Okuyup bir meslek sahibi olmak, topluma ülkeme yararlı bir insan olmak istiyordum. Çünkü bizim köyde doktor olmadığı için, ölen insanları görüyordum. Yolumuz olmadığından bir yere gitmek için sabahtan akşama kadar yürüyorduk. Elektriğimiz olmadığından dış dünyayla bağlantı kuramıyor, ülkemizde neler olup bittiğini öğrenemiyorduk. Suyumuzu saatlerce uzaktaki kaynaktan taşıyorduk. Tüm bu sorunların çözülmesine, kendi çapımda yardımcı olmak için okuyup bir meslek sahibi olmak istiyordum. Oysa İstanbul'da karşıma okul değil işyerleri çıktı.

Gecekonduda, "hani kenar semtleri" dediğiniz yerde oturuyoruz. Buradaki halk yoksulluğun, sefaletin en üst düzeyinde yaşıyor. Bizler de bunlardan biriyiz. Hayatta kalabilmemiz için ailedeki herkesin çalışması gerekiyordu. Okul benim için unutulan bir rüya olmuştu.

(....)

Bu durumda üç yıl çalıştım. Gazetelerden, 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı okudum. Öğrendim ki; 1 Mayıs, tüm dünyadaki işçilerin, memurların, ev kadınlarının yani tüm emekçilerin bayramı, birlik, beraberlik günüdür. Yani bugün benim de günümdü. (....)

4.8.1989
Hatice AKKAYA

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

Ben 16 yaşında bir işsizim. Bu yaşta bir öğrenciyim demem gerekirken; öğrenci değil de işsizim diyorum. Çünkü daha 15 yaşında ailemin yoksul oluşu yüzünden, hayat beni okuldan alıp ekmek kavgasına soktu.

. İki yıl resmi adıyla çırak statüsü bile olmadan 25 kişilik bir işyerinde yardımcı olarak çalıştım. Her gün büyükler gibi 10 saat çalışıp yorucu işler yaptığım halde aldığım para hiçbir ihtiyacımı karşılamıyordu. İşyerimden en son aldığım para 60.000 TL idi. Patrona sorarsan bana hem meslek öğretiyormuş hem de üstüne para veriyormuş. Halbuki yaptığım işlerin bir mesleki değeri olmadığı gibi ayrıca bütün ağır işleri de yapıyordum. Her gün her şeye zam gelmesi sonucu giderek zorlaşan hayat şartları bu parayla en doğal ihtiyaçlarımı karşılamama imkan bırakmıyordu. Aylığıma zam yapılmasını istediğimde ise işten atılmakla tehdit edildim. Ve bir süre sonra da işten atıldım. Böylece ülkemde sayısı milyonları bulan "işsizlere" ben de katılmış oldum.

Ayrıldığım işyerinde işçilere yapılan haksızlıkları gördüm. Çocuk emeğinin nasıl en üst düzeyde sömürüldüğünü gördüm. Bütün bunlar beni 1 Mayıs Taksim Alanı'na götürdü. İşçilerin, işsizlerin, memurların birlik beraberlik ve dayanışma ve mücadele gü-

nünde onlarla birlikte olmak ve bugünü bayram olarak kutlamak istedim.

(....)

Sormak istiyorum, hangi gerekçe ile tutuklandım? Suçlu olduğum için mi? Hayır. Bunların hiçbiri değil. Bugün bizler değil, 1 Mayıs yargılanıyor. Bizlerin tutuklanmasını canı gönülden isteyenler bilsinler ki, bizler suçlu değiliz. Yaşanılan olayların sorumlusu bizler değiliz. Bizler estirilen vahşetin, düzenlenen katliamın tanıklarıyız.

1 Mayıs'in özgürce kutlanacağına inanıyorum.

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de 1 Mayıs'ı coşkuyla halaylarla dopdolu beklerken; 1 Mayıs kirli ve iğrenç ellerle kana bulandı.

1 Mayıs'ı kana bulayanları lanetliyor, haklarında suç duyurusunda bulunuyorum.

1 Mayıs ülkemizde meşru ve kazanılmış bir haktır.

1 Mayıs'a katılmak suç değildir.

4.8.1989

Aynur ÖZDEMİR

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben Türkiye'deki milyonlarca ev kadınından biriyim. Yoksulluğu, sefaleti en çok yaşayanlardan biriyim. Toplumun yarısını biz kadınlar oluşturuyoruz.

(...)

Tüm işçilerin, memurların, ev kadınlarının, öğrencilerin, meslek sahibi insanların yani emekçilerin emeklerine saygı duyulmasını istiyorum. Sekiz saatlik işgünü talebiyle yola çıkılarak büyük mücadeleler sonucunda canlar verilerek kazanılan hakların somutlaştığı günü kutlamak istiyorum. Dünyanın 116 ülkesinde kutlanan 1 Mayıs benim ülkemde de defalarca kutlanmıştır. Bugün neden kutlanmasın?

1 Mayıs'ın yasak olduğu ne anayasamızda **ne** de yasalarda vardır. Bir Hıdırellez için, bir Kurban Bayramı için, bir Şeker Bayramı için nasıl ki önceden izin alınması gerekmiyorsa meşru olan 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramı için de önceden izin almak gerekmiyor. Bunun için 1 Mayıs 1989 günü benim gibi ev kadınlarıyla, işçilerle, öğrencilerle, memurlarla yani tüm emekçilerle birlikte olmak istedim. Çünkü 1 Mayıs tüm dünya emekçilerinin birlik, beraberlik dayanışma ve mücadele günüdür. Ben bugünü türküler eşliğinde halaylarla, çiçeklerle bir bayram coşkusuyla kutlamak

amacındaydım. Ülkemizde 1 Mayıs'ların kutlandığı gelenekleşmiş olan yer ise Taksim Alanı'dır. Ayrıca burada 1 Mayıs 1977'de katledilen 34 arkadaşımızın yaşayan anısı da vardır. Bunlar için Taksim Alanı'na gitmek istedim. Taksim Alanı'na gitmek üzere İstiklal Caddesine henüz gitmiştim ki hiçbir uyarı yapılmadan polisin vahşi saldırısıyla karşılaştım.(...)'

4.8.1989
Dilber ÖZDEMİR

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

1 Mayıs 1989 günü binlerce insan gibi bir bayram kutlamaya gittim Taksim'e. Polis devletine yakışır biçimde karşılandık alanda. Can bedeli, kan bedeli kutlandı 1 Mayıs 1989. Polis yargıladı bizi ve hüküm infaz edildi.(...)

(....)

Şimdi eli kanlı katillerin sorgusu yapılmalıdır, bizim değil! Benim ellerimde kan yok! Benim alnımda DALCI'ya kurşun sıkanların taşıdığı leke yok! Benim yüreğimde kara yok!

(...)

Ben hukukçuyum!

Hukukta meşruluk ile suç kavramları bağdaşmaz. Meşru olan, suç olamaz! Bunu savcı da bilir en az benim kadar. Ve bilir 1 Mayıs'in meşruluğunun tartışılmaz bir gerçek olduğunu. Meşru bir hakkın kullanılmasını engellemek için saldırmanın suç olduğunu da! Buna rağmen bizleri sanık gösteriyor iddianamesinde; katilleri, işkencecileri, eşkiyalığa soyunup "alana girdirtmem" diyenleri değil!

(...)

Ben hukukçuyum!

Ve hukukta; bir kez yargılanıp mahkum olan insan aynı ey-

lemden ikinci kez yargılanamaz. Biz 1 Mayıs 1989 günü ve sonraki süreçte polis tarafından yargılandık ve hüküm infaz edildi çoktan. Mahkemelere iş kalmadı! Bunun utancını taşıyacak olan siyasi iktidar ve onun hukuk dışı uygulamalarına göz yumanlardır!

Acılı ama onurluyuz! Ellerimiz temiz, yüreğimiz temiz, alnımızı güneşe döndük. Hesabını veremeyeceğimiz hiçbir davranışımız yok bizim!

(...)

21.7.1989
Fethiye PEKŞEN

GREV

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

Toplu Dilekçe

1 MAYIS HEP KUTLANDI VE KUTLANACAK

Bizim 1 Mayıs'ımızın yaşı, ülkemiz burjuvazisinin yaşından da ha fazladır. Bu ülkenin holdingleri, tekelleri, büyük fabrikatörleri daha sermaye bulmak için o emperyalist ülke senin, bu ülke benim diye dolaşırken; devletin kendilerini daha zengin etmesi için her türlü düzenbazlığı yaparken, dünya işçi sınıfının bayramı 1 Mayıs yıllardır kutlanıyordu.

O halde ne yapılmak istendi 1 Mayıs 1989 günü? Bizce imkansız olan yapılmak, yani, 1 Mayıs'ın işçi sınıfı bayramı olduğu gerçeği yok sayılmak, kabullenilmemek istendi.

Oysa 1 Mayıs işçi sınıfı bayramının tarihi, iflas etmiş iktidarların saldırganlığı ile silinemez. Aksine 1 Mayıs tarihi bu saldırganlıklara karşı mücadele ile gelişmiştir. Bu şekilde yazılmıştır. Salt bizim ülkemizde değil, dünyanın diğer kapitalist ülkelerinde de 1 Mayıs Bayramı'na , işçi sınıfı gösterilerine yönelik her saldın, her katliam, her şiddet eylemi 1 Mayıs mücadelesini daha da geliştirmiştir.

(....)

1 MAYIS'IN TARİHİNDE SEKİZ SAATLİK İŞGÜNÜ TALEBİ, İNSANCA ÇALIŞMA VE SÖMÜRÜYÜ YOKETME MÜCADELESİ VARDIR

(..)

Bu nasıl olmuştur? 1 Mayıs nereden çıkmıştır? Niye işçi sınıfının birlik ve dayanışma günüdür?

(...)

1880'li yılların ortalarında ne istiyordu işçi sınıfı Avrupa'da, Amerika'da? Öncelikle insanca yaşamak istiyordu. İstiyordu ki, beş yaşındaki çocuklar çalışmasın, dokuz yaşındakilere iş güvencesi verilsin. İstiyordu ki, fiilen 12-14 saat süren iş günü sınırlansın, sekiz saate düşürülsün. İstiyordu ki, kadınlar cins olarak üretimde ayrıca ezilmesin, bu cinsin kaldıramayacağı hiçbir iş kendisine dayatılmasın.

Sekiz saatlik işgünü istiyordu işçi sınıfı. Çünkü yoğun sömürü, baskı ulusun büyük bir kitlesini oluşturan sınıfın ne fiziksel enerjisini ne de sağlığını bırakıyordu. Onlara ne zihinsel gelişme, ne toplumsal ilişki, ne de sosyal ve siyasal eylem olanağını yeterince sağlıyordu. İşçi sınıfı bütün gün çalışıyor ancak bitkin bir halde evine gidebiliyor, hiçbir sosyal, kültürel, siyasi ve bir bütün olarak insani gereksinmelerini karşılayamadan bir sonraki iş gününe kadar kendini toparlamaya çalışıyordu.

İşçi sınıfı bu hakkını aramaz ise, buna bağlı olarak pek çok yaşamsal ve ekonomik hakkının da gerçekleşmeyeceğini öğrenmişti.

İlk adımını 18 Mayıs 1882'de Amerika'da attı. Marangozlar Sendikası Başkanı Peter Mc. Guire özlemlerini; *bir günümüz olsun, kent sokaklarında yürüyüşler yapabileceğimiz, gösteriler düzenleyebileceğimiz... Bir günümüz olsun, emeğimizin gücünü ortaya koyabileceğimiz...* diyerek dile getiriyordu.

Bu çağrı işçi sınıfının tüm yüreklerinin çağrısıydı. Coşku ve heyecan ile hemen kabul edildi. EMEK günü dendi her Eylül ayının ilk Pazartesi gününe. Ve o yılın Eylül'ünde 5 Eylül 1882'de yürüdü 30 bin işçi, Amerika'da kendi sloganlarıyla...

O yılı 1883 takip etti... 1884'te ise her şey doruğunda yaşanı-

yor. Yüzyıldır kutlanan 1 Mayıs İşçi Sınıfı Bayramı'nın tarihe gir mesinin zamanı geliyordu.

Amerika ve Kanada işçi sınıfının sendikal birlik örgütü FOTLU (ABD ve Kanada örgütlü Meslek Kuruluşları ve İşçi Sendikaları Federasyonu) Şikago toplantısında EMEK günü kararını tüm ülke geneli için alıyor ve savaşımı o dönemin ana talebine yöneltiyordu. Sekiz saatlik iş günü için mücadele ediyordu bu kongre. Tüm ülke çapında bir mücadele... Gücümüzü ve kararlılığımızı göstermek ve mücadeleye hız kazandırmak için bir gün de olsa ulusal çapta üretimi durdurmalıyız diyor ve 1 Mayıs 1886'da 1 günlük grev kararı alıyor.

O gün tam 350 bin kişi greve gitti. Bunların 40 bini mücadelenin merkezi Şikago'da idi... Yaşam durdu... işçi sınıfının gücünü gördü tüm dünya... O güne değin azgın bir sömürü ve baskı ile kârına kâr katmaktan başka bir şey düşünmeyen kapitalistler, o gün korku ve panik içine düştüler. Paralı grev kırıcılar tuttular. Serserilerden çeteler oluşturdular, ellerine silah verip, yanlarına polisleri kattılar.

Polisler, tıpkı 1 Mayıs 1989'da Mehmet DALCI'yı katlettikleri gibi, 3 Mayıs 1886'da da Şikago'da dört işçiyi katlettiler.

Ve nasıl 1 Mayıs '89 günü tüm dünyada lanetlendilerse, 1886'da da öyle lanetlendiler...

1886 yılının katliamı, terörü işçi sınıfını yıldırmak bir yana daha da güçlendirdi... Önceleri sadece kıta Amerikası iken 1889'da tüm dünya işçi sınıfı yaşadığı topraklar üzerinde 1 Mayıs tohumunu serpti...

II. Enternasyonal kuruluş yılında 1 Mayıs'in bundan böyle uluslararası işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olmasına karar verdi... Bu karar tüm ülkelerin işçi sınıfı tarafından aynı coşkunlukla benimsendi... Artık 1 Mayıs, işçi sınıfının sekiz saatlik iş günü sloganını aşmıştı ve aslında bu sloganı 1 Mayıs 1886'da üretimin şalterine uzanıp, onu indiren 350 bin işçi adına daha o günden itibaren aşmış bulunuyordu.

(....)

KATLİAMLAR TARİHİ OLAN 1 MAYISTA TÜRKİYELİ EMEKÇİLER DE ONLARCA ŞEHİT VERMİŞTİR

(....)

Evet, bizler, bu ülkenin proletaryası, ülkemizin yoksul evlatları olarak 1 Mayıs mücadele gününü Şikago proletaryası ile aynı zamanda onlarla yüz yıl önce yaşamadık. Bu doğrudur...Ama bu gerçeklik bize bağlı olarak ortaya çıkmamıştır. Emperyalizm ülkemizin sanayisini daha filiz halindeyken ezip geçmiş, onu kendine bağımlı ve hastalıklı kılmıştır.

Biz tarihsel olarak haklılığımızı ve güçlülüğümüzü biliyoruz. Kendi tarihimizi, dünya işçi sınıfının mücadele tarihinden ayırmıyoruz. Onun bir parçası olarak görüyoruz kendimizi. Çünkü bizler aynı insanlık gerçeğini paylaşıyoruz. Hangi kapitalist ülkede olursak olalım emek gücümüzü satmadan yaşayamayacağımızı, tek "sermaye"mizin bu olduğunu, bu yüzden aynı çıkarlar, aynı sınıf duyguları, aynı gelecek toplum özlemlerini taşıdığımızı kavrıyoruz. Bugün burada sanık sandalyesinde yargılanmak istenen bizlerin 1 Mayıs mücadelesi bu gerçeklerden dolayı salt 1989 1 Mayıs'ından ibaret değildir. Mücadelemizin bir geçmişi, bir tarihi vardır.

Bu tarih Osmanlı toplumundaki işçi hareketlerinden, Cumhuriyetin ilk yıllarına... Cumhuriyetin ilk yıllarından 1971'lere, 1976'lara, 1977, 1978 1 Mayıs Alanları'na dek uzanır. Bizler bu soy ağacının sadece bugüne uzanan dallarından biriyiz. Biz bu dallardan 1 Mayıs '89 günü çiçek vereniyiz. Mehmet DALCI da bizim çiçeğimizin adı. Kıpkızıl bîr kan gölü içinde rengarenk yaprakları, gökkuşağı parlaklığında yüzü ile Mehmet DALCI... Elinde gül taşları, başında yoksulluk, yüreğinde günışığı, bedeninde kavgaya taşan coşkunluk ile Mehmet'ti bizim çiçeğimiz...

EMPERYALİST İŞGALİN BİLE KUTLANMASINI ENGELLEYEMEDİĞİ 1 MAYIS ÜLKEMİZDE HER ZAMAN KUTLANMIŞTIR

İşçi sınıfının "Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü" olan 1 Mayıs Bayramı'nın tarihi, ülkemizde Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarından bugüne dek uzanır ve hiç de kısa bir zaman dilimi değildir. Yeterli güçlülükte yaşanmadığı, sürekli bir mücadele olarak gerçekleşmediği doğrudur. Ama 1 Mayıs'in ülkemiz topraklarında yeşermesi, pek çok tarihsel gelişmeden, örneğin bir Cumhuriyetin kuruluş tarihinden eski olduğu da doğrudur. Bu gerçek nasıl yadsınabilir?

Bundan yaklaşık 80 yıl önce 1912 1 Mayıs'ında İstanbul'da bir grup işçi ve sosyalist tarafından bugünkü kutlamaların tohumunun atıldığı nasıl tarih belgelerinden silinebilir?

1919 1 Mayıs'ında emperyalist işgal kuvvetlerine karşı genel grev çağrısını kim görmezlikten gelebilir?

"... 1 Mayıs bayram değildir, işçi bayramı da değildir" diyen ÖZAL iktidarı 1921 1 Mayısı'nı nasıl izah edecektir? Emperyalist işgal güçlerine karşı bugünkü iktidarın özendiği Osmanlı İmparatorluğu acz içindeyken, en başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçiler 1 Mayıs 1921'de İstanbul sokaklarına dökülüyordu.

Binlerce işçi ve emekçi halk ellerinde "Bağımsız Türkiye" pankartları, kurtuluş şarkıları ve türküleriyle Haliç'ten Karaköy'e, Karaköy'den Beyoğlu'na, oradan Şişli Abide-i Hürriyet Meydanı'na yürüdüler. İstanbul'un her tarafını emperyalizme karşı bir gövde gösterisine çevirdiler.

1921'in etkisiyle 1922 yılı 1 Mayıs'ı da coşku içinde kutlanmış, 1923'te toplanan 1. İktisat Kongresi'nde ise işçilerin talebi üzerine 1 Mayıs'ın "İşçi Bayramı" olarak kutlanması kabul edilmiştir.

1925 yılına kadar İstanbul ve İzmir çevresinde yasal olarak belli ölçülerde kutlanan 1 Mayıs, Takrir-i Sükun Yasasıyla tekrar yasadışı ilan edilmiştir.

Kemalistler Şeyh Sait ayaklanmasını bahane ederek tüm hal-

ka saldırmış, şehirlerdeki işçi sınıfının ve tüm emekçilerin zaten kısıtlı olan demokratik hak ve hürriyetlerini ortadan kaldırmışlardır. İlerici, bilinçli işçiler 1 Mayıs'ı kutlamak istediler diye zindanlara atılmış, kürek ye sürgün cezalarına çarptırılmışlardır. Tüm ileri-cidemokrat kurum ve kuruluşlar, dergiler, sosyalist gazeteler kapatılmıştır.

O günden sonra 1 Mayıs'ın işçi sınıfı bayramı olarak kutlan masi mümkün olmamıştır. Egemen sınıflar bu uğurdaki her müca deleyi kitlesel niteliğe dökülmeden, yasal olarak kendini ifade edemeden şiddetle, operasyonlarla, baskıyla sindirmeye çalış mışlardır.

1 MAYIS 1976: YASAKLAR ZİNCİRİ PARÇALANIYOR

1976'lara gelene kadar bu böyledir.

1976'lar toprağın çatlamaya yüz tuttuğu, denizin kabarmaya, nehirlerin coşmaya başladığı yıllardır.

Ne Kemalistlerin 1935 yılında 1 Mayıs'ı bahar ve çiçek bayramı ilan etmeleri, ne de ECEVİT'in "24 Temmuz işçi bayramıdır" demagojisi ülkemiz işçi sınıfını uluslararası işçi dayanışmasından kopartamadı... Egemen güçlerin 1 Mayıs'ı çarpıtma ya da unutturma çabaları hep geri tepti...

Ve yıllardan sonra 1976'da ülkemiz işçi sınıfı gücünü bir kez daha meydanlara döktü... 100 bin insan Taksim Alanı'nı doldurdu. Sloganlarla, marşlarla tüm dünyaya varlığını duyurdu, haykırdı.

(...)

İşçi sınıfının bu görkemli gövde gösterisi kendine olan güvenine güven katarken, toplumda ise bir bütün olarak yeni bir gelişim yarattı. Egemen sınıflar ise derinden sarsıldı. Bu derinden sarsılış işçi sınıfına özgücüne güven sağlarken, burjuvaziye de korku ve panik veriyordu.

Böylesine bir devrimci kabarışın önü alınmaz ise ne 12 Mart faşizminin ne de yaratılan yılgınlığın, korkunun, pasifikasyonun et-

kişi kalacaktı.

Egemen sınıflar yine o yıllarda ortaya sürdükleri faşist çetelerinin de bu coşku ve mücadele azmiyle dolu kitleleri durdurmaya yetmeyeceğini anlamıştı... **Gündeme korku** ve sindirmenin en açık, en kanlı biçimi olan ve insanlık tarihince her uygulanışında lanetlenen bir yöntem sokulmalıydı; Kitle katliamları:

Kitle katliamları hedef gözetmez, ayrım yapmaz, mevcut yasaları da tanımazdı. O sınıflar mücadelesinin en vahşi yöntemiydi. Klasik bir savaşın dahi kuralları varken, onun yoktur... O bu kuralları çiğnemekte anlamını buluyordu.

TÜRKİYE EMEKÇİLERİNE YÖNELTİLEN KANLI OK: 1 MAYIS 1977

Egemen sınıflar bu kararını 1 Mayıs 76 gerçeğini görünce tam anlamıyla vermişti artık.

Bizzat devletin, katliam korkusunu topluma empoze etmesi gerekiyordu. Her türlü araç kullanılmalı, basını, yayını, gerici burjuva gazeteleriyle radyosu, televizyonu ile bu gözdağı psikolojisi tüm kitlelere yansıtılmalı, kitleler düzene karşı tepkilerine bu korkunun baskısıyla sınır koymalıydılar...

Egemen sınıflar korku ve katliam psikolojisiyle kitlelerin 1977 1 Mayıs'ına yığınsal katılımı engellemeye çalışırken, aynı zamanda bu hesabının tutmaması durumunda gerçekleştireceği katliamına da meşru zeminler yaratmayı hedefliyordu.

1 Mayıs '77 öncesi günlerce burjuva gazetelerinde 1 Mayıs gününün kanlı geçeceği, çatışmalar çıkacağı haberleri boy gösteriyor, daha o günlerden kuşku ve panik havası yaratılmak isteniyordu.

"1 Mayıs'ta olay çıkacak!"

Bu sözler her kanal kullanılarak siyasetçilerden emniyet müdürüne, yetkilisinden, yetkisizine tüm devlet güçleri tarafından ülkenin her yanına yayılıyordu.

Egemen sınıfların paniği kendi gözlerini kör etmişti. Ne olursa olsun 1 Mayıs 77'yi işçi sınıfına ve ezilen kitlelere kutlatmaya-

caktı... Her türlü bedeli göze almış, hesaplarını buna göre yapmıştı.

Ama hayır olmuyordu... Tüm feryatlarına, tehditlerine, katliam çığlıklarına rağmen işçi sınıfı 1 Mayıs '77'ye devrimci demokrasi güçleriyle birlikte hazırlanıyordu. Herkes, tüm ilerici, demokrat, devrimci güçler, sendikalar, demokratik kitle örgütleri 1 Mayıs'a katılın çağrıları yapıyordu... Herkes tek gücünü bu görkemli gün için seferber etmişti!

İşçi sınıfı bir türlü bitmek bilmeyen ve her geçen gün artan hayat pahalılığına, yoksulluğuna ve sefaletine olan tepkisini,

Her gün fazlalaşan devlet baskısına, milliyetçi cephe hükümetinin faşist politikasına karşı olan kinini,

12 Mart faşizminin tırpanladığı ekonomik ve demokratik haklarına kavuşma istemini.

Yıllardır kendisine aldatan ve satan sarı sendika ağalarına olan nefretini,.

Yılgınlık ve pasifikasyon ortamında dile getiremediği tüm coşkusunu ve mücadele azmini,

Gelecek toplumun kendi ellerinde Biçimleneceğine olan inancını,

Haklılığını,
Meşruluğunu,
Doğruluğunu,
Çelik potaların ateşiyle ısınmış soluğunu,
Örsünü, çekicini,
Kömür ocaklarında nefeslenen ciğerini.
Yediğimizde, içtiğimizde, giydiğimizde, tükettiğimizde,
Billurlaşmış emeğini,
Nasırlaşmış ellerini,
güneş kadar parlak,
volkan kadar sabırsız yüreğini,
katarak hazırlanıyordu 1 Mayıs '77'ye.

Gençler vardı etrafında; liseli, üniversiteli gençler... Pırıl pırıl, zeki ve atak; duyarlı ve sorumlu, mücadeleci ve azimli... Binler-

ceydiler... Kavganın en önünde işçilerin yanıbaşındaydılar.

Kadınlar vardı... Genç kızlarımız, işçi, emekçi kadınlarımız... Ak saçlı toprak yüzlü analarımız. Onlar olmazsa olmazdı ne kavga, ne mücadele. Onlar inatçıydı, direngendi... Onlar inandılar mı sonuna dek giderlerdi.

Memurlar vardı... Öğretmenler, mühendisler, mimarlar, doktorlar, hemşireler... Onlar da eziliyordu bu düzen tarafından acımasızca.

Ve bunlarla omuz omuza, yan yana, kol kola girdi işçi sınıfı 1 Mayıs '77 günü Taksim Alanı'na... Yüzbinlerce insan doldu alana, alan yetmedi... Etrafındaki caddeler, sokaklar, semtler doldu taştı. "Yaşasın 1 Mayıs" sloganı her tarafı kapladı...

Kimse aldırmamıştı korku tellallarına... Yüzbinlerce insan tüm gerginliğine rağmen coşkusunu ve alana gelme görevini koymuştu önüne..

Taksim Meydanı insan denizinin coşkusuyla dalgalanıyordu. O gün büyük gündü... Yüzbinlerce insanın kişisel çıkar ve hesaplar gütmeyerek tüm temizliğiyle, kardeşliğiyle ve sınıfdaşlığıyla bir arada olması kapitalizmin ahlak anlayışının anlayamayacağı bir gerçeklikti. Bunu ancak biz işçiler biz emekçiler, biz emekçi halk çocukları anlayabilirdik ve anlıyorduk...

Çünkü bugün bizim birlik, dayanışma ve mücadele günümüzdü.

Çünkü bugün bizim sömürüsüz bir dünya kurma yolundaki gücümüzü daha açık gösteriyordu.

Alanımız flamalarla, pankartlarla, bayraklarla rengarenk olmuş, doğanın tüm canlılığını, zenginliğini, parlaklığını ve ihtişamını o gün üzerine almıştı...

Güzel günler haykırıyorduk yüzbinlerce sesle tüm ülke halkına...

Kardeşlik kuruyorduk Batı'nın proletaryasına ve Asya'nın Afrika'nın, Latin Amerika'nın mazlum halklarına...

Coşkumuz, azmimiz ve heyecanımız doruktaydı...

Ve bu dorukları yaşarken patladı katliamın ilk silahı!

Önce bir kez...

Sonra bir daha, bir daha...

Sonra bir suskunluk... Yüzbinlerin suskunluğu...

Sonra yüzlerce kurşun sesi, binlerce çığlık...

Bir beyaz Renault girdi alana... Taradı içindeki katiller binlerce insanı hedef gözetmeksizin.

Kan kustular Sular idaresi üstünde pusuya yatmış katliamcılar... Ayağa kalkarak ellerindeki otomatik silahlarıyla kurşun yağdırdılar alanın ortasına...

İntercontinental!..*

Ülkemizin en güzel, en anlamlı meydanının kenarına sinmiş emperyalist sermayenin sembolü... Holding sahiplerinin, para babalarının, burjuva politikacılarının zevk, sefa, fuhuş yuvası... Açıldı camlan, uzandı ClA'nın, kontrgerillanın kanlı elleri. Tarandı savunmasız kitle. Bir kez de İntercontinental'den...

Ardından yine Sular İdaresi üzerinden kan kusuldu...

Ardından arka arkaya ses bombaları atıldı.

Yüzbinlerce insan dalgalandı... Panik havaya hakim oldu. Panik kargaşayı, kargaşa paniği doğurdu...

Yüzbinlerce insan saatlerce sürede doldurduğu alanı, kurşun ve bomba altında terk etmek istedi.... Mümkün değildi... Olmadı... Yalnız soğukkanlılığını koruyanlar kalmaya çalıştı alanda. Yetmedi bu yüzbinlerin paniğini durdurmaya...

Sonra canavar düdükleriyle panzerler kapladı alanı... Sürüldüler insan kitlesi üzerine... Çiğnediler genç bir hemşireyi. Çiğnediler ve geri dönüp tekrar üzerinden geçtiler... Çığlık çığlığa can verdi... Bir çırpındı, bir daha çırpınamadı.

Daracık ve dik Kazancı Yokuşu cesetle doldu. Panzerler sürükledi insanları oraya, ezdi ve ezdirdi birbirine...

Saldırdı alanda kalanlar panzerlerin üzerine... Toplamaya çalıştılar şehitleri, yaralıları... Sloganlar sloganları izledi...

Aktı zaman ışık hızıyla.'.

(") Şimdinin "Marmara ETAP" oteli.

Aktı zaman içine yılları toplayarak...

Çekildi katliamın silahları geriye... Duruldu panik... Tam 34 şehit vardı Taksim Alanı'nda... Yüzlerce de yaralı...

1 MAYIS '77 KATLİAMININ SANIKLARI HALA SERBEST GEZİYOR

Şimdi buradan tüm işçi sınıfı ve emekçi halk adına, 77'de şehit düşen 34 yurtsever, demokrat adına soruyoruz;

2 Mayıs 77 günü bütün günlük gazetelerin baş sayfasında boy boy ellerinde otomatik silahlarla resimleri çıkan katliamcıla rın hangisi yakalandı?

Bu resimler ayan beyan ortada idi. Hangi katilin kimliği tespit edildi? Nerede gözaltına alındı 34 insanı katledenler? Nasıl ellerini kollarını sallayarak indiler Sular İdaresinin üstünden? Nasıl indiler Intercontinental'in merdivenlerinden?

Nerede beyaz Renault'un içindekiler? Nerede beyaz Renault?

Yok... Bu soruların hiçbir olumlu yanıtı yok!..

Onun yerine 1 Mayıs '77'ye katılmaktan başka hiçbir "suçu" olmayan 13 demokratın 12 yıl boyunca olayların sorumlusu diye yargılanması var...

Tıpkı bizim gibi, o insanlar da en meşru hakları olan 1 Mayıs'a katılmaktan, emeğin bayramını kutlamaktan başka hiçbir şey yapmamışlardı... O gün gözaltına alındıklarında nereden bilebilirlerdi böylesi bir iğrenç komplonun gadrine uğrayacaklarını...

Burada diyoruz ki; Biz buradayız... Bu mahkeme salonunda... Gizlimiz saklımız yoktur... 1 Mayıs'ın emeğin bayramı olduğunu söylüyoruz... Bugünün işçi ve emekçi sınıfların Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü olduğunu savunuyoruz... 1 Mayıs '89'a da bu onurlu görevle ve duyguyla katıldığımızı, içinde yeraldığımızı dile getiriyoruz.

Çünkü yaptığımız haklıdır.

Çünkü yaptığımızın toplumsal meşruluğu vardır...

Bunlar yargılanabilir mi? Hayır! Bunlar ancak yargılayabilir.

Zor olan bizim burada açıklıkla ve gururla dile getirdiklerimize bakarak değerlendirme yapmak, karar kılmak değildir.

Zor olan 1 Mayıs '77'nin katliamcılarının nerede olduğunu açıklamak, onlar için hukukun ne yaptığını somut olarak göstermektir. Bu katliamcılar için bir tek dava açılıp açılmadığı sorusuna yanıt verebilmektir...

Bu gerçekler ışığında diyoruz ki; yargılanması gerekenler 1 Mayıs 77 katliamını düzenleyen ve 34 yurtsever, demokratın kanını dökenlerdir. Bunlar MiT'tir, kontrgerilladır, ClA'dır, siyasi polistir, mevcut MC hükümetidir...

(....)

1 MAYIS '77 ve 1 MAYIS '89'UN KATİLLERİ BULUNMALIDIR

1 Mayıs '89'da meydanlara binlerce işçi, öğrenci, emekçi aktık...

Ne için?

Emeğin bayramını kutlamak, Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü'müzü yaşamak için...

Tüm dünya emekçilerinin kutladığı bu bayram bizim insanlarımıza da layık olduğu için...

Bütün ülke halkının gereksinmesi olan demokrasi mücadelesine bir adım daha attırabilmek için aktık meydanlara...

Silah yoktu elimizde, top yoktu, tüfek yoktu... *Bir coşkulu yüreğimiz vardı elimizde,* bir de kol kola kardeşliğimiz...

Yine saldırdılar, silahlarına tıpkı 1 Mayıs'77'de olduğu gibi ölüm kusturdular...

DALCI'mızı; O yiğit kardeşimizi ak alnından vurdular... Kanlar içinde, yol ortasında koydular... Korktular... Cesedini çaldılar... Cenaze töreninde yine vahşice saldırdılar.

Ama ne yapılarsa yapılsın... Yapılanlar ve yapılacak olanlar nafiledir. Bu ülkenin emekçileri 1 Mayıs'ları yaşamlarının ayrılmaz bir parçası haline getirmiştir.

Bu ülkenin emekçileri demokrasi mücadelesini ekmek, su ka-

dar ihtiyaç bilmiştir.

Diyeceklerimiz bunlardır. Talebimiz yargılanması gerekenlerin bizler değil, '771 Mayıs'ında 34 yurtseverin, demokratın, 1989 1 Mayıs'ında Mehmet DALCI'nın katillerinin, katliam sorumlularının yargılanmasıdır.

Bu nedenle başta siyasi iktidar, Başbakan, İçişleri Bakanı olmak üzere Emniyet Genel Müdürü, İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi ARDALI, İl Jandarma Alay Komutanı Albay Turgut İNEGÖL, İstanbul Valisi Cahit BAYAR ve o gün görevli olan emniyet amirleri, ekip şefleri hakkında suç duyurusunda bulunuyoruz.

11.8.1989

Nail ÇAVUŞ Uğur Nihat CUCİ Hüseyin ARSLAN Aydın BAŞPINAR Ali KOÇ Ahmet YILDIZ Bülent BOZDOĞAN Ahmet EROĞLU Abdullah GÜNEY Hasan ORDU Nesimi ŞAHİN İsa ŞENYURT İbrahim TİĞRE Celalettin FIRAT

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

İnsanları öldürmek, işkence yapmak, cezaevine atmak kolaydır, ama tarihi çarpıtmak veya tersine çevirmek imkansızdır.

Sizler buradaki insanlara ne kadar suçlu gözüyle bakarsanız bakın ve ne "ceza" verirseniz verin bu olayın gerçek suçluları tarihin en karanlık sayfalarına çoktan geçtiler bile. Onun için burada, yani mahkeme salonunda olacaklar bizim için traji-komik bir olaydan öteye gitmeyecektir.

(...)

Bizler, 1 Mayıs'ın emekçilerin bayramı olduğunu ve dünyanın her yerinde kutlanması gerektiğini her yerde olduğu gibi burada da söylüyoruz.

Ben birey olarak 1990 ve diğer 1 Mayıs'iara da katılacağımı veya katılmak için meydanlara gideceğimi burada da söylüyorum.

(.....)

15.8.1989
Bülent BOZDOĞAN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kutlanması gerektiğini benimsediğim için 1 Mayıs Alanı'na gittim. (...)

(...)

1 MAYIS'A KATILDIM ÇÜNKÜ TÜM HALK GİBİ BEN DE ÜLKEMİZDEKİ HAKSIZLIKLARI DAYANILMAZ BULUYORUM...

Bu ülkede demokrasi yoktur. Olması gereken budur, ama yoktur.

Bu ülkede olmaması gerekenler vardır.

Bu ülkede yeraltı, yerüstü değerlerinin emperyalizme sudan ucuz aktarılması, 50 milyar doları aşan gırtlağa kadar borç, gerici Arap sermayesine ülke topraklarının satılması....

Afrika ülkelerinden bile kötü bir gelir dağılımı...

Bir yanda çocuklarının düğününe iki milyar harcayan ve padişah saltanatı, şatafatı yaşayan bir avuç zümre, diğer yanda ise yoksulluk...

Tüm devlet kapılarını açan, toplumu bir illet gibi saran rüşvet...

Ekonomik bunalımın ve egemen sınıfların kültürel yozlaşmışlı-

ğını topluma empoze etmesiyle çığ gibi büyüyen fuhuş...

Emekçi sınıfların her türlü hak ve taleplerinin baskı ile sindirilmesi....

Demokratik kurum ve kuruluşlara yaşam hakkı tanınmaması...

işçinin başında işten atılmayı, köylünün başında taban fiyatı, esnafın başında vergiyi demoklesin kılıcı gibi sallamak...

Tam yüzyıllık geleneğe sahip 1 Mayıs Emek Bayramı'nı gözü dönmüş biçimde kana boyamak, katillerini mükafatlandırıp, eli-kolu serbest dolaştırırken bizi suçlu diye yargılamaya çalışmak vardır.

1 Mayıs'a katılmak bu nedenlerle tüm haksızlıklara karşı gelmek demektir. Çünkü 1 Mayıs tüm bu haksızlıklara reva görülen emekçilerin bayramıdır. İşçi sınıfı kanıyla, yüzyıllık mücadelesiyle tüm dünyaya kabul ettirdiği bu bayramını kendisi gibi ezilen diğer sınıf ve katmanlarla paylaşmıştır.

(...)

15.8.1989
Ahmet EROĞLU

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(...) On yıl kaldığım Almanya'da şimdiye kadar hiç böyle bir olayla karşılaşmadım. Almanya'daki tüm insanlar gibi ailem ve ben de altı-yedi kez 1 Mayıs'ı neşe ve mutluluk içinde kutladık. Annem ve babam işçiydiler çünkü. Orada işçi olsun olmasın tüm insanlar 1 Mayıs'ı kutluyorlardı. Kimse de buna karışmıyordu. Ama İstanbul'da kutlamaya kalkıştığım ilk 1 Mayıs kanlıydı. Polisin bu kadar şiddet uygulayacağını hiç tahmin etmemiştim. Her yerde, 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanacağı söyleniyor ve gazetelerde çağın ilanları yayınlanıyordu. Çağrıya uyarak ben de demokrat emekçi çocuğu olduğum için birkaç arkadaşımla birlikte istanbul'a geldik.

(....)

12 gün gözaltında kaldım. Defalarca sorguya çıkardılar. Polise ilk kez düştüğümü ve yıllarca Almanya'da kaldığımı öğrenince "burası Almanya mı ulan!" diyerek daha fazla hakarette bulundular. Katıldım desem de katılmadım desem de uyguladıkları baskı değişmiyordu. 1 Mayıs'ı kutlamanın suç olmadığını ve Almanya'da da ailemle çok defalar katıldığımı söylediğim için falakaya yatırıldım.

(...)

Şimdi söyleyin 1 Mayıs'a katılmak suç mu? Emeğin bayramını kutlamak her emekçinin, her demokrat ilerici insanın görevidir.

Eğer ülkemizde demokrasi varsa 1 Mayıs suç olmamalıdır.

Ve 1 Mayıs '89 günü yaşanan vahşet ve terörün sorumlulara hâlâ elini kolunu sallayarak dışarıda gezmektedirler. Mehmet Akif DALCI'yı katleden ve onlarca insanı yaralayan bu suçluların başında Başbakan ÖZAL gelmektedir. Ve suçlular zincirinin diğer halkaları İçişleri Bakanı A.AKSU, İstanbul Valisi C.BAYAR, İstanbul Emniyet Müdürü H.ARDALI ve 1 Mayıs günü görevli olan tüm polislerdir. (...)

15.8.1989
Abdullah GÜNEY

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

1 Mayıs Bayramı'nı kutlamak için bir grup üniversiteli arkadaşımla Kütahya'dan İstanbul'a geldik. (...)

(....)

1 Mayıs'ı bu alanda kutlamak egemen güçlerin 10 yıldır sürdürdüğü 1 Mayıs'ı kutlama yasağının fiilen kırılması demekti.

1 Mayıs'ı bu alanda kutlamak 1977 1 Mayıs katliamının gerçekleştiği yerde devlet terörünü lanetlemek demekti.

1 Mayıs'ı bu alanda kutlamak, halkımızın, layık olduğu gerçek demokrasiye ne kadar susamış olduğunu ve sabırsızlığını burjuvaziye yıllardır işgal ettiği bu meydanda haykırmak demekti.

Her ilerici, devrimci ve demokrat bu gerçeği görmeliydi. Ben bu düşünceyle hareket ettim.

(....)

Evet 1 Mayıs'a katıldım ve bunu savunuyorum. Yargılanması gerekenlerin halk değil, halkın evlatları değil, onlara kurşun sıkanlar, işkence edenler, cinayet işleyenler ve tüm bunların emrini verenler olduğuna inanıyorum.(...)

(.....)

15.8.1989

Hasan ORDU

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(...)

Dünya işçi sınıfının ve tüm ezilen halkların mücadele, dayanışma ve birlik günü olan 1 Mayıs'in ülkemizde de kutlanmasını savunuyorum. Ve bunu savunmayı ilerici, demokrat, devrimci ve yurtsever olmanın bir ön koşulu sayıyorum. Bugün burada yargılanıyor olmam bu konudaki düşüncelerimi değiştirmemekte, aksine daha da pekiştirmektedir.

Savcılarca hazırlanan 1 Mayıs iddianameleri gerçekleri yansıtmaktan uzak, senaryolara ve hayal gücüne dayanmaktadır.

1989 1 Mayıs'inin yaklaşmasıyla birlikte kapitalist ya da sosyalist olsun dünyanın birçok ülkesinde 1 Mayıs'in anlam ve önemine yakışır ve en görkemli şekilde kutlanması için aylar öncesinden hazırlıklar yapılmıştır.

Özellikle 1 Mayıs 1989'un dünya işçi sınıfı açısından anlam ve önemi büyüktür. Çünkü bu tarih dünya proletaryasının enternasyonal dayanışmasının 100.yıldönümüdür. Bundan yüz yıl önce yakılan meşalenin, açılan enternasyonalizm bayrağının daha yükseklere çekilmesinin yıldönümüdür.

Bu yönüyle 1 Mayıs 1989, Türkiye işçi sınıfı için de dayanışma ruhunu ve mücadele bilincini yükselteceği bir gündür.

(....)

DEVLET TERÖRÜMÜN NEDENİ KİTLE HAREKETLERİNDEN KORKUDUR

Evet 1 Mayıs sabahı erken saatlerden itibaren İstiklal Caddesi'nden binlerce emekçi, öğrenci, aydın, yurtsever, kadın-erkek 1 Mayıs Alanı'na doğru gerçekleşecek görkemli yürüyüşün heyecanı ve sabırsızlığı içinde beklerken polisin saldırısına uğradık.

Savcının deyimiyle "alınan istihbarat" sonucu burjuvazi militarist güçlerini 1 Mayıs günü erken saatlerde Taksim 1 Mayıs Alanı'na yığdı. Türkiye emekçilerini 10 yıl sonra kucaklamayı bekleyen alan, işgal altındaydı. Binlerce polis ve asker alanı ve alana açılan yolları abluka altına almıştı.

O beklenen anın gelip çatmasına sayılı dakikalar kala polisin saldırısı başladı. Sessizliğin yerini sloganlar, durgunluğun yerini çatışma aldı.

Yürüyüş korteji 1 Mayıs Alanı'na yaklaşırken sayıları 200-400 arasında çevik kuvvet polisi de ön taraftan saldırıya geçtiler. Polisle karşı karşıya gelindiğinde polisler plastik ve tahta coplarla rasgele vurmaya başladılar. Polis coplarından kurtulmaya çalışan insanlar kendilerini çevredeki mağazalara atıyorlardı. Polis, genç-yaşlı, kadın-erkek demeden bizleri coplarken bunların yetersiz kaldığı noktada tekme-tokat döverek, yerlerde sürükleyerek bizleri dağıtmaya çalıştı. Yaşanan bu saldırılar sırasında ben de başımda yediğim tahta copun tesiriyle yere düştüm ve onlarca insanla birlikte gözaltına alındım.

(....)

Ve Şişhane kavşağında Mehmet Akif DALCI kardeşimiz toprağa düştü. Onlarca mücadele arkadaşımız yaralandı polis copları ve kurşunlarıyla 1 Mayıs günü.

1 MAYIS'I KANA BULAYANLARI YARGILAMALISINIZ, BİZLERİ DEĞİL!

Şimdi size soruyorum: 1 Mayıs'ın gerçek suçluları neredediır? Polis telsizlerinden 'ateş edin' emrini veren polis şefleri neden bu-

rada değiller? ANAP Genel Başkan Yardımcısı Galip **DEMİREL'in** yaşanan bu katliamda hiç mi parmağı yoktur? Bizce olması **gerekir. Çünkü** "kardeş katli vaciptir" diyen odur.

Mehmet Akif DALCI'yr vuran trafik polisi neden yargı önüne çıkartılmıyor?

(....)

Gerçekler inatçı şeylerdir ve hoşunuza gitsin, gitmesin hesaba katılmaları gerekir.

(....)

11.8.1989
Nail ÇAVUŞ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(....)

Evet ben bu bayrama katıldım. Ve egemen güçlere karşı orada bulunan binlerce insan gibi haykırmaktan geri kalmadım.

Ama ben buradaki pek çok arkadaştan daha fazlasını yaşadım.

Çünkü Mehmet Akif DALCI benim yanıbaşımda katledildi... Ben onu hastaneye taşımak isterken polis tarafından vahşice dövüldüm. Gözaltına alındım. Mehmet Akif DALCI benim yanımda yarım saat can çekişti. Onu, oradaki polisler ölüme terketti.

Ben buradaki arkadaşlardan daha fazlasını yaşadım.

Çünkü işkenceci siyasi polis Mehmet Akif DALCI'nın katledilmesini gizlemek için bana "DALCI'yı ben öldürdüm" şeklinde ifade verdirmek için işkence yaptı. (...)

1 MAYIS'A MEHMET AKİF DALCI İLE BİRLİKTE KATILDIM VE ONUN KATLEDİLİŞİNE ŞAHİT OLDUM

Ne İçişleri Bakanının gerçek dışı açıklamaları, ne siyasi polisin katliamcı yüzünü gizleme çabaları,

Ne hâlâ ortaya çıkmayan "bilinmeyen şahit" yalanı, ne de "işte DALCI'nın öldürüldüğü silah" diye ortaya atılan polisin iğrenç çarpıtması,

Hepsi işlenen insanlık suçunun, katliama duyulan nefretin onlarda yarattığı korkunun ürünüdür.

Sıktıkları kurşunu savunamıyorlar.

Bunların hepsi yalandır.

M. A. D ALCI benim kan kardeşimdir, ve de mücadele arkadaşımdır.

Onu benim hemen yanıbaşımda vurdular. Kan içinde, hareketsiz ve terli bedeni ellerimde kaldı yarım saate yakın...

Onu üç metreden fazla taşıyamadık kurşun yağmuru altında...

Onu kan içinde tekmeledi polis...

M.A. DALCI 1 MAYIS'A KATILMA COŞKUSUYLA YANİP TUTUŞAN GENÇ BİR İŞÇİYDİ

Tek arzusu gelen 1 Mayıs'a geçen yılkinden daha geniş kitle katılmasıydı... Bunun için yaşadığı Zeytinburnu gecekondularında her tanıdığını dolaşıp, 1 Mayıs'ın tüm emekçilerin bayramı olduğunu anlatıyordu...

1 Mayıs yaklaştıkça artan heyecanımıza o daha fazla coşku katardı. "1 Mayıs Alanı'na bu yıl gireceğiz, bayramımızı orada kutlayacağız" diyordu. Hepimiz buna inanmıştık...

(....)

1 MAYIS '89'DA DEVLET TERÖRÜ VARDI

1 Mayıs 1989 günü serbest çalışan birer işçi olarak, ülkemizde kutlanması yasaklanmış işçi bayramına katılmak için Taksim'e gittik.(...)

M.Akif DALCI vurulmadan birkaç saniye önce sol çaprazımda benden iki metre uzaklıktaydı. Bir an kafamı başka yöne çevirip, tekrar Mehmet Akif DALCI'dan yana baktığımda M.A. DALCI kafatasının arka kısmından girip alnından çıkan kurşunun etkisiyle sırt üstü yatıyor, alnından suratına doğru kan sızıyordu. Kurşun büyük bir ihtimalle Mehmet'in sol çaprazından, yani Şişhane yokuşu başından doğru gelmişti. Gerek Şişhane yokuşundan, gerekse diğer iki yönden ateş eden polisler, kaçan kalabalığa 40 ile 50 metre arası değişen bir uzaklıktaydılar.

Bir grup arkadaş Mehmet'i hastaneye götürmek için hareke-te geçtik. Onu hastaneye kaldırmak için önce yaylım ateşinden kurtulmamız, o alandan çekilmemiz gerekiyordu. Bu amaçla Mehmet'i kaldırıp Kasımpaşa'ya doğru taşımaya başladık. Ne varki yaylım ateşinin devam etmesi yüzünden Mehmet'i ancak iki üç metre taşıyabildik. Yaylım ateşinin az sonra yavaşlaması, yerini tek tek silah seslerine bırakmasıyla bir taksiyi, önüne geçerek durdurdum. Mehmet'i taksiye taşımak için yanına gittiğimde, bu-nu fırsat bilen taksi ilerledi gitti. Artık sadece Mehmet'in başına çömelmiş vaziyette, yüzündeki kanları siliyor, ona seslenip ce-vap vermesini bekliyordum. Gazeteciler etrafımızda yarım çem-ber oluşturmuş bir yandan onu tanıyıp tanımadığıma ilişkin sorular soruyor, bir yandan da fotoğraflarımızı çekiyorlardı. Nereden geldiğini göremediğim bir polis zorla beni kolumdan çekerek götürmeye kalkışınca, ben de ona sinirlenerek "beni tutup götüreceğine arkadaşım ölüyor, bir araba tut da onu hastaneye götüre-lim" diye bağırdım. Tekrar Mehmet'in yanına çökmüşken sayıları 20'yi bulan ve çoğunluğunu Beyoğlu Emniyet Amirliği görevlilerinin oluşturduğu polisler "Mehmet'i tanıyıp tanımadığıma ilişkin soru sorup, tanıyorum" cevabını alınca ellerindeki sopa ve coplarla bana vurmaya başladılar. Aldığım sopa ve cop darbeleriyle bir süre yerlerde top gibi bir oraya, bir buraya sürüklendim. Sonra zorla bir arabaya bindirilip, Beyoğlu Emniyet Amirliğine doğru yola çıkartıldığımda henüz Mehmet'le ilgilenen yoktu. Mehmet yarım saat boyunca orada bekletildi, bile bile ölüme terkedildi. Sadece gazeteciler ilgilendi, polis onları da dağıttı...

(...)

Şubede ise benden istenen ifade "Mehmet'i öldürdüğüme" dair itirafname niteliğindeydi. Bu şekilde ifade almak içn beş defa sorguya çıkarıldım. Şubede beş defa sorgu demek ise beş defa dayak, falaka, işkence anlamına gelir. Ancak bu cinayetlerini üze-rime yıkamadılar. (...)

Mehmet çevresinde çok sevilen, yardımsever, dürüst bir in-san olarak tanınırdı. Özel bir saygı uyandırmıştı çevresinde. Çev-resindeki insanlardan ayrılan bir özelliği de okuyup, araştıran bir

işçi olmasıydı. Dürüsttü, sıcaktı, neşeliydi... Böyle bir insanı katlettiler. Böyle bir insanı aramızdan ayırdıklarını sandılar. Ama hayır, yanılıyorlar, Mehmet'i katledenler, o emri verenler...

(...)

İşte tüm bu olanlardan sonra savcılığın gönderdiği iddianamede çocukluk arkadaşım M.Akif DALCI'nın vurulmasına ilişkin bir söze, ifadeye rastlayamadım. Beyoğlu Savcılığı da olayla ilgisi olan polislerle ilgili soruşturma açmıştı. Fakat o soruşturmadan da şu ana kadar herhangi bir sonuç çıkmadı!... Sonuçta Mehmet Akif DALCI'nın katilleri burada yargılanacağına, biz burada yargılanıyoruz. Onlar ise dışarda rahat rahat dolaşıyorlar. Sanki öldüren onlar değilmiş gibi, ölüm yokmuş gibi...

Mehmet Akif DALCI benim gibi genç bir işçiydi. 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın kutlanması gerektiğine inanıyordu. Taksim'e de 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlamak amacıyla geldi.

Şu anda aramızda olsa gene 1 Mayıs'ı savunacak, kutlanması gerektiğini ifade edecekti. Çünkü bize göre 1 Mayıs'ı kutlamak suç değil, olsa olsa onur verici bir olaydır. İşçi olduğumuza göre bayram bizim bayramımız, kutlamak da en doğal hakkımızdır. Bir gayri-meşruluk varsa; yasalarda ve bu yasaları hazırlayıp, arkadaşımızın ölümüne sebep olanlardadır.

Mehmet Akif DALCI vurulduğunda, kendisine en yakın olan insan bendim.

Polisin ürettiği yalanlar gibi aramızdan ne polise ateş eden, ne de Mehmet'e ateş eden vardı. Mehmet A.DALCI gözlerimin önünde 40-50 metrelik bir mesafeden, polisler tarafından açılan yaylım ateşi sonucu öldürülmüştür. Vurulduğu anda, kendisine yardım etmem engellendiği gibi "vatan hainleri" denilerek yerdeki arkadaşım tekmelenmiş, ölmesi için yarım saat bekletilmiştir. Bunlar gözlerimin önünde oldu. Arkadaşım vuruldu ve ölüme terkedildi. Bunu görmezlikten gelmek olayı kapamaya çalışan polislere yardım etmek, işlenen suça ortak olmaktır.

11.8.1989
Uğur Nihat CUCİ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

Sayın Yargıçlar,

1 Mayıs sizlere neyi çağrıştırıyor? Bunu hiç düşündünüz mü?

Yoksa önünüzde duran dosyaya salt adli bir olay gözüyle mi bakıyorsunuz?

Oysa 1 Mayıs, herkeste bir çağrışım yapmalıdır. Herkes bunun üzerinde düşünmelidir. Hele hele olayla doğrudan ilgili bir görev sahibi ise...

(....)

Ben Pancar Motor da işçilik yapıyorum. Benim, meşru haklarıma sahiplenerek 1 Mayıs Alanı'na gitmem asla yadırganamaz. 1 Mayıs günü viziteye çıkarak, 1 Mayıs kutlamasına katılmak üzere Taksim Alanı'na geldim. Egemen güçlerin iddialarının aksine hiçbir **art** düşüncem yoktu. Sadece işçi olduğumdan komşu ülkelerin işçileri ve tüm dünya işçileri gibi 1 Mayıs'ı ülkemde kutlamak istiyordum. Ama egemen güçler biz işçilerin meşru haklarına saygı göstermediler. Taksim Alanı'nda polislerin saldırısıyla karşılandım.(...) .

1 Mayıs biz emekçilerin bayramıdır

1 Mayıs'ı kutlamak değil yasaklamak suçtur.

Eğer gerçekten suçlu aranıyorsa 1 Mayıs'ta vahşeti üretenlerin yakasına yapışılmalıdır ve sanık sandalyesine onlar oturtulmalıdır.

(...)

11.8.1989

Hüseyin ARSLAN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

Ben 1 Mayıs'ı kutlamak amacıyla Kütahya'dan İstanbul'a geldim.(...)

Şu anda biz niye buradayız anlamış değilim. 1 Mayıs niye yasak bunu da anlamış değilim. Tüm dünya işçilerinin dostluk ve dayanışma günü olan, tüm dünya işçilerinin yılda bir kere kutlaması gereken bayram niye bizlere çok görülüyor, bunu da anlamış değilim.(...) 1 Mayıs'ı demokrat olan, ülkesinin sorunlarına duyarlı her vatandaş savunacaktır. Bundan eminim. Ve demokrat olduğum, ülkemin sorunlarına duyarlı olmaya çalıştığım için 1 Mayıs'ın kutlanması gerektiğini savunuyorum.

Ben 1 Mayıs 1989 günü, işçi bayramının meşru olması gerektiğini ve kutlanması gerektiğini düşündüğüm için Kütühya'dan geldim. Ve aynı gün gözaltına alındım.

1 Mayıs 1989 günü gösteriye katıldığımız gerekçesiyle suçlu olduğumuzu söylüyorlar, ama halk kimin suçlu olduğunu 1 Mayıs 1989 günü Taksim Alanın'da, 2 Mayıs 1989 günü tüm yurtta gazetelerde gördü. Halk asıl onları yargıladı ve yargılamaya devam edecek.

15.8.1989
İbrahim TİĞRE

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(....)

'77 katliamından sonra 1 Mayıs Alanı (Taksim Alanı) Türkiye işçi sınıfı açısından özel bir öneme sahip oldu. Çünkü bu alanda şehitler verilmiş ve 1 Mayıs ile bu alan özdeşleşmiştir. Nitekim 1 Mayıs Alanfnın ülkemiz emekçileri için sahip olduğu özel anlamı doğru çözümleyen egemen güçler 1979'un ardından 1 Mayıs Alanı' nı hep işgal altında tuttular. 1 Mayıs 1989 yılına geldiğimizde de durum farklı değildi. 1 Mayıs gene yasak ve 1 Mayıs Alanı gene işgal altındaydı. Türkiye emekçileri tüm bu koşullara rağmen 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanında kutlamak kararlılığındaydı. 1 Mayıs'ı "1 MAYIS ALANI'nda" kutlayacaktı. Çünkü bu alanın dışında bir yerde kutlamanın '77 şehitlerine ve Türkiye işçi sınıfı mücadelesine sahiplenmemek olacağının bilincindeydi. İstanbul'da emekçiler bu coşku kararlılık ve inançla alana gittiler. O gün 1 Mayıs günü ve sonrası günlerde yaşanan olaylar bu coşku, kararlılık ve inancın göstergeleriyle doludur.

O gün binlerce emekçi gibi ben de bu duygularla alana gittim. Amacım oraya gidip 1 Mayıs"'ı kutlamaktı. Çünkü dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de kutlanması gerektiğine inanıyordum. Bugünü kutlamak suç olamazdı.

Asıl suçlu ise;

1 Mayıs kutlamasını yasaklayan mantık, bu mantığın savunucuları ve bu olaylara yeşil ışık yakan egemen güçler ve ANAP iktidarıdır.

Evet, gerçek suçlular bunlardır, gerçek suçluları bilmek istiyorsanız 2 Mayıs ve 5 Mayıs tarihli gazeteleri inceleyin. Gerçek suçluları göreceksiniz orada. Bu mahkemede bunları yargılayın. Bizler burada yargılandıkça olayların gerçek suçluları örtbas edilmektedir.

Sonuç olarak 1 Mayıs'ı kutlamak suç olamaz. Bu yıl herkes gibi ben de kutlama amacıyla 1 Mayıs Alanı'na gittim, 1 Mayıs'ı kutlamak suç ise tüm emekçiler gibi ben de suçumu şimdiden söylüyorum. 1 Mayıs 1990 yılında kutlamak için yine alana gideceğim. Yani bu suçu işlemeye devam edeceğim.

(....)

15.8.1989

Aydın BAŞPINAR

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(.....)

1 Mayıs '89 günü sabahı Taksim Meydaru'na girmek için İstiklal Caddesine geldim. Emek sinemasının arkasında dar bir sokakta toplanan insanların arasına girdim. Tam bu sırada polis coplarla, İsrail sopalarıyla ve insanların üzerine kurşun yağdırarak azgınca saldırdı. Daha sonra diğer insanlarla birlikte Tarlabaşı'na çıktım. Burada diğer insanlarla birlikte yürüyüşe katıldım. Daha sonra polisin azgınca saldırısı yine başladı. Ellerindeki copu ve sopalarıyla acımasızca saldırıyorlar, yaraladıklarını yerlerde sürüklüyorlardı. Etrafım kanlar içinde kalmış insanlarla doldu. Ancak polis en ufak bir insanca duygudan uzak, vuruyor, tekmeliyor, kanlar içinde bırakıyor, kana doymaz bir canavar izlenimi yaratıyordu. Yarattığı terör havasıyla Beyrut'taki İsrail askerlerini hiç aratmıyordu.

Bu kargaşa içinde ben de terörden nasibimi aldım. Sokağın ortasında bir sürü çevik kuvvet polisi cop, sopa, yumruk ve tekme darbeleriyle beni de kan-revan içinde bıraktıktan sonra yarı baygın bir vaziyette bir polis arabasının içine atıldım.(...)

(....)

Sizler şu anda bizleri suçlu olduğumuz iddiasıyla yargılıyorsu-

nuz. Ancak yargıİanması gerekenler bizler değil, olayın gerçek suçlularıdır. Çünkü bizler suçlu değiliz. Tek yaptığımız son derece meşru bir hakkımızı kullanmaktı. Ve bu hakkımızın meşruluğunu sonuna kadar savunuyorum. Olayın gerçek suçluları, sorumluları siyasi iktidar ve polistir.

Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum; 1 Mayıs, İşçi Bayramı olarak dünyaya mal olmuştur. Ne kanun ve kararnameler, ne yalan ve demagojilerle, ne baskı-terörle ne de böylesi mahkemelerle ülkemizde de kutlanmasına engel olunamaz. Ben 1 Mayıs'in anlam ve öneminin bilincinde olarak kutlamalara katıldım. Ve meşruluğunu sonuna kadar savunuyorum. 1 Mayıs 1990'da da alanlarda olacağım.

(....)

15.8.1989
Ali KOÇ

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

1 MAYIS BİZİM DE BAYRAMIMIZDIR

Ben 1 Mayıs 1989'a katıldım. 1 Mayıs Alanına girmek ve bayramımızı orada kutlamak için. İstiklal Caddesindeki kitlenin kortejine katıldım.

Çünkü 1 Mayıs işçilerinin, emekçilerin ve biz işçi-öğrencilerin bayramı olarak hiçbir engel tanınmadan kutlanmalıydı... Ben bir işçi-öğrenci olarak bu duygu ve sorumlulukla hareket ettim.

(...)

1 MAYIS ALANI'NA ÜCRETLİ KÖLELİK DÜZENİNE HAYIR DEMEK İÇİN GİTTİK...

1 Mayıs Alanına girmek isteyen binlerce insana saldırdıklarında ilk kez böylesi bir vahşete tanık olmanın şaşkınlığını yaşıyordum.

Polis saldırdıkça kendinden geçiyor, kendinden geçtikçe saldırıyordu.

Sonradan öğrendim ki, 1 Mayıs akşamı televizyonda, radyoda ve hatta gazetelere verdikleri demeçlerde "onları dağılmaları için uyardık" demişler.

Doğru uyardılar ama megafonla ve benzeri değil kurşunla!

Evet; silahları halkın üzerlerine çevirip ateş açarak, Mehmet Akif DALCI'yı öldürerek, onlarcasını yaralayarak uyardılar.

Evet uyardılar; insanları cop ve kalaslarla döverek, uyardılar, yerde sürünen insanları tekmeleyerek uyardılar.

Evet uyardılar; polis otolarında döverek, karakollarda sıra dayağından geçirerek uyardılar, şubelerde işkence yapıp, günlerce betonların üstünde bir gömlekle başlarını öne eğdirip hasta ederek uyardılar.

Evet uyardılar; şubede bağırıp "biz faşistiz, bizi tanıyınız, bizim ülkücüler daha çıkmadı, çıksalar halinizi görürüz" diyerek uyardılar. Anne ve babalarımızın paralarını çalarak değerli eşyalarımızı alarak uyardılar.

Evet uyardılar; savcıya şubede işaretledikleri kişileri tutuklamasını isteyerek uyardılar.

Evet; şubede ve savcıda ifadelerimizi okutmadan imzalatarak uyardılar.

Evet; "sen liselisin, aklın başına gelsin" deyip, tutuklayarak uyardılar.

Evet; beni teşhis ederken yarım saat suratıma ateş tutup, topukları ile ayak uçlarıma basarak uyardılar.

Evet; seneye gelmeyeyim diye uyardılar.

Ben Nesimi ŞAHİN, bu faşist baskı ve işkencelere rağmen seneye belki bir işçi olarak ve tam zamanında yerimi alıp yürüyerek 1 Mayıs'a katılacağım. O zaman sizden bugün olduğu gibi yarın da geçmişin ve bugünlerin gerçek suçlularını isteyeceğim. Geçmişi ve geleceği aklamanızı isteyeceğim. Ve ben "biz halkız.emekçiyiz, hakkımızı istiyoruz" diyeceğim. Ve ben "gerçek bir demokrasi ve adalet istiyorum" diyeceğim.

(....)

15.8.1989
Nesimi ŞAHİN

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(...)

Kime saldırıyordu polis ve jandarma? Kime kurşun, sıkıyor, kime İsrail sopalarıyla saldırıyordu? Kimi linç edercesine dövüyor, saçlarından sürüklüyordu? Kimdi bunlar? Bunlar halktı... Bu ülkenin değerlerini üreten halk... Ezilen, sömürülen, kanı canı bir kurşun kadar ucuz görülen halk! İnsanca yaşam istekleri kanla bastırılan halk. Hakkını aradığı, demokrasi istedi diye bölücü, huzur kaçırıcı, vatan hainliği damgası yiyen halk.

Ama yaşam yalan ve tahribat üzerine kurulamaz. Baskı ve terör toplumsal gerçekliği ortadan kaldıramaz.

1 MAYIS BİZ ÖĞRENCİLERİN DE BAYRAMIDIR ÇÜNKÜ BİZ EMEKÇİ EVLATLARIYIZ...

Biz öğrencilere 1 Mayıs birlik ve dayanışma gününe neden gittiğimiz ve bizim işçi olmadığımız söyleniyordu.

Biz 1 Mayıs'a işçi ve emekçilerle dayanışmak, onlarla beraber olmak için gittik.

Biz emekçi çocukları olduğumuz için gittik. Biz öğrencilik yanında birer işçi ve emekçi olduğumuz için gittik.

Biz ilerici, demokrat, yurtsever ve duyarlı olduğumuz tüm in-

sanların insanca yaşamasını istediğimiz için gittik. Ve her zaman gideceğiz.

(....)

Cezalar işçilerin, yurtseverlerin, ilericilerin ve ezilen tüm insanların 1 Mayıs Bayramı'nı kutlamalarına engel olmayacak. Her yıl binlerce yüzbinlerce hatta milyonlarca insan canı pahasına kutlayacaktır 1 Mayıs'ı ve 1 Mayıs unuttunjlamayacakür.

(.....)

15.8.1989

İsa ŞENYURT

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

1 Mayıs;

Toprağı yeşertenlerin, makinalara **can verenlerin, yaşamı üretenlerin günüdür.**

1 Mayıs;

İşçilerin, emekçilerin, aydınların, sömürü ve zulme karşı olanların günüdür.

1 Mayıs;

Kendi **emeğiyle** köleleştirilenlerin. **işsizliğe, açlığa mahkum edilenlerin günüdür.**

1 Mayıs;

İşkencenin, zulmün, işsizliğin, pahallılığın **sorumlularına karşı** bunlardan **kurtulmak isteyenlerin birlik, mücadele ve dayanışma günüdür.**

1 Mayıs;

Tüccar-tefeci baskısı altında mülksüzleştirme tehditiyle **yaşayan, ezilen,** horlanan, köy meydanlarında toplu dayak atılıp **dışkı yedirilenlerin günüdür.**

1 Mayıs;

Liselerde gerici eğitimle, üniversitelerde kışla disipliniyle robotlaştırılmaya çalışılanlann, **YÖK'lerie, ÖSYM'lerle bastırılmaya** sindirilmeye çalışılanların **günüdür.**

1 Mayıs;

Emeğin, umudun ekmeğin günüdür.

11.8.1989
Ahmet YILDIZ

AVUKAT SAVUNMALARI

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul -

(....)

1 Mayıs 1989 günü yaşananlar, hukuk ve yargının olduğu söylenen bir ülkede suç işlendiğini iddia etmemizi ve suçluları yargılamamızı gerektirir elbette. Evet; 1 Mayıs 1989 günü bir değil birçok suç işlenmiştir ve suçlular yargılanıp cezalandırılmalıdır. Nedir 1 Mayıs 1989 günü işlenen suç ve kimdir suçlular? 1 Mayıs Bayramı'nı kutlamak istedikleri için kurşunlanan, coplanan, günlerce gözaltında tutulan, haksız yere tutuklanan ve bu davaya sanık olarak getirilenler midir? Yoksa 1 Mayıs 1989 günü Taksim Alanı'nı kana bulayan, 18 yaşındaki Mehmet A. DALCI'yl katleden onlarca kişiyi yaralayan, yaraladıkları kişileri dahi hastanelerden alıp şubeye götürenler midir?

Peki suç nedir? Tüm bu hukuka aykırı keyfi uygulamalar, yaratılan katliamlar mıdır, yoksa meşruluğu tartışılmaz bir gerçek olan 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak mıdır?

Bizler birer hukukçu olarak meşruluk ve suç kavramlarını bağdaştırabilir miyiz?

1 Mayıs İşçi Bayramı'dır ve tam yüz yıldır dünyanın tüm emekçilerince burjuvazinin tüm baskı, yasak ve terörüne rağmen kutlanmaktadır.

1 Mayıs uzun bir süre baskı, yasak ve terörle engellenmek istenmesine rağmen emekçi sınıfların kararlı tutumları sonucu dünyanın hemen tüm ülkelerinde meşru bir bayram olarak kendini kabul ettirmiştir.

Son olarak 1 Mayıs 1989 dünyanın tam 116 ülkesinde serbest olarak kutlanırken sadece üç ülkede yasaklanmak istenmiştir. Filipinler, Güney Kore ve Türkiye. Ancak bu üç ülkede de emekçi sınıflar siyasi iktidarın bu keyfi ve gayri-meşru tasarrufuna rağmen sokakları, meydanları doldurarak emeğe, ve insan onuruna sahip çıktılar. Emeğe ve insan onuruna sahip çıkmanın bedeli ise yaratılan katliam oldu. Bu davanın adil olarak çözümlenmesi öncelikle 1 Mayıs'ın yasak olduğu düşüncesini bir kenara bırakmakla mümkündür.

Çünkü 1 Mayıs meşru ve geleneksel bir bayramdır ve hiçbir yasak bu bayramı ortadan kaldıramaz. Buna ilişkin konulan yasaklar keyfi olmaktan, bir sınıfın çıkarlarını korumak ve diğer bir sınıfı tahakküm altına almak çabasından başka bir anlam taşımaz.

(....)

Meşru ve hukuki bir hak olan 1 Mayıs, tüm baskı ve yasaklara rağmen halkın bilincinden kazınamamış ve 1989 yılında siyasi iktidarın 1 Mayıs öncesinden başlattığı işçi ve emekçileri sindirme, 1 Mayıs'ı engelleme amacıyla şekillenen politikası 1 Mayıs'ın meşruluğunu ortadan kaldırmaya yetmemiştir.

Bu politika, bugünkü iktidarın içinde bulunduğu çıkmazın giderek derinleşmesi karşısında son çırpınışlarının da bir ifadesidir.

(....)

Müvekkillerimiz yasaları veya hukuku ihlal ettikleri için değil siyasi iktidarın baskı ve yasaklarına rağmen meşru ve hukuki bir hakkı kulandıkları için politik amaçlarla karşınıza sanık olarak çıkarılmışlardır.

Müvekkilimiz Özcan BELTEK'in durumu bu davanın açılmasındaki siyasi etkenleri ortaya koyan açık **bir örnektir.** Özcan **BELTEK** 1 Mayıs'ta polisin sıktığı kurşunlarla yaralanan 14 yaşın-

da bir çocuk işçidir.

İktidarın 1 Mayıs olayları karşısında izlediği politika ile ilgili her taktik değişiklik, Özcan BELTEK'in yaşamında da değişiklik yaratmıştır.

1 Mayıs kutlamasını engelleme politikası Özcan BELTEK'in bacağında iki kurşunla gözaltına alınıp, dayak yemesine neden oldu.

Hastaneden karakola ve akabinde D.G.M'ye götürüldü ve serbest bırakıldı.

Ancak iktidarın 1 Mayıs'taki suçluluğunu gizlemek için başlattığı saldırı politikasının bir parçası olarak 1 Mayıs Davası gündeme gelince, 18 Mayıs 1989 gecesi evi basıldı ve yeniden gözaltına alındı.

1.Şubede dört gün gözaltında tutulan Özcan BELTEK, savcının istemi üzerine, sevkedildiği Sorgu Hakimliğince bu kez de tutuklandı.

14 yaşındıki bir çocuğun tutuklanıp tutuklanmayacağı üzerine kimse düşünmedi.

26 Haziran 1989 tarihinde heyetiniz Özcan BELTEK ve tüm sanıkların tutukluk hallerinin devamına ve Özcan BELTEK'in yaş durumu nazara alınarak bu sanıkla ilgili duruşmaların gizli yapılmasının duruşmada düşünülmesine karar aldı.

Ve duruşma 21.7.1989 tarihine bırakıldı. Yine aynı karar uyarınca Özcan BELTEK 28.7.1989 tarihinde duruşmaya çağrılacaktı.

Özcan BELTEK'in tutuklama kararına ilişkin itirazı, tüm itirazlar gibi dikkate alınmadan ve yerinde olup olmadığı incelenmeden 28.6.1989 tarihinde rededildi. Çünkü iktidarın bu davaya ihtiyacı vardı ve suçlular olabildiğince kalabalık olmalıydı.

Bu sırada basın Özcan BELTEK'le ilgilenmeye başladı. Önce 1.7.1989 günlü Cumhuriyet Gazetesi'nde, arkasından 2.7.1989 günlü Nokta Dergisi'nin 27. sayısında Özcan BELTEK'in durumuna geniş yer verildi.

Ve bu tarihten iki gün sonra, 4.7.1989'da Özcan BELTEK tah-

liye edildi.

Bu durumu hangi hukuki prosedürle açıklayabiliriz?

(....)

Sadece bu örnek bile bu davanın açılmasındaki siyasi etkenleri ve aslında yargılanmak istenenin sanıklar değil 1 Mayıs olduğunu göstermektedir.

Oysa 1 Mayıs yargılanamaz.

1 Mayıs Bayramı'nı engelleme çabaları geleneklere aykırı olduğu kadar hukuk sistemimize de aykırıdır.

Bugün ülkemizde 1 Mayıs, yasa ile tatil günü olmaktan çıkarılmıştır. Ancak 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın kutlanmasını engelleyen bir yasa metni bulunmamaktadır. 1 Mayıs İşçi Bayramı, siyasi iktidarın keyfi ve hukuk dışı tasarrufları ile yasaklanmak istenmektedir.

1 Mayıs'ın bütün dünya işçileri için ortak bir bayram olduğunu tespit eden Anayasa Mahkemesinin 8.12.1988 tarih ve E.988/2, K.988/1 sayılı aynı kararında, siyasi iktidarın gayrimeşru baskı ve zor politikalarına karşı halkın direnme hakkının hukukiliğini belirtmesi ilginç bir sentez oluşturmaktadır.

Bu karar siyasi iktidarın meşru bir hak olan 1 Mayıs'ı engelleme isteği karşısında emekçilerin bu hukuk dışı uygulamalara direnme ve 1 Mayıs'ı kutlama hakkına sahip olduklarını tartışmaya yer bırakmayacak netlikte ortaya koymaktadır.

1 Mayıs İşçi Bayramı'dır.

1 Mayıs meşru ve hukukidir.

(....)

21.7.1989

Av.Esin Fatma KULAÇ
Av.Mine ABALI Av.Cemal YÜCEL Av.Fatma YÜCEL
Av.Oktay Önal

-Devlet Güvenlik Mahkemesine/İstanbul-

(.....)

1 Mayıs 1989 günü yaşananlar, sadece ve sadece müvekkillerimizi yargılamaya çalıştığınız 2911'e muhalefet değildi, olamaz da.

1 Mayıs işçi ve emekçi bayramını kutlamak istemeyi "basit bir suç" olarak nitelemek, bu davayı da, sadece 2911'e muhalefet edenlerin yargılandığı bir dava olarak göstermeye çalışmak, 1 Mayıs katliamlarını yaratanları, 18 yaşındaki işçi Mehmet A.DALCI'yı gencecik, düşünen, üreten beyninden vurarak öldürenleri aklamaya, suçlarını örtbas etmeye çalışmak, 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramını meşruluğundan uzaklaştırmaya çalışmaktır.

Hiçbir çaba, yaratılan katliamı, 18 yaşında beyninden vurularak katledilen Mehmet A.DALCI'yı unutturamaz, hiçbir çaba gerçek suçluların suçlarını gizleyemez, hiçbir çaba 1 Mayıs'ı meşru bir hak olmaktan çıkartamaz.

1 Mayıs 1989 günü, Mehmet A.DALCI'yı katledenler, iddia ve yargının yerine geçenler, yasaları, hukuku, insan hak ve özgürlüklerini ayaklar altına almışlardır. 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramını kutlamak isteyenler 1 Mayıs günü alanlara dolmadan iktidarca suçlu ilan edilmişlerdir. "1 Mayıs günü Taksim Alanı'na sade va-

tandaş çıkması" diyenler, başta suçlu ilan etmiştir işçi ve emekçileri.(...)

Bugün suçunuz 2911'e muhalefet etmek diyorsunuz müvekkillerimize. 2911'e muhalefetten kim verdi Mehmet A.DALCI'ya kurşunlanarak katledilme cezasını, kim infaz etti, hangi yasa maddesine, hangi hukuk anlayışına dayanarak?

Suç, 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramını kutlamak değildir; suç hak ve özgürlüklerin gaspıdır; suç, yasaların, anayasanın ayaklar altına alınmasıdır.

Suç, işçi ve emekçilerin hak ve özgürlük taleplerinin önünü tıkayarak iktidarın sırtını dayadığı ekonomik ve siyasi güçlere güven verme isteği ve bu istekle Mehmet A.DALCI gibi 18 yaşındaki işçinin katledilmesidir.

Bizler önce birer insan, sonra hukukçu olarak hukukun ayaklar altına alınmasına, yasaların açıkça çiğnenmesine, meşru bir hakkın katliamlar yaratılarak engellenmek istenmesine, polisin kendisini iddia ve yargının yerine koyduğu "polis devleti" anlayışına, göz yumamayız, yummamalıyız.

(....)

11.8.1989

Av.Esin Fatma KULAÇ
Av.Oktay ÖNAL Av.Cemal
YÜCEL Av.Mine ABALI

DİRENİŞÇİLERİN MEKTUPLARI

HALKIN ÖRGÜTLÜ GÜCÜYLE
BİRLEŞİNİZ
BÜYÜK YÜRÜYÜŞ
BÜYÜK YÜRÜYÜŞ

HORZUM'LARDAN DAHA SUÇLU...

1 Mayıs'a ilk kez katılmanın verdiği bir tedirginlik, heyecan vardı içimde. Ama en ufak bir korku, tereddüt, çelişki yoktu.

Kararlıydım, ne olursa olsun Taksim'e 1 Mayıs Alanı'na gidecektim. En azından gitmek için mücadele eden binleri yalnız bırakmayacaktım.

1 Mayıs sabahı bir gece öncesi benimle 1 Mayıs Alanı'na gitmek için tartışan iki kızımla ve özellikle de ortancasıyla uzun uzun konuşmak zorunda kaldım. Ne dediysem, bir şeyler bulup beni çıkmaza sokuyordu. "En kötüsü ölürüm ve o zaman küçük bir devrimci şehit olurum" sözünden sonra onu ikna edemeyecek ğimi anlayarak ve ağlar durumda bırakıp çıktım evden.

Saat 10.20 veya 10.25 sıraları. Beyoğlu Emek sinemasının önünde, benden önce gelen arkadaşları bularak kortej oluşturmaya başladık. Amacımız, İstiklal Caddesine çıkıp oradan da Taksim'e yürümekti.

Henüz tam olarak yürüme eylemine başlamadan aniden cop ve sopalarla vahşice polis saldırısıyla karşılaştık. Öyle bir saldırı ki, sanki Filistin'deydik. Her önüne gelene gözü dönmüşcesine saldırıyorlardı.

Bunun üzerine oradaki insanlarda olduğu gibi bende de bir duraksama, şaşırma ne yapacağını bilememenin tedirginliği oldu bir an. Ama bu birkaç dakika bile sürmedi ve hemen yeniden toparlandık ve bu koşullarda, bu güzergahta Taksim'e giremeyeceğimizi görerek, Tarlabaşı istikametine doğru gitmeye karar vererek gruplar halinde ara yollara daldık. Bu giden gruplar fazla kala-

balık olmadığı gibi pek düzenli de değildi. Zaten olması da beklenemezdi. Bu gidiş yollarında sağımızdan, solumuzdan ön ve arkamızdan sürekli saldıran coplu, sopalı polislere karşı koymak için önümüze ne gelirse elimize alıp savunma aleti olarak kullanıyorduk. Bu aletler bazen bir sandalye, bazen bir tahta parçası, bazen bir sopa, cam parçaları ve özellikle de irili ufaklı taşlardı.

Genelde benim savunma aracım ceplerimden hiç eksik etmemeye çalıştığım taşlar oldu. Bir de her eğilip alışta acı, kederle dolduğum ama hınçla, öfkeyle doğrulduğum halkımın ayaklarından çıkmış olan ayakkabı tekleri oldu. Daha sonra elime geçen ve bir pankarta ait olan sopalar da elimden eksik olmadı.

Bunlar elimdeki silahlardı. Ya dilimdekiler?

Polislerin her saldırısında, "Faşistler, Kahrolsun Faşizm, 1 Mayıs'ı Engelleyemezsiniz..'." demeyi ihmal etmiyordum. Çoğu zaman içimdeki kinin, direnmenin coşkusuyla çıkıyordu bunlar ağzımdan.

Bizler yürüdükçe faşist polislerin saldırısı da hiç durmadan sürüyordu. Şişhane'ye doğru yaklaşırken bazı kişilerin duraksadığını, gitmekle gitmemek arasında tereddüt ettiklerini görüyordum. O zaman da yürümemiz, devam etmemiz gerektiğini avazım çıktığı kadar bağırıyordum.

Her cop yememde veya yanıma yaklaşmalarında olduğu gibi, yine polislerle mücadele ettiğim bir sırada geri dönüp bakınca kocaman polis arabasının arkadaşlar tarafından parçalandığını gördüm. Bunun üzerine polis saldırısı daha bir artmıştı. Ve saldırı aletlerinin içine hiç aklıma gelmeyen bir alet daha eklenmişti; tabanca. Evet, hiç tereddüt etmeden kime olursa olsun, rasgele insanların üzerine kurşun sıkılıyordu.

Çok geçmeden genç bir erkek arkadaşın vurularak yere yığıldığını gördüm, hemen yardım etmek için bir şeyler yapmanın telaşına düştüm. Silahlı saldırının başlaması ile daha önceki kitle sayısının oldukça azaldığını fark ettim. Ve daha da azalacağını görüyordum. Yine bağırdım: "Arkadaşlar, nereye gidiyorsunuz? Bakın bir arkadaşımız vuruldu". Ama bu bağırmalarım dağılma ve azal-

mayı etkilememişti tabi. Çünkü artık her ne kadar yürümek, direnmek amacı olsa da can korkusu. Bu işin şakası yoktu. Bu kargaşa içinde bir-iki arkadaşın daha vurulduğunu, kanlar içinde yattığını gördüm.

Artık ne kortej ne de birlikte daha ileriye gidebileceğimiz insan grupları yoktu ortada. Ne yapacağımı bu saldırılardan nasıl kurtulacağımı bilemiyordum. Ve bu işin, bu mücadelenin burada böylece bitmiş olacağını kabullenemiyordum. İnsanlar vurulmuş, yaralanmış ve belki de ölenler olmuştu! Ve ben Taksim Alanı'na gitmek için gelmiştim, her şeyi o alana girmek için göğüslemeye karar vermiştim. Ama hâlâ Şişhane'nin bilmem hangi sokağında, ne yapacağımın kararsızlığı ile başbaşaydım.

Etrafıma baktığımda sadece oraya buraya koşuşturan tek tek insanlar görüyordum. Hangisinin arkasından gideceğimi veya gidip gitmemem gerektiğini bilemiyordum. Tam bu sıralarda önüme 2,5-3 metre yüksekliğinde ve onun üstünde de tel örgüler olan bir duvar çıktı. Yani artık ileri gitmem olanaksızdı. Geri de gidemezdim. Çünkü arkamda polisler vardı. Sol tarafa doğru gidince yıkıntılar arasında bir kulübeye benzeyen yıkıntı bir evin odası olarak kalmış bir yere girdim. Ve girmemle birlikte şöyle bir nefes bile alamadan bir saate yakındır ensemden nefesleri eksik olmayan polislere yakalanmam bir oldu. Türk halkının milyonları ile oynayan Horzum'lardan daha suçluymuşum gibi kelepçelenmem de cabasıydı. TC devleti açısından dışarıda olmam, cezalandırılmamam ne kadar korkutucuydu ki, kelepçelemeden götürmeyi göze alamamışlardı!..

Yakalandıktan sonra minibüsle birlikte Beyoğlu karakoluna getirildim. Ve tüm 1 Mayıs'ta yakalanan arkadaşların yaşadıklarını hem karakolda ve hem de i. şubede payıma düştüğü ölçüde yaşadım.

F.

( )

1 Mayıs sabahı saat 10.25'te Emek sineması sokağının İstiklal Caddesi ağzında ve o civarda (yani İstiklal Caddesinin Emek sinemasına yakın civarında) toplanılacak ve 10.30'da kortej oluşturulacaktı. En önde Dev-Genç'ten oluşan barikat, Eylem Komitesi, Dev-Genç, Liseli Dev-Genç, Devrimci İşçiler (Sendikalar), Demkad'lı Kadınlar, Hemşireler, Tayad'lı Aileler, şehir dışından gelenler, Mimar-Mühendisler, Kültür Dernekleri, Hedef, Kıvılcım şeklinde. (Sıralamada yanlış hatırladığım ya da eksik bıraktığım olabilir) Diğer siyasetler de Elmadağ ve Tarlabaşı'ndan Taksim'e gireceklerdi. Bu arada her birim pankartını açacaktı.

İstiklal Caddesi korteji, Taksim'e girmek için en son noktasına kadar zorlayacaklar (diğer kollar da öyle), artık kitlenin kırılması noktasına gelindiği anlaşılınca, geriye doğru yürünüp ilk ara sokaktan Tarlabaşı'na durağa gelinecek ve orada tekrar kortej oluşturulup bu kez de Tarlabaşı'ndan Taksim zorlanacak ve yine aynı şekilde kitlenin kırılması noktasına gelindiği değerlendirildiğinde, geriye doğru yürüyüşe geçilecek ve Beyazıt'a kadar kortej halinde yürünmeye çalışılacaktı (Diğer kollar da bu arada bize **katılacaktı).**

Tabii gelişmeler daha önceden programladığımız oluşuma izin vermedi.

Öncelikle bizim birkaç birimimizin toplanma yerini Emek sineması sokağı içi olarak bilmesinden ve orada yoğun bir kalabalığın bulunmasından dolayı kortejin oluşturulmasında aksaklık çık-

ti. Saat 10.30'a gelirken sokağa karakol polisleri ve bekçiler saldırdı ve ara sokaktan Tarlabaşı'na doğru püskürtmek için tıavaya ateş etti. İlk saldırı anında sokağın İstiklal Caddesine bakan ağzında bir barikat oluştu ve polisin elinden sopalar alındı ise de bir panik doğdu ve kitle dağıtıldı. Yani ara sokakta yer yer fiili çatışma olarak silah sesleriyle Tarlabaşı'na doğru yönelindi. Camlar kırılarak çevreden ne kadar taş, sopa varsa toplanıp polise atıldı. Bu arada hayli yaralanan da oldu ama silahtan değil. Tarlabaşı'na gelindiğinde hemen bir kortej oluşturularak pankartlar açıldı ve sloganlarla, 1 Mayıs marşı ile Taksim'e doğru yürünmeye başlandı. Ancak Tarlabaşı'nda Taksim'e girmesi gerekenleri bu arada ne bir kortej olarak, ne de topluluk olarak göremedik. Tarlabaşı'nın gidiş geliş yolunu enine tahminen 5-6 sıra çevik kuvvet (arkasında yani Taksim'de de daha fazlasıyla) sıralanmıştı. Kortej 100 metre kadar hiç bozulmadan yürüdü. Çevik kuvvet korteje doğru çok az yaklaştı. Karşı karşıya gelindiğinde kıyasıya bir saldırı ve karşı koyuş yaşandı. Burada çevik kuvvet tutuklama değil, azgınca kafaları hedef alarak yaralama, linç etme anlayışı ile, İsrail sopaları ve kabzalarla girişti. Zaten bir bölümü de kalkanlıydı. İnsanların kafası gözü kan içindeydi, düşenler bayılanlar yerlerdeydi. Ancak yine de sloganlar atılıyordu. Kortej sonra geriye doğru püskürtüldü. Bu arada dağılma olduysa da çok kısa zamanda tekrar toparlandı ve geriye doğru yürünmeye başlandı. Taksim'e gidiş yolundan bir alt yola, yani Aksaray'a giden güzergahta yaklaşık 50 m.devam edildi. Ekip otolarına ve polise saldırı yine oluyor. Bu arada arkadan saldırının olması nedeniyle ilk ara sokaktan içeriye dalındı. Mahalle ve sokak aralarında korteje katılanlardan pek fazla eksilme olmadan sloganlar atıldı, pankartlar taşındı ve herkes eline taşları, sopaları biriktirdi. Bu sokaklardan birinde bir kamyon kazma kürek sapı ya da uzun odunlar herkese verildi. Mahalle halkı ve çevre esnaflar insanlarımıza alkış tutuyor kırmaları için sandalyeler veriyor, sizi saklayalım diyor. Sloganlar yer yer "Halkımız Saflara" şeklinde yükseliyor. Bir müddet ara sokaklardan yürünüp tekrar Tarlabaşı'na çıkan bir sokaktan

ana yola çıkılıyor. Sokak aralarında polisle çatışmalar yer yer sürerken havada helikopter kortejin gidiş yolunu ve güzergahını tespit ederek telsizle haber veriyordu.

Tarlabaşı'nda kortej tekrar sağlandığında karakol polisleri, bekçiler, sivil polisler arkadan ateş ederek koşuyorlar ancak, taşlı, sopalı saldırılardan yer yer durmak, geri çekilmek zorunda kalıyorlardı. Artık polis otoları devrilmeye, camları kırılmaya başlanınca bütün polisler otolardan inmek zorunda kaldılar. Tabii arkadan sürekli takviye geliyordu. Çevik kuvvet bir ara koşarak kitlenin üstüne gelmeye kalktıysa da, yollara çöp arabalarından barikatların kurulması taşlı, sopalı saldırının giderek artmasıyla yavaşladı. Artık sürekli ateş ediliyordu. İlk etapta havaya (yani Taksim civarında), daha sonra topluluğu hedef alarak ateş edildi. Şişhane'ye kadar ateş altında, yer yer pankartlar açılarak, sloganlarla, marşlarla yüründü. Kortej her ne kadar düzgün değilse de, (ki olamazdı da) bir arada olmaya özen gösterdi ve kimse kaçıp kurtulayım demedi. Şişhane'ye gelindiğinde Kasımpaşa yokuşundan aşağı doğru inilerek kaçışılmaya başlandı. Burada artık "Arkadaşlar dağılıyoruz" şeklinde açıklamayla üçer-beşer veya daha fazla dağılmaya başlandı. Ancak yol pek müsait olmadığından yine topluluk halinde kaçılması durumu doğdu. Tersane'deki işçiler kaçan arkadaşlara kapıları açmışlar ve hatta kendileri de yürüyüş yapmak istemişler (Şahit olan arkadaşlar varmış). İlk kurşun yaralanmaları burada başladı, yani Şişhane ile Kasımpaşa yolunda. (Burada helikopterle de yukarıdan ateş ediliyormuş). Kaçışmalar olurken bir arkadaş elinden, bir arkadaş bacağından, iki arkadaş belinden ve bir arkadaş da kalçasından yaralanıyor. Mehmet DALCI da bu arada alnından vuruluyor. (Bizim buradaki arkadaşlar daha önceden tanımadıkları için, ya da bir kez görenler olduğu için düşenin o olup olmadığını bilemiyorlar. Ama alnından ya da kafasından kan fışkıran bir tek o arkadaşımız olduğu için yere kanlar içinde düşüp "Arkadaşlar ben vuruldum" diyenin de o olduğunu düşünüyoruz) Mehmet'in vurulmasında ve arkadaşların yaralanması sırasında bir trafik polisi yolun ortasında ni-

şan alarak ateş ediyormuş. Burada arkadaşların genel gözlemi polisin rasgele değil de kişi hedef alarak yani sivil polislerin birbirlerine gösterdikleri kişileri seçerek ateş ettiği şeklinde. Polis Kasımpaşa içlerine kadar ardı arkası kesilmeksizin yaklaşık yarım saat hem havadan helikopterlerle, hem çatıların üstünden tarıyor. (Taksim ve Tarlabaşı'ndaki binaların üstü de hem sivil polis hem de çevik kuvvetle doldurulmuştu.)

Alınmalar Şişhane ve Kasımpaşa'da oluyor. İnsanlar yerlerde sürüklenerek tepesine çıkılıp, tepinilerek İsrail sopalarıyla onlarca polis tarafından abluka altına alınarak dövülüyor ve yoldan çevirdikleri minibüslere kanlar içinde dolduruluyor.

Diğer taraftan Emek sineması önündeki kitlenin püskürtülme si sırasında İstiklal Caddesindeki arkadaşlarımız kortej oluşturma yı başarıyorlar. (Her ne kadar ilk programlanmış şekliyle olmasa da kararlı bir kortej oluşuyor.) Önde "Halkın Örgütlü Gücüyle Bir leşmiş Devrimci Mücadele Yenilmez" açılarak yaklaşık 100 m. yü rünüyor. Bu arada saldırı olmasına karşın korteji bozmadan yürü meye çalışılıyor. Kortej caddeyi enine dolduramadığı için her iki taraftan da çevik kuvvet ve polisler Taksim'den Beyoğlu yönüne doğru girebiliyor yani kortejin her iki yanından saldırmaya başlı yor. (...)

(. . .)

Genel olarak hepimizin hemfikir olduğu düşünce şu: 1 Mayıs Alanı'nda devrimci sol güçler vardı. Polisle çatışan, yaralanan, ölen bizdik. Ve oligarşinin yüreğine o korkuyu biz saldık. Hiç beklemediği direngen, kararlı, militan ruhlu bir kitleyle karşılaştı. Geçen seneki gibi bir el silah atınca dağılınacağını düşünüyordu ama yanıldı. Bize göre arkadaşlarımız her ne pahasına olursa olsun alanı terk etmediler. Kaçmayı düşünmediler. Elbette eksikliklerimiz vardı. Ama sonuç olarak 1 Mayıs 1989 Türkiye sınıf mücadelesinde kitlesel sokak çatışmalarının, barikatların yolunu açtı. Mehmet DALCI'nın cenazesi ile bu kendini daha açıkça gösterdi. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleriyle reformist, revizyonist sendikal anlayışın çatışmasıydı bir yanıyla 1 Mayıs. Sınıf ve

kitle sendikacılığı kazandı. Revizyonistler utançlarıyla başbaşa kaldılar. Tabii utanıyorlarsa. İşçi sınıfını, kitleleri daha da biledi daha da kinlendirdi 1 Mayıs 1989. Artık görev bizlere düşüyor. Haklı mücadelemize daha geniş yığınları katmak zorundayız. Daha örgütlü, daha bilinçli bir kitle yaratmak zorundayız.

M.

KANIMIZLA YAZDIK '89 1 MAYIS'INI...

Selamlar,

"1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'ndayız" sloganlarımızla yürüdük meydanlara. Kararlıydık Taksim Aianı'na girmeye.

Yürüyüş güzergahımız İstiklal Caddesi. Toplanma yerimiz Emek sinemasının önü. 10.30'da kortejler anında oluşturularak tespit edilen sıralama yapılacak, İstiklal Caddesinde yürüyüşe geçilecek. Gelişen olaylar karşısında alana giremezsek, ikinci alternatif Tarlabaşı'na kayarak yürüyüşe devam etmek. Üçüncü alternatif saat 14.00'de Mısır Çarşısfnda toplanarak Beyazıt'a yürümek. Hedeflerimiz bunlardı.

(....)

Saat 10.30. Sinemanın önünde toplanan birimler kendi kortejlerini oluşturma çabasında iken, hiçbir uyarı yapmadan köşe başında bekleyen polis saldırıya geçti. O ani saldırı panik yarattı. Havaya ateş etmeye başladılar. Dar bir ara sokağa sıkıştırıldık. Polise sopayla karşılık verirken Tarlabaşı'na doğru yürüyüşe geçtik. Pankartlarımızla, sloganlarımızla, havaya savurduğumuz kuşlamalarımızla... Yürüyorduk faşizmin üstüne üstüne. Örgütlü ve kararlı kitlelerimizle omuz omuza kol kola.

Taksim'e çıkan yolları, çevik kuvvet kesmişti. 100-150 metre kadar yürüdük. Kararlılığımızı gören polis saldırmak için bir an tedirginleşti. Gücünü bölmek istemedi. Ben kortejin sağındaydım. Saldırılarına hazırdık; saldırdılar, yine hiçbir uyarı yapmadan havaya ateş ettiler. Paniğe kapılmadan kortej halinde olduğu gibi geriye döndük.

Hedefimiz Aksaray'a kadar yürümekti. Bu arada Çevik Kuvvet arkadan olanca gücüyle saldırısına devam ediyordu. Kararlılığımızla dalga dalga yürüyoruz. Polis coplarına maruz kaldım ve yere düştüm. Kortejin önünü de kesen polis, kitleyi sağ ara sokağa sıkıştırdı. Ben caddede kaldım.

Çevik kuvvet sokağın başını tutmakla birlikte caddeyi de kapladı. Caddenin kenarlarında toplanan büyük bir kalabalık alkış temposu tutuyor, yer yer sloganlarımıza katılıyorlardı. Polis onlara da saldırdı. Tanıdık arkadaşlarla karşılaştık. Tekrar toparlanmalıyız, yürüyüşe devam etmeliyiz. Sloganlar ara sokaklarda devam ediyordu. İkinci ara sokaktan koşarak korteje ulaştım. Müdahaleler sonucu tekrar Tarlabaşı'na "ana caddeye" yöneldik. Helikopter havada bizi izliyordu. Alçaldığında yuhlanıyordu. Bu arada bir kamyon oduna rastladık. Korteje odun, sopa dağıtanlar bizim arkadaşlarımızdı.

Tekrar Tarlabaşı'na çıktık. Kortej disiplinli ve kararlıydı. Dalga dalga Şişhane istikametine yöneldik. Çevik kuvvet şaşkındı, Taksim Alanı'nı da terketmek istemiyordu. Beyoğlu emniyeti devredeydi. Tekrar arkadan saldırıya geçti. Silahlara karşı taşla sopayla geri püskürtüyorduk. Bu sırada bir kız arkadaş vuruldu. Anında arabaya alınarak hastaneye götürüldü. Biz önde onlar arkada Şişhane'ye kadar disiplinli bir şekilde yürüdük. Şunu da belirtmek istiyorum. Bugün dergilerinde olaya sahiplenenler biraz dürüst olsunlar. Parsa toplamaya kalkmasınlar. Şişhane'ye kadar, onların değil kitlesi bireyi bile kalmadı içimizde. Tarlabaşı saldırısında dağıldılar.

Bizlerdik alanlarda şehit düşen; bizlerdik katliamlara göğüs geren... Gene bizlerdik faşizmin işkencehanelerinde direnen. Ve bizlerdik 1 Mayıs'in meşruluğunu savunarak zindanlara atılan. Direndik; direneceğiz. İnancımızla, kararlılığımızla, kanımızla yazdık '89 1 Mayıs'ını. Bıraksınlar da biz konuşalım.

Şişhane'ye yaklaştığımızda, Tünel'e ayrılan yolun altında, polisler barikat kurmuşlar bekliyorlardı. Bütün kortej olduğu gibi taşlı sopalı saldırdık. O anda silahını çekmek istedi polisin biri, silahı-

nı bulamadı, çareyi kaçmakta buldu. Saldırı arkadan da devam ediyordu. Üç tane ekip arabası tahrip edildi. Bu arada faşizmin azgın saldırısı karşısında korku, yılgınlık değil ölümü bile düşünmek zordu. Silahlı saldırılara karşı, taşla sopayla karşılık veriyorduk. Cephanemiz elimizde bitmişti. O anda ufak bir panik yaşadık. Kasımpaşa yönüne koşuşmalar oldu. Müdahalelerimiz sonucu yönümüzü tekrar Aksaray'a dönmekle birlikte, yukarıdan taramaya başladılar. DALCI orada şehit düştü.

Faşizm kararlıydı kitleyi katletmekte. Kurşunlar yağıyordu üzerimizden. "Dağılıyoruz arkadaşlar" dememize rağmen insanlarımızı uzaklaştırmak mümkün mü? Birçok arkadaşımız yaralandı. Ve dağılmalar başladı.

Biz bir grup DALCI'nın taş topladığı yıkıntı yere doğru koştuk; anında abluka, altına aldılar bizi. Çıkanı tarıyorlar. Caddeye çıkmak istedik, taradılar. Yere yattık. Sürünerek tamircinin önüne çöktüm, karşıdan iki basın muhabiri ellerini havaya kaldırmış geliyorlar. Koşarak aralarına atladım. Caddeye çıktıktan sonra karşı caddeye geçtim. Şişhane meydanı savaş alanına dönmüş, Beyrut sokaklarını andırıyordu.

Yürüdüm. Şişhane meydanını terketmeyi düşünmedim, düşünemezdim de. Resmi-sivil polisler alanı işgal etmişlerdi. Benim gibi birçok arkadaşlar da alanı terk etmemişlerdi, birlikteydik gene alanda. Yıkık yer halen işgal altındaydı. Tüm gözler orada; basın çevresinde, izliyorlar. Biri ölmüş dediler. Koştuk oraya; ölen yoktu, ama kollarına kelepçe vurulan arkadaşlarımız vardı. Sağlam ekip arabası yoktu ellerinde, tahrip edilmişti. Minibüslere doldurdular.

Terketmedik izliyoruz çevreyi. Polis dağıtmaya çalışıyor bizleri, dağılmıyoruz. Sivil polisin işaretiyle bize saldırdılar. Üç kişiydik. Sarıldık. Kenetlendik. Acımasızca saldırdılar. Tahrip edilen arabaların yanına götürüp, "devletin malını nasıl kırarsınız" diye bağıra bağıra bizi de minibüse attılar.

Beyoğlu emniyetine götürdüler. 1. kattan 4. kata kadar coplandık. Karantinaya girer girmez slogan atmaya başladık. Sürekli

topladıklarını getiriyorlar. Yanıbaşımızda da erkek arkadaşlar vardı. 11.30-12.00 arası açlık grevine başladığımızı ilan ettik. Sloganlarımız durmamacasına devam ediyordu. Tekrar arabalara doldurulduk. 1. Şubeye götürüldük. Pek yabancısı değildik. AG'de olduğumuzu açıkladık.

"Haksız yere gözaltına alınmamızı protesto ediyoruz, ifade vermiyoruz, savcılıkta vereceğiz" dedik. Benim eski dosyalarımı çıkarmışlar önüme koydular. Bu konuda soru soramayacaklarını belirttim. "Ancak 1 Mayıs konusunda sorabilirsiniz. Katıldım. İfade vermiyorum" dedim. Ayrıntılarıyla bu konulara girmeyeceğim. Çok rahattık. 12 Eylül dönemine göre.

12 Mayıs günü DGM'ye çıkarıldık. İfadelerimizi verdik, 1 Mayıs'ı savunduk. Hakimle uzun uzun tartıştık. Anayasa ve yasalarda yasak olmadığını kabul etti. Ama başbakan izin vermemiş vs. vs...

1-Emek sinemasının önünde yanlış anlaşılma sonucu toplandık. Aslında cadde girişi olması gerekiyormuş. Sonradan öğrendik ve polisin müdahalesinde, polise müdahale edemedik.

2-Tariabaşı'nda ara sokağa girilmemeliydi. Polis tedirgindi, iyi değerlendiremedik.

3-'88 1 Mayısından çok farklıydı, örgütlü ve karartı bir kitle vardı polisin karşısında.

Tüm arkadaşlara selamlar.

K.

ALMANYA'DAKİ DEMOKRASİ İSE BURADAKİ NE?

Bir hafta önceden belliydi gideceğimiz. Ama ben daha karar vermemiştim. En iyisi gitmemek diye düşünüyordum. Ailemi üç aydır görmediğim için bayramda eve gitmek istiyordum. Bu yüzden bilet araştırıyordum. Cumartesi günü Denizli için bilet ayarlayınca hemen karar verdim. Ben de diğer arkadaşlarla gidecektim. Ama yerler alınmıştı. Dolayısıyla ben açıkta kalacaktım. Pazar günü konuşmaya karar verdim.

Aslında gitmek riskliydi. Perşembe günü sınav vardı ve yakalanırsam sınava giremeyecektim. Ayrıca ayırttığım beş bilet de yanmış olacaktı. Böylece ne arkadaşlarım ne de ben Denizli'ye gidebilirdik. 1 Mayıs'a gelmek istiyordum. Çelişkiler içinde arkadaşlarla buluştum. O an karar vermeliydim. Nasıl davranmam gerektiğini kestiremedim. Üstelik az bir para vardı. "Evet" dedim. 1 Mayıs'a gelecektim. İçimde heyecan vardı. Yaşamalıydım bu süreci... Ne sınav ne de tatil. Benim elimi ayağımı bağlamamalıydı. Adım atmalıydım. Ve bu adımın çok zor olacağını biliyordum.

Arkadaşlara kararımı mücadeleden yana verdiğimi, bu ana kadarki iç çelişkilerimden şimdi utandığımı açıklayıp "Haydi 1 Mayıs Alanı'na" diye bağırdım. Bağırdım ama otobüs biletimin olmadığını hiç hesaba katmadım. Bu gerçek aklıma gelince neşem kaçtı. Bir anlık sessizlikten sonra arkadaşlarım aldıkları kararı bana açıkladılar. Bir arkadaş benim için 1 Mayıs Alanı'na gitmeyecek bileti bana verecekti. Bu benim için akıl almaz bir olaydı. Sevincimden ve mahcubiyetimden halden hale girdim. Teşekkür ettim. Bekledim. Arkadaşlar gidemeyecek arkadaşı seçtiler, onunla vedalaştık ve otobüse bindik.

Yolculukta pek konuşmuyorduk. Zaten hepimiz bir gün sonraki 1 Mayıs'ı düşünüyorduk. Biraz tedirgindik. Olaydan hiç bahsetmedik. Gruplara ayrıldık, dağınık bir şekilde İstiklal Caddesine geldik. İşte o zaman heyecan kayboldu. Yanımda bir-iki arkadaşım vardı. Korteje girmeden önce arkadaşımı kaybetmiştim. Kalabalık bir kitle vardı. Sloganlar atılıyor, herkes coşkulu bir şekilde bağırıyordu. Biraz yürüdük, birden arka taraftan tahta coplu polisler ortaya çıktı. Arka taraftaki korteji dağıtmaya başladılar. Panik başlamıştı. Polis acımasızca vuruyor vurduğunu yere düşürüyordu. Çığlıklar, inlemeler... Ve ayakkabılarla dolu cadde. Ben de paniğe kapılmıştım. Böyle olaylar, sırf televizyonda filmlerde geçer zannediyordum. Bu arada yerlerde sürüyerek, döverek, coplayarak insanları arabalara tıkıyorlardı. Cadde polis ile doluydu. Birkaç tane cop yedim, başım dönüyor, her tarafım ağrıyordu. Özellikle sırtım korkunç ağrıyordu. Arabaya bindirdiler, nefret doluydum. Arabada sloganlar atmaya başladık. Beyoğlu Emniyet Amirliğine götürdüler. Bizden hem korkuyor hem de kin duyuyorlardı.

Beyoğlu Amirliğinde merdivenleri çıkarken copluyorlardı. Burada 80 kişi bir odaya hapsedildik. Yeni getirdikleri kişileri dövüyorlardı. Çığlıklarını duyuyordum, hepsi kan revan içindeydi. Biz yine de moralimizi bozmadık. Türkülerle direndik, saatlerce ayakta bekledik. Oturacak yer yoktu, yaralılar vardı. Doktora çıkarıyoruz diye dövüp geri gönderdiler. Açlık grevine başlamıştık.

Gayrettepe'ye gideceğimizi öğrendik. İlk 20 kişiyi çıkardılar. Biraz sonra tüyler ürpertici çığlıklar gelmeye başladı. Sesimizi kesmiş dinliyorduk. Ne yapmamız gerektiğini bilmiyorduk. Her yanım ağrıyor ve omuzum davul gibi şişmişti. Kafamda birkaç şiş vardı. Acaba bir insan ne kadar dayağa dayanabilir diye düşünüyordum. Oldukça çok dayanılabileceğini sonunda anladım. Biraz sonra biz 20 kişi de çıktık. Dördüncü kattan itibaren koridor oluşturmuştu polis, koştura koştura indik. Kimimiz yuvarlandı. Merdiven bitiminden otobüse kadar koridor devam etti. Sabırsızlıkla bizim çıkmamızı bekliyorlardı. Arkamızdan yapılan baskı sonucu fırladık. Sağdan soldan vuruyorlardı. Ben ellerimi kafama kenetleyip, kafamı koruyordum. Bir ara gözlüğüm düştü, zor bela yer-

den aldım. Otobüse bindiğimde ayakta duramıyordum. Yeni gelenler de aynı işlemlerden geçiyor, aynı dayakları yiyordu. Otobüs inlemelerle doldu.

Gayrettepe'ye doğru yola çıktık. Dışarda yapacağım işleri düşünüyordum. Ne kadar süre tutacaklardı. Yine dayak faslı vardı tabii. Otobüsten çıkan tek tek yere çöktürüldü, etrafa bakması yasaktı. Bu süre zarfını dayak ve hakaretle geçirdik. Birbirimizle konuşamadık, nerede olduğumuzu bilmiyordum. Konuşmamızı engelleyerek, iletişimimizi engellemişlerdi. Betonlar üzerinde yattık. Hava soğudukça, betonlar da soğudu. Hepimiz üşüyorduk. Sonra bir kısmımızı hücrelere attılar. Altı kişi kalıyorduk daracık yerde. Uyuma imkanı hiç yoktu. Birçok kişi iyice hastalandı. Bayramı hücrelerde geçirmek, hem de suçsuz yere, çok garipti. İkide bir tipler bizi ifadeye alıyorlardı. Bir gün de beni aldılar. Birkaç yumruk vurdular. Verdiğim ifadeyi beğenmemişlerdi. Bir gün sonra tekrar ifade almak için çağırdılar. İfade nedir? Onlar sorarlar sen söylersin, suçlu olup olmadığına mahkeme karar verir. Suçlu isen cezanı yatarsın.

İfade alma biçimleri farklıydı. Anlattıklarıma inanmadılar, bana değişik suçlar yıktılar. Kabul etmedim. Tehdit ve kaba dayak attılar. Yine olmayınca, ince bir sopayla ellerime vurdular. Ellerim morarmış ve şişmişti. Beni elektrik vermekle tehdit ettiler. Sonuç alamadılar. En alt kata indik. Gözlerim sürekli bağlı idi. Falakaya aldılar, sonuç alamadıkça tekrar tekrar sorguladılar. Şubede kaldığım oniki gün boyunca birçok olay yaşadım. Dayak yedim. Hakarete uğradım. Hastalandım. Bir ülkede 1 Mayıs'ı kutlamak istemenin cezası bu mu olmalı?

Almanya'da tam 10 yıl kaldık. Orada da 1 Mayıs kutlanıyordu. Ama hiç bayramda insan öldürüldüğünü duymadım, görmedim. Hele böylesine vahşice saldırı aklımın ucundan bile geçmezdi. Almanya'daki demokrasi ise buradaki ne? Gerçi artık bu sorunun da cevabını biliyorum. Çünkü şimdi daha çok okuyor, öğreniyorum. Bu da cezaevinin yararı olsa gerek.

Yaşasın 1 Mayıs

Selamlar

A.

"BEN BURALARA DAHA ÇOK GELECEĞİM"

1 Mayıs'a ilk defa katıldım. Büyük bir coşkuyla ve kararlılıkla hazırlanmıştım. Taksim'e gittim. Saat 10.15. İnsanlar İstiklal Caddesinde. Heyecanla karışık coşku göze çarpıyor. 15 dakika kaldı. Zaman geçmek bilmiyor. Cadde boyunca aşağıdan yukarı, yukarıdan aşağı yürüyen gençler, işçiler, emekçiler, herkesin yüzünde bayram sevinci... Gözlerde ışıltılar... Karşılaşılan tanıdık yüzler, küçük bir baş hareketiyle verilen selamlar, göz kırpmalar. Son dakikalar yaşanırken caddeye yan sokaklardan giren insanların sayısında büyük bir artış var. Siviller köşe başlarında... Kimi zaman resmi polislere yaklaşıp bir şeyler fısıldaşıyorlar. Evet kararlaştırılan an geldi çattı. Saat tam 10.30. İnsanlarda bir hareketlilik. O dağınık gibi gezintide dolaşan insanlar birden kararlı kol kola girmiş kortej oluşturuyor. Yan sokaklardan fırlayan insanlar önlerinden polisler tarafından oluşturulmuş barikatı aşıp büyük bir hızla korteje katılıp kenetleniyorlar. Pankartlar çoktan açıldı. İnsanlar yürüyor, Taksim Alanı'na doğru. 1 Mayıs'in enternasyonal bir bayram olarak kutlandığı bilinciyle, 1977 de alanlarda kurşunlanan insanları anma kararlılığıyla. Halkların kardeşliğini, işçi sınıfının birliğini savunan yürekler 1 Mayıs'ta. İşçi sınıfının bayramını kutlama, mücadeleyi yükseltme düşüncesiyle, Taksim'e giden tüm yollarda; gerek İstiklal Caddesi, gerek Elmadağ yolu, gerekse Tarlabaşı yolundan insanlar aynı coşkuyla tek vücut olmuş bir şekilde ilerliyor. Yoflar sloganlarla inliyor. "Yaşasın 1 Mayıs", "Kahrolsun Faşizm Yaşasın Mücadelemiz", İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek", "Biji Yek Gulan"... Kenarlarda ve pencerelerde korteji il-

giyle izleyen insanlar sevgi gösterileriyle, alkışlarla katılıyor bayrama. Slogan atarak ilerliyoruz, 1 Mayıs Alanı'na doğru. Kortejlerin yanlarında yürüyen resmi polisler 20-30 kişilerdi. Müdahale ettiler ama başaramadılar. Slogan atarak yürümeye devam ettik. Üstümüzde helikopterler alçalıp yükseliyorlardı. Neşeliydim. Bütün gücümle haykırıyordum sloganları. Alana girmekten başka bir şey düşünemiyordum. Kendimi çok güçlü hissediyordum. Çünkü kararlıydım. Slogan atmaya devam ediyoruz. Önümüzde barikat kuran polisler kurt gibi bekliyorlardı. Onlarla aramızda 15 veya 20 metre kalmıştı. Bütün insanların kafasında tek bir hedef vardı: Barikatları aşıp alana girmek. Onlar kudurmuş hayvanlar gibi üzerimize saldırdılar. Kafa, göz, ayak farketmiyordu onlar için. Kayıp vermemek için bütün kitle geri dönüp, Tarlabaşı'ndan girecekti. Geri dönüşte onların, o vahşi saldırılarından yere düştüm. Bütün insanların ayaklan altında ezildim, kendimi düzeltemedim. Buna karşın polislerin saldırısına maruz kaldım ama yine de hiçbir şey umrumda değildi. Onlar dövdükçe ben de slogan atıyordum. Vahşice dövdüler beni. Daha sonrasını hatırlamıyorum... Kendime geldiğimde arabanın içinde olduğumu farkettim. Arkadaşlar kollarımı oğuşturuyorlardı. Bizi Beyoğlu karakoluna götürdüler. Arabanın içinden çıkarırken polisler tekrar dövdüler bizleri. Dördüncü kata çıkardılar. O merdivenlerde 4.kata kadar polisler dizilmişti. 4.kata kadar dayak attılar, acımasızca. Çirkin şeyler söylüyorlardı. Karakolda ifademizi aldılar. Karakoldaki insanların çoğu yaralıydı. Ama yine aynı coşku devam ediyordu; marşlar söyleniyor, sloganlar atılıyor. Ben de katıldım. İçimde büyük bir kin... Elimden gelse hepsini öldürmek istiyordum işkencecilerin.

Bizi şubeye götürdüler, hem de kafamızı eğerek götürdüler. Kafasını eğmeyeni dövüyorlardı... Ben kafamı eğmiyordum, onlar da dövüyorlardı. Sırf onlara inat olsun diye kaldırıyordum kafamı... Onlar da dövmekten vazgeçip çirkin şeyler söylemeye başladılar. Şubede tanıdılar beni.

-Sen yine mi geldin? Bizi hatırladın mı?

-Yine avucumuzun içindesin.

-Ne yani korkacağımı mı sandın? Merak etme ben buralara

daha çok geleceğim.

-Bak kızım sen daha çok gençsin, böyle şeyler çok kötü, devlete karşı gelinmez, devlete uzanan eller kırılacak, bu serserilere uyma, bunlar insanları yoldan çıkarırlar.

-Bana bak. Senin dersine ihtiyacım yok, hem serseri onlar değil sizsiniz.

Öbür taraftan biri konuştu, hem de insana yakışmayan şeyler söyledi.

-Götürün şunu. Kimin serseri olduğunu göreceksin.

Ama bir şey yaptıkları da yoktu. Gözdağı vereceklerini biliyordum. Şubede soğuk betonların üstünde yatıyorduk. Üç kişilik bir hücreye 6-7 kişi birden koyuyorlardı. Her tarafımız ağrıyordu. Yere oturamıyorduk. Sırtımızı bir yere dayayamıyorduk. Çünkü çok acıyordu her tarafımız, morluklar içindeydi. Polisler üstümüzde müthiş bir baskı uyguluyorlardı. Birbirimizle konuşmamızı yasaklamışlardı. Hücrelerin kapısı kilitlenmişti üstümüze, çıkmamıza izin verilmiyordu. Tuvalet ihtiyacımızı gidermemize bile izin vermiyorlardı. Üstümüzdeki kapılar hâlâ kilitliydi, içeri fena halde havasızdı. Arkadaşımızın biri dayanamayıp baygınlık geçirdi, onlara kapıları açmalarını söyledik. "Kapıları açmayacağz" dediler, biz tekmelerle kapılara vurmaya başladık. Hemen kapıyı açıp üstümüze yürüdü:

-Kimdi o kapıya vuran.

-Benim. Arkadaşımız hasta, doktor istiyoruz.

"Gebersin" dedi ve kapıyı tekrar üstümüze kilitledi. Bütün arkadaşlar tekrar hücrelerin kapılarına vurmaya başladık. Tekrar kapıyı açıverdi.

-Arkadaşımız hasta, doktor istiyoruz.

Arkadaşı tutup çıkardı koridora. Sandalyeye oturttu, temiz hava alması için. Kapıyı tekrar üstümüze kapattı. İzin vermedik kapatmasına. "Diğer arkadaşlarımız da rahatsız" dedik. Kapıyı biraz açık tutmalarını söyledik. "Eğer yerinizden kalkmayıp uslu durursanız kapıları açık bırakacağım ama durmazsanız kapatırım." dedi. Kapıları açtılar... İçerisi az da olsa hava aldı, biraz kendimize gelebildik. 1 Mayıs marşını söylemeye başladık. Hemen kapıları üstü-

müze kapatmaya başladılar. Biz 1 Mayıs marşını söylemeye devam ediyoruz, onlar sesimizi kesmek için kapılara vuruyorlardı. Başka marşlarla sürdürdük sesimizi. Kapıyı açıp üstümüze yürüdüler.

"Susun. Susmazsanız ben susturmasını bilirim" diye bağırmaya başladı bize.

-Kapıları açık bırakmazsanız susmayacağız. .

-Kapıları açık bırakacağız ama kimse çıkmayacak ve tuvalete gitmek isteyen bizlerden izin alıp öyle gidecek.

-Hayır. Tuvalete gitmek bizim en doğal hakkımızdır, istediğimiz zaman gideriz. Bunu engellemeye hakkınız yok.

Nihayet söylediğimizi uygulayabildik. Hâlâ yerlerde yatıyorduk. Bu sefer battaniye istedik.

-Battaniye yok. Bu kadar insana battaniye nereden getirelim.

-Nereden getirirseniz getirin. Bu kadar insanı toplarken düşünseydiniz.

Bu sefer hücrelerden çıkıp koridorda gezmeye başladık. Onlar karşı koydular.

-Herkes hücresine girsin. Burası babanızın ahırı mı ulan, gidin yerlerinize.

Biz girmedik.

-Battaniye istiyoruz.

Neyse en sonunda bir tane battaniye verdiler. Leş gibi. Üste örtülmeyecek vaziyette. Onu yere serip üstüne oturuyorduk. Bu sefer üstümüz açıktı. Açlık grevinde olduğumuzdan çok çabuk üşüyorduk. İkide bir bizi yukarı çıkartıp aşağı indiriyorlardı ifade için. Ama biz ifade vermedik. Onların önünde kafamızı eğmemizi emrediyorlardı. Saatlerce ayakta bekletip bize ders vermeleri adeta insanı çıldırtıyor, sanki biz onların söylediklerini uygulayacakmışız gibi çenelerini kapatmıyorlardı. Açlık grevine hâlâ devam ediyoruz. 13. günümüze girmiştik. Bizi DGM'ye çıkartacaklarını söylediler. Ben tutuklanacağımı biliyordum, ama endişe etmiyordum. Çünkü tutuklanacak olsam bile bunun 1 Mayıs'ı meşrulaştırmaya hizmet edeceğinden endişe duymuyordum.

A.

(....)

İlk saldırıda panik oldu. Coplanarak ara sokağa sokulduk. Ben İstiklal Caddesine çıkmak için geri döndüm, polis bırakmadı. Geri dönmemi istedi, ben de aşağıdan da bırakmadıklarını caddeye çıkmak istediğimi söyledim. Başka bir polis hışımla gelerek "gruba girmek istiyorsun değil mi" diyerek saldırmak istedi. Beni itmeye başladığında ilk yolumu kesen polis müdahale etti. Bana dönerek "git kardeşim, burdan git de nereye gidersen git" diye bağırdı. Polis tedirgin ve hiç vurmak taraflısı değildi. Çevreme baktığımda hiç kimse yoktu. Polislerin arasında kalmıştım. Tarlabaşı'na inmek için yürüdüğümde birlikte ara sokağa itildiğimiz grubun polisle hâlâ çatıştığını gördüm. Polis havaya plastik kurşun sıkıyordu. Apartman camından bir kişinin "size müstahaktır" diye bağırdığı duyuluyordu. Ama kendini göremiyordum. Benim ise o grubun içine girmem mümkün değildi. Polis her tarafı sarmıştı. Ben Tarlabaşı'na inmek için yürümeye başladım. Tarlabaşı'na inip ara sokaklardan gruba ulaşmaya çalışacaktım. Sokağın sonuna indiğimde, bir grup insan durmuş karşıdan pankartlarını açmış kortej halinde gelen insanları izliyordu. Onların da bir saldırı gördüğü belliydi. Ama korteje katılma gibi bir niyetleri yoktu. Tarlabaşı'ndaki grubun sayısı İstiklal Caddesi'ndeki sayıdan aşaığı düşmüştü. Onlar da yine bizim insanlarımızdı. Kenarda bekleyen gruba korteje katılmalarını söyledim. Hiç kimsenin umuranda değildi, ayrıca hiç tanıdık da yoktu. Ben hemen kortej halinde gelen bizim grubun içine girdim. Taksim'e girmeyi hedefleyen yalnızca bizim insanlarımız oldu. Yine bu ara açılmayan pankartlar

açıldı. Kuşlamalar havaya fırlatıldı. Çoğu ise yere düşmedi, havada uçuyordu. Yerler kuşlamalarla dolmuştu. Hem slogan atıyor hem de 1 Mayıs marşını söyleyerek Taksim Alanı' na doğru büyük bir coşkuyla yürüyorduk. Bütün sokakları çevik kuvvet sarmıştı. Polis yine yolumuzu kesmişti. Gruptan ara sokağa girmemiz söylendi. O ara saldırının olup olmadığını göremedim. Çünkü ben grubun çok gerisindeydim. Tarlabaşı'ndan ara sokağa girdik. Sloganlar hiç kesilmiyordu. Ara sokağa girdiğimizde birden panik oldu. Polis vahşice saldırıyordu. Bu panik esnasında birbirimizi ezdik. Ara sokağa girerken 8-9 kadar merdiven vardı. İnsanların itmesiyle merdivenden yuvarlandım. Kalkmak istediğimde insanların beni çiğneyerek geçmelerinden dolayı kalkamıyordum. Bir ara boşlukta ayağa kalktığımda ayakkabımın gittiğini ve dizimin yaralandığını gördüm. Çantam ise paramparça olmuştu. Bir ara birkaç kişinin gruba kaçmayın panik yaratmayın, uyarısı üzerine grup geriye dönerek toparlandı. Hemen önümüzdeki arabalarla barikatlar oluşturduk. Bu sırada coplardan ve kalaslardan çok yaralanan olmuştu. Hemen polise taşla saldırıya geçtik. Poliste de bir kararsızlık vardı. Bizim taşlamamız karşısında polisler kasketlerini tutarak geriye kaçtı.

İnsanlarda büyük bir coşku ve kin vardı. Polis ise sokağın başını hiç terketmiyordu. Aradan geçmemiz mümkün değildi. Başka bir sokaktan Tarlabaşı'na çıkmamız söylendi. Sokak aralarından tekrar pankartlarımızı açarak Tarlabaşı'na çıkmak üzere yürümeğe başladık. Sloganlar atılıyor, marşlar söyleniyordu. Bütün binaların camları ve sokak insan doluydu. 'Halkımız saflara' sloganımıza insanlar büyük bir alkışla karşılık veriyordu. Bizi izleyen insanlarda da büyük bir coşku vardı. Kafalarından kan akan yaralı insanları görenlerin ağladığı görülüyordu. Yürüdüğümüz ara sokakta bir kamyon odun vardı. Halktan birisinin "oğlum şu arabanın içinden elinize odun alın" dediğini duydum. Bir arkadaş arabaya çıkarak herkesin eline odun dağıttı. İnsanların o davranışı, sıcak ilgisi bizi daha da mutlu ediyordu.

Uzun bir yürüyüşten sonra slogan atarak pankartlarımızla Tarlabaşı'na çıktık. Şişhane'ye doğru yürüyorduk ki, polisin yine

vahşice saldırısına uğradık. Biz yine taşlamaya başladık. Taşlamadan sonra polisle aramızda biraz mesafe oldu. Polis ateş etmeye başladı. Helikopter ise tepemizde inip kalkıyordu.

Yol kenarında duran çöp arabalarını yola devirdik. Polis peşimizden gelmeye devam ediyordu. Ama polisin tedirginliğini sezinleyebiliyorduk.

Sürekli kortej oluşturalım uyarısına rağmen bir türlü kortej oluşturamıyorduk. Sloganlar hiç kesilmiyordu. Unkapanı'na kadar yürüyüp orada dağılma kararı alındı. Ayrıca belirteyim bu yürüyen insanlar yalnızca bizim insanlardı. Bizim dışımızda hiç kimse yoktu.

Uzun bir yürüyüşten sonra karşımıza çıkan polisin üzerimize açtığı ateş sonucu, Şişhane'nin sonundan Kasımpaşa'ya giden yola doğru yürüdük. Ateş yoğunlaştı. Polis çok yakınımızdan -özellikle oturmuş- öldürmek için nişan alıyordu. Bir arkadaş elinden yaralandı. Bir ananın çantasından örtüsünü çıkararak yaralı arkadaşın elini sardık. Hemen arkasından bir kişi daha yaralandı. Yaralılar bir arabaya bindirilerek hastaneye kaldırıldı. .

Yaralılar birbirini takip ediyordu. Koşarak gitmeye başladığımızda tersane işçileri kapıyı açarak grubun bir kısmını içeri aldılar. Kasımpaşa girişine geldiğimizde tamamen sıkıştırılmıştık. Üzerimizde helikopter, karşımızda ve arkamızda polisler sıkıştırmıştı. Biz yine taşlamaya devam ediyorduk. Ama silahların sesi hiç kesilmiyordu. Resmen bir savaş alanıydı. Özellikle de silah çekenler arasında sivillerin yoğunlukta olduğu dikkati çekiyordu. Kurşunlar ayaklarımızın dibinden ve hemen çok yakınımızdan yağmur gibi yağıyordu. Resmen bir katliamdı yaratılmak istenen. Oradan kurtulacağımızı hiç sanmıyordum. O an hep ölümü yaşadım. Eminim orada bulunan herkes de aynı şeyi düşünmüştür. Ölümü yaşamak gerçekten çok kötü bir duyguydu. Ama yine de coşkumuzu yitirmemiştik.

Taşlama bitmişti artık. Çünkü yerde taş kalmamıştı. Silah grubu ikiye böldü. Grubun bir kısmı Kasımpaşa'ya doğru yürüdü. Biz ise 10-15 kişi üzerimize açılan ateşten grubun yanına geçemedik. Eğer geçseydik çoğumuzun vurulacağı kesindi. Gözleri dönmüş faşistler yüzlerini hiç gizlemeden sergiliyorlardı. O vahşi-

çe saldırıya karşı kimlerin direneceğini onlar da çok iyi biliyorlardı. Bunu bildikleri,için de öldürmek amacıyla nişan alıyorlardı. Biz ise davamızın haklı olduğu inancımızdan dolayı faşizmin silahına karşı ölümüne de olsa direniyor, taşla karşılık veriyorduk. Bir an olsun coşkumuzu yitirmedik. 1 Mayıs bizim bayramımızdı. Ölüm pahasına da olsa kutlamaiıydık ve kutladık da. Ama karşılığında bir sürü yaralı ve bir de şehit verdik. Bu alana gittiğimizde ölü olabileceğini ve hakların kolay alınamayacağını da biliyorduk ama haklı olduğumuzu da biliyorduk. Bunun bilincinde olduğumuzdan haklılığımız içimizdeki ölüm korkusunu yeniyordu.

Üzerimize açılan ateş sonucu gruptan ayrılan 10-15 kişi geriye dönüş yaptık. Biraz ileride karşımıza çıkan sokağa girmek İstediğimizde halktan insanlar sokağa girmemizi istemediler. Üzerinde işçi tulumu olan bir işçinin "bacı o sokağa girmeyin polis orayı da kesti, şimdi otobüs gelir biner gidersiniz." dedi. İşçinin o davranışı beni daha da mutlu etmişti. Hemen gelen otobüse binerek bölgeden uzaklaştık. Taksim'e giremediğimizde Eminönü'nde toplanıp Mahmutpaşa'da bir korsan koyacaktık. Bir gün önce kararlaştırmıştık..

Otobüse bindiğimiz yerden 2-3 durak sonra indik. Saat 14.00'de olmamız gereken yere ulaşmamız için taksiyle gitmek istedik. Bazılarımız yaralı. Kimimizin ayağında ayakkabı yok. Ayakkabısı olmayanlar caddenin yarı yerini geçmiş, taksi durdurmaya çalışıyoruz. Bizim o halimizi gören taksiler kesinlikle durmuyordu. Taksiler olayın olduğu yerden geliyordu. Bizi de öyle gördüklerinde tedirgin oluyorlardı. Biz de kendi durumumuzun farkına vararak taksilerin niçin durmadığını anladık. Arkadaşlardan ayakkabısı olanlar öne geçti. Biz ise geri çekildik. Ve böylelikle taksi bularak binip gittik.(...)

1 Mayıs çok güzeldi. Polisin karşısında kararlı ve örgütlü bir kitle vardı. 1 Mayıs'ta şunu gördüm: Kitlesel eylemlerde bizlerin kararlı adımı karşısında polis elinde silah olmasına rağmen, silahı olmayan insanlardan kaçıyordu. Çünkü korkuyordu. Bundan sonraki 1 Mayıs'ların daha da güzel olacağına inanıyorum.

S.

"KORKUYU HİÇ BU KADAR GÜÇLÜ YENMEMİŞTİM"

1 Mayıs, günler öncesi yaşamına girip, gündemini belirlemeye başladığında artık yapılacak tek şey vardı. O da kendini o güne en iyi şekilde hazırlamak. Bununla beraber bir dolu eylemlilikle kitleleri de 1 Mayıs'in önemini kavratarak, alanlara çağırarak hazırlıyorsun.

O gün gelip çattığında sabah evden ayrılmak başlı başına bir sorun oluyor. 1 Mayıs'a katılacağını bildiklerinden dışarı çıkmana engel olmaya çalışıyorlar. Evde gergin bir hava ve bunun sonucu yaşanan tartışmalar. Evden kapıyı çekip çıkıyorum. Tatsız başlayan günün sonrası arkadaşlarımla buluşma yerine gidip onların gülen yüzlerini görmek, neşelerine ortak olmak çok güzel bir duygu. Aslında onların da senden farklı şeyler yaşamadıklarını öğrenip bütün bunlara hep birlikte gülünce kötü başlayan günümüz aydınlanmaya, ışımaya başlıyor. O günün böylesine yoğun, böylesine silinmez, kalıcı izlerle yaşanacağını söyleseler kesinlikle inanmazdım. Birçok duyguyu, ikilemi ve hesaplaşmayı bir anda yaşıyorsun. Çok kısa bir zaman kesitinde korku, kin, öfke böylesine yoğun, böylesine hızlı yaşanamazdı. Olay öncesi eylem yerini gezip, bütün o güvenlik önlemlerini görmek seni hiç mi hiç ürkütmüyor. Alana gireceğine olan inancını hiç mi hiç eksiltmiyor. Aksine daha iyi hissediyorsun kendini. Kısa bir süre sonra kendini kavganın ortasında ta göbeğinde bulmak, birbiri ardına patlayan sloganlara katılmak, coplanan, düşen, sıkışan, sürüklenen, bağrışan insanlar arasında ayakların yerden kesilmiş şekilde sürüklenmek, insanların paniğe kapılarak birbirlerini çiğnemelerini önle-

meye çalışırken birden beraber geldiğin arkadaşlarının yanında olmadığının farkına varıp bir an arkadaşlarına ne olduğunu düşünmek, müthiş karmaşık, anlatılması zor duygular demeti. En doğal hakları olan bayramlarını kutlamaya gelenleri engellemek için copları', İsrail sopaları ve silahlarıyla saldıran, kafa-göz bacak kıran insanlık düşmanlarına en iyi cevap hep bir ağızdan çıkan sloganlar oluyor.

Pervasız, vahşi saldırıları ile kitleyi dağıtacağını sananlar yanılıyorlar. Çünkü o gün oraya gelenler her şeyi göze alarak gelmişlerdi. Şimdi yapılması gereken 1 Mayıs'ın özüne, onuruna, yakışır bir direniş yaratmaktı. Caddeye akan insan seli kortejler oluşturup, 1 Mayıs Alanına yürüyorlardı. Yüzlerce polisi karşında görmek sende beklediğin etkiyi yapmıyor artık. Nedendir bilinmez, yeniyorsun o korkuyu, yürüyorsun üstüne. Bu korkuyu hiç bu kadar güçlü yenmemiştim. İnsanlık düşmanları işte bunun farkına varınca daha bir azgınlaşıp, daha bir vahşice saldıracaktı. Ama bu sefer hedef gözeterek öldüresiye ateş edeceklerdi. Her yanından sıkılan kurşunlara, üstünde gezinen helikopterlere rağmen hâlâ yürüyorsun. Bitmez tükenmez bir enerji ile arabaları ve çöp bidonlarını çevirip barikatlar kuruyorsun. İlk kez silah sesi duyduğundan mıdır, yoksa silah sesine alışık olmadığından mıdır öyle bir an geliyor ki, silah sesleri sana mantar tabancalarının sesini andırıyor. Bir an çocukluğunun oyunlarına gidip geliyorsun. İnsanlar yanında, yanıbaşında yaralanıp düşerken, insanların yüzlerindeki acıyı görürken sen hâlâ polise taş atmaya devam edebiliyor, attığın taşlarla polisi kitleden uzaklaştırmaya çalışabiliyorsun. Ve o. an gözüne ağzı yüzü kan içinde olduğu halde hâlâ polise taş atan, yaralı olduğu halde kitleden ayrılmayan insanlar çarpıyor. Yaralanan insanlar arabalar durdurularak hastaneye taşınmaya çalışılıyor. Ve arabalar içinde acı çeken, kıvranan insanları görüyoruz.

Yaralı bir arkadaşı için araç çeviren bir kız arkadaşa, eylem yerinden uzaklaşmak için çevirdiğini sanan bir arkadaşın müdahale ile onu araçtan uzaklaştırmasını, ardından kız arkadaşın ça-

resiz çırpınışlarını ve çevredeki halktan insanların göstericilere yardımlarını görüyoruz. Kinin, öfken, bitip tükenmez bir yanardağı andırıyor.

Çatışma bitip kitle dağıldıktan sonra eylem bölgesinden uzaklaşmaya başlıyoruz. Helikopterler ara sokaklara dağılmış, küçük grupları hâlâ takip ediyor. Kapılarının önüne oturmuş sohbet eden kadınlar "oradan gitmeyin, orada polis var, şöyle gidin" diyerek yardımcı oluyorlar. Az ilerde de bir kadın evine izinsiz şekilde giren göstericilerin ardından çığlık çığlığa bağırıyor. El kol hareketleriyle kızgınlığını, öfkesini dile getiriyor. Bunun üzerine bir arkadaş o insanlardan hesap sorulacağını söyleyerek kadını yatıştırmaya çalışıyor.

Çatışma yerinden iyice uzaklaştığında olayın muhasebesini yapmaya başlıyorsun. Yanında, yanıbaşında düşen, yaralanan insanları düşünüyorsun. Onlara ne olduğunu öğrenmek, sende dayanılmaz bir isteğe dönüşüyor. Günün ilerleyen saatlerinde ilk haberleri almaya başladığında ürperiyorsun. Üç-dört ölünün olduğu söylentisiyle başından aşağıya kaynar sular döküldüğünü sanıyorsun. Arkadaşlarına ne olduğu aklına takılıyor. Acaba ölen ve yaralananlar arasında onlar var mı? Onları bir an önce görmek için adımlarını hızlandırıyor, farkına varmadan koşar adım yürümeye başlıyorsun. Buluşma yerine gitmek için bindiğin otobüste göstericilerden biriyle karşılaşıp birbirinize bakıp gülümsüyorsunuz. Buluşma yerine gidip arkadaşlarını gördüğünde biraz olsun bir ferahlık, bir hafiflik hissediyorsun. Onları öyle sapasağlam görmenin mutluluğunu yaşadıktan sonra, oturup tartışmaya, olayı değerlendirmeye başlıyorsun. Bu sırada ölü ve yaralı haberleri geldikçe böyle olabileceğine inanamıyorsun. Ağlamamak için kendini zor tutuyorsun. Dokunsalar orada dakikalarca ağlayabileceğini biliyorsun. Bütün bunlar kötü bir düş ve düşten uyandırdıklarında her şey bitecek gibi geliyor. Bir ozanımızın dediği gibi "ölüm bu kadar ucuz olmamalı" idi diyorsun.

Bu duygu karmaşası içinde arkadaşlardan ayrılıp yola koyulduğunda bütün yaşadıklarım kafamda bir film şeridi gibi geçme-

ye başladı. Bir türlü kendimi yaşadıklarımdan sıyıramadan, yarı uykulu, yarı düşünceli yola devam ediyorum. Eve geldiğinde bütün ailenin senin yolunu beklediğini görüyorsun. Annen kapıdan girer girmez boynuna sarılıp ağlamaya başlıyor. Böyle bir şeyi beklemediğinden o an ne yapacağını, nasıl davranmak gerektiğini şaşırıp donup kalıyorsun. Sanki sabah evden tartışarak ayrıldığın o değilmiş gibi. Bu bocalamadan sonra bütün ailece soru yağmuruna tutuluyorsun. Yaşadıklarını, gördüklerini başkalarına anlatıp boşalmak istiyorsun. Anlatımlarından öylesine etkileniyorlar ki tepkilerini dile getirmekten hiç kaçınmıyorlar. Akşamın ilerleyen saatlerinde kardeşin akşam gazeteleriyle çıkıp geldiğinde gazeteler kapışılıyor. Ve vahşet öylesine somut gözler önüne seriliyor ki, ne söylenecek söz ne anlatılacak bir şey kalıyordu. Bütün aile bir yandan gazetelere bakıyor, bir yandan da ağlamaya başlıyordu. Bütün gün boyunca dolmuş ve sonunda olanca şiddetiyle ben de boşalmaya, ağlamaya başlamıştım. En küçük kardeşimden, anneme kadar bütün aile bir yandan ağlıyor, bir yandan da küfürler ediyorlardı. Benim kinim, öfkem sanki onlara geçmişti. Ve inanır mısınız hayatımda ilk kez böyle olağanüstü bir şey yaşıyordum...

C.

VURULMAK...

'Taksim Alanı'na girmenin dışında bir alternatifimiz yok" kararlılığıyla gidildi 1 Mayıs günü, 1 Mayıs Alanı'na.

Ama daha kortejler oluşturulmadan Emek sinemasının oradan bir grubun bölünmesi kafalarda şu soruyu da ortaya çıkardı. Bu kadar insanla ne yapılabilir? Taksim Alanı'nda oluşturulan güvenlik önlemlerini hepimiz az çok tahmin edebiliyorduk. Bunun sonucunda onlara karşı bizim kullanacağımız ve savunmalarımız bedenlerimiz olacaktı. Gruba polisin sadece dağıtmaya yönelik saldırısı, coplaması, havaya ateş açması insanların nefretlerinin iyice açığa çıkmasına yol açtı. Özellikle altmışlık bir ananın saldırıya "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek" sloganıyla cevap vermesi bunun en güzel kanıtıydı. Arada bulunan 1000 kişilik grup ara sokaklardan sloganlarıyla beraber Tarlabaşı'na çıktı. Burada daha başka bir grupla birleşildi. Ve Taksim Alanı'na düzenli kortejler halinde ilerleniyordu. Kortejin önünde bir polis barikatı vardı, ama insanlardaki kararlılık ve barikatı aşması gerektiğinin bilinci, onları, her şeye rağmen yürümeye devam ettiriyordu. Ama sadece kararlılık yetmiyordu. O sıra polisin kitleye ve Taksim'deki insanların üzerine saldırmasıyla birlikte bir kargaşa ve dağınıklık yaşandı. Grubun büyük bir çoğunluğuyla birlikte bu sefer ara sokaklarda bir şenlik havası başladı. "Halkımız Saflara", "Yaşasın 1 Mayıs" sloganları ara sokaklarda çınlıyordu. Halkın büyük çoğunluğunun bizi çoşkuyla karşılayıp pencerelerden sloganlara katılması, alkış tutması ve ellerine taş alıp bizimle beraber yürümesi, polise karşı kutlanmamız için yine pencerelerden atılan sopalar,

sandalyeler bize göstermiştir ki halkımız bizim yanımızda. İnsanlarda bir ara beliren "nereye gidiyoruz" soruları, artık olayın sokak aralarında yapılan korsanlara dönüşmüş olması, Taksim Alanı'na girememenin, alanın gerçek anlamda, kafada yaratılan biçimde zorlanmadığının ifadesiydi.

Yürüyüş Tarlabaşı'na doğru yöneldi. Polis arkamızdan ateş açıyor... Ama ne bu ateş, ne cop boşunaydı. Kasımpaşa'ya doğru ilerliyoruz... Ne yapacağımızı düşünürken, vücudumda ve bacağımda bir yanma hissettim. Bir arkadaş koluma girdi, diğerine de sakin bir biçimde "ben vuruldum" dedim. Bunlar saniyelik olan olaylar. Vurulmak... Coplanmak, belki kıyasıya dövülmek, şubeye girmek. Bunlar doğaldı benim için. Ama vurulmak; aklıma gelmemişti. Arkadaşla beraber bir kamyonet bularak, herhangi bir hastaneye doğru yola çıktık. Ağlamaya başladım. Arkadaşımın "bu bizim faşizmden yediğimiz ilk kurşun, ama son da olmayacak" demesiyle ağlamayı bıraktım. Hastaneye gittik. Acil'deyken polis geldi. Nasıl olduğunu, kimin vurduğunu sorduğunda verdiğim yanıtlar karşısında yüzünün aldığı şekil görülmeye değerdi. Hastanede bütün çalışanların bize olan ilgileri, yaralıları bekleyen polislere karşı olan davranışları, polisin kitleler üzerindeki etkisinin nasıl olduğunun göstergesiydi. Hastanede ve şubedeki arkadaşlarımın nasıl olduklarını, ne yaptıklarını merak ediyor, onların yanında olmak istiyorduk. Çıkmak istediğimizi belirterek hastaneden çıktık. Sonra şube ve karakol...

M.

İLK 1 MAYIS

Merhaba,

'89 1 Mayısı yaşantımda ilk 1 Mayıs kutlaması olacaktı. Çevremde yaptığım tartışmalardan bu yıl 1 Mayıs'ın görkemli bir şekilde kutlanacağını anlamıştım. O gün yaşadığım olaylar bu görüşümü kanıtlar nitelikteydi. Ben Florence Nightingale Hemşirelik Yüksek Okulu'nda okuyordum. İki aylık mezun hemşireyim: 1 Mayıs'a hemşirelerle katılacaktım. 1 Mayıs günü polisin "boyalı su sıkma" saldırısına tedbir olarak çantamda pamuk, kolonya, gül suyu vb. maddelerle çıktım evden. Bayrama gider gibiydim. Öyle ya işçi bayramını, bayramımızı kutlayacaktık 1 Mayıs Alanı'nda... Onlarsa önleyeceklerdi. Polisle çatışacağımızı göz önüne aldığımdan hazırlıklıydım.

Karaköy'de hemşire arkadaşlarla buluştum. Biz ilk kortejin Emek sineması önünden çıkacağını sandığımızdan, o yüzden oyalanıyorduk. Bir anda bizi, bir yandan dışarı çıkarmaya diğer yandan da coplamaya başladılar. Ezilme tehlikesi geçirdik. Sinemanın camları kırıldı. İlk saldırıyla arkadaşlarımı kaybettim. Ne yapabileceğimi düşünürken Emek'in karşısındaki sinemadan birisi beni ve diğer birkaç kişiyi içeri çağırdı. Orada beş dakika kadar kaldık. Slogan seslerini duyunca hemen fırladık ve İstiklal Caddesindeki yürüyüşe katıldık. Özellikle "1 Mayıs Hakkımız Söke Söke Alırız" sloganını söylerken heyecan doruktaydı. Bir süre sonra öndeki grup önce durakladı, sonra geriye doğru akmaya başladı. Bu sırada hem korku hem de öfkeyi aynı anda yaşadım. Öfkem, meydana çok az mesafe kalmışken böylesine dağıtılmamızdan-

dı. Müthiş bir panik vardı ve bu da beni çok sinirlendirdi. Ayakkabımın tekini de kaybetmiştim. Kendimi kaldırıma zor attım. Koşmaktan nefesim kesilmişti.

Bir arkadaşla Eminönü'ne gitmek için Şişhane'ye kadar yürüdük. Durakta uzun bir süre oturduk. Eminönü'ndeki korsana üç saat vardı. Ne yapacağımıza karar veremiyorduk. Bütün gece 1 Mayıs Alanı'nda 1 Mayıs marşını söyleyeceğimizi düşlemiştim. Şimdi... Slogan sesleri geliyordu... Heyecanla fırladık. Yürüyüş devam ediyordu. İçimdeki yılgınlık sevince, coşkuya dönüştü. O sıra silah sesleri duyduk, ancak bize çevrileceğini düşünememiştim, ta ki Mehmet'i yerde yaralı görünceye kadar... Ondan önce çeşitli yerlerinden yaralanan bir sürü insan olmuş, ancak ben görmemiştim. Yaralıyı görünce ne yapacağımı şaşırdım. İki erkek arkadaş daha vardı yaralının çevresinde. Önce taşımayı denedik, olmayınca bıraktık. Taksi durdurmaya çalıştım; durmadı. Sivil bir arabayı durdurdum, adam ve karısı korkudan birbirlerine sarıldılar. Ben de "ağır yaralı var, hastaneye götürün" diye bağırıyordum. Bir polis kolumdan tuttu. "Atın şunu arabaya" türünden laflarla, ite kaka birkaç kişiyle birlikte minibüse tıktılar. Dayak ve küfürlerle Beyoğlu karakoluna geldik.

DGM'ye getirildiğimizde dışardan yoğun bir alkış sesi duyduk. Ailelerimizin, arkadaşlarımızın coşkusu coşkumuza karıştı bir anda. Tutuklandığımı öğrendiğimde şaşırmadım. Biliyordum. Üzülmedim de... 1 Mayıs davasının önemini kavramış bir kişi olarak onurluydum. Dirençliydim. Sevinçliydim. Sevincim kendimi yetiştirebilmek için zaman bulabileceğimdendi.

Yazacaklarım bu kadar...

Devrimci Selamlar.

P.

GELİYORLAR!.. SLOGANLARIYLA, MARŞLARIYLA

Günler boyu kahvelerde, kantinlerde, anfilerde, yurt odalarında, çeşitli dernekler ve dergilerde süregelen tartışmaların sonucu bugün alınacaktı artık. En son sabaha kadar katılan, çekilen, saf değiştiren görüşlerin ortaya koyduğu 'doğru'lar, bugün karş: karşıya gelecekti. Doğru olan, 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlamak mıydı, yoksa revizyonist görüşlerin savunduğu gibi Şişli'ye gitmek daha ileri ve doğru bir adım mıydı? İşte halk bugün bunu görüp değerlendirebilecekti.

1 Mayıs öncesi süreçte, sınıf mücadelesi içinde yeni yeni yerini bulmaya başlamış biri olarak, bu revizyonist görüşlerin etki altına almaya yönelik saldırılarını o kadar çok dinlemiştim ki... Onlara göre 89 1 Mayıs'ında 1 Mayıs Alanı'na gidecek olanlar olayları değerlendirebilmekten uzak, günün koşullarına göre somut tahliller yapamayan hayalperest maceracılardı. Yeni insanlar olarak bizler, "birtakım insanların peşine takılarak" alana gitmekle iki kat daha çok maceracı oluyorduk... Herhangi bir temeli olmadan, heyecan yaşama arzusuyla gidiyordu insanlar Taksim'e. Sınıf mücadelesi adı altında, sınıf isteklerine kulaklarını tıkayarak, boy gösterisi yapmaktı amaçları. '77 yılında Taksim'de 37 devrimci öldü ya... Ondan gideceklerdi 1 Mayıs Alanı dedikleri yere!

Her fırsatta sınıf mücadelesinin gerçeklerini yadsıyabilen insanlar -1 Mayıs '77'de şehit düşen 37 devrimcinin mücadele yolunda öldüğünü de yadsıyorlardı işte- bol bol, allayıp pullayarak, barıştan ve çiçekler sunmaktan(!) bahsedebilirlerdi ama yeni olduğumuz için bilinçsiz kişiler olmakla eş de tutulsak doğru devrimci tavrın, 1 Mayıs sabahı Taksim Alanı'nda mücadele saflarına

katılmak olduğunu biliyorduk. İnancımızı, insanları korkaklığa, pasifliğe sürükleyen olumsuzluklardan arınmış olarak görebilmekten kaynaklanan bir coşkuyu, hareketin bir parçası olarak güven duyduğumuz insanlarla paylaşarak, her türlü saldırıya karşı koymayı göze alabilmiştik. Hayalperest değildik, bizi engellemek için her şeyi yapabilirlerdi. Copları, sopaları, tazyikli ya da boyalı(!) suları, hücreleri, cezaevleri korkutmuyordu gözümüzü.

1 Mayıs sabahı, herkesin bu görüşü ortak olarak paylaştığı düşüncesiyle direnişin en uç noktalara varacağını düşünüyordum. Alana girmek için ilerlerken geri adımlar atılmamalıydı. Alana gireceğimiz yer İstiklal Caddesi olmasa bile safları bozmadan başka yollar arayacaktık. O da olmazsa dönüp, Taksim'den, Tarlabaşı'ndan Eminönü'ne, Unkapanı'na, daha ilerilere yürüyecektik. Neler canlanıyordu gözümün önünde...Sloganları, pankartları, marşlarıyla caddelerden akan binlerce insan!.. Gerekirse polisle karşı karşıya gelecektik, gerekirse ne demek, polisle bir çatışmaya mutlak gözüyle bakıyorduk. Ama bu arada yaralananlar, devam edemeyenler, alınanlar da olsa kitle devam edecekti, sınıfa ve mücadelesine inanmış, ortak coşkuyu yaşayan o **kadar** insan durdurulamazdı ki!..

Ama, İstiklal Caddesine çıkan her ara yolu tutan polislerin arasından binbir güçlükle caddeye ulaştığımızda orada ne için bulunduğu belirsiz, başıboş duran, dolanan, etrafı seyreden sayısız insan arasında katılacak düzenli bir topluluk ararken, **-geç** kaldığımız için yalnız gelmek zorunda kalmıştık, ve tam olarak ne yapacağımızı bilmiyorduk- ilk gördüğümüz alanın aksi yönüne doğru koşarak dağılan bir grup oldu. Geç kalmış olduğum için olayların gelişimini bilmiyordum ve bu dağılmaya bir anlam veremiyordum. Bu denli çabuk dağılmamalıydı kitle diye düşünüyordum.

Bu düşünceler içinde geri dönüp Taksim'in ara sokaklarına daldık. Bizim gibi, ikili-üçlü bir aşağı bir yukarı gidip gelen gruplarla doluydu sokaklar. Saat 14.00'de Mahmutpaşa'da buluşacaktık tekrar. Öyle hemen bırakmak yoktu işin peşini. O saate kadar yapacak bir şeyler bulmalıydık. Aslında oldukça dikkat çekecek bir durumdaydık. Yanımdaki iki arkadaşın sadece birer ayakkabı-

sı vardı ayaklarında. **Ama sanki hiçbir şey** olmamış gibi, dönmüş yürüyorduk. Garip bir durum... Taksim'den Şişhane durağına kadar galiba hiç polisle karşılaşmadan geldik. Durakta, Taksim'de olup biteni birbirlerine anlatan, yorum yapan halktan insanlar vardı ve üçümüz onların arasında zorluyorduk kendimizi bir şeyler duymak için. Saat 14.00'e kadar nerede emniyette olabilirdik, hiçbir düşünce üzerine yoğunlaşamadığımız için çözüme ulaşamıyorduk bir türlü.

Bunun sıkıntısı içinde kaldırıp başımı etrafıma baktığımda, diğer otobüs bekleyenlerin varlığını unutmuşçasına, daha doğrusu bunu hiç umursamadan bağırdım: "Arkadaşlar!.. Geliyorlar!.."

Gerçekten de bomboş yolun üst yanından aşağı doğru sarılı, kırmızılı pankartlarıyla geliyorlardı. Sloganlarıyla, marşlarıyla... Hiçbir güç durduramamıştı onları, durdurmak isteyenler amaçlarına ulaşamamışlardı işte. Yeniden toplanmışlar saflarını oluşturmuşlardı. Binlerce insan arasından birkaç yüz kalmış olsalar da...O anki coşkumuz anlatılamaz. Sloganlara katılarak fırladık yerimizden. Saflardaki yerimizi sonunda almıştık.

Her ne kadar kortej sürekli olarak -uyarılara rağmen- yolun

sağına kayıyorsa da, yani hâlâ az önceki dağılmışlığın, düzensizliğin izleri görülüyor, bir çekingenlik yaşanıyorsa da; düzeni sağlamaya yönelen ve kitlenin bütünlüğünü, moralini yüksek noktalarda tutmaya çalışan insanlarımız da vardı!

Derken yeniden polis çıktı sahneye. İşi bu boyutlara vardırabileceklerini düşünmemiştik. Biz taş ve sopalarla dikiliyorduk karşılarına, onlarsa üzerimize kurşun yağdırıyorlardı. Önce inanmamıştık, "kurusıkı, dağıtmayalım" dedik ama; Mehmet başı, yüzü, kan içinde yerdeydi işte. Gerçekten namluları üzerimize çevirmekten çekinmemişlerdi.-

İnsan o anda ne kadar korksa da, tam olarak isimlendirememesine, nasıl bir değişim olduğunun sınırlarını çizememesine rağmen, değişmekte olan bir şeyleri mutlaka görüyor. Hareketin, mücadelenin yeni bir ivme, yeni bir boyut kazanması artık kaçınılmaz. Bu olaylara tanık olanların, yaşayanların ve kavrayabilenlerin başka türlü düşünebileceğini, sineceğini, yılacağını ve duraksayacağını kabul etmek sanırım mümkün değildir.

İlk başlarda kurşun yağmuru altında insanların kapıldığı panik, yaşanan kopukluk, iletişimsizlik, olayları gözümüzde son derece olumsuz bir hale getiriyordu. Tabii ki, öyle bir durumda kortejleri bozmamak diye bir şey sözkonusu olmazdı ya da ne yapmamız gerektiği konusunda sorduğum sorulara net cevaplar beklemiyordum. Ama birtakım olayları ortak yaşadığımız için birbirimize sıkı destek olmamız gerekir diye düşünüyor ve bunun yaşanmamış olmasını sert bir şekilde eleştiriyordum. Ne var ki 1 Mayıs 1989'un öncesiyle, 1 Mayıs günü ve sonrasıyla bir bütün olarak ele alınması gerekiyor ve '89 1 Mayısı pek çok yönüyle bir dönüm noktası olmuştur. Geniş kitleler önünde düzenin teşhiri ve mücadeleye yeni boyutlar kazandırması açısından önemli bir rol oynadı, bu nokta da gözden uzak tutulmamalı...Bu tecrübelerimizle kazandıklarımız ve daha da kökleşmiş olması gereken devrimci bilinç ve sorumluluğumuz, bundan sonraki süreçte, mücadele tarihimizde büyük adımlar olarak nitelendirilebilecek 1 Mayıs'ları yaşamamızı, yaşatmamızı sağlayacaktır.

Devrimci Selamlar!

F.

DÖVDÜLER, KAN DÖKTÜLER. ÇILDIRMIŞLARDI SANKİ

Her yıl 1 Mayıs Bayramı tüm dünya ülkeleri tarafından kutlanıyor. Bizim ülkemizde de geçmişte kutlanıyordu. Günümüzde de kutlanmalıdır. Çünkü ülkemizde binlerce işçi yaşamaktadır. Onların kendi bayramlarını kutlamaları kadar doğal ne olabilir ki?

Fakat hiç de öyle olmadı: 1 Mayıs Alanı'na girmeden insanları kalın sopalarla, coplarla dövdüler. Bu da yetmeyince kitlelerin üzerine makinalı tüfeklerle ateş ettiler. Yalnız ülkemizde, 1 Mayıs kutlanıyor diye, insanlara makinalı tüfeklerle ateş edildi, yalnız ülkemizde kah döküldü ve yalnız ülkemizde 1 Mayıs uğruna şehit verildi.

Ben de 1 Mayıs günü Kasımpaşa'da sivil polisler tarafından alındım. Polisler çıldırmışlardı sanki. Kimi ellerindeki makinalt tüfeği üzerime doğrulturken, kimileri, ellerindeki kalın sopalarla rasgele vuruyorlardı. Zevk alıyorlar dövmekten. Sonra taksiye yaklaştırdılar ve yere yatırdılar. Takside iki kişi daha vardı. Onlar da çok hırpalanmıştı. Polislerden biri benim kafama tabancayı dayayıp "kıpırdayan olursa vurup olayların geçtiği yere atarım tamam mı?" dedi. Diğeri de elindeki sopayla durmadan böğürlerime vuruyordu. Karakola kadar bu böyle devam etti.

Doğrusu kafama silahı dayayıp, dövdüklerinde öldürüleceğime inanmıştım. Daha sonra Kasımpaşa karakoluna geldik. Karakol kapısında yine benzer sopalarla rasgele dövülüyorduk ve bayanları saçlarından tutup sürükleyerek içeri aldılar. Karakolda birkaç saat kaldıktan sonra bizi 1.şubeye götürdüler. 1.şubeye girişte yine aynı muameleleri gördük. Her önünden geçtiğimiz polis

elindeki sopayla belimize, kafamıza vuruyordu. O gün gördüğüm polislerin hemen hepsinde sopa vardı, bu kalın sopalar birbirinin aynıydı.

Şubede gözlerimizi kapattılar. Bizi iyice sıkıştırıp, diz üstüne çöktürdüler. Kıpırdamamız yasaklandı. Kıpırdayan olunca da tekmelerle girişiyorlardı. Bazılarının sırtını davul çalıyorlarmış gibi yumrukluyorlardı. Bazılarının sırtına binip "hadi beni gezdir" deyip dayak zoruyla yürütmeye çalışıyorlardı ve hakaret edici sözler söylüyorlardı. Yanımda çöken birini her beş-on dakikada bir gelip dövüyorlardı. Bir ara polisin biri bir arkadaşın elini yere koyduru üzerine çıktı ve "sen bu ellerle kaç tane taş attın ha söyle ezerim yoksa parmaklarını" dedi.

Aradan zaman geçtikçe belimin ağrısı giderek artıyordu ve sonunda o dayakları göze alarak, insanlık dışı hareketleri göze alarak pozisyonumu hafif değiştirmeye çalışıyordum. 2 Mayıs öğle saatlerine kadar sürekli dayak sesleri ve küfürler duyuluyordu. Tuvalete gitmek isteyenleri tuvalete götürmüyorlardı. Çuk sıkışıp dayanamayanları seçip dayakla tuvalete götürüp getiriyorlardı. Yani tuvalete gitmek de bir cesaret işiydi artık.

Tüm bu insanlık dışı uygulamaları protesto için açlık grevi başlattık. İlk gün açlık grevine katılanların sayısı on kişi kadardı. İki ve üçüncü günler açlık grevine katılanların sayısı çok artmıştı. Katılanların sayısı 100'ü geçmişti. Açlık grevini kırmak için arkadaşlarımızın bir kısmını altışar-yedişer hücrelere doldurdular. Kalanlara ise gözdağı verip bırakmaya zorluyorlardı.

Şube binasının alt katında, yeni garajda 200'ü üzerinde insan kalıyorduk. Garaj tozlu, kirli ve çok soğuktu. Yağmur yağınca garaj yağmur sulanyla doluyordu. Yattığımız yerler hem buz gibi olmuş hem de ıslanmıştı. Bu şartlarda ancak bir hafta dayanabilmiştim. Açlık grevinde şeker almamam ve geçmişte zatüree geçirmiş olmam dolayısıyla kısa zamanda bitkin düştüm. Arkadaşlarımızın çoğu öksürmeye başlamıştı. Ve iki arkadaşım ile beraber hastaneye kaldırıldık.

Hastaneye kaldırılmadan önce ve hastaneden sonra beni bir

iki kere ifadeye çağırdılar. Benim verdiğim ifade hoşlarına gitmeyince tekmelerle, tokatlarla dövdüler ve kendi istedikleri biçimde ifade verdirmeye çalışıyorlardı. Bazı arkadaşlarımızın söylediklerini dikkate almadan kendi kafalarından yazdıkları ifadeleri imzalamaya zorluyorlardı. Bir keresinde benzeri suçlamaları kabul ettirmeye çalıştılar. Böyle şeylerle ilgim yok deyince yine her zaman ki gibi dövdüler. Ben de bu şartlar altında ifade vermeyeceğimi belirttim. Polislerden biri "biz senden ifade almasını biliriz ama ortam uygun değil" dedi.

İfade için diğer çağırılışlarımda, bana 1 Mayıs'la hiç ilgisi olmayan sorular soruyorlardı. Hiç ilgim olmayan suçları kabul ettirmeye çalışıyorlardı. Polislerden bazıları "bunu aşağı indirelim, orada konuştururuz" diyorlardı.

Bu durum 13 gün devam etti. Aramızda hastalanmayan çok az insan kalmıştı. Çoğunun beli ağrıyor, öksürüyordu. Ben de 13. gün mahkemeye çıkarılıp tutuklandım.

A.

DİRENİŞ TOHUMLARI FİLİZ VERİYOR

Her yaklaşan gün 1 Mayıs'ın coşkusunu taşıyordu. Bir sonraki güne taşan heyecan, gün be gün doruğa çıkıyor, mücadelede kararlılık baskı, sömürü, zulme olan kinle pekişiyordu. 1 Mayıs'ın bayram olarak kullanamayacağını ve orada polisin saldırısının olacağını biliyorduk. Ve şunu da biliyorduk ki biz oraya savaşmaya gidiyoruz.

1 Mayıs öncesi yaptığımız çalışmaların kitlelerde yansımasını görüyorduk. Bu pratik kendine güvensizlik ve taşınan zaaflar barikatını birer birer yıkıyor, yerini örgütlülük, coşku, aktivite, yani bir dinamikliğe bırakıyordu. Böyle işledik ve işlendik 1 Mayıs öncesinde. Heyecan ve sabırsızlık doruk noktasındaydı. Bir yığın laf, verilen gözdağı kâr etmiyordu. Çünkü örgüte ve örgütlü kitleye duyulan güven, polisi, askeri, panzeri, silahı, copu, sopayı aşmıştı artık. Bu aşamadan sonra yaymaya çalıştıkları yılgınlık tohumları direniş tohumları olarak filiz veriyordu. Çünkü böyle bir zeminde başka bir şey yeşermezdi. Bu duygularla şekillendi 1 Mayıs ve bu duygularla gittik 1 Mayıs Alanı'na. Giyilen elbiseler savaşmaya, dövüşmeye uygun seçildi. Hazırdık 1 Mayıs Bayramı'nı kutlamaya. Ve hazırdık hainlerle savaşmaya...

1 Mayıs sabahı yüzümüzde tebessüm, neşe bayrama gidiyorduk, mücadeleye gidiyorduk.

Sabırsızlık vardı içimizde; bir an önce alanda olmak istiyorduk.

Alandaydık işte. Olayın başlayacağı yere yürürken hafif bir fitreme kaplıyor insanın içini. Hele o polis ve asker ordusunu görünce bir kaygı kapladı. Acaba alana girebilecek miydik? Ama

umudumu hiç kaybetmedim. Girecektik. Karar almıştık, ne pahasına olursa olsun girecektik.

Bu coşkuyu tüm kitlenin duyduğundan emindim; çünkü, benim örgütümün insanlarıydı. Buram buram mücadele kokan bir örgütlülük.

Eylemin başlama yerindeyim. İnsanlar birbirlerine bakıp tebessüm ediyorlar... Ve ilk saldırı, ilk saldırıyla başlayan direniş. Polisin pervasız saldırısı, silahı, direnerek düzenli bir şekilde toparlanan kitle ve bu arada açılan pankartlar, düzenli oluşan kortejler ve biz Dev-Genç'lilerin en öne geçmesiyle başlayan yürüyüş. Atılan sloganlar, söylenen marşlar, olayı seyreden pencerelerden el sallayan, tebessüm eden insanlar... Ve kortejde herkes görevi başında... Dikkatle saldırıyı bekliyoruz. Hazırız saldırıya. Karşıdan girdi düşman... Saflar sıklaştı. Sloganlar sertleşti... Herkes yanındakinin koluna daha bir sıkı sarılmaya başladı. Heyecan doruk noktasında. Sopayla ve copla gelen düşmanın, coşku ve kararlılıkla yürüdük üstüne. Arkadan ön saflara destek veren dört bin kişi. Coplarla yumruklar havada sallanıyordu. Kaç tane polise vurduğumu hatırlamıyorum. Ellerim parçalanmıştı. Hiç hissetmedim. Bir an kitlenin tamamen dağıldığını gördüm. Çok az insan kalmıştık yüzlerce polisin içinde. İçime bir korku düştü. Kendime güvensizliğim bir anda ortaya çıktı, elimde ufak bir sopa olsa bu duyguyu yaşamayacaktım. Arandım ama bulamadım. Koşarken, kendimi önüme çıkan sopalı, coplu sivil ve resmi polislerden korumaya çalışıyordum; tam bu sırada polisle yumruk yumruğa çatışan iki bayan görüp çatışmaya ben de katıldım. Kitle Tarlabaşı yönüne doğru önde gidiyordu. Bu sırada korkunç bir ses kulaklarımda. Ve yere düştüğümü hatırlıyorum.

Bir sokak içinde kendime geldiğimde kavga arkadaşlarımı yanımda buldum. Kollarıma girerek Tarlabaşı'na taşıdılar beni. Direniş bitmemişti. "İyiyim, bırakın beni siz işinize bakın" diyerek gitmelerini istedim. Düzeleceğimi sanıyordum. İkna ettikten sonra arkalarından Tarlabaşı'na gidip onlara katıldım. Polise taş atılıyordu. Taşları alıp atmaya başladım ama atamadığımı hissediyordum. Başım dönüyor, başımdan akan kan ılık ılık koynuma dolu-

yordu. Ara sokakta bir arkadaş atletini çıkarıp verdi. O ara tutunduğum duvara saplanan kurşunlarla irkildim. Heyecanla aşağıya doğru koşmaya daha doğrusu yürümeye başladım. Aralarda silah sesleri kesilince kitle gruplar halinde tekrar caddeye çıkmaya başlıyordu. Bu arada bir grup arkadaş beni hastaneye götürmek için ikna etmeye çalışıyor, bense hâlâ geçici olduğunu düşünüyor ve "biraz oturunca düzelirim, siz gidin" deyip geçiştirmeye çalışıyordum. Gitmek istemiyordum. İnsanları orada bırakmak istemiyordum. Görevimi yapmak istiyordum, yapamıyordum ama orada kalmalıydım. Böyle düşünüyordum. Tekrar caddeye çıkarken yanıma iki arkadaş geldi ve caddeye çıkıp Şişhane'ye doğru yürüyen korteje girdik. Slogan atamıyordum, insanların arasında ayaklarımı sürükleyerek zor yürüyordum. Bir ara kortejden çıkmayı düşündüm; herkes coşmuştu, bu çoşku ve insanların heyecanı beni orada tutuyordu. Çıkmak istemiyordum. Bir ara üstümüzde uçan helikoptere bakayım derken bayılmışım. Kenarda yine arkadaşların yanında kendime geldim ve onlara hemen gitmelerini hastaneye kadar gidebileceğimi söyledim ve eve doğru yöneldim. İçimde bir burukluk vardı. İlk defa bir eylemi yarıda bırakıyordum. Karşıya geçtim, biraz izledim, oturdum, insanları zor seçiyordum, sonra yürümeye başladım. Eve doğru yolda yere düştüm ve bir mobilyacı dükkânına aldılar beni. Kolonya ile yüzümü yıkayıp hastaneye götürmeyi teklif ettiler. Onlara hastanede polis olabileceğini söylediğimde hak verip polise küfür etmeye başladılar, ama ne küfürler, o halimle yüzüm kızardı. Oradan çıkıp eve geldiğimde mide bulantısı ve baş dönmesinin yanında aşırı derecede uyku basmıştı; uyuyakalmışım. Olaydan sonra eve gelen bir arkadaşın uyandırmasıyla hastaneye gittiğimizde, merdivenden düşme vakası diye doktora ilettik. O da beyin travması geçirdiğimi iki gün uyuyamayacağımı söyledi ve oradan ayrıldık. Hastaneye gitmeden önce haber almak istiyordum; eylem hakkında bilgilendikten sonra hastaneye gittik, hiç kimseden haber alamamıştım. Olayın tüm detayını sonradan öğrendim; şehidimizi, onlarca yaralımızı ve gözaltına alınan tutsaklarımızı...

İLK SLOGAN: 'YAŞASIN 1 MAYIS"

1 Mayıs öncesi akşamı heyecan, sabırsızlık ve aldığım sorumluluğun altından kalkabilir miyim endişesi içinde geçti. Sabah erkenden kalktım. Bir an önce alana gitme sabırsızlığı ve heyecanı içinde evden çıktım. Saat 00.9'da Karaköy'de diğer dergi temsilcileriyle randevum vardı. Saat erkendi. Dergiye uğradım. İki poğaça aldım. Yarım dilim ancak yiyebildim. Kalanını masanın üzerinde bıraktım. Anahtarları çaycıya bıraktım. Çıktım. Randevu yerine erken gelmiştim. Birkaç tur attım çevrede. Her tarafta resmi ekip otoları ve sivil otolar vardı. Daha sonraki randevuma yakın bir yer olduğu için temsilcilerden üçü ile görüştüm. Ve Karaköy meydanında banklarda oturdum. Çevreyi gözledim. Diğer randevum saat 09.30'da arkadaşlarla idi. Tünel'in girişinde bekledim. Geldiler. Hep birlikte metroyla yukarı çıktık. Randevunun amacı sabah birbirimizi kontrol etmekti. Bir arkadaş gelmedi. Hepimizde belii bir tedirginlik vardı. Acaba niye gelmedi yönünde.

İstiklal Caddesine doğru yürüyorum. İçimden slogan atmak, hatta caddenin ortasından yürümek yönünde bir duygu gelişiyor. Evet heyecanımı yenemiyordum. Kafamda birçok soru ve gelişecek durumlara göre kurgular geçiyor. Emek sinemasının önüne doğru yürüyorum. Kaldırımda birçok tanıdık insanla karşılaşıyorum. Göz göze selamlaşıyorum. Tebessüm içinde yanlarından geçiyorum. İleriye doğru yürüdükçe birçok tanıdık simayla karşılaşıyorum. Gurur doluyor içim; böyle bir günde böyle bir sorumluluk içinde olmaktan.

Saatler, dakikşlara dönüşüyor. Tüm hazırlıklar tamam... Ko-

mitedeki diğer arkadaşlarla son değerlendirmeyi yapıyorum. Geriye sayış başladı. Her şey tamam...

Tam saat 10.30'da kortej oluşacak. Her şeyi düşünmüştük. Ama unuttuğumuz bir nokta hem de önemli bir nokta ortaya çıktı. İlk sloganı atarak kitlenin caddeye toplanmasını kim sağlayacak? Diğer arkadaşla birbirimize bakıyoruz. O'nun da benim gibi düşündüğünü sanıyorum. Bir kararsızlık anı yaşıyoruz. Tam fitil ateşlenecek. Bir grup polis bize doğru geliyor. Tüm sorumluluk omuzlarımda. Saniyeler içinde kritik yapıyorum. Polis gelmeden mi sloganı atayım yoksa... Bekliyorum. Polis yanımızdan geçti. Emek sinemasının aralığına girdi. İşte tam sırası. Şimdi sloganı atmalıyım. Yoksa ara sokaktaki kitleyi dağıtıp caddeye çıkarsa kortej oluşmayabilir. O an benim için müthiş bir an. Daha önce hiç düşünmediğim. Düşünsem acaba nasıl yapabilir diye kafa patlatacağım. Ama şimdi bir anda fırladım caddeye! "Yaşasın 1 Mayıs" diye slogan atmaya başladım. Müthiş bir güven duygusu içindeydim. Daha önce çizilen çerçeveye göre kortejin üçüncü sırasında olmam gerekiyor. Ama işler hiç de kağıt üzerinde çizdiğimiz gibi olmuyor. Ne en önde oluşacak kortej hazır ne de bizim pankartlar. Bir panik anı yaşıyoruz. Birkaç pankart ön kısımda açılıyor. Pankartların bize ait olmadığını farkediyorum. Bir yandan onlara müdahale etmeye çalışırken bir yandan bizim pankartları arıyorum. Onların bu tavırlarına sinirlendiğimden vatandaşlara saldırmamak için kendimi zor tutuyorum. En önde biz yer alacağız. Buna rağmen pankartlarını getirip en öne açıyorlar. 'Geriye, geriye' diye bağırıyorum. Kitle geriye gidiyor. Müdahalede yeterli soğukkanlılığı gösteremediğim için kısa bir süre kargaşa yaşanıyor.

Sağa sola koşturuyorum. Bizim pankartlar ortada yok. Basın onlarca, yüzlerce fotoğraf çekiyor. Hep onların pankartları. Bizim pankart gelmeden ve onların pankartları istediğimiz gibi geriye gitmeden yürüyüşü başlatmıyorum. Ama bir yandan da zamanla yarış içinde olduğumuzu fark ediyorum. İçlerinde tanımadığımız arkadaşların da bulunduğu en ön sıra yürüyüşe geçiyoruz. Gırtlağım yırtılırcasına slogan atıyorum. Tam o yürüyüş anı benim için

ifade edilmez müthiş bir an. Binlerce insan yürüyoruz. Hem de en öndeyim. Açıkça belirteyim. Geçen yılki yürüyüşü düşünüyorum. O anki görüntü, ortam ve bir an önce daha daha fazla yürüyerek alana yaklaşma. Diğer yanda pankartlarımızın en öne gelmemesi sabırsızlığı, sıkıntısı...

Kortejden çıktım. Üçüncü sıradaki arkadaşlara dönüyorum. Pankartlarımız arkadan geliyor ellerde. Müthiş bir rahatlama. Ve daha bir hırslanıyorum. Caddeyi hızla adımlıyoruz. Sloganlarımızda kin ve hırs var. Karşıdan çevik ordusu geliyor. Ama hiçbir duraklama yok. İçimden öne geçmek isteği, çarpışmanın önünde yer alma isteği var. Fakat komite olarak 3. sırada yer almamız gerekiyor.

Biz bu yandan onlar karşıdan geliyor. Yürüyüş öncesi yaşadığım tedirginlik ya da güvensizlik duygusu yerini çarpışma duygusuna bırakıyor. İlk çatışma anı. İnsanlar iç içe geçiyor. Bağrışmalar, çığlıklar, sloganlar arasında bir panik yaşanıyor. Ön kısımdakiler üzerimize yıkılıyor. Ezilme endişesi yaşıyorum. Bir yandan kolumu bacağımı kurtarmaya çalışıyorum. Ama boşuna tam bir panik anı. Polis rasgele topluyor. Çevremde düşen insanları kaldırmaya çalışıyorum. Tam bu anda bir cop darbesiyle yere yıkıldım.

Biraz önce yaşadığım hırs ve coşku sonrası böyle bir durum. Yakalandığımı fark ediyorum. Ama içimde yine de bir kaçıp kurtulma duygusu. Fakat bu duygunun boş bir duygu olduğunu anlıyorum. Çünkü ayağa kalkacak gücü bile kendimde göremiyorum. Bekleme anı. Kafamın kırıldığını sanıyorum.

Birçok insanla minibüse konuluyoruz. Hâlâ 1 Mayıs havası, hırsı üzerimde. Minibüste birçok tanıdık insan var. Bir tereddüt, yaşadıktan sonra minibüste slogan atmaya ve şoföre tavır koymaya çalıştım. Diğer birçok insan da katıldı. Gözaltına alınma psikolojisi yerini minibüste de olsak tavır almak gerektiği bilincine ve bu yönde somut tavır alışa bıraktı.

İlk defa gözaltına alınıyorum. İlk defa şubeye gidecektim. Beyoğlu Emniyet Amirliğinde minibüste yarattığımız havanın etkisi

sürdü. Yukarı çıkarılırken ben de diğer insanlar gibi dayak yedim. Ama benim kafamda başka sorular ya da izlemem gereken tavır konusunda bir hesaplaşma. Ne olabilir, ben bu konuda ne tavır almalıyım. İlk kafama koyduğum şey amirlikte polise taviz vermeme. Direnme...

Bu andan sonra kendimle hesaplaşmam bu temelde oldu. Bu hesaplaşma bir yana amirlikte izleyeceğim tavır da önemliydi. Temsil ettiğim siyasi anlayışın çizgisine denk bir yaklaşım içinde olmalıydım. Koridorda slogan atmaya başladık. Nezarethaneye konulduk. İlk şaşkınlık anım çok kısa sürdü. İnsiyatif koymaya ve insanlara moral vermeye çalıştım. Sloganlarımızla amirliği inletiyorduk. Kafası kaşı yarılmış, kolu bacağı kırılmış, kalas darbeleriyle çığlık atan gencecik kızlar ya da erkekler... Ve bu ortamda kafam netti. Sonuna kadar aktif bir tavır sergilemek. Altı saat sonra insanlar indirilip ben bir odaya alındığımda bu davranışın nedenlerini kafamda çözmeye çalıştım. Soğukkanlı olmaya ve tartışmaya girmemek yönünde kafamda bir strateji çizdinrı. Daha önce bu süreçleri yaşamış insanların deney ve tecrübelerini kafamda canlandırdım... Kafamda neden ayn muamele gördüğümü çözmeye çalıştım. Acaba beni ve kimi insanları ayrı mı sorgulayacaklardı? Ya da ayrı bir yere mi götüreceklerdi? Niye özellikle beni ayrı bir statüye tabi tutmuşlardı?

Şubeye götürülüyoruz. İlk kez şubeye gittiğim için kafamda birçok soru var. Açıkça bir şube fobisi var. Ne kadar da kendimi hazırlasam yine de kafamda tam anlamıyla aşamıyorum. Açlık grevine Beyoğlu Emniyet Amirliğinde başladım. Bu konuda, grevin sürdürülmesi konusunda kafam net. Sonuna kadar (savcılığa çıkıncaya kadar) AG'yi sürdüreceğim. AG'ye başlanması ve polis ifadesi konusunda Beyoğlu Emniyet Amirliğinde birçok insanın kafasındaki soruları açmaya ve AG'ye katılmalarını sağladım. İşin gerçeği insanlara şube konusunda moral vermeye onları or-daki ortama hazırlamaya, çalışırken benim de kafamda yanıtlarını bulamadığım sorular vardı.

Şubede bir uzun koridora alınıyoruz. Başımızı kaldırmamızı is-

temiyorlar, uyuyoruz. Eksikliğim bu noktada. Bu baskı ve sindirme mantığına tavırsız kalmak. Emniyet Amirliğinde gösterdiğim atılganlığı ve kararlılığı burada sürdüremedim. Ben de genel kitlenin ve bizden önce yaratılan havanın etkisinde kaldım... Halbuki bu konuda tavırsız kalmamız sonrasında birçok yaptırıma da geç tavır almamızı getirdi.

İfade için ilk yukarı alındığımda kendimi ifade vermeme konusunda hazırladım. İlk başta genel geçer sorular soruldu, yanıtladım. 1 Mayıs'a ilişkin sorularda tavrımı ifade vermeyeceğim diyerek açıkladım. Gözlerim bağlı nasıl bir tepki göstereceklerini bilmediğim için korku da yaşıyordum. Onlar zorluyor, ben de diretiyorum. Kazançlı çıkan ben olunca aşağıya rahat bir şekilde iniyorum. Daha sonraki benzer süreçlerde bu ilk karşı karşıya gelişin tedirginliğini ve korkusunu daha az yaşıyorum. İfade vermemem noktasında direnirsem, getireceklerine kendimi sürekli hazırlamaya, motive olmaya çalışıyorum. Dayak attıkları durumlarda daha da inatlaşıyorum. Özellikle dergiye ve diğer insanlara ilişkin sorularda mantıklı cevaplar vererek çelişki yaratmamaya çalıştım.

İlk birkaç gün sonra şube korkusunu aşma ve kendimi daha rahat hissetmeye başladım. Günler ilerledikçe belli bir sabırsızlık (ne zaman mahkemeye çıkartılacağımız konusunda)da yaşadım. Sonuçta ilk kez böyle bir sorumluluk altına girdim. İlk kez gözaltına alındım. İlk kez siyasi şubede kaldım ve ilk kez 13 günlük bir AG yaşamıştım. Bu süreçte sorumluluktan gurur duydum. Endişe yaşadım ama aştım. Gözaltında tedirgin oldum, siyasi şube fobisi ve korkusu yaşadım. İçine girince yaşadığım kadarıyla korkumun anlamsızlığını gördüm. Tamamen aştım diyemem. AG ve ifade vermeme konularında kafamda çizdiğim çerçeveyi eksik yönlerine rağmen uyguladım.

N.

İŞTE ZAFER!.. BİZ HAKLIYDIK

1 Mayıs günü ben ve arkadaşlarım kutlamalara katılmak için İstiklal Caddesine geldik. Daha sonra İstiklal Caddesindeki yürüyüşün başlamasına yakın, yanlış bir anlaşılma sonucu ben ve arkadaşlarım Elmadağ'a gittik.

Elmadağ'a giderken, Taksim'e iyice yaklaştığımızda her yerde gruplar halinde polisler görüyorduk. Taksim Meydanı'na girdiğimizde biraz korktum, biraz da şaşırdım. Her yer çevik kuvvet ve panzer doluydu. Evet korktum, çünkü polislerin buraya bu kadar güç yığmasından devletin niyeti anlaşılıyordu. Meydanda halktan insanlar çok azdı biz de meydandan geçerken bir hayli tedirgin olduk ama yine de yürümeye devam ettik ve Elmadağ'a geldik. Orada fazla insan yoktu. Polis de yoktu. Biraz oyalanalım derken ön tarafa doğru, yani bizim ilerimize doğru 300-400 insan koşmaya başladı. Biz de derhal o tarafa koştuk ve slogan atmaya başladık. Henüz toparlanmıştık ki polis ön tarafa müdahale etti ve insanlar korku içinde geriye kaçtılar. Evet coşkunun yerini korku almış ve polis amaçladığını yapmakta oldukça başarılı olmuştu. İnsanlar bu korkuyla birlikte dağılma meyli göstermeye başladılar. Derhal müdahale edip kitleyi toparlamaya çalıştık. Bağırıyorduk insanlara 1 Mayıs'in 1 Mayıs Alanı'nda kutlanması ve bunun için de kararlı bir şekilde mücadele etmemiz gerektiğini. Aslında kitledeki dağınıklık bende de belli belirsiz garip bir umutsuzluğu doğurmuştu. İnsanlar bir kere dağılmaya başlarsa önüne geçemezdik. Kitle biraz toparlanır gibi olsa da, polisin müdahalesi ile tekrar geriye kaçtı. Tam bir panik oluştu. Bu panik içerisinde ara sokağa girildi. Ben de ara sokağa girdim. O sıra arkadaşlarımın hiçbirini göremiyordum. Kitledeki paniği önlemek için **hızla** koşarak öne geçtim. Benimle birlikte gelen arkadaşlardan

birisi ve tanımadığım bir-iki kişi daha kitleyi Tariabaşı'na giden yola sokmaya çalışıyorlardı. Slogan atmaya başladım. Slogan insanları az da olsa coşturdu. Ve yavaş yavaş hepsi slogan atmaya başladı. Biraz olsun içim rahatladı. Çünkü başıboş bir kitleydi. Öndeki iki-üç kişiyle birlikte kitleye doğru bildiğimiz insiyatifi koymaya çalışıyorduk.

Kitleyi az da olsa toparladık. En önde yürüyordum. Ve bunu sonradan farkettim, ilginçtir. O an şunu çok iyi anladım ki, cesaret, inanç ve kararlılık dağınıklığın ve yılgınlığın panzehiri idi. İnsanlardaki korkunun yerini coşku almaya başlamıştı. Hep bir ağızdan bağırıyorduk: "Yaşasın 1 Mayıs", "1 Mayıs Hakkımız Engellenemez". İlerde tekrar çevik kuvvetin saldırısına uğradık. Coşkunun ivmesi yine düştü, polis peşimizi bıraktı. Biz kitleyi tekrar toparladık. O an ben ve benim gibi düşünen insanlar şunu anladık: Savaşmalıydık. Ve saldırmalıydık. Hemen taş toplamaya başladık. O sırada grubumuza 15'e yakın arkadaş daha katıldı. Bu arkadaşlar Dev-Genç'li arkadaşlardı, birçoğunu okuldan tanıyordum. Tahmin ediyorum ki yukarıdaki kitleden kopan insanlardı. Onlar da bizimle taş topladılar ve kitlenin ön tarafında yer aldılar. Bu sırada taş konusunda aramızda bir tartışma çıktı. Biz ve bizimle birlikte 30-40 kişi taş toplarken, geri kalanlar buna karşı çıktı. Elinde taş olanlar ve yeni gelen Dev-Genç'liler en önde yerlerini alarak ilerlemeye devam ettik. Ben ve 5-6 kişide sopa da vardı. Yine en önde bendim. Ve bu bana artık doğal bir görev gibi gelmeye başlamıştı. Bir elimde taşlar, diğerinde sopa; yüreğimde inanç, coşku ve kararlılık... O an ölümü göze almıştım. Korkmuyordum. Kendimi böyle bir şeyin olabileceğine hazırlamıştım. Nihayet ilerde düşman gözükmüştü. Derhal, hiç beklemeden, slogan atarak saldırıya geçtim. Elinde taş ve sopa olanlar bunları polise fırlatmaya başladılar. İşte zafer... Polis kaçıyordu, biz haklıydık ve haklılığımız için mücadele ediyorduk. Onlar haksızdı ve kaçıyorlardı. Herkes coşku içindeydi. Slogan atıyordu "Mahir, Hüseyin, Ulaş, Kurtuluşa Kadar Savaş" sloganı inliyordu geçtiğimiz yerlerde. Ve benim yüzüm yanıyordu. Kan yüzüme çıkmış, her yerim o coşku ile birlikte titriyordu. Dev-Genç'li arkadaşların katılımıyla kitle iyice cesaretlendi ve coşku doruğa ulaştı. Böylece

Tarlabaşı'na kadar geldik. Ben sopamı boyuna havada sallayarak yürüyor, insanlara "ileri, ileri" diye bağırıyordum. Kan, ter içinde kalmıştım. Ağzım kupkuru olmuştu. Ama zaferi kazanmıştık. Bugüne kadar katıldığım eylemlerde ilk kez böyle bir olayı bizzat yaşamıştım. O sıra evlerden insanların bizi alkışladığını, sokaklardaki insanların ise bizlere yardım ettiğini gördüm, içim titredi, bir hoş oldum. Hayatımda ilk kez halkla bütünleşmenin eşsiz bir haz verdiğini hissettim. Tariabaşı'na çıkar çıkmaz yolda duran iki ekip otosuna doğru saldırıya geçtik. Taşlarla otoları tahrip etmeye başladık. O sırada silah sesleri duydum. Hatta dikkatli bakınca da polisin silahları üzerimize doğru tuttuğunu farkettim. Ancak o coşkuyla açılan ateşi hiç umursamıyordum. Ta ki önümdeki insan vuruluncaya kadar. Ve o an kurşunları sağımda ve solumda hissettim. İnsanların birçoğu ya yere yatmıştı, ya da geri kaçıyordu. Ama biz 10-15 kişi -bunların yarısından fazlası Dev-Genç'liydi- kurşunların üzerine doğru inançla ve cesaretle koşmaya devam ettik. Ve ekip otolarını iyice tahrip ettik. Polisleri ikinci kez geri püskürtmüştük. Yeni bir zafer daha kazanmıştık. O an vurulabileceğimi hiç düşünmedim. Düşünseydim belki ben de geri kaçardım. Bu arada hepimiz yorulmuş, kan, ter içinde kalmıştık. Birçoğumuz yaralıydık. Arkadaşlarımı bazen görebiliyordum. Bazen de kaybediyordum. 30 dakika daha mücadele ettikten sonra, insanlar gerek verdiğimiz kayıplardan, gerekse yorgunluktan yavaş yavaş dağılmaya başladılar. Ben de dört kişiyle bir taksiye binerek okula döndüm. Ve orada arkadaşların yarısından çoğunu gördüm. Hepsi aynı duygular içindeydi. Sevinç, hüzün ve kin... Sevinçliydik, çünkü bir zafer kazanmıştık. Hüzün ve kin vardı, çünkü polis bir işçi kardeşimizi ağır yaralamış, (daha sonra devrim şehidi oldu) onlarcasını yaralamış ve yüzlerce arkadaşımızı gözaltına almıştı. Bütün bunlar insanların 1 Mayıs'ı kutlamak istemelerindendi.

Bu 1 Mayıs bize her zaman direnmemiz, mücadelede hiçbir şeyden çekinmememiz ve sonuçta yeri geldiğinde ölmemiz gerektiğini göstermişti.

Kahrolsun Faşizm, Yaşasın Mücadelemiz...

M.

İKİRCİLİK

Belirleyeceğimiz on arkadaşla birlikte 1 Mayıs'ta yürüyüş kortejinin en önünde olacağımı öğrendiğimde, daha doğrusu bu görevi aldığımda ikircikli bir duyguya kapıldım. Hem böylesi bir önemli göreve uygun görüldüğüm için gururluydum, hem de bu görevin ne anlama geldiğini ve sonuçlarını yani, yeni bir gözaltıyı, tutuklanmayı görebiliyordum. Aslında yeni bir gözaltından çekinmiyordum, bayramda eve gidemeyecektim. Bu da ev ile ilişkilerimin bozulmasıydı. Bitmesi değil, ama onların umudu olan beni, hepten gözden çıkaracaklar, sonuçta üzülecek, üzüleceklerdi.

Bu ikircilik içerisinde hazırlandım 1 Mayıs'a. 1 Mayıs günü gelip çattığında, çok önceden belirlediğimiz gibi sabah erkenden kalkıp arkadaşla buluştum. Taksim'e gidip güvenlik kontrolü yaptık. Tek bir kelime ile özetlenebilirdi: Korkunç. Taksim işgal edilmişti. İstihbaratı diğer arkadaşlara götürdüm.

Artık buluşma yerindeydik. Bir rahatlık vardı üzerimde. Her zaman her eylem öncesi az ya da çok varolan heyecan, tedirginlik yoktu. Sanırım sorumluluğumdu bunun nedeni. Çünkü ben değil onlardı kaygılandığım. Acaba .... alınır mıydı, ya .... vb. vb. Bazıları için 'boşver alınsın, deneyim kazanırlar'diye geçiriyordum içimden. Ama hepsi için böyle düşünemiyordum.

İşte bunları düşünürken .... geldi: "Polisler burayı dağıtacaklar, telsizle konuştular." Sonra .... gelip aynı şeyi söyledi. Tam arkadaşlara ileteceğim ki, polisin "dağılın ulan"ı. İlk anda şaşırdım. Ne tavır koyulmalıydı? Aynı anda ilk çatışmalar başlamış, ben hâ-

lâ tavır koyması gereken arkadaşları bekliyorum. Bir anlık tavırsızlıktan sonra kendimi kitlenin önüne geçmiş, ellerimi açmış "dağıtmıyoruz arkadaşlar daha yavaş olalım" derken buldum. Hâlâ sorguluyorum, kitlenin önüne korkuyla mı, doğru olanı yapmak için ' mi geçtim, bilemiyorum.

Derken kitledeki panik. Polisin sürekli takviye alması nedeni ile önceden planladığımız gibi kitleyi Tarlabaşı'na doğru elden geldiğince dağıtmadan götürmeye başladık. Polisin ateşine rağmen 150 kişilik bir grup Tarlabaşı'na indik. Tarlabaşı'ndan Taksim'e yöneldik. Orada hemen seçilmiş on arkadaşımı aradım. Çoğu bizimleydi. En öne geçtik. Yürümeye başladık. O an bilemiyorum, içimde garip bir coşku vardı.

Bir ara kortejden çıkıp yürüyüş anında irtibatlı olacağım arkadaşlara baktım. Hiçbiri yoktu.

Bir de şu var ki, en ön korteji oluşturacak 50 kişiden bir bizim on'lu bir de bir grubun sorumlusu vardı. Böylece tüm kitleye kortej oluşturttuk.

O anda bir arkadaş beni yanına çağırıyordu. Tam yanına vardım kucağıma düştü. Ben bir arkadaşı çağırıp onu götürmesini söyleyeceğim ki, "ben burda ölmeden hiçbir yere gitmem" diye bağırdı. Korteje döndüğünde ....'yu farkettim. Yüzü gözü kan içindeydi. Ona gitmesini söyledim. "Hayır" diye bağırdı. Kızdım. "Defol git" diye bağırıyorum. Üzerime yürüdü. Zar zor ikinci korteje katıldı. En öne bakıyorum. Dev-Genç'le topu topu 5-6 aydır tanışan insanlar öylesine kararlı ki... Alana girmek; sanki bir kartal gibi uçması ve gökyüzünde bağımsızlığını ilan etmesi gibi kara insanının. O an utandım gibi. Çünkü ben hâlâ birtakım çatışmaları yaşıyordum kafamda. Oysa bizim insanlarımız, 400 öfke yürüyorlardı alana. Bu arada belkemiksiz bir bedenden bir çatlak ses duyuldu. "Elmadağına gidelim arkadaşlar" diye. "Yoo" dedik, "Biz alana gireceğiz, en azından girmek için çatışacağız." "Güçsüzüz" diyordu. "Hayır güçlüydük."

Ama sarılıyorduk katiller sürüsünce. Bu noktada yanlış tavır konuluyor. Elmadağı'na gitmek üzere kitle yönlendiriliyordu. Üç

kortej kalmıştı Tarlabaşı'nda. Liselisi, üniversitelisi, işçisiyle Dev-Genç'lilerin korteji.

Biz de indik kitlenin ardından. Birimiz hariç. Birimiz kalıyordu Tarlabaşı'nda. O oportünizmin sesine kulak asmıyordu.

Sonra kitleden kopuş. Eminönü'ne varışımız. Ve gözaltına alınıp şubeye gidişimiz. Özetle, önce nedeni gözaltı olan ikircilik yaşamıştım, sonra bu ikircilikten tamamen kurtulmuştum ve "kesin değilmiş demek ki en önde olununca gözaltına alınmak" derken gözaltına alınmıştım.

Şubeye şu kararla gittik: Eğer ilk günü bırakılacak gibiysek ilgisiz tavrı alacağız. Yok olayla suçlanacağımız, hemen bırakmama eğilimi hakimse önceden belirlediğimiz gibi 1 Mayıs'ın meşruluğunu savunacaktık. Ama her koşulda açlık grevi yapılacaktı. Şubede" ilk anda ne olacağı anlaşıldı. Bir tavır vardı, önceden belirlenmiş, Ama dört kişiyle ve nasıl o tavrı alabilecektik. Alamadık da. Yine gözlerimizi bağlattık. Yine "otur" dediler oturduk "kalk" dediler kalktık. Dayak yedik.

Akşama doğru diğer 1 Mayıscılar da getirildi. Alışılagelenin dışında bir tutumu vardı polisin. Yeni gelenler polis karakollarında koydukları tavırları koyamıyorlardı. Bense zaten kitlenin dışında özel yaptırımlara Zorlanıyor, önceden tanıyan polislerce ya soru yağmuruna tutuluyor ya da dövülüyordum. İlk anda tavır alamamanın eksikliğiyle ayağını kaldır vs. gibi özel yaptırımlara uymuyordum. Polislerin sorularına sert ve ters yanıtlar veriyor, gözümü açıyordum. Ama bu tavırlar, yanındakinden habersiz gözü kapalı 500 kişi içinde yalnızca daha çok dayak yememi getiriyordu.

Derken bir odaya alındık. Odada gözümü açtım. Sonra birkaç arkadaş daha gözlerini açtı. Fısıltı sohbetleri başladı. Sınırlı da olsa AG çağrısı yaptım. İlk günü AG'ye başlayan 25-30 kişiden 13'ü bizim oradan başladı. Diğer kısımlar hâlâ yoğun baskının psikolojisindeyken, bizim odanın çoğu gözlerini açmış, hareket edebilir ve konuşabilir olmuştu. Bunun üzerine bizi garaja aldılar. Garajda da bu mevzileri kolayca kazandık. Orada tanıdığım güvendiğim, doğru tavırları olacağına inandığım arkadaşlarım

vardı. Onlar güvenimi arttırmışlardı. Çünkü onların da beni görünce aynı şeyleri düşündüğünü gözlerinden okuyordum. Durumumuzu değerlendirdik. Biraz bizim tavırlarımızdan biraz da kendiliğinden ortam yumuşamıştı ama hâlâ yoğun bir baskı vardı. Bu noktada siyasi şubede önceden tasarlanan program çerçevesinde, mevzi mevzi ulaşmayı uygun gördük. İlk olarak şubede ifade vermeme, AG ve hareket serbestisi kazanmak gerekiyordu. Kitleyi yavaş yavaş AG'ye ikna ediyorduk. Ama insanlık dışı uygulamalara karşı tavır alan 10-15 kişi olunca epey dayak yedik. Ama oradaki insanlara örnek olabilmek, doğru tavrı koyabilmek. Doğrusu ya hem kendime olan güvenimi arttırıyor hem de güzel şeyler başarmanın coşkusunu veriyordu insana.

Öyle ki, sopa ve cop bacaklarıma inerken, "ne vuruyorsun, vurmasana be, güçsüzlüğünü gösteriyorsun işte," diye bağırabiliyordum. Çünkü insanlar duyacaklar ve o katillerin hiç de güçlü olmadıklarını göreceklerdi.

Gittikçe coşkum artıyordu. Çünkü hem mevziler elde ediyorduk, hem de direnen insanların sayısı gittikçe artıyordu.

Fakat bu sıralarda tecrit edildik. Hücrelere alındık. Hücrelerde diğer koşullar düşünülürse oldukça rahatlamıştık. Üstelik durup dururken dövmek gibi bir tavırları falan da kalmamıştı.

Hücrelerdeyken pek bir gelişim yoktu yani. Nostaljik sohbetler, yemek muhabbetleri, ne zaman mahkemeye çıkarılırız, tutuklanır mıyız vs. ile 11 gün geçti.

T.

MEHMET TAŞ TOPLUYORDU VURULDUĞUNDA.

1 Mayıs günü saat 10.15 civarında İstiklal Caddesindeydlk. Bir iki tur attık oralarda. Kıpırdanmalar, sabahın erken saatlerindeki kalabalık dikkati çekiyordu. Arkadaşla beraber Emek sinemasının sokağına girip zaman geçiriyorduk ki daha saat 10.25 olmadan 50-60 kişilik bir gruba saldırı olduğunu ve bu grubun Emek sinemasından Tarlabaşı'na koşuştuğunu gördüm. Ne olduğunu anlayamamıştım. Daha toplanmadan dağıtılmak olasılığı kafamı sardı. İnsanlar aşağıya doğru koşuyor, polisler yakaladığını kan çıkana kadar küfürler savurarak kıyasıya dövüyordu. İstiklal Caddesi ile ara sokak arasında kalmıştım. Polisler koşanları yakalayıp dövmeye çalışıyordu. Ben de normal yürüyüp caddeye çıktım. Henüz toparlanmaya, bir araya gelmeye çalışıyordu insanlar. Bir an önce kortej oluşturulmalıydı. Tarlabaşı'na doğru kovalanan grubu orada bırakıp, ne olursa olsun İstiklal Caddesinde kortej oluşturup alana doğru yürüyüşe geçmek, zorlamak gerekiyordu. Ancak insanların o anki psikolojrsiyle düşünülen şekilde oluşturulamadı kortej. Yine de insanlar kararlıydı, coşkuluydu. Kortejler oluştu. 'Tüm caddeyi kaplayın" diye yükseliyordu sesler ama kaldırımlara çıkamamıştık henüz. Düşünülen, korteji oluşturup hemen yürüyüşe geçmekti, her ne olursa olsun. Kortejler oluştu ama bir anlık bir duraksama oldu. O anlık sürede adeta insanlar ne yapacağını düşünür gibi oldu tek vücut halinde. Arkadan bir arkadaş geldi, ön korteje 'hemen yürüyün'diye sesi kısılıncaya kadar bağırıyor, hem de insanları sırtlarından öne doğru itiyordu. O anlık düşünme ya da şaşkınlık bitmişti. İnsanlar coşku-

lu sloganlar atarak yürüyüşe geçti. Bir sel gibiydiler adeta. Onca güvenliğe, onca korkutmaya, pasifize edilmek istenmelerine rağmen akın akın yürüyorlardı Taksim Alanına doğru. Yaklaşık 100 metre yürüdü böyle. Sonunda beklenilen an gelmişti. Önden yoğun bir saldırı. Ama bunca saldırıya karşın ön korteji umdukları gibi kolay dağıtamamışlardı. İtişme, tekme, cop,, yumruk birbirine girmişti adeta. Sonra bir panik doğdu. Saldırı amansız pervaSlzcaydı. Tuttuklarını kafaları yarılana, kolları bacakları kırılana kadar dövüyorlardı. Yaralanan, yerlere düşen, vücutlarından kanların fışkırdığı insanlar hem yerlerden kaldırılıyor, hem de kendilerini korumaya çalışıyorlardı. Amaç almak değildi, orada, gözü dönmüş şekilde saldırmak, yaralamak.

İstiklal Caddesinden girilemezse alternatif olarak İstiklal Caddesinden Tarlabaşı'na gidilecekti. İstiklal'deki o yoğun saldırıdan sonra insanların ne yöne gittiğini görmek bile zorlaşıyordu. Yaralılar, kırık camlar, kapatılan kepeneklerin ardına gizlenen esnaf, yerlerde ayakkabılar, kanlı giyecek parçalar. Böyle bırakılmıştı ardımızda İstiklal Caddesi. Tarlabaşı'nda kimse yoktu, 10-15 kişi vardı sadece durakta. Peki ama neredeydi insanlar. Yukarı kaldırdık kafamızı. Helikopter, Tarlabaşfnın ara sokakları üzerine gidiyordu. İnsanlar orada olmalıydı. Yanılmamıştık. Tarlabaşı'nın ara sokaklarında kortej oluşturulmuştu, en önde pankart büyük kararlılık ve coşkuyla taşınıyordu. Silah sesleri geliyordu. Kortej, Tarlabaşı'na yürüyordu. Pankart caddeye çıkıyordu. İnsanlar dalga dalga yürüyordu Tarlabaşı'na. O sırada binalardan birinin üst katından büyük bir cisim düştü, aslında atıldı. Ama neydi, çözemedik bir türlü. Düştü, etrafa su gibi bir sıvı saçtı aniden. Patlamadı, yanmadı. Amaç herhalde sadece ağır bir cisim atmaktı kitle üstüne. İnsanlar Tarlabaşı'na çıktıklarında taranmaya başlandı. Silah sesleri yoğunlaşıyordu ama kafalarda hatta kortej içindeki konuşmalarda esprili bir dille kurusıkı atıyorlar deniyordu. Kortej yürümeye devam ederken silah sesleri artıyor, merak, heyecan, gerginlik, coşku, kararlılık birbirine karışıyordu. Saldırı durmuştu bir an. Şişhane'ye doğru yürürken, 1 Mayıs marşını söylüyorduk.

Saldırı sezinleniyordu adeta. Kenardan taş toplanıyor, dört bir taraf gözden geçiriliyordu. Sesler slogan atmaktan cılızlaşırken daha gür slogan atmak için ses telleri zorlanıyordu. İnsanlar kol kola giriyor, korteji düzenli hale getirmeye çalışıyordu. Şişhane'ye gelinmişti. Birileri "Unkapanı'na kadar yürüyelim" diye bağırıyordu. Karşı yamaçtan ise resmi polisler iniyordu ellerinde silahlarla. Kortejden taş yağmuruna tutulunca geriye kaçıp tekrar ateş açıyorlardı. Ok yaydan çıkmıştı. Yukarıdan helikopter tarıyordu. Önden ve arkadan sivil ve resmi polisler sürekli tarıyor, tarıyordu insanları. Panik... Sonra kaçışma. Ne yöne gidilse sürüyordu ateş. Birileri yere yatın diye bağırıyordu ama ok yaydan çıkmıştı gerçekten. Yaralılar, ezilenler... Ve Mehmet... Mehmet o yoğun saldırıda şehit düşmüştü. Taş toplamıştı oradaki insanlarla, polisi püskürtmüştü ve hedef olmuştu kurşunlara.

H.

EMEK ORDUSUNUN BİR NEFERİ

Yaklaşık 9-10 yıldır 1 Mayıs kutlanamıyordu. Gerçi '88 1 Mayıs'ında denenmiş ama başarılamamıştı. '89 1 Mayıs'ında ise tüm güçler kullanılarak alana giriş zorlanacak ve 1 Mayıs kutlanacaktı. Bu amaçla 1 Mayıs'la ilgili tüm çalışmalar önceden başlamıştı. Son 10 gün içinde ise bu çalışmalar yoğunluk kazanmıştı. Her alanda olduğu gibi bizim okuldaki çalışmalar da hız kazanmış ve yoğunlaşmıştı.

1 Mayıs'tan son iki gün öncesi arkadaşlarla toplanıp, konuşuyorduk. Herkes gibi ben de heyecanlı idim. Ama bir tereddüt de vardı. Her şey denenecek 1 Mayıs Alanı'na girilmeye çalışılacaktı. Bu yüzden egemen güçler tüm güçlerini kullanarak kutlattırmamaya çalışacaktı. Yani tam bir çatışma yaşanacaktı bizlerle onlar arasında. Daha önce gözaltına alınmamış, polisle 1 Mayıs'ta düşündüğümüz çatışmalar boyutunda çatışmamıştık. Bu yüzden ben, son 1-2 güne kadar tereddüt ve endişe içindeydim. Ben, en öndeki kortej içinde yer alacaktım. Bu öndeki kortej yüzde doksan gözaltına alınacak diye düşünülüyordu. Yani kaçmazsan, kurtulma umudu **çok azdı.**

(....)

1 Mayıs kutlamalarına **ben de** katılmalıydım. Gerçi emekçi değildim, ama babam, **abim,** amcam emekçiydi. Onların günüydü. Kutlanmalıydı ne pahasına olursa olsun. Kutlanmasına inandığım için ben de katıldım. 1 Mayıs günü Taksim'e gittim. Saat henüz erkendi. Alandan İstiklal Caddesinin aşağısına yürüdüm. Vakit ge-

giriyordum. Galatasaray'a indim. Tekrar yukarı çıktım. Caddenin iki yanında diğer insanlar gibi ben de tur atıyordum. Heyecanlı ve inançlı idim. Çünkü tam anlamıyla ilk kez 1 Mayıs'ı kutlayacaktım.

Emek sinemasının bulunduğu sokağa geldim. O sırada polis ara sokağa saldırmıştı. Geri çekilen kişilerle birlikte daha gerideki bir ara sokağa girmiş oldum. Bu sokaktaki grupla yeniden İstiklal Caddesine çıkmaya çalıştık. Bu arada kafamda çok çeşitli düşünceler oluşmuştu. "Çıkamayacağız, başaramayacağız" diye düşünüyordum. Üzüldüm o an. Sonuçta İstiklal Caddesine çıkmayı başardım ve aşağıya doğru yürümeye başladım. Emek sinemasının bulunduğu sokaktan yaklaşık 150 metre kadar aşağıdan girerken, caddede kitlenin toplanmaya başladığını gördüm. Koşarak, ben de katılmaya gittim. Kitle slogan atmaya başlamıştı bile ben ulaşıncaya kadar. Hem koşuyor, hem de slogan atıyordum. Yüzüme vuran rüzgarla uçuyordum sanki. Ne hoş bir duyguydu anlatamam. Nasıl oluştu, her gösteride böyle mi olur bilemiyorum ama ömrümde bu duyguyu hiç tatmadığımı söylemeliyim. İşin aslına bakarsak hâlâ da çözebilmiş değilim sırrını...

Korteje ulaşınca, kortejde olmam gerekenin arkasında bulunduğumu anladım. İlerleyerek yerime ulaşmaya çalışırken slogan atıyordum herkes gibi. Coşkulu ve inançlı idim. Daha önce olan tereddüt gitmişti. O an sadece alana çıkabilmeyi düşünüyordum. "Yaşasın 1 Mayıs" ve "Biji Yek Gulan"...

Biz yukarı doğru yürüyorduk. Egemen sınıfların kolluk kuvvetleri ise aşağıya. Bir müddet sonra karşılaşacak ve çatışmaya girecektik. Artık karşı karşıya gelmiş iki orduyduk. Emek ordusu ile sermaye ordusu... Ben emek ordusunun bir neferi idim. Zafer için sonuna kadar mücadele etmem gerekiyordu. Göğüs göğüse çarpışıyorduk. Çarpışma başlamadan önce, onları gelirken ilk gördüğümde, biraz korkmuştum. Bizim silahımız yoktu. Ama onlarda olmayan bir şeye sahiptik. İnançlıydık. Çünkü isteyerek, gönül rızasıyla gelmiş ve savaşa girmiştik. Korkuyu yendim ve kitleyle birlikte 1 Mayıs Alanı'na doğru aktım.

Bu göğüs göğüse çarpışmalar sırasında coplar, kalaslar ve yumruklar konuşuyordu. Bunlar adeta havada uçuşuyor ve insanların üzerine iniyordu. Sonuçta insanların kolları bacakları kırılıyor, kafalar yarılıyordu. Ben de coplanıyordum. Daha önce coplanmıştım ama coplar arka arkaya dört-beş tane inince korktum. Bayılacağımı sandım ama bayılmadım. Bu arada bayılanlar ve düşenler oluyordu. İnsanlar düşenleri ayağa kaldırırken savaşıma da devam ediyordu.

İki metre yanımda yaşlı bir emekçi yere düşmüş ve coplanıyordu düşman tarafından. Bir genç kız onunla düşman arasına girerek kaldırmaya çalışıyordu. Düşman ise, genç kızı coplamaya başlamıştı. Ama o buna aldırmıyor ve yaşlı emekçiyi kaldırmaya çalışıyordu. Sonuçta kaldırmayı ve onu oradan çıkarmayı başardı. Ama kendisi çıkamadı ve düşman onu esir aldı. Ben bu olaydan çok etkilendim. İşte özveri, paylaşım, inanç, kararlılık, yardımlaşma diye düşündüm. Niye yardıma gitmediğimi sordum kendime.

Bunları düşündükten sonra kitlenin dağılmaya başladığını gördüm. Bu arada dağılırken düşenleri de kaldırıyordum. Emek sinemasının sokağının başlangıcından Tarlabaşı'na inmeyi düşündüm. Bunu gerçekleştirmeye çalışırken gözaltına alındım. Coplar ve kalaslarla döverek arabaya bindirdiler. Beyoğlu emniyetine götürmek üzere yola çıkardılar. Beni minibüsün ön üçlüsüne oturttular. Arka üçlüde pencere tarafında o yaşlı emekçiyi kurtaran ama kendisini kurtaramayan genç kız vardı. O an yakalandığıma öyle sevindim ki, o arkadaşa karşı kendimi borçlu ve suçlu hissediyordum. Onun bundan haberi bile yoktu. Ama bana sanki haberliymiş gibi geliyordu. Kendisine baktım ve gülümsedim. O da güldü. Onunla beraber minibüstekilerin morallerini düzeltmeye çalıştım. İkimizde bundan gurur duyduk. Beyoğlu emniyetine geldikten sonra yine copla ve kalaslarla dövülerek 4. kata çıkarıldım. Ama artık korku ve tereddüt yoktu. Artan bir inanç, coşku duyguları vardı bende. Artık dövülmek önemli değildi. Çünkü dövüyorlar, gözaltına alıyorlar ama yıldıramıyorlardı ve yıldıramayacaklardı.

Sonuçta bir kez daha "Zafer Direnenlerin Olacaktır" sözünün doğruluğunu iyice anladım.

A.

İŞKENCE KORİDORU

Tarih 30 Nisan 1989. Birçok güçlüklere rağmen 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak amacı ile Kütahya'dan yola çıktık. İlk önce Eskişehir'e geldik. Burada Grup Yorum'un konserine katıldık. Marşlar söyleyip, halaylar çektik. Maddi bakımdan zor durumdaydık. Eskişehir'de karnımızı doyuracak ekmek bile bulamadık. Lokantada yemek yemek için paramız yoktu. Bu bana çok anlamsız geliyordu. Yani 1 Mayıs'a katılmak için aç kalmak, polisle kedi fare oyunu oynamak, oradan oraya koşmak, yorulmak, uykusuz kalmak... Ama arkadaşlarıma bakıyorum. Onların heyecanı, coşkusu bana güç veriyordu. 1 Mayıs'ın anlamını, özelliğini pek bilmiyordum. Ama arkadaşlarıma baktıkça doğru yaptığımı düşünüyordum.

1 Mayıs 1989 günü sabah İstanbul'a geldik. İstanbul'a ilk kez geliyordum. Şimdiye kadar böylesine büyük ye güzel bir kent görmemiştim. Belli bir disiplin içinde gruplar halinde Taksim Meydanı'na geldik. Şaşırmıştım. Meydan işgal edilmişti. Her tarafta polis, asker, bekçi vardı. Panzerler, ekip otoları ve polis otobüsleri keza. Havada helikopterler tur atıyorlardı. Saat 7.30-8.00 civarıydı. Taksim Parkına varıp oradaki banklara ikişerli-üçerli oturduk. Karnımız açtı. Bir arkadaşımız 1.5 kilo kadar börek getirdi, bunu 14 kişi paylaştık.

Saat 10.30 olmuştu. Parkın içinde bir oraya bir buraya gidiyorduk. Aramızda bir huzursuzluk başlamıştı. İki-iki buçuk saattir bekliyoruz. Fakat hiç bir hareketlilik yok. Yoksa her şey iptal mi edildi?

Birden bir kargaşa görüldü. Alandaki polisler bir yerlere koşuyorlar ve çeşitli yerlerden slogan sesleri duyuluyordu. En sonunda beklediğimiz an gelmişti. Arkadaşlarla göz göze geldik. Sonra da parktan çıkıp alana yürüdük. İlk anda gördüğüm şey korkunçtu. Kaldırımda 10-15 polis vardı. Otolarında da bir genç. Tüm polisler bu gencin saçlarından tutmuş, ayaklarına, göğsüne, karnına, beline dizleriyle, kafasına ise coplarla, tekmelerle, yumruklarla vuruyorlardı. O ana kadar böyle vahşet görmemiştim. Polisin bu vahşi yüzünü de. Genci arabaya attılar. Daha sonra polisler bize saldırdılar. Önceki kargaşa sırasında arkadaşlarımızı kaybetmiş, dört kişi kalmıştık. Birden üç polis bizi yakaladı. Kimliklerimizi, ne iş yaptığımızı sordu. Kimliklerimize bakıp öğrenci olduğumuzu öğrenince hemen buradan uzaklaşmamızı söyledi. Oradan da ayrıldık. Bir çok yerlerden slogan sesleri gelmeye devam ediyordu. Fakat biz ne İstanbul'u tanıyorduk, ne de 1 Mayıs programından haberimiz vardı. O nedenle bir oraya, bir buraya gidiyoruz. Fakat korteji bir türlü bulamıyorduk. Caddeden caddeye geçiyoruz. Mahalle aralarına dalıyoruz, Taksim Parkı çevresine geliyoruz. Fakat kargaşadan ve polisten başka gördüğümüz bir şey yok...

Saat 12.00 olmuş, hâlâ bir şeye katılmış değiliz. Yine oradan oraya koşuyoruz. Yok, yok üç kişi kalmıştık. Birden beş-altı polis yanımıza geliyor. Yine ne iş yaptığımızı soruyor, kimliklerimizi istiyor. Öğrenci olduğumuzu ve Kütahya'dan geldiğimizi öğrenince bizi ekip otosuna alıyorlar. Burada küçük çaplı bir sorgudan geçiriliyoruz. Küfürlü, dayaklı bir sorgu. Daha sonra başlarımız sarılı ve dizlerimize yapışık yola koyuluyoruz. Hiçbir şey düşünmüyorum. Çünkü üç-dört saattir gördüğüm ve yaşadığım görüntüler, yirmi yıldır öğrendiğim şeylerin tam tersine. Bu nedenle önümüzdeki süreçte neler olabilir bunu düşünemiyorum...

Araba duruyor, polisler arabadan iniyor, başlarımız hâlâ sarılı. Önce arkadaşımın biri iniyor. Sıra bende, karakola geldik diye düşünüyorum. Arabadan inip birkaç basamak merdiven çıkıyoruz. Beni çıkaran polis birden beni bırakıyor. Aynı anda bir sürü cop, yumruk sırtıma iniyor. Başım hâlâ sarılı. Ne olduğunu anla-

yamıyorum. Kafamda şimşekler çakıyor. Birden kafamdaki kazağı çekip atıyorum. Bir an etrafıma bakıyorum. Onlarca polis ve bekçi etrafıma toplanmış, kendilerinden geçmiş bir halde sanki hoş bir iş yapıyorlarmış gibi sadistçe vuruyorlar. Kimisi de en ağza alınmayacak küfürler ediyor. Hem kendimi korumaya çalışıyorum hem de kaçacak bir yer arıyorum. Birden önümde merdivenler olduğunu farkettim. Yıldırım hızıyla çıkmaya başlıyorum. Ama yine polis... Köşeleri tutmuş, coplarla, yumruklarla vuruyorlar. Düşünüyorum bu polisler niçin, kimi düşündükleri için, kimi dövüyorlar. En sonunda üçüncü kata çıkıyorum. Burada ayrıca bir dayak faslı. Daha sonra nezarethaneye atıyorlar. Burada 50-60 arkadaş var. Slogan atıp marşlar söylüyorlar. Kendimi daha güçlü hissediyorum. Burasının bataklıktaki bir gül bahçesi olduğunu düşünüyorum. Ancak bulunduğumuz yer çok dar. Oturacak yer bulamıyorum. Daha sonra tuvalet ihtiyacımız olduğunu, su istediğimizi söylüyoruz. Ama saatlerce sonra karşılanıyor bu ihtiyacımız. Psikolojik olarak işkence görüyoruz.

Akşam saat 19.00 civarında aşağı indirilmeye başlandık. Ben ilk grup içindeydim. İlk biz arabaya bindirildik. Daha sonraki gruplara uygulanan tam bir vahşet. Bir koridor oluşturulup tüm arkadaşlar bunun içinden geçiriliyor. Bazıları ikişer defa. İlk grupta olduğum için dayak yememiştim. Şanslı mı, yoksa şansız mı olduğumu düşünüyorum. Çünkü arkadaşlarımın vahşice dövülmesini görmek çok daha büyük işkence. Dayak faslı yarım saatten fazla sürüyor. Bu sırada yolda küçük kan gölcükleri oluşuyor.

(....)

12 gün şubede kaldıktan sonra mahkemeye çıkarılıyorum. Şimdi cezaevindeyim. 1 Mayıs'a gelirken işin gerçeği, 1 Mayıs'in anlamını, önemini pek kavramamıştım. Daha doğrusu bilmiyordum. Şimdi cahilliğime gülüyorum ve dışarıya, yeni yeni 1 Mayıs'lara hazırlanıyorum.

Herkese selamlar.

Kahrolsun Faşizm Yaşasın Mücadelemiz.1

İ.

ASKER DÖNÜŞÜ 1 MAYIS

Uzun bir zaman diliminden sonra yine istanbul'a gelmiştim. Tarih 21 Nisan '89. Zorunlu askerlikten sonra koparıldığını, koparılmaya çalışıldığım arkadaşlarımın, dostlarımın arasına yeniden dönmenin coşkusunu sevincini yaşıyordum. İçeriden (cezaevinden) çıkan bir insan gibi hissediyordum kendimi. Yeniden insanları arayıp bulduktan sonra onların sıcaklığını, dostluğunu hissettiğim zaman, askerliğin vermiş olduğu uyuşukluğu hantallığı üzerimden atmam hiç de uzun sürmedi. 18 aylık tutsaklık döneminden sonra yeniden özgürlüğümü kazanmıştım. Günlük basında, dergilerde 1 Mayıs öncesi insanların suskunluk sürecini parçaladığını, şimdi işçi bayramının alanlarda bir bayram coşkusuyla kutlanması gerekliliği vurgulanıyor. Üreten insanların bayramının kutlanması ve alanlara çıkma isteğinin üstünde duruluyordu. İnsanlar arasındaki diyaloglar, tartışmalar... Bayram öncesi 1 Mayıs Alanına nasıl çıkacağız, siyasi iktidarın tavrı ne olacak, polis saldırır mı, saldırırsa nasıl bir güçle saldıracak? 1 Mayıs Alanı'na çıkılması ve bayramı ne pahasına olursa olsun kutlamak düşüncesinde nettik. Bayramın coşkusunu, bayram gününe kadar yaşadık. Bayram günü erkenden kalktım. İşyerine giderek insanlarla bayramlaştım. işyerinden 9.15'de çıkarak 10.15'de Taksim'e geldim. 1 Mayıs Alanı'nda gözle görülen alanın polis ve asker tarafından işgal edilmesi olayı idi. 10.30'da Tarlabaşı'ndan yürünecekti. 1 Mayıs Alanı'nda birçok tanıdık simalar dolaşıyordu. Biraz tedirgindim. Nedeni ise 18 ay gibi bir zaman diliminden sonra ilk kez bir kitle gösterisine katılmanın heyecanını yaşıyordum. Bu te-

dirginlik Taıiabaşı'ndan gelen slogan ve marş sesleriyle yerini sevince ve coşkuya dönüştürdü. Bütün hızımla kitleye doğru koştum. Marşlara ve sloganlara katılarak alana doğru yürümeye başladık. Aradan üç-dört dakika geçmeden 500-600 kişilik çevik kuvvetin saldırısına uğradık. Saldırıyla birlikte ezilenler ve cop darbeleriyle yere düşenler oldu. Yere düşenleri kaldırmaya çalışırken kendimi caddenin kenarında kuruyemişçi dükkanında buldum. Dükkanın içinde yığılma sonucu en az 20-30 kişi olduk. Polis buraya da sopa ve copla saldırdı. Dükkanın camian ve kapısı üzerimize yıkıldı. Kısa bir süre sonra sürüklenerek polis otolarına çuval gibi konulmaya başlandık. "Suçlu" yakalamanın verdiği hazla, polisler, olanca güçleriyle dayağı arabada da sürdürdüler. Hemen bileklerimize kelepçe vurdular. Dayağa karşın şubede alacağım tavrı düşünmeye başlamıştım. Beyoğlu Emniyet Amirliğine geldikten sonra üzerimdeki tedirginliği büyük ölçüde atmıştım. Karakoldaki tavrımız polisleri iyice azgınlaştırmıştı. Marşlarımızı, sloganlarımızı ve türkülerimizi olanca gücümüzle haykırıyorduk. Mücadelenin her yerde süreceğini, insanlık onurunun işkenceyi yeneceğini, gözaltıların, baskıların bizleri yıldıramayacağını suratlarına haykırıyorduk. Tüm yaptırımlarına karşı geliyorduk. Akşam saat 20.00'ye doğru 1.şubeye doğru yola çıktık. Perdenin birinci kısmı kapanmıştı.

Karakoldan çıkarken yine polis kordonu altında coplardan, sopalardan, tekmelerden, payımıza düşeni almıştık.

Şubeye getirildiğimde düşündüğüm iki şey vardı: Ya burjuvaziye teslim olacaktım ya da direnecektim. İkinciyi tercih ettim. Bu en doğru devrimci tavırdı. İlk tavrımız, polisin saldırganlığına, vahşetine tepki olarak açlık grevine başlamak oldu. Grev kaynaşmanın olanca sıcaklığıyla sürdü. Böl-yönet politikasından yola çıkarak bir kısmımızı hücrelere, diğerlerini yine geldiğimiz yer olan garajda tuttular. Açlık grevini bırakmamız doğrultusunda bizleri her türlü tehdit öğeleriyle bölmeye çalıştılar. Ama aksi durum ortaya çıkıyor ve insanlar birbirlerine daha çok yaklaşıyorlardı. Direnmemiz saldırıların dozunu arttırıyordu. Gözlerimizin siyah

bantla kapatılıp, sorguya çıkarılmamız yoğunluk kazanmıştı. Halktan bir insanın öldürülmesi ve onlarca insanın yaralanmasının faturası gözaltına alınan insanlara çıkartılacaktı. Oysa işkenceciler bataklıkta çırpındıkça batıyorlardı. Yaşanılan tüm olaylann sorumluları kendileridir. 1 Mayıs, mücadeleyi, aradan geçen uzun bir zaman diliminden sonra daha sağlıklı ve düzeyli biçimde yakalamama neden oldu. Mücadelede doğru devrimci tavrın belirleyici bir sorun olduğunu da pratik gösterdi. Gelecek 1 Mayıs'lara...

C.

KONTAK ANAHTARINI ATINCA...

Binlerce insan gibi ben de, kafamdaki "1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'ndayız" şiarıyla, ülkemiz emekçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak 1 Mayıs'ı kutlamak üzere İstiklal Caddesine gittim. Yanımda gecekondulardan gelenler vardı.

(....)

Başıma biriken sekiz-on çevik kuvvetten polis ellerindeki kalaslarla ve coplarla kafama, sırtıma, kollarıma ve bacaklarıma vuruyorlardı. Daha sonra sürüklendiğimi hissetim. Minibüse atıldığımda yarı baygın durumdaydım. Araba içinde kafası kırılanlar, kan revan içinde kalan, çeşitli yerlerinden yaralanan insanları gördüm. Meydanlara taşıdığımız coşkumuzu, inancımızı, kararlılığımızı minibüste de sürdürüp sloganlar atıyor, marşlar söylüyorduk. Balkonlardaki, pencerelerdeki. dükkanlardaki, sokaktaki halk ise minibüsten yaptığımız zafer işaretine kendileri de zafer işareti yaparak karşılık veriyordu. Minibüste şoförün yanında oturuyordum. Arabanın bir ara durmasından yararlanarak kontak anahtarını yerinden çıkarıp pencereden dışarı attım. Bu bizlere bir anda arabadan inip gitme fırsatı vermişti. Arabada bulunan iki resmi polisi etkisiz hale getirerek arabadan inme girişimimiz, çevredeki çevik kuvvet ekiplerinin olayı farkedip, bizlere tekrar saldırması ve döverek arabaya doldurmasıyla sonuçlandı. Ama bizler sloganlarımızı ve marşlarımızı sürdürerek kararlığımızı ve amacımıza ulaşmak için Taksim Alanı'na gitmemizi engelleyen oligarşiye tutsak düşmemek için elimize geçen veya yaratacağımız her fırsatı değerlendireceğimizi gösterdik. Arabanın hareket etmeme-

si üzerine -Çevik kuvvetin bir süre arabayı itmesi de sonuç vermeyince- getirdikleri polis minibüsüne (önceki yoldan çevirdikleri halktan birininmiş) aktardılar. Fakat burada da slogan atarak ve bu minibüsün de camlarını kırarak aynı şekilde tavrımızı sürdürdük.

Beyoğlu Emniyet Amirliğine geldiğimizde, polislerin karşılıklı dizilerek dışarıdan başlayıp 4. kata kadar süren çift sıralı bir koridor oluşturmuş olduklarını gördük. Ellerinde kocaman bir israil sopasıyla iğrenç suratlı bir sivil, minibüsün kapısından çıkanları dövüyor, öbürlerine veriyordu. Bu işlem polis koridorundan geçip 4. kata çıkana kadar devam etti. Karakolda konduğumuz hücreler, akın akın getirilen insanlarla doluydu. Öyle ki oturulacak yer dahi kalmamıştı. Ve burada tutulduğumuz altı saat boyunca sloganlarımız, marşlarımız ve türkülerimiz hiç durmadan sürdü.

Daha sonra gruplar halinde Gayrettepe'de siyasi şubeye göçtürüldük. Ben de dahil insanların çoğu ilk defa şube olayını yaşıyorduk. Şube psikolojisi tüm insanlarda vardı. Artık karakoldaki coşku yerini suskunluğa bırakmıştı. Kadın ve erkek diye ayırdılar. Bizleri o gece ve ertesi gün akşama kadar kendilerinin dinlenme salonu olarak kullandıkları yerde toplu olarak betonda tuttular. Gece boyunca uyumamıza veya rahat oturmamıza engel olarak yüzümüzü duvara dönmemize ve tuvalet ihtiyacımızı rahat bir şekilde gidermemize izin vermeyerek psikolojik işkence yapıyorlardı. Akşam üzeri tek kişilik hücrelere beşer kişilik olarak konduk. Kadınlar olarak 92 kişi civarında vardık. Yavaş yavaş, ne zaman işkenceye alınacağız psikolojisini üzerimizden atıyorduk ve yeniden toplu olarak türküler ve marşlar söylemeye başladık. Bu arada bazılarımızı da tehdit ediyorlardı. Bulunduğum hücreye gelerek beni gösterip "onu bizim şarkı odamıza götür de rahat rahat istediği kadar bağırsın" gibi psikolojik baskılar yapmaya çalışıyorlardı. Bu tehditler ve baskılar bizleri yıldıramadı. Kararlı tavrımızı bizlere kurşun sıkan katillere ifade vermemekle, alındığımız andan itibaren başladığımız açlık grevimizle sürdürdük. Tabii bunun tersine, açlık grevine girmeyip, ifadeye çıkarıldığında "ben

katılmadım, oradan tesadüfen geçiyordum" deyip daha şubeden bırakılan revizyonistler de yok değildi. Bu arada ilerleyen günlerde teker teker hastalanmalar başlamıştı. Onları hastanelere gönderiyorduk. Hastaneye götürülme taleplerimiz zamanında yerine getirilmiyordu. "Doktor İsteriz", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek" sloganlarımız onları büsbütün kızdırıp deliye döndürüyordu. Ben şubeye gelişimizin yedinci günü hastalanıp, sekizinci günü de dokuz arkadaşımla birlikte Şişli Etfal Hastanesine kaldırıldım. İlk anda tedaviyi kabul etmedim. Daha sonra doktorlar durumumun kritik olduğunu, böbreklerimdeki ve midemdeki rahatsızlığın hayati tehlikesinin olduğunu belirttiler. Bu konudaki tecrübesizliğimden tereddütte kaldım ve açlık grevini sürdürerek damardan yapılacak tedaviyi kabul ettim. Daha sonra servise çıkarıldığımda diğer arkadaşların tedavinin yanı sıra AG"yi bozduklarını gördüm. Ben hastanede beş gün yatırıldıktan sonra tekrar şubeye götürüldüm.

13 Mayıs günü çıkarıldığımız DGM'ce tutuklandım. Bizler gerek savcılıkta gerekse mahkeme heyetine verdiğimiz ifadelerimizde 1 Mayıs'in meşruluğunu savunmuş ve bizzat katılmak için gittiğimizi ve sloganlarla kutladığımızı söylemiştik. Oysa birtakım anlayışlara sahip olanlar, ben oradan tesadüfen geçiyordum deyip serbest bırakılmalarını sağlamışlar ve koridorda da bizlere "siz kahramanlık yapıyorsunuz asıl mücadele dışarıda verilir" diye sahip oldukları revizyonist, oportünist anlayışları savunmaya çalışmışlardı. Hayat doğru mücadele taktiğini er geç gösterecektir. 1 Mayıs'ı meşrulaştırmaya yönelik verdiğimiz mücadele bizlerin demokrasi bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinin bir parçasıdır. Faşist oligarşi 1. Mayıs 1989'u kana bulamasının hesabını er geç verecektir.

En içten sevgilerimle...

D.

"1 MAYIS'I CEZAEVİNDE ÖĞRENDİM"

1 Mayıs 1989 Pazartesi günü olan olaylara katılmadım. Ben, her ne kadar katılmasam da, gerçek bir kutlama yapamasam da, bütün bu olanlardan kendime bir pay çıkarabiliyorum. Çünkü ben de herkes gibi karakola alındım, şubelerde kaldım. Şimdi de cezaevini tanıdım. Bütün bunlar ilk başlarda istemediğim, hatta kızdığım şeylerdi. Çünkü o gün sanıyordum ki bütün bunları 1 Mayıs yüzünden çekiyorum. Sanıyordum ki başkalarının yüzünden karakollarda, şubelerde kalıyorum. Yerinde bir kızgınlık mıydı bu? Hayır. Bunu cezaevine gelişimin ilk günlerinde farkettim. Şimdi de o gün onlara kızdığım için kendime kızıyorum. Çünkü önyargılı düşündüğümden sürekli bir taraf, yani 1 Mayıs'ı kutlamak isteyenleri suçladım. Onun için şimdi kendime kızıyorum. O an neden şubeye alındığımı değil, kimin yüzünden alındığımı düşünüyordum. Ama, dediğim gibi o günlerde suçsuz insanlara kızdığım için şimdi kendime kızıyorum ve kızmakta haklıyım. Çünkü o insanların hepsi benim gibi suçsuzdu. Yalnız arada bir fark var dı. Onlar bir amaç için çekiyor, ben ise bir amacım olmadığı için çekiyordum. Ama şimdi o fark da kalktı. Çünkü ben 1 Mayıs'a ka tılmamış olsam da artık bir amacım var. Bunu anladıktan sonra 1 Mayıs'ı her gün, her gece kutlamaya başladım. Ve çıktığımda da kutlayacağım. Ama bugünkü durumla, kutlayacağım günkü yani 1990 1 Mayıs'ındaki durum farklı olacaktır. Çünkü şimdiye kadar 1 Mayıs bilmediğim bir şeydi. 1990 1 Mayıs'ında ise, bildiğim ve haklı olduğunu kavradığım bir amaç için mücadele edeceğim. Hem de bedeli tekrar karakollar, şubeler ve cezaevleri olsa da...

1 Mayıs 1989 Pazartesi günü yaşadığım olaylar beni çok korkuttu. 0 gün işe gidecektim. Merter'deki evimden çıktım. Topkapı'da çalışıyorum. Oraya gitmem için minibüse binmem gerekiyordu. Durağa gittim ve minibüs beklemeye başladım. Ortalık çok sessiz ve kimseler yoktu. Dakikalar ilerledikçe insanlar görünmeye başladı. Ve gittikçe kalabalıklaştı. Ama ben hâlâ yalnızdım. Çünkü az sonra olacaklardan beni kurtaracak kimse yoktu. Herkes kendi derdindeydi. 0 sırada bir ses duydum. Silah sesi gibiydi. Acaba yanılıyor muyum diye düşündüm. Ama hayır yanılmıyordum. Çünkü artık yanımda patlıyordu. Telaşa kapıldım. Ortada bir kovalamaca vardı. İnsanlar kaçıyor, polis kovalıyor ve ateş ediyordu. Ben hâlâ durakta bekliyordum. Hiçbir şey düşünemiyordum. Bir an aklıma eve kaçmak geldi. Önce yürüdüm, bir grup insan üzerime doğru koşuyordu. Ben de onlarla beraber yakalanmayayım diye koşmaya başladım ve eve gittim. Balkona çıktığımda onlar hâlâ kaçıyor, polis de hâlâ kovalıyor ve ateş ediyordu. Bir dakika geçmeden kapı çalındı. Annemle beraber kapıyı açtığımızda ikisinin silahı elinde üç polis kapıda idi. Silahlar bize doğru idi. Çok korkmuştum. Çünkü ilk defa böyle bir olay yaşıyordum. Bir an anneme "kadın serf yanından çekil" deyince, beni vuracaklar sandım. Ama yapmadılar, bu sefer kabzalar döndü. Aşağıya indirene kadar vurdular. Niye yapıyorlardı bilmiyordum. Kafam çok karışıktı ama polislerin beni almasının az evvelki olaylarla ilgili olduğunu anlamıştım. Beni koşarken görmüş olabilirler diye düşündüm. Fakat beni tekrar durağın oraya götürdüklerinde böyle olmadığını anladım. Beni evin yakınlarında görmeleri mümkündü. Çünkü duraktan biraz yürüdükten sonra koşmaya başlamıştım. Sürekli etrafıma bakıyordum. Karşılaştığım grubu kovaladıklarından benim peşimde polis yoktu. Evin yakınına geldiğimde yürümeye başladım. Nefes nefese idim, etrafa bakmadan eve gittim. Bu yüzden evin yakınında görmüş olabilirler. Durakta polis otosunu beklerken bir bekçi, sivri burunlu ayakkabılarıyla ayak bileklerime vurmaya başladı. Birisi bana vuruyor, öteki ikisi de yoldan geçenleri topluyordu. Toplananların içinde bir bakkal

arkadaşım vardı. 15 yaşındaydı. Durak evlerine çok yakındı. Uykudan yeni kalkmıştı; gözleri şiş, pijaması ile gömleği henüz buruşuktu. Fırıncı ekmekleri dışarı bıraktığı için onları bakkala koymuş geri dönüyordu. Bu iki polis onu da aldı. Altı kişi toplamışlardı. Bir polis otosu geldi ve bizi ona bindirip karakola götürdüler. Orada bizi bir odaya koydular. Üzerimiz arandı. Nezarete inerken beni ayırdılar. Bırakacaklar sanmıştım. Sonra bir an gözüm arkadaşıma takıldı. Bıraksalardı, onu bırakırlardı. Bu yüzden bu düşüncemi sildim. Beni bir odaya götürdüler, orada beni evden alan polisler vardı. Bana bir bayrak taşıdığımı söylediler. Kabul etmedim, küfür etmeye başladılar. Oradan birisi de "ulan yemin ettiniz, yeminini bozma da doğru söyle" dedi. Olanlardan hiçbir şey anlamıyordum. Çünkü hepsi çok saçma şeylerdi. Sonra beni nezarete attılar. İlk defa bir nezaret görüyordum. Orada 12 saat kadar kaldım. Akşam saat 21.00 sıraları 1.şubeye götürüldüm. Bizi götürdükleri minibüsler ticari minibüslerdi. Bunların parasını bizlere ödetmeye çalıştılar. Paramız yoktu. Ben de sabah evden aldığım 1500 TL. vardı. 1.Şubeye geldiğimizde içerisi tıklım tıklımdı. Onun için bizi II.şubeye götürdüler. Üzerimde kısa kollu bir tişört, bir de yazlık pantolon vardı. Ne bir yatak, ne bir battaniye vardı. Betonda yatıyordum ve üşüyordum. Sorguların her seferinde karakolda imzaladığım bir kağıt için üzerime daha çok geliyorlardı. Korkutmaya çalışıyor, küfür ediyor ve gösterdikleri kağıtları zorla imzalatıyorlardı. 15 günlük gözaltı süresini korku ve panik içinde yaşadım. Hep serbest bırakılmayı bekledim. Saflığımdan ileri gelen onlara güvenim, buna engel oldu. Çünkü onların dediğini yaptığım için burdayım. 1 Mayıs'ta bunları yaşayarak haklılığımı öğrendim. 1 Mayıs'tan sonraki zaman benim için her gün 1 Mayıs oldu. Ve ben her gün 1 Mayıs'in coşkusunu ve direnişini kutlayarak yaşadım ve yaşayacağım. Artık bunu bir görev olarak kabul ediyorum. Çünkü 1 Mayıs'ta emekçilere kurşun sıkılması, bana çok küçük yaşlarda yakından tanık olduğum acı olayları adeta yeniden yaşattı. Mehmet DALCI'nın 1 Mayıs gösterilerinde po-lis kurşunlarıyla şehit düştüğünü cezaevine geldikten sonra öğ-

rendim. İlginçtir ki 1980 yılında ağabeyim de Topkapı'da bir korsan gösteride polisin açtığı ateş sonucu vurulmuş ve bir süre hastanede yattıktan sonra ölmüştü. O öldüğünde ben çok küçüktüm. Olayları pek yorumlayamamıştım. Fakat bugün 1 Mayıs'taki katliamla, Topkapı'da ağabeyimin vuruluşu arasında çok net bir paralellik olduğunu düşünüyorum. Sonra onun polise nefretini şimdi daha iyi anlayabiliyorum. Ağabeyim vurulduktan sonra hastanede ne zaman bir polis veya asker görse" bağırıyor, çağırıyor ve o haliyle odadan çıkarmak için ayağa kalkmaya çalışıyordu. Çok küçüktüm, neden yapıyor anlayamıyordum. Annem 'yapma oğlum' diye sakinleştirmeye çalışıyordu. Fakat ağabeyim anneme kendi haklılığını usanmadan anlatmaya çalışıyordu. Bunun sebebi çok önemli idi ki, ağabeyimin kinini ve hırsını, çektiği acıları, annem de dindiremiyordu. Onun katilleri de ettiği küfürleri ya kabul ediyor ya da yüzsüzlüğe vurup sırıtıyorlardı. Belki de artık işi bitti diye düşünüyorlardı. Ama yanılıyorlardı. Çünkü onun işi sadece yaşamak değildi. *Şimdi anlıyorum ki onun işi o zamanki ve bugünkü baskılara ve sömürüye son vermekti. Bu yüzden onu vurup öldürmüşlerdi. Ama işini bitirememişlerdi.* O halk için, bizim için vurulmuştu. Bu yüzden ona ve diğerlerine olan görevimi onların yerlerini doldurarak, direnerek ve savaşarak yerine getireceğim...

S.

HELİKOPTERE "YUH"

1988 1 Mayıs direnişine yanlış bir hesaplama sonucu yetişemedim. '89 1 Mayıs'ına mutlaka katılacaktım. 1989 1 Mayıs'ına bir ay kala başladı hazırlıklar. Okullarda, fabrikalarda 1 Mayıs'in önemi anlatılıyor, yapılan korsan gösterilerde "1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'ndayız" sloganı haykırılıyordu. Evet, 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'na ne pahasına olursa olsun girecektik. Kendimizi bu düşünceyle hazırlamrştık. İstiklal Caddesinden girecektik. Polisin nasıl tavır alacağını biliyorduk. Onların dağılın uyarılarına uymayacaktık. Göğüs göğüse gelene kadar yürüyecektik. Burada polisi zorlayacak ve çatışacaktık. Kortejde olmam gereken konum itibariyle, burada ağız burun kıracağımı, ya da onların benim ağzımı, burnumu kıracaklarını hesap ediyordum. Çünkü burada kaçamak olamazdı. Kendimi de öyle hazırlamıştım. Ama yine de içimde belli belirsiz bir korku ve heyecan vardı. Arkadaşlarla aramızdaki esprilerde eğer 1 Mayıs'ta yakalanmazsam bilin ki kaçamak yapmışımdır diyordum.

1 Mayıs sabahı kahvaltıyı dahi zor yaparak bir arkadaşla istiklal Caddesine gittim. Zaman henüz erken olduğu için caddede tur atıyoruz. Vitrinlere, sinema afişlerine bakıyorum. Bu arada da cadde gittikçe kalabalıklaşıyor. Ara sıra tanıdık kişilerle karşılaşıyoruz. Ama sadece selamlaşıyoruz ya da göz kırpıyoruz o kadar... Günlerdir beklenen o anın gelmesine birkaç dakika kala,

Emek sineması sokağına girdik. Burada da çok insan vardı. Herkes belli belirsiz zaman geçiriyor. Kişilerin heyecanlı oldukları her hallerinden belli oluyor. Aynı zamanda pür dikkat bekliyorlar. Gerçekten o anki heyecanın anlatılması biraz zor. Sürekli çevrene bakıyorsun, polisleri izliyorsun ve zamanı iyi ayarlamak için sık sık saatine bakıyorsun. Kitledeki bu heyecan ve hareketlilik caddeden geçen herkesin dikkatini çekiyor. Öyle ki bu caddede artık bir şeylerin olacağı göze çarpıyor. Hele hele süre kısaldıkça bu daha da belirginleşiyordu. Bunu polisler de biliyordu. Onlarda da bir tedirginlik vardı. Hareketliliği ve sokaktaki bu kalabalığı görünca polis ilk saldırıyı yaptı. Birdenbire bağrışmalar oldu. Kitle bu ara sokağa sıkışmıştı. Polisler pervasızca kafa, göz demeden saldırıyordu. Öndeki kitle de çarpışıyordu; tekme, tokat ve pankart çubuklarıyla. Yavaş yavaş sokağın arka çıkışına doğru ilerliyorduk. Fakat burada öylesine sıkışma olmuştu ki ayaklarım bazen yere değmiyor ve arka arkaya gidiyordu. Yönümü döndüremiyordum. Bir yandan da kaçmayın bunları dağıtabiliriz diye bağırıyordum. Çevremdeki insanlar tanıdık kişilerdi. Böyle olunca insan bir an hiçbir şey düşünmüyor. Daha fazla cesaret alıyor ve polisin saldırısına aynı şekilde cevap vermek istiyordum. Saldıran polislerin de toplum polisi olması insanı sinirlendiriyordu. Zamansız bir saldırıydı bu. Olmamız gereken yere yetişememiştik. Bu sıkışıklıktan sokak ortasına konmuş 60-70 kilogram ağırlığındaki beton çiçeklikler kitlenin ayağına takılarak ters dönüyordu. 1 Mayıs'ta ilk olarak polisler burada ateş ediyordu. Arka sokaktan Tarlabaşı'na indik. Buraya indiğimizde çoğu kişinin kafası, gözü yarılmış kanlar içindeydi. Burada tekrar bir kortej oluşturduk. Taksim Meydanı'na doğru slogan atarak ilerliyorduk. Karşıdan da çevik kuvvet geliyordu. İyice yaklaşınca (bu arada arka taraftan polisler ateş açarak geliyorlardı) kitle diğer şeride geçti. Polislerin yaklaşmasıyla çatışma başladı. Polisler yine silaha sarıldı. İnsanlar ara sokaklara kaçışmaya başladı. Burada kitlenin sıkışmasıyla

merdivenlerden düştüm. Çoğu kişi de benim gibi düşmüştü. Bir an burada ezileceğimi, eğer kalkamazsam her şeyin biteceğini sandım. Çünkü arkadan gelenler üzerimizden geçiyordu. Yuvarlana yuvarlana zorla ayağa kalkabildim. Ayaklarım kanamıştı ve ezikti. Ara sokaklarda lojistlik desteği sağladım. Kimileri kamyonların üzerine çıkarak kitleye odun dağıttı. Taş, sopa toplandı. Bazılarının ayakkabıları çıkmıştı. Çevre evlerden ayakkabı verdiler. Halk bizi alkışlıyor ve kadınlarla, çocuklar da bize katılıyorlar. Polisin acımasız saldırısı karşısında yalnız olmadığımızı gördüm. Halk bizimleydi, coşkuyla karışık nefret içindelerdi, bunun için bize destek veriyorlardı. Çoğumuzun perişan, yaralı ama kararlı hali polise kızgınlık duymaları için yeterli oluyordu. Belki bugünün önemini bilmiyorlardı ama yine de bizimleydiler. Halkın bu güzel ilgisi "Halkımız Saflara" sloganını daha sık attırdı bize. Üzerimizde dolaşıp duran helikoptere bizimle birlikte çocuklar da 'yuh' çeki-

yordu hep bir ağızdan. Seninle birlikte yan yana kavga veren hiç tanımadığın bir insana karşı sevgi besliyorsun, ondan cesaret alıyorsun. Tekrar Tarlabaşı'na çıktık. Polislerle çatışma sürüyor. Yollara çöp bidonlarıyla barikat kuruldu. Şişhane'ye doğru yöneldik. 50-60 metre geriden polisler sürekli ateş ederek geliyorlar. Öyleki sıradan bekçiler bile silahlarına sarılmışlar. Biz de taş ve sopalarla kendimizi savunuyor, gözü dönmüş polis güruhunu engelliyorduk. Şişhane kavşağına geldiğimizde önümüze barikat kurmuşlardı. Ama bu coşkulu kitleyi engelleyemediler. Taş yağmuru altında kaçmaya başladılar. Otolarında cam kalmamıştı. Bu sırada sivil bir polis elindeki otomatik bir silah ile rasgele kitleyi taramaya başladı. Şaşırıp kaldım. Çünkü elindeki silah otomatikti. Havaya ateş etmiyordu. Kitleyi tarıyordu. Olay filmlerdeki gibiydi ama gerçekti. Durum böyle olunca insan biraz can derdine düşüyor. Attığımız taştan kaçmaları, kiminin şapkasının düşmesi, elleriyle kafalarını korumaları, insanı daha da heyecanlandırıyor ve sevindiriyordu. Ama birisi elindeki akrep marka otomatik silahla taramaya başladı. Bir polisin elindeki silaha baktım, bir de bulunduğumuz yere. Tam bizleri hedefliyor, hatta sağdan soldan kurşun vızıltıları geliyor. Böylece kaçışan kitleyle birlikte (bu arada çevik kuvvet de arkadan yetişmişti) ben de kendimi bir yerden aşağı bıraktım. Bu kurşunlara karşın biz sadece kaçarak taş atıyorduk. Kasımpaşa Parkına kadar böyle indik. Burada sivil bir polisi telsizini cebine koyarken gördük. Artık iyice sinirlenmiştik. Nerede polis görsek taş yağmuruna tutuyorduk. Bunu da aynı şekilde taşa tuttuk. O da karşılığında silahını çıkarıp ateş etmeye başladı. Bu ateş sonucunda birinin ayağından vurulduğunu ve vurulanın arkadaşları tarafından hastaneye götürüldüğünü söylediler.

Kasımpaşa ara sokaklarına kadar çatışa çatışa ilerledik. Bizi havadan sürekli helikopterler takip ediyordu. Son elli kişi filan kalmıştık. Kasımpaşa'da bir alanda saygı duruşunda bulunduk ve 1

Mayıs'ı söyledik. Çevredeki halk şaşkınlık içinde **bizleri** izliyordu. İçimizden biri karnından vurulmuştu, gömleği kan içindeydi. İlk olarak kurşunla vurulan birini görüyordum. Vurulan kişinin yürüyemeyeceğini sanıyordum ama yine de bu arkadaş bizimle birlikte geliyordu. Hastaneye götürmemizi önerdik; ama arkadaş "iyiyim, yürüyebiliyorum" diye ısrar etti. Herkes beşer-onar dağılmaya başladı. Başka bir yerde korsan gösteri olacağını biliyorlardı. Zaman geçirip oraya gittiğimde, önceden tahmin ettiğim gibi saldırının çok boyutlu olması üzerine korsandan vazgeçilmiş, herkese de öyle iletilmişti. Bu durumu öğrenince ben de oradan beklemeden ayrıldım.

Bu kadar silah sıkılması ve hatta otomatik silahlarla taranması sonucunda mutlaka bir kurşunun birilerinin ölümcül yerine isabet edeceğini düşünmüştüm. Çünkü çok çarpışma olmuştu. Pek inanmak istemedim, ama bir şehit verdiğimizi öğrendim. Henüz herkesten haber alamamıştık. Tam olarak da kaç kişinin şehit düştüğünü öğrenememiştik. Önce yakalanmadığım için sevinmiştim. Ama şehit verdiğimizi öğrenince çok üzüldüm. Çünkü aynı çarpışmada ben de vardım. Ve ben de vurulabilirdim. Bir yandan da merak ediyordum. Acaba tanıdık biri miydi? Tanıdığım birinin olması içgüdüsel olarak beni daha fazla düşündürüyordu. Çünkü bu kişilerle çoğu yerde beraber olmuştuk. Konuşup, tartışmış, beraber gezmiştik.

Tanımadık birinin çıkması beni sevindlrmeyecekti. Ama yine de en yakın arkadaşımın olması daha farklıydı. Sonraları bu düşüncelerimden ötürü gizli bir utanç duydum. Şehit düşen Mehmet arkadaşla hiç görüşmemiş olduğumu biliyorum. Ne var ki Mehmet'in 1 Mayıs'ta çok kararlı direniş gösterdiğini, ön safları hiç terketmediğini öğrendim. O belki de çok yakınımda polisle çatışıyordu. Gazetelerde çıkan polise atmak için taş topladığını gösteren fotoğrafına yansıyan saf, temiz, coşku dolu mücadeleci bakışları gözümün önünden gitmiyor. Mehmet şimdi yıllardır ta-

nıştığım bir insan kadar bana yakın...

1 Mayıs bitmemişti. Hırsımız bir kat daha arttı. Okullarda barikatları, kulübeleri kırarken bir kat daha hırslı ve sinirliydik. Eli kanlı katiller 1 Mayış'ı bir kez daha kana bulamışlardı. Bunların hiçbiri bizim can güvenliğimizi sağlamak için okullarda bulunamazdı. Okul kitlesinin can güvenliğini tehdit eden bu gözü dönmüş halk düşmanlarına her gördüğümüz yerde hadlerini bildirmeli, derslerini vermeliyiz...

A.

KARAKOLDA YAŞANAN BALAYI!

1 Mayıs İşçi Bayramı!

Bu olgu bende çok küçük yaşlarda oluşmaya başlamıştır. İlkokulu 3. sınıfta okurken, bir gün ders öğretmenimiz dışında bir günlüğüne gelen öğretmenin "çocuklar bugün aslında bahar bayramı falan değil, işçi ve emekçilerin bayramı" sözü beynime kazılmıştı. Ayrıca işçi bir ailenin çocuğu da olmam nedeniyle bugünü kendi küçük dünyamda farklılaştırabiliyordum.

(....)

Saat 10.10 sıraları Tünel-Galatasaray güzergahında, cadde boyu mağaza vitrinlerine bakarak tur attım biraz. Amacım belli saatten önce kortej yerinde bir kalabalık oluşmaması için gitmemekti. Gruplar halinde İstiklal Caddesine doğru gidenleri fark etmemek, etrafa hissettirmemeye çalışarak selamlaşmaları görmemek elde değildi.

Saat 10.25 sıraları İstikla Caddesinde oluşan kortej nedeni ile asıl gideceğim Emek sinemasının önüne gidemeden bu korteje katılmak zorunda kaldım, birkaç kez gördüğüm, birkaç arkadaşla birlikte.

Kol kola, önümüzde "Yaşasın 1 Mayıs" sloganını taşıyan pankart olduğu halde ve aynı sloganı birkaç kez atarak 100 metre kadar Taksim'e doğru yürüdük. Ve aniden ters istikamet dönerek bir o kadar geriye doğru yürüdük. İşte tam bu sırada birden bir kargaşa çıktı. Bağırmalar, çeşitli (hep bir ağızdan değil) sloganlar arasında cop sesleri... Birden kortejin en önünde buluverdim kendimi ve karşımda da resmi polisler, Gözleri dönmüş, durma-

dan vuruyorlardı. Tam solumda üç-dört bayanın yerlerde süründüğünü, üstüne yığılan kişiler nedeniyle kalkamadığını gördüm. Azgınca vurulan coplardan payımı aldım.

O kargaşadan nasıl çıktığımı bilemiyorum, yaya kaldırımına' çıkmıştım. Cadde üzerinde hiç kimse yoktu. Cadde boyunca görünen manzara ise bir savaş alanını andırıyordu...

Ayakkabılar...Kazaklar... Kan izleri... Çanta...Gözlükler... Ne olmuş, nasıl olmuştu; ve olanların hepsi sadece ve sadece birkaç dakika içinde olmuştu.

Cadde üzerinden sol tarafa doğru bir ara yola girdim. Beş-altı polis geçti önümden. Polislerden birisinin kafası kanlar içindeydi ve küfürler savuruyordu. Belki tanıdık birilerini görebileceğimi düşünerek tekrar caddeye çıktım. Henüz beş-on adım atmamıştım ki üç-dört polis sonradan işçi olduğunu öğrendiğim bir arkadaşı coplarla sürekli dövüyorlardı. O da gitmemek için hem direniyor, hem de bağırıyordu. Biraz daha yaklaştığımda, üstünün parçalandığını ve kafasından da kanlar aktığını gördüm. Aynı hizaya geldiğimizde "Kahrolsun Faşizm" diye bağırınca sesine ses vermemek elde değildi. Öfkemizi, kinimizi birlikte dile getirdik:

"Kahrolsun Faşizm"

Hemen etrafımı sardılar. Slogan atmak ne demekmiş gösterecekleri bana. Zorla apar-topar o arkadaşla birlikte aynı minibüse bindirildik. Minibüs doluydu ve hemen hemen herkeste yaralanma izleri yardı.

Beyoğlu Emniyet Amirliğinin önüne geldiğimizde, minibüsten beri kenetlenen ellerimiz ayrıldı ve teker teker indirildik aşağı ve o andan itibaren bir daha göremedim bu yiğit arkadaşı...

Binanın içine henüz girmeden, kapıda karşılıklı sıra olmuş olan polisler bize 'hoş geldiniz' sıra dayağında bulunduktan sonra, 2. kata çıkana kadar da merdivenlerde aynı fasıl devam etti.

Üstümüzün, çantalarımızın aranması, keyfi el koymalardan sonra akşama doğru 35-40, kişiyi bulacağımız, ama benim geldiğimde 18 kişi falan olan nezarethanedeki bayan arkadaşlarrn yanına sokuldum.

Burada bulunduğum altı-yedi saat boyunca marşlara, türkülere, sloganlara katılarak AG'ni belirledik hemen. Coşkulu, heyecanlı olduğumuz çok belliydi...

Saat 18.00 sıraları tıka basa bizi -bayanlar olarak- gruplar halinde aşağı indirdiler. Girerkenki polis sırası yine vardı ve bu kez de her biri bir küfür söylemek için adeta yarışıyorlardı. Minibüslere doldurulup, şubenin yolunu tuttuk...

I. Şubeyi bilmeyen, adını, tadını bilmeyen pek kişi yoktur sanınm. Garaj kapısından girer girmez yüzlerimiz örtüldü ve birbirimizden ayn durmamız ilk etapta diğer arkadaş gibi beni de etkiledi.

Karakoldaki coşku yok gibiydi... Suskun ve bekliyorduk sadece. Zaten ne yapabilirdik ki... Hemen hemen hepimiz ilk kez geliyorduk buralara...

(...)

Ve -belki de tarihte ilk kez- balayını 1.şubede yaşayanlardandım. İfade vermeme, 13 günlük AG gibi ortak tavırlarından sonra nihayet mahkemeye çıkıyoruz. Alanlarda binlerle, şubelerde yüzlerle ve Sağmalcılar Cezaevinde de onlarla bu mücadele gününün meşruluğunu, haklılığını savunuyoruz, savunacağız da...

Seneye yine 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'ndayım...

H.

ELDE TAŞ YÜREKTE KİN

1 Mayıs '89. Sabahleyin hiç zorlanmadan sanki hiç yatmamış gibi kendiliğinden kalktım. Kısa bir hazırlanıştan sonra yola koyuldum. Ama bu süre zarfında hareketlerim, tavırlarım bütünüyle otomatik, refleksif. Önemli bir güne göre ayarlanmış. Yani şartlanmış bir biçimde önemli bir gün olduğunun tüm gerçekliğiyle hareket ediyorum. Günlerce önceden başlayan 1 Mayıs tartışmaları, çıkacağız, çıkmayacağız kavgası ve diğer anlayışlarla 1 Mayıs'ın anlamı ve önemine ilişkin tartışmalar öyle bir yerleşmişti ki bilinçaltıma her şeyim bu duruma özgü otomatlaştı. Diğer günlerden ayrılan farklılık tüm hareketlerime yansıyor. Oldukça heyecanlıyım ve olağanüstü sabırsız. Öyle sabırsızım ki 10.30'da başlayacak mitinge saat 00.8'de geliyorum. Oysa programım 10.20'de orada olmaya yönelikti. Gezmeli ve vakit harcamalı ama nasıl? Her taraf polis. Bu sefer de başlamadan alınmak korkusu girdi içime. Alakasız biri izlenimi yaratayım diyorum ama, her halimle biraz sonra başlayacak mitingin hazırlığını ve bekleyişini yansıtıyorum. Ne yapmalı başka yolu yok. Uzaklaşmalı ve başlamaya yakın bir zaman gelmeli. Tüm bilincim Taksim'e yönelik olduğundan orada gerçekleştireceğimiz mitingin senaryosuyla, hayalleriyle dolu olduğundan bindiğim otobüsün nereye gittiğini farkedemedim. İndiğim yer Mecidiyeköy. Sözde güvenli bir yer diye geldiğim burada da aynı manzara; ancak daha az ürkünç... Çünkü Taksim panzeriyle, askeriyle tam bir işgal. Hemen kendime geldim. İlk otobüse alalacele binip, 1 Mayıs Alanı'na yöneldim. Hızlı biçimde peş peşe sağlıklı kararlar vererek, mitinge.

kadar kendimi güvenceye aldım. Ama yine de nasıl yapacağız, nasıl korte] olacağız, ne kadar insan gelecek, polis nerden, nasıl saldıracak, biz nasıl direneceğiz? Hep bunlara ilişkin planlar kuruyorum. Taksimin manzarası biraz ürküttü ister istemez. Ama yıllar sonra ilk defa gerçek .anlamda kitlesel, devrimci özüne uygun bir 1 Mayıs olacak. Ve siyasi iktidarın bunu prestij sorunu yapıp, tüm faşist güçlerini oraya yığması bana doğal geliyordu. Buna hazırlıklıydık. Bir şeyi kafamda tasarlamamla o şeyi somutta görmek ve yaşamak arasında farklılık oluyor. Günlerce önceden kafamızda bunu canlandırıyorduk. Ama işte gerçek tüm çıplaklığıyla karşımızda... Şu ana kadar görmediğimiz panzerler, silahlar... İşte bunlar ürkünc ve aynı zamanda faşizmin mantığı açısından doğal... Bu bizim doğru olduğumuzu gösteriyor. Artık şunu iyi anlıyorum; mücadeleyi yükselttikçe daha da saldırganlaşacak, hiç görmediğimiz silahları devreye sokacak.

(...)

Emek sinemasına girmeye fırsat kalmadan bir grup polis sinema önündeki gruba saldırıyor. İtişmeler, coplamalar, sloganlar... Doğrusu bu saldırı o an beklenmiyordu. Bu grup aşağıya doğru inmeye başladı. Günlerdir tasarladığımız olay yaşama geçiyordu. Her şey geride kaldı. Artık tasarılarımızı gerçekleştirecektik. Ama bu erken ve hesapta olmayan saldırı planları bozuyor. Güçleri bölüyor. Ortada kaldım. Caddede bir hareketlilik yok. Ne yapayım nereye gideyim? Öyle bir şaşkınlık içindeydim ki, atılan bir slogan imdadıma yetişti. Bu slogan bizi caddeye yürüyüşe çağırıyordu. Arı sürüsü gibi caddeye toplanıyoruz. Doruğa tırmanan heyecan gözümüzü köreltiyor. Kalabalık yanlış yöne bakıyor. Taksim Meydanı yönüne değil, Tünel yönüne. Bu aptallığımıza gülüyorum. Aslında biz doğru yöne gidiyorduk ama kalabalık içinde sürüklendik. Bayağı komik gelmiştu bu durum. Kalabalığı kortej haline getirip, doğru yöne yöneltince rahatlıyorum. Sloganlarla, marşlarla kol kola Taksim'e doğru yürüyoruz. Yürüyüş beni olduğu gibi herkesi kenetledi, cesaretlendirdi ve ajite etti. Yanımda 60-65 yaşlarında bir adam ve yanında 13-14 yaşlarında bir kız ço-

cuğu... Uzun süre farketmediğim bu görüntü beni müthiş duygulandırdı. Göz göze geldiğimizde adam "yıllardır neredeydiniz?" der gibi özlemle gülümsüyordu sanki. Kızın gözlerinde de bir gülümseme var. Ara sıra sloganlara katılıyor. Öyle bir coşuyorum ki bu duyguyu anlatamam. *İşte; yaşlı, genç, çocuk. Halkız biz. Omuz omuzayız.*

Ama bir yandan da sürekli bir saldırı beklentisi içindeyim. Ha saldırdı ha saldıracaklar. Nasıl saldıracaklar, nasıl düzenli çekileceğiz, kendimizi savunacağız bunu düşünüyorum. Sonra yanımdaki yaşlı adamla torununu düşündüm. Bu insanlar ne yapacak, nasıl karşı koyacak, biz onları nasıl koruyabiliriz? Kafamda hiçbir şeyi netleştirmeden nihayet saldırdılar. Bir yönden değil her yönden saldırdılar. Kitlede ortaya çıkan panik, bir yandan polis coplarına, kalaslarına karşı korunmaya çalışırken, bir yandan da birbirimizi ezmemeye çalışıyoruz. Bu paniğe de müthiş kızıyorum. Sakin ve düzenli olabilsek saldırı bizi o kadar etkilemezdi. Ama tam bir kargaşa... Cop yiyorum. Polis arı sürüsü gibi bizim yöne saldırıyor. Yanımda karşı koyacak bir şey yok... Ama küfürlerin de haddi hesabı yok. Diyorum bir makinalı olsa hepsini kırsam geçirsem. Yediğim iki etkili copla biraz sersemledim. Ama arkadaşlar tuttular. Bu arada yaşlı adam polise karşı koymaya çalışıyor. Kızı ya da torunu bacaklarına sarılmış. Acımasızca vuruyorlar. Birkaç arkadaş onları çekmeye çalışıyor.

Tarlabaşı'nar inen sokaklardayız. Bir grup polis peşimizde. İşin eğlenceli yanı şimdi başlıyor. Elimize geçenle karşı koyuyoruz. Labirent gibi yerlerde nereye gittiğimizi bilmiyoruz. Ama tek düşüncem tekrar Taksim'e çıkmak. Ne olursa olsun hedefimiz 1 Mayıs Alanı'na ulaşmak. Tam bir savaş... Onları müşgül duruma soktukça keyifleniyorum. Taktiği bilmediğimizden biz 10-15 kişi Tarlabaşı'ndaki kortejden ayrı olarak Taksim'e çıkıyoruz. Çıkmamızla birlikte dağıtılıyoruz. O sırada aklıma yaşlı adamla çocuk geliyor. "Ne oldu onlara" merak ediyorum. Acaba kurtulabildiler mi? Yedikleri coplardan yaralanmış, sakatlanmış olmasınlar? Gayri iradi gözlerimle çaresizlik içinde etrafı tarıyorum. Göremiyo-

rum. Bu sırada sağa sola koşuyorum, belirsiz bir yönde. Derken bir hana girdim. Girmemle kapı kapatıldı. Her halde yakalandım derken arkadaşların hana saklandığını gördüm. Rahatladım. Bir müddet bekledik. Herkes sinirli ve gergin. Müthiş kin dolu, hani içimize bir tanesi düşse parçalayacağız. Bir zaman sonra handan çıkmaya karar verdik. İlk ben çıktım, ağır ağır yürüdüm. Yakalanma heyecanı Taksim'den uzaklaşıncaya kadar sürdü. Sonuçta yakalanmadım. Ama her şeye bakışım değişmişti. Her gün karşılaştığım bu düzenin bekçileri benim için artık birer düşmandı. Kafam binbir düşünceyle dolu... Yüzlerce insan geçiyor kafamdan. Saldırı sırasında yaralanan arkadaşların kanlı yüzleri... Olayın etkisi beni şok etmişti. Rahat oturup kalkamıyor, sinirli hareketlerde bulunuyordum. Canım kavga istiyordu. Doğrusu hiç bu boyutta saldırı beklemiyordum. Ama olmuştu işte. Nasıl olur demenin bir anlamı var mıydı? Silah sesleri hâlâ kulaklarımda. Yaşlı adam, çocuk, o gülümseyen gözler gözlerimin önünde. Bir türlü aklımdan çıkmıyor. Kimbilir ne haldedirler şimdi? Akşam uzanırken gelecek 1 Mayıs aklıma geldi. Bu sefer daha güçlü olacağız. Şöyle olacak, böyle olacak... Edindiğimiz tecrübe ile planlar kuruyorum ve dalıyorum...

İ.

ATEŞ EDİYORLAR, ETSİNLER BİZ YÜRÜMEMİZE BAKALIM

1 Mayıs sabahı evden çıktım. Hızlı hızlı durağa doğru yürümeye başladım. Çok önemli bir gün. Önemli bir randevum var. Ta bir sene önceden verilmiş bir söz. Nihayet geldi çattı...

Mecidiyeköy Meydanı'na çıktım. Her yan polis kaynıyor. Sivili, resmisi, bekçisi her yan polis. İlerde arkadaşlarımı gördüm.

"Merhaba".

"Merhaba".

"Hadi acele edelim geç kalıyoruz".

Bizi gözleyen polisler birden şaşırdılar. Onların bekledikleri gibi orada kalmadık. Otobüse bindik ve gerçek hedefimize doğru yol almaya başladık. Bir yıl önceden sözümüzü gelecek yıl 1 Mayıs Alanı'ndayız diye vermiştik. Ve bu sokak sokak, fabrika fabrika, okul okul her yerde yankılandı. "1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'na".

Sürekli düşünüyorum. Acaba alınır mıyım? Ama zannediyorum bütün Dev-Genç'liler gibi bunu ben de çoktan göze aldım. Ve sürekli kendime telkinde bulunuyorum. Gideceğim, ikinci sırada yerim var. Ve bir an duraksamadan, titremeden yürüyeceğiz. Yükleniyoruz. Polis barikatı falan kalmıyor. Ellerimizde pankartlar alana girdik bile. Ben hemen bir grup arkadaşla anıta Dev-Genç pankartını asıyorum. Herkesin dilinde o marş.

Girdikten sonra polis durmadı, yine saldırdı. Çok yaralanan oldu, ama artık işgali kırdık. Ben bunları düşünürken "haydi iniyoruz" diye bir ses. Galatasaray'ın Tarlabaşı tarafındayız. Geçerken alanı gördük. Binlerce polis var. Panzerleriyle, araçlarıyla yüzlerce jandarma her türlü donanımıyla. Yok hiç de öyle kolay olma-

yacak. Bir yüklenişte giremeyeceğiz. Belki diğer taraftakiler de yüklenirse birimizden birimiz gireriz. İstiklal Caddesi boyunca yürümeye, polis araçları vızır vızır geçmeye başladıkça heyecanımız daha da artıyor. Bu duyguyu iyi biliyorum. Defalarca duydum. Fırtına öncesi sessizliğin verdiği bir şey. Ama bir fırtına kopsun. Ne heyecan ne korku... Yalnızca yürümek var. Yalnızca amacımız var. Emek sinemasının sokağına girdik. Oldukça kalabalıktı. Dost, sevecen, gülen yüzler. Biraz kaygılı ama az sonra hiçbir iz kalmayacak. Kalabalığı yara yara ilerledik. Birilerinin çağırışını bekliyordum. Korteji oluşturup yürümeliyiz. Artık saat 10.30'u geçti. Tam böyle düşünürken korkunç bir gürültü geldi. Kafamı çevirdiğimde polisler sokağın başından itibaren herkese uzun sopalarla vuruyorlardı. Önce bir panik, ama kısa sürede ortama hakim olduk. Artık kimse kafasına sopa vs. gelmiş ona bakmıyordu. Yavaş yavaş sokağın ters yönüne yürüyoruz. Bir taraftan sopa bir taraftan havaya seri halde açılan ateş. Sokağı döndük, aramız biraz açıldı. Hemen durup ne varsa atmaya başladık. Şişe, taş, kenarlarda duran masa, sandalye. Bu defa poliste bir panik, yavaşladılar. Ama havaya daha seri ateş etmeyebaşladılar. Bu arada arkadaşlarımız vur-kaç taktiği uyguluyorlar. Bir kişi hemen çıkıyor, polisin birini yere deviriyor. Kitle açılıyor, vuran içeri giriyor. Ardından koşan polisler, taş yağmuru veya polisten ele geçirdiğimiz sopalarla geriye dönüyorlar. Tarlabaşı Caddesine işte böyle dayak yiye dayak ata çıktık. Ne hikmetse bizi takip edenler durdular. Ve yeni bir sürü üzerimize doğru geliyor. Hemen korteji yeniden kurmamız gerekiyor, arkadaşlar bağırıyorlar. Pankartlarımızı açtık, sıraları düzenlemeye başladık. Birden Mehmet'i gördüm, arkamdaydı. Canla başla sıraları düzenlemeye çalışıyor, polis yaklaştıkça onları durdurmaya çalışıyordu. Ancak burada tutunamayacağımızı anlamıştık. Çünkü dağılmıştık. Ve varolanları toparlayana kadar polis yetişecekti. Aramızdaki uzaklık git gide kapanıyordu. Arkadaşlar hemen insiyatif koydular. Tarlabaşı'nın ara sokaklarına çekilecek, toparlanıp öyle yürüyecektik. Elimde kalan taşları savurdum ve ben de aşağıya koşmaya başla

dun. Tam sokak başında bir yığılma vardı. Kafamı geriye çevirdim. Birçok arkadaşımı polis acımasızca dövüyor, yerlerde sürüklüyordu. Ancak arkamızdaki baskı ile birden sokağın başındaki parmaklıklara takılarak aşağı düştüm. Bir kısım insan üstümüze yığıldılar. Altımızdakiler ve biz eziliyorduk. Hemen "kimse çırpınmasın" diye bağırdım. Ve herkese kendisini rahat bırakmasını söyledim. Yavaş yavaş önce üstümüzdekiler olmak üzere ayağa kalktık. Kimseye fazla bir şey olmadan yola koyulduk. Bu ara polis sokağın başına gelmişti. Ama dağıldılar diye takibe almadı. Üstümüzde b!r helikopter sürekli dolaşıyordu. Yol ağızlarını tutabileceklerini kavrıyorduk. Önce her kafadan çıkan sesleri bastırmaya çalıştık. Öne geçip yine pankartları açtık. Kitle kararsız ve ikircikliydi. Morali yükseltmek için bir şeyler yapmalıydık. Çünkü biz yürüdüğümüz halde duraksıyor, kitleyle aramız bayağı açılıyordu. Birden yüzlerce ağız adeta dizginlerinden boşaldı. Yine 1 Mayıs marşı... Halk, kapılarının önünde bizleri alkışlıyor, pencerelerden el sallıyorlar. İnşaat işçileri haykırıyor: 'Yaşa, yaşasın 1 Mayıs".' Birden düşündüm. O alana girmesek bile yalnız değildik. Yine bulvara çıktık, yolun üstüne dizildik. Kahretsin yine sürü halinde geliyorlar. Ne yapmalı? Önce yolun altına inildi, ters yöne dönüldü. Ardımıza barikatlar kurduk. Bu onları biraz oyaladı. Sonra ellerimizde pankartlar, dillerimizde sloganlar yollara düştük. Unkapanı'na doğru yürüyecektik. Yine bir cayırtı koptu. Ateş ediyorlar. Etsinler. Biz yürümemize bakalım. Çöp kovalarını deviriyoruz. Taş attığımız için polis en fazla 75-100 metre yaklaşabiliyordu. Rüzgar çıktı. Elimdeki pankartı arkadaşla kapatıyorum. Ona veriyorum. Kortej, yürüyüş uzadıkça yer yer dağılma eğilimi gösteriyor. Toparlamak gerekiyor. İnsanları kol kola sokuyoruz. Az sonra baktığımızda tedirginlikle yine bir kısmı kol kola girmeyi bırakmış. Böylece bir arsaya geldik. Herkese taş toplamasını söyledik. Ancak korumacılar dışında toplayan olmadı. Topladığım 20-30 taşı bir torbaya koydum. Polis yine yaklaşmaya başladı. Bir yandan taşları hızla savuruyor, bir yandan da diğer arkadaşlara dağıtıyordum. Helikopter yine geldi. Zaten bir an olsun peşimi-

zi bırakmamıştı. Şişhane'ye yaklaştık. Bu defa önümüz kesilmiş, yine bir taş yağmuru. Polis geriledi. Şimdi yapacak iki şey var: Bir grup sayıca çok fazla olan azgın polis sürüsünü oyalarken, bir grup da aşağıdaki araçları tahrip ederek yol açacak ve Kasımpaşa'ya yürüyeceğiz. Birden on kadar polisle karşılaştık. Elimde taşlarla dona kaldım. Ancak başımın üstünden taşlar ve kurşunlar geçmeye başlayınca ayıldım. Elimdekileri bir polise, bir arabaya savuruyorum. Polisler çekildi. Araçlar haşat, şimdi aşağı doğru çekilelim. Sayımız fazla değil. Tam bu sırada kurşunlar üç yerden vızıldıyor. Kimi asfalta saplanıyor, kimi arkadaşların bacaklarına. Onları yere yıkıyor. Seri atışlar, helikopter gürültüsü, ne olduğunu bilmeden bir yere geldim. Kafamı geri çevirdiğimde, en önde bir komiser hedef gözeterek ateş ediyor. Bir arkadaş tam sırtından vuruldu. Fakat doğruldu ve koşmaya başladı. Şaşkındım... Koşarak Kasımpaşa'ya indik. Şimdi bunlar yollan tutmuşlardır. "Arkadaşlar koşmayın" diye bağırdım. Yine sloganlar... Bir arkadaş "şehit verdik" dedi. Tam alnından vurulmuş. Önce inanmadım. Yaralıdır. "Buna cesaret edemezler" dedim. Ama sonra birçok arkadaş aynı şeyi söyleyince kabullendim. Artık dağılmalı. Yavaş yavaş sokaklarda kaybettiriyoruz kendimizi. Yokuşu tırmanmaya başladım. Tam bu sırada peşimize sivil polisler takıldı. Öndekiieri uyardık. Hemen sağ tarafa girdik. Baktık geliyorlar, bir evin bahçesinde kümesin ve kömürlüğün üstünden atlayıp bir inşaata geldik. Duvar oldukça yüksek. Ama atlamalıyız. Atladık ve yerde gördüğümüz taş, kalas ne varsa alıp beklemeye başladık. Gelen giden olmadı. Yola koyulduk. Bir otobüs. Bir kişi gidip baktı. Yol boş, hemen atladık.

Kafamda bir yığın düşünce. Hemen küçük bir kız çocuğunun yanına oturdum. Tertemiz bir yüzü vardı. Bu dünyadan ve kendisi için az önce ölen insandan habersiz. Ona sarılıp öpmek ve "ah bir bilsen seni bekleyeni" demek istedim.

Eminönü'nde indim, bir sigara yaktım. Denize doğru derin derin çektim. Aklım şehidimizdeydi. Kimdi düşenimiz?..

G.

SİLAHIMIZ YUMRUKLARIMIZ KALKANIMIZ GÖĞSÜMÜZ

Değerli arkadaşlar,

1 Mayıs '89 direnişi içinde bulunmuştum. Bu direnişi, mücadeleyi sizlere anlatırken tekrar aynı hisleri duyuyorum.(...)

Tüm çalışmalarımız "1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'ndayız" şiarı çerçevesinde gelişmişti. Dev-Genç bu şiar etrafında 1 Mayıs hazırlıkları yaparken mücadeleyi yükseltiyordu. Kararlılığı, sabrı ve mücadelesiyle Dev-Genç oligarşiye, oportünizme ve reformizme karşı 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlayacağını açık bir şekilde duyurmuştu. Mutlaka işgali kıracaktık.

Ben de bir kısım Dev-Genç'li yoldaşım gibi, emekçi ordusunun önünde yer alacağım, onlarla tek vücut olacağımdan kendimi şanslı görüyordum. Evet, oligarşinin USA donanımlı ve teçhizatlı militarist gücüne karşı emek ordusunda bulunmak... Ve en önde kol kola oligarşiye karşı savaşacaktık. 30 Nisan akşamı kaldığım yurtta arkadaşlarla konuşmalarımızda kinlerinin had safhaya çıktığını, kararlılıklarını, coşkularını yüzlerinde okuyabiliyordum. O gece uzun bir sohbet ve tartışmadan sonra, bir-iki saat ancak uyuyabilmiştim. Hep yarın neler yapabileceğimizi düşünüyordum. '77 ve '78'deki 1 Mayıs Meydanı'ndaki resimlerde gördüğüm kitleyi tasvir ediyordum. Acaba bunu başarabilecek miydik? Bunun kolay olmadığını düşünmüştüm. Egemen sınıflara geri adım attırıp bir mevzi kazanacaktık. Bu da kolay olmayacaktı. Hakkımızı elde etmek için bir bedel ödeyecektik. Bedel ödemeye hazırdık. Öyleyse mutlaka başaracağız sonucuna varmıştık.

Sabah erken kalktığımda yurt çevresi işgal altındaydı. Her yerde olduğu gibi yurtta ufak gruplar halinde hareket ettik. Sa-

bah erken olduğu için alanda bir-iki arkadaşla birlikte gezinti yaptık. Oligarşi tüm militarist gücü ile panzerleri, araçtan, polisi, askeri, silahları, copları ve İsrail coplarıyla işgal etmişti. Bir suskun bekleyiş vardı. Hainler, insanları süzüyorlar, sanki bir iki saat sonra kan dökeceklerini ima ediyorlardı.

Sabırlı ve tedirgin bekleyişimiz devam ediyordu. Zaman bir türlü geçmiyordu. Saat 10.25 sıraları oligarşinin ABD diplomalı faşist şeflerinin planı tutuyor, devrimci kitleyi bölüyordu. Saat 10.30'dâ kortejler oluşuyordu. Görev yerinde yerimizi almıştık. Kol kola olacağımız arkadaşlara saldırı yapılması üzerine, onlar yerlerini alamamışlardı. Onların yerini diğer yoldaşlar dolduruyordu. Sloganlarımız ve marşlarımızla yürüyorduk. Coşku ve kararlılık had safhada idi. Sloganlarımız Taksim'i inletiyordu. Polisler bile seyirci kalmışlardı. Onlarca basın mensubu, kameraman da bizimle yürüyordu. Biraz sonra emekçilerle hainler arasındaki savaşımı görüntüleyeceklerdi, belgeleyeceklerdi. Sloganlar ve marşlar giderek daha da coşkunlaşıyor, kitlenin tansiyonu daha da artıyordu. Hainlerle karşı karşıya gelince kinimin ve nefretimin daha da kabardığını hissettim. Yanımdaki yoldaşların da aynı hisse kapıldıklarını kollarımı daha sıkı ve kararlı kavramalarından anlıyordum. Uzun yürüyüş sonucu beklenen an gelmişti. Hainlerin uyarılarını dinlemeyecektik. Dinlemeden de kararlı adımlarla üzerlerine yürüdük. Önümüzde binlerce polis vardu Bizim söahımız yumruklarımız, inancımız, kararlılığımız; kalkanımız ise göğsümüz ve direngenliğimizdi. Coplar, İsrail sopaları inip inip kalkıyordu. Sopa getirmediğim için pişman olmuştum. O an hiçbir acı hissetmiyordum. Robotlara yumruk yetiştirecek yerler arıyordum. O an birkaç hain havaya silah sıkmıştı. İnsanlarda panik baş gösterdi. Bu, karartı insanlar tarafından önlenmeye çalışılıyordu. Yere düşmüştüm. Bir arkadaş çekerek kaldırdı. Eğer yerden kaldırılmasaydım, ezilerek ölebilirdim. Polisler hem hakaret ediyorlar, hem de vuruyorlardı. Bu acıyla can verebilirim diye düşünüyordum. Hiç beklemediğim yardım gelmişti. Bir arkadaşım copları kafasına yerken tek eliyle beni kaldırmıştı. Beraber savaş-

tığımız yoldaş beni belki de ölümden kurtarmıştı. Gerçekten mücadele arkadaşımın zor durumdan kurtarması beni duygulandırmıştı. Saldırılar pervasızlaşırken bizim direncimiz artıyordu. Artık bir grup arkadaşla yüzlerce polisin arasında kaldığım bir an arkama dönünce gördüm. Tam bir vahşet vardı. Yerlerde üst üste yığılmış insanlar, ayakkabılar, çantalar, kafalarından kan akan insanlar... Hainler sürekli vuruyorlardı. Bu manzarayı (vahşeti) görünce hızla çıktım. Bizi niye almamışlardı o aklıma takılmıştı. Yerlerdeki insanlara saldıran işkencecileri yere indirmeye başladım. Nitekim bir çoğunu da indirmiştim. Coplardan kendimi korumaya çalışırken insanları ikinci cepheye, Tarlabaşı'na götürmemiz gerekiyordu. Ancak geç kalmıştık. Bir kısım insan gitmişti. Bir kısım ise gitmememiz gerektiğini bağırıyordu. İşkencecilere vurdukça sevincim ve nefretim kabarıyordu. Sevinç ve kin aynı anda had safhaya çıkıyordu. Ayakta zor duruyordum...

Nihayet Tarlabaşı'na inmiştik. Tekrar alanı zorlayacaktık. Ama giremeyeceğimizi düşünerek oligarşiye teslim olmayacaktık. Polis araçlarını taşlıyorduk. Taşlarımızın cevabı silahla veriliyordu. Ara sokaklardan katılımla kitle kabarıyordu. Şişhane'ye doğru harekete geçtik. Helikopterler 15-20 metre kitleye yaklaşıyorlar, gözdağı vermek istiyorlardı. Ancak koskoca bir "yuh" alıyorlardı. Hainler taşlar karşısında araçları terkedip kaçıyorlar ve silahlarına sarılıyorlardı. Hiç de umdukları gibi olmuyordu. İnsanlar kaçmıyorlar daha da saldırganlaşıyorlardı. Şişhane kavşağına gelirken 25-30 metre arkamda adını sonradan öğrendiğim akrep denen silahla tabancalar konuşuyor, kan kusuyorlardı. İnsanlar düşmüştü. Ancak ben insanların kargaşadan düştüğünü zannediyordum. Havaya ateş ediyorlar sanıyordum. Tersane işçileri slogan ve alkışlarla destek veriyorlardı. Yıkıntıdan taş alıp atarken kitleden üç-beş arkadaş kopmuştu. Bir kısım arkadaş tersane duvarına tırmandı, ben ise yıkıntıda kaldım. Her tarafım çevriliydi. Elimde taşlar kalmıştı. Sivil bir polis beni kovaladı. Peşimden ateş etti. Ancak oradan çıkamıyordum. 10 dakika kadar yıkıntıda kaldım. Her taraf polis. Kitle uzaklaşmıştı. Teslim olmaktansa ora-

da kalmaya karar verdim. Birden aklıma tek başıma yıkıntıda olduğum için yakalarlarsa öldürebilirler diye düşündüm. Nihayet kararımı verdim. Şişhane tarafına çıktım ve bir grup insan bulmayı düşündüm. Çıktığımda polisler azalmıştı. Orada hemen iki gazeteciyi gördüm. Gazeteciler haber toplamak görevini unutmuşlar, polislerin elinden nasıl kurtulacağımı, oradan nasıl uzaklaşacağımı bir insanlık görevi, bir emekçi olarak söylüyorlardı. Bir insanlık görevi yapmanın hazzını yaşamışlardır sanırım. Bana buradan bir araçla hemen uzaklaşmamı söylediler. Araca da binemiyordum. Taksiye binme dediler, duraklarda ise polisler vardı. Ara sokaklardan yürüdüm, bir-iki durak sonra otobüse binip okula gittim. Saat 16.00 civarıydı.

Arkadaşlarda bir burukluk hissettim. Bir hüzün ve sessizlik vardı. Ben ise arkadaşlarda direniş coşkusu olacağını düşünüyordum. Şehit verdiğimiz ve oldukça fazla yaralı olduğunu söylediler. Şişhane'de panikten ve kargaşadan düştüğünü zannettiğim insanlar faşizmin kurşunlarıyla düşmüşlerdi. Şok olmuştum. Evet, emekçilerin hak alma direngenliği oligarşiye kan kusturmuştu. O direniş, o savaş, o coşku... Sonra verilen şehit haberi burukluk veriyordu insana. Kinimiz had safhadaydı. Okulda polis arayıp, hesap sorma fikrini bir arkadaş ortaya attı. İnsanlar hiç düşünmeden onaylamışlardı. Bu saatte ve böyle bir günde okulda polis olmayacağı söylendi. Ama yine de arayalım belki bulup hesap sorardık. İnsanlar bu karardan zor vazgeçtiler. Tarihi gün yurtta da değerlendirildi. O gün yaşananlar eksiklikler, hatalar ortaya konulmuştu.

Sıra hesap sormaya gelmişti. Dev-Genç- aldığı kararla bunu hayata geçirmeye başladı. Oligarşinin polisinin gerçek yüzünü teşhir edici bir dizi eylemler yapılıyordu. Oportünizmin engelleme ve kaçkınlıklarına rağmen Dev-Genç kararlılığı bunu hayata geçiriyordu. Ben ise 18 Mayıs akşamı tutsak düşene kadar bu kavganın içinde yer almaya çalıştım.

İ.

Hesaplaşma, hesaplaşma ve yine hesaplaşma... İşte buydu bayram öncesi coşkumu kemiren ve beni alabildiğine durgunlaştıran. Oysa ne kadar uzunca bir süre önce bunu yapıp bitirdim diye avutmuştum kendimi. Bitirmiştim muhasebeyi ve kapatmıştım hesabımı kendime göre bu düzenle. Bayramları onların olsun, ben benim bayramımı kutlarım diyerek. Yine bir belirsizliğe doğru çıkmıştım yola, belirsizlik dediğim öyle ne olacağını bilememenin korkusu değil, yıllar sonra bir ilkin nasıl yaşanacağının sorusuydu kafamda.

Sevdam da güç veriyordu bana. Hani şu kavgamdan sonra gelen ve benimle omuz omuza dediğim sevdam. Yaşamı paylaşıyorsak eğer bu coşkuyu da paylaşmalıydık omuz omuza, kol kola olmalıydık. Ve kutlamalıydık bayramımızı marşlarımızla; girmeliydik 1 Mayıs Meydanı'na dostlarımızla; savaşmalıydık düşmanla; sormalıydık hesabını geçmişin ve bugünün sorarken hesabını, atmalıydık aynı zamanda temellerini geleceğin.

Her şey bununla bitmiyordu tabii. Bir yanımızda feodal bağlar, bir yanda çarpık düzen kıskacına almıştı bizi kemiriyordu. İkisi birlikte coşkumuzu dört bir yandan... Son gece 12 Eylül'ün getirdiği teslimiyet ve yılgınlık geleneğini kişiliğine oturtmuş bir dost!, çelmişti iyi, dürüst, yiğit insanların kafasını. Uğraştım ama engel olamadım diye içim içimi yedi o gece. Üstüne üstlük anamı da kırmıştım istemeyerek.

Neyse zor da olsa sabah oldu. Feodal bağların getirdiği son engel ve tehditleri de aşarak yola çıktık ve arkadaşlarla buluşacağımız otobüs durağına gittik. Aslında mücadele benim için yalnız meydanda değildi; oraya gidinceye kadar düzenin her türlü pisliği ile az veya çok mücadele etmiştim. Bu da insanı az-çok yoru-

yor ama, kişiliğiyle düzen arasındaki çatışmadan her türlü etkiye rağmen kişiliğinin -onlara göre tüm olumsuzluklara rağmen - galip gelmesi insana ayrı bir haz veriyor.

Ve meydan! Belki de meydanların en güzeli, hemen önümüzdeydi. Oracıktaydı işte. Kimi zaman salına salına girdiğimiz meydan, bir özlem bir tutku olmuştu. Kucaklamak istiyor gibiydi bizi bir an önce . Ama önümüzde, tarihin utanç duvarlarından biri daha. Hem de kendine insanım diyen yeşil yaratıklardan bir duvar. Aşmalıydık bu duvarı. Atılmalıydık coşkuyla kucaklamak için kollarını açmış meydanımıza. Marşlarımızı söyleyip, halay çekmeliydik. '77den bu yana suratını asan meydanımızın yüzünü güldürmeliydik.

Ama beklenenden de güçlü saldırgan ve vahşiydi Kurtlar üstümüze geliyordu salya sümük.

Beyazıt Meydanı'nda yeni için toplanan güvercinlere aç bir kurt gibi saldırıyor ve güvercinler dağıtıyorlardı yem olmamak için. Oysa kaçmamalıydı güvercinler. Bilmeliydiler belki de biliyorlardı ama inanmıyorlardı, güvenemiyorlardı kendilerine. Bir araya gelemiyorlar ve sürünün gücünün ne demek olduğunu gösteremiyorlardı kurda. Aç kurtlar kana doymuyor, saldırıyor, saldırıyor, saldırıyorlardı. Kırıyorlardı güvercinlerin kanatlarını.

İşte düştü biri. Köşede biri daha, yolda da biri var kafası kırılmış, artık sayamıyorum çünkü ben de düşmüştüm.

Sonra ne mi oldu? Ne yapılırsa ökseyle avlanan güvercinlere, o yapıldı bizlere de. Önce dövülüp vahşiliği, sonra karanlık hücrelere konulup gökyüzü özlettirilecek. Biraz yem verilip uçması istenecekti. Sonra da gelsin kafes, gelsin ıslıkla çağırılmalar...

Tastamam buydu bize de yapılmak istenen. Ama bu güvercinler bir başka delişmendi. Bir başka dirençliydi. Hiç niyetleri yoktu evcilleşmeye.

Ne mi yaptılar? Direndiler, kırık da olsa kolları, yemediler yemi, direndiler. Açlığa mahkum ettiler kendilerini, direndiler. Ve tutsak oldular. Diğer evcilleşmemiş tutsak güvercinlerin yanına yollandılar. Ama onlar biliyorlardı ki, ne olursa olsun, ne kadar tutsak olurlarsa olsunlar direnirlerse bir gün mutlaka gökyüzü onların olacaktı. Ve hep bir ağızdan haykırdılar: Yaşamak Direnmektir.

A.

HELİKOPTERLERLE TARIYORLARDI

Bir ara sokağa girdik. Polisle aramızda çok az bir mesafe vardı. Yerde bir sopa gördüm: Sopayı almaya çalıştım. Aldım. Bize saldıran polislere attım. Bunu gören polis üstüme doğru gelmeye çalıştı. Kaçmayı düşündüm. Kaçamadım. Ara sokak insan doluydu, birbirleri üstüne düşmüş. O an kafama bir tane cop indi. İnsanların üstüne düştüm. Adım atacak yer yoktu. Vahşi bir şekilde saldırıyorlardı. Orada çok dayak yedim. Hemen kalktım. Tek görebildiğim ayakkabılardı. Ortalık savaş alanına dönüşmüştü. Oradan ayrılıp ilerleyen gruba katıldım. İsmini bilmediğim ara sokaklardan Tarlabaşı'na çıktık, Şişhane'ye doğru yürümeye başladık; polis otolarını taşladık, ellerimizdeki taşları polislere attık, polisler kaçıştılar. Elimizdeki taşlar bitince, onlar üstümüze gelmeye başladılar, kitleyi dağıtamayınca da ateş açmaya, o yetmiyormuş gibi bir de helikopterlerle üstümüzden taramaya başladılar. Her şeye karşı yürümeye kararlıydık, sloganlar atarak yürüdük. Yaralanan arkadaşlar oldu. Kendimizi kurşunlardan korumak için bize en yakın olan yıkık binanın içine girdik. Dört kişiydik. Orada 15 dakika kaldık, polis seslerini duyuyorduk, bir sivil polis içeriye doğru geldi, bizleri gördüğünde silahını bizlere doğru tuttu. İki arkadaşın üstünü aradılar, onlara kelepçe takıp götürdüler, bizim de üstümüzü aradılar, bizi de oradan çıkardılar.(...)

H.

BEN DE TAŞ ATACAĞIM..

1 Mayıs havası günler yaklaştıkça daha da sardı beni. Bir sürü duyguları yaşıyor insan. Sevinç, sorumluluk duygusu ve aldığım görevleri yaparken olabilecek aksaklıkların kaygısı. Duygular vakit daraldıkça yoğunlaşıyor, doruklaşıyor...

Bütün bunları yaşarken, randevu yerine saatinde yetişebilmek için ve bir an önce sabah olsun diye akşam erken uyuyorum. Sabah da devam ediyor gerginlik. 8.30'da vapura binerken olağanüstü önlemlerin alındığını gördüm. İnsanlar tek tek aranıyor. Güvenlik güçleri birikmelere, bekleşmelere tahammül edemiyor. İnsanları sık sık uyarıyorlar. Ben de geçiyorum güvenlik güçleri denetiminden, rahat bir soluk alıyorum ama gerginlik hâlâ geçmiş değil. Hep geç kalmanın, randevu yerine yetişememenin rahatsızlığı var...

Saat 10.30'a beş var. Emek sinemasının sokağına giriyorum. İnsanlar birikmiş sokakta. Kızkardeşimi görüyorum, bir an sevindim. Arkadaşlarıyla gelmiş, ayrılıyorum. Hemen arkadaşların yanına gittim. Bir dakika geçti sanırım, arkadan gelen bir gürültüyle birlikte, polis, coplarıyla ve pankart sopalarıyla kitlenin üstüne saldırdı. İnsanlarda bir panik, neye uğradığımızı şaşırdık. Polis pek fazla değil beş-altı tane. Saldırıya uğrayan grup ve paniğe kapılan topluluk bir sel gibi sokağın çıkışına doğru akıyor (Saldırı Emek sinemasının İstiklal Caddesindeki sokaktan başlıyor). Bu ani saldırı beklenmediği için topluluğu sakinleştirmeye, dağılmamaları için uyarmaya çalışıyoruz. Ama kim dinler. Arabalarla doldurulmuş sokağın çıkışında insanlar üst üste birikiveriyor. Polis

bir yandan havaya ateş açıyor, bir yandan coplamaya devam ediyor. Bizden de cevap veriliyor. Bazı arkadaşların elinde pankart sopaları var, sopalarla karşılık veriliyor polise. Sıkışma anında polisten bir sopa yiyiveriyorum ben de. Arkadaşlar hemen arabaları kenara devirip, sokağı polise kapatıyorlar. İnsanlar panik havasından kurtulur kurtulmaz, Tarlabaşı'nda kortej oluşturuyorlar. Biraz sakinleşiyoruz. Bize bazı arkadaşlar da katılıyor.(...)

Polis kitleye saldırırken yine silah kullanıyor. Bu arada başımızın üstünde bir helikopter dolaşıp duruyor. Polisin saldırısıyla birlikte kitle alt sokaklara akıyor; yine bir panik... Ama hiç kimsenin aklına alanı bırakıp kaçmak gelmiyor. Çok dar birkaç basamağı olan bir sokağa giriliyor, merdivenleri görmeyip dengesini kaybeden arkadaşlar düşüyor, arkadan gelen kitle düşenleri görmediği için öndekilerini zorluyor ve üst üste yığılma. Ben de bu yığılmanın üstüne düşüyorum. Birden aklıma ezileceğim korkusu geliyor. Bu arada en alttaki arkadaşın ezilmiş olabileceğini düşünüyor ve sürekli bağırıyorum, 'itmeyin, eziliyoruz' diye. Ayağa nasıl kalktığımı bilemiyorum. Ama bu düşüşten yaralanan, üstü başı kan içinde kalanlar oluyor. Altta kalan arkadaşlar bir hayli hırpalanmış ve yüzü-gözü kan revan içinde korteje katılıyorlar hemen. Ve ellerinde taşlarla devam ediyorlar yürüyüşe. Kortej hâlâ dağınık, hâlâ disiplin sağlanamamış, böylece 5-10 dakika geçiyor. Bu süre içinde polisle karşılaşmıyoruz. Ama helikopter başımızın üstünde dolanıp duruyor. Kitlenin disiplini yeniden sağlandı; insanlar silahlanıveriyorlar taşlarla, sopalarla. Caddeye çıkmak için kitle yönünü değiştiriyor. Halk balkonlarda, kapı önlerinde alkışa tutuyor, sempati gösterileri yapıyor. Ben kortej boyunca koşturup duruyorum. Tanıdık birkaç yüz var. Gözlerim diğerlerini arıyor. Ama boş durmak yok! Bir kortejin düzeni için koşturup duruyorum, bu sağlandıktan sonra da kortejden kopup ara sokaklara, giriş çıkış yerlerini kontrol ediyor, seviniyor, rahatlıyorum (emin bir çıkış için) dalıyorum. Bu arada başka insanlar da görüyorum, biraz daha saıkinleştim. Yıkık bir binanın yanından geçerken taşla doldurdum kucağımı ve yanımdakilere de sesleniyorum. 'Taş

alın". Önüme gelene veriyorum taşları. Kitle yeniden çıkıyor Tarlabaşı'na, bu defa yönümüz alanın tersine. Polisler yukarıdan ve çeşitli yönlerden geliyorlar. Kitle caddede de kortej halinde, daha düzenli ama artık alana doğru yürümenin olanağı yok! Kitle hınç dolu, hıncını sloganlaştınyor, marşlaştırıyor. Mehmet en önde, elinde sopasız "Yaşasın 1 Mayıs" pankartıyla, boyun damarları şişmiş bağırmaktan. Savaşmaktan yorulmayan, öfkeli daha nice insanlar var Mehmet gibi... insanlar kol kola girmiyor savaşmak istiyor, ellerindeki taşları, sopaları sıkı sıkıya kavramış, öfkesini boşaltmak istiyor düşman üstüne.

Hızla bağırıyorum, kol kola girsin, caddeyi alabildiğine kaplasın diye. Bağırmaktan boğazım ağrıyor.

Polis yaklaşmaya devam ediyor. Park edilmiş bir arabayı yola itmeye çalışıyor kitlenin bir kısmı. Polise taş atıyor, helikopteri tehdit ediyor diğerleri... Sloganlarsa hiç durmuyor. Bir polis otosu yaklaşıyor, ama taşla parçalanıyor. Kaçıyor içindekiler. Üzerimize ateş açıyorlar, ateş doğrudan kitleyi hedefliyor. Sabır taşıyor, dizginlemek mümkün değil, hemen büyük çöp arabaları ile kapatıyoruz caddeyi. Çöpler yerlerde. Artık yavaş yavaş Şişhane'ye doğru akıyoruz. Polisle mesafeyi açıyoruz. Yeniden düzene giriliyor, kortej oluşturuluyor. Helikopter bir an olsun eksik olmuyor başımızdan, çok alçaktan uçuyor. Sloganlarımızla kol kola giriyoruz, yerden taş, şişe ne bulursak alıyoruz, yine donanıyo-ruz silahlan.

Kitle Şişhane'ye doğru akmaya devam ediyor. Bu arada yeniden bir hareketlenme. Aşağıdan kitlenin önünü kesmeye çalışan polis taşlanıyor, çareyi kaçmakta buluyor. Hırsını alamayan kitle polis otolarının camlarını tuzla buz ediyor, araçlarını tahrip ediyor. Yine kortej bozuluyor. Ben de taş atacağım diye herkes kortejden çıkıyor. Şişhane'ye iyice yaklaştık.' Kortej araları biraz mesafeli. Bu esnada kaçışan polisler ve Taksim yönündeki resmi ve sivil polisle'r kitleye iyice yaklaşıyor. Kasımpaşa'ya doğru ilerliyoruz. Bu durumdayken polisler silahlarıyla üzerimize ateş ediyorlar. Ben en arkadayım. Benimle birlikte birkaç kişi daha var. Kor-

tejle aramız iyice açıldı. Ateş eden polislere elimdeki taşları fırlatıyorum. Sanki adamlar kurşun değil de leblebi atıyorlar. Hiç ölüm korkusu yok. Bu arada işin ciddiyetini anlıyorum ve hedef olmamak için yanımdaki ağaçların arkasından polislere taş atmaya devam ediyorum. Yolun sağında b'iri bacağından yaralanıyor. Ne oldu bilemiyorum. Artık yapabileceğim bir şeyin olmadığını anlıyorum. Bu arada yarı otomatik silah sesi duydum. Daha bir azgınlaştı saldırı... Düşman saflarını kuvvetlendirdi. Tam da yokuşun başını tutmuştu düşman. Bizse tersaneden aşağı akmaya devam ediyorduk. Bu kaçışma sırasında tamircilerin bulunduğu yolun sol tarafında birinin kanlar içinde yattığını gördüm. Tam alnından vurulmuştu. Öyle bir durumdu ki ya kaçmaya devam edecektim, ya da başında durup bekleyecektim. Başında ilgilenenler vardı. Bu arada polis iyice yaklaşıyordu. Ben bırakıp kaçmaya devam ettim. (Aslında daha sonraları pişmanlık duydum. Öyle davranmamam gerekiyordu.) Benimle birlikte kortejden kopmuş 10-15 kişi daha vardı. Polis iyice yaklaşmış ve kurşun yağmuru devam ediyordu. Açıkta kalırsak kurşunlardan nasibimizi alacaktık. Tam bir şaşkınlık. Bu arada tamirhanenin (Tersanenin duvarına bitiştirilmiş yıkıntı ve harabelerin olduğu yer, ama henüz yıkılmayıp tamirhane olarak kullanılan yerler de vardı burada) bulunduğu yere girdik. Artık herkes başının çaresine bakmak zorundaydı. Girdiğimiz yerin çıkışı yok! Çıkış ancak yıkılmış olan bir yerden tekrar polislerden kaçtığımız yöne çıkıyordu. Oradakilerin yardımıyla birkaç kişi yıkıntılar arasından caddeye çıktık. Caddenin karşı tarafında birikmiş insanlar ve sanırım kortejden kopmuş bir topluluk vardı. Bir an tereddüt yaşadım, ne yapsam diye. Birkaç kişinin taksiye bindiğini gördüm ve ben de taksiye bindim. Ama Unkapanı Köprüsüne varır varmaz taksiden indim ve geri döndüm. Taksideyken nereye gidiyorum diye düşündüm. Olay yerini bırakıp gidemezdim, beni oraya çeken bir şeyler vardı. Arkadaşlar ne oldu, yıkıntıdan insanlar çıkabildi mi, kimler yakalandı vs. düşüncesi beni oraya çekmişti.

Olay yeri olan Şişhane'ye çıktığımda pek kimse kalmamıştı.

Polis halktan insanların birikmesine müsaade etmiyor. İşçiler ve esnafın biriktiği yerdeyim. Benim gibi birkaç kişi daha var. Polis kalabalığa tehditler savuruyor. Bağırıyorum, "Katiller, Cellatlar Kan istiyor" diye. Çevredekiler şaşkın bakışlarla bakıyorlar bana. Yıkıntıların orada bir kalabalık görüyorum, bir hareketlenme var, gazeteciler toplanmış. Hemen oraya gidiyorum. Tanıdıklarla karşılaştım. Neler olup bittiğine bakıyorlar benim gibi. Polis sanki sürek avına çıkmış! Siviller artık işin içine girmiş, ellerindeki tabancalarla yıkıntıya girmeye çalışıyorlar. Her tarafı didik didik arıyorlar. Arabaların altında insan arıyorlar. Bu insan avı kızdırıyor beni, tepkimi dile getiriyorum. Söylenmeye başlıyorum. Sağımdan, solumdan "sus" diyorlar, haydi gidelim diyor tanıdıklar. Aldırmıyorum. Üç kişiyiz, ne yapalım diye konuşuyoruz. Bu arada bir arkadaş bizden ayrıldı, polislerin daha yoğun olduğu tarafa geçti. Arkadaşı orada görür görmez yanına gittik. Polisle tartışıyor. Polis "hadi gidin ne bekliyorsunuz?" diyor arkadaşımıza. Arkadaş cevaplıyor polisi: "Ne kardeşim, oraya gidiyoruz, oradan kovuluyoruz, buraya geliyoruz buradan kovuluyoruz". Polis hemen yapışıyor koluna. Gel öyleyse diye. Ben de arkadaşın koluna yapıştım, engellemeye çalışıyorum. Burada neye uğradığımı anlamadan kendimi polis ve bekçi çemberi içinde buluyorum. Kollarımdan, ayaklarımdan tutmuşlar. Ben direniyorum, kendimi yere atmışım, bu arada bir de çığlık attım. Polislerle biraz boğuştuktan sonra artık kurtulmanın yolu yoktu. Beni kıskıvrak yakalamışlardı. Baktım beni sürüklüyorlar. Polislere bağırdım; Bırakın beni ayakkabılarımı giyeyim' diye. Bir an tereddüt ettikten sonra ayağa kalkmama müsade ettiler. Bütün bunları yaşarken tekmelerden, sopalardan, coplardan nasibimi almıştım. Tamam dedim kendi kendime, kurtuluş yok. Artık bundan sonrasının yolu görünmüştü. Beni minibüse attılar, arkadaşlar da orada. Polis habire küfür ediyor. Benim bütün sinirlerim ayağa kalkmış, hemen cevap veriyorum, atışıyoruz polisle. Yeni yeni insanlar getiriyorlar, sıkış tıkış oturuyoruz koltuklarda. Yola koyuluyoruz. Nereye gittiğimizi bilmiyorum. Ben 1. şubeye götürüyorlardı diye düşündüm. Ama Beyoğlu ka-

rakoluna götürdüler. Karakolun önünde bizim gibi araçlara doldurulmuş insanlar var. Ne kadar çok diye düşünüyorum. Minibüsten indirildik, sıraya dizdiler bizi. Karakol merdivenlerinde 1. kattan 3. kata kadar ellerinde sopa ve coplarla bekleyen polisler. Herkes bu fasıldan 4. kata kadar çıkıyor. Tabii şanslı olup da benim gibi dayak yemeden 4. kata kadar ulaşanlar da var. Adamlar tüm gücüyle vuruyorlardı gelip geçene. Merdivenlerden çok rahat çıktığım için sopalara denk gelmedim, seviniyorum. 4. katta bizi oturtup başımızı öne eğiyorlar. Başımı yeteri kadar eğmemiş olacağım ki bir cop beni uyarıyor. Nezarethaneye dolduruluyoruz. Erkek arkadaşlar slogan atıyorlar. Nezarethaneye doldurulmadan önce erkek arkadaşlara açlık grevine başlayacağımızı bildiriyoruz. Nezarethane karanlık. Görmüyor insan. Bir süre sonra alışıyor gözler. Slogan atıyor, 1 Mayıs marşını söylüyor, şarkılarımızla inletiyoruz karakolu. Kimlik tespitleri, video çekimleri derken saat 12.00'de getirildiğimiz karakoldan 17.30'da çıkarılıyoruz. 1.Şubeye doğru yol alıyoruz.

1. Şubeye garaj kapısından alınıyoruz içeri, kafalarımız eğik. Bir kat yukarıya çıkarılıyoruz, meslek gruplarına ayrılmış olarak. Ne olacağını bilmeden çıkıyoruz yukarıya. İnsanları yoğun psikolojik işkenceye sokuyorlar. Kimse bir şey bilmiyor, yanındakiyle konuşamıyor. 1. Şubenin ağır kasvetli havasına giriyoruz. Neler duymadık ki l.şube hakkında! Bu bile yetiyor. Hele hayatında hiç tutuklanmamış insan için.

Gazino denilen yere getiriltyoruz kafalarımız kapalı. Yere çökmeden bekliyoruz. Saatlerimiz var ama sanki zaman durmuş gibi. Bir süre öylece bekliyoruz. Kimlik tespitine başlıyorlar. Kafamda nerede çalıştığıma dair kurguya giriyorum. Sıra bana geliyor. Nerede çalıştığımı soruyor polis. Ben de konfeksiyonda çalıştığımı söylüyorum. İşyerimin adresini istiyor. Ne işyerinin adresini ne de işyerinin adını bilmediğimi belirtiyorum. Daha yeni olduğumu söylüyorum. Bu işlem bittikten sonra rahatladım. Bir süre daha bekliyoruz. Daha sonra bayan polis aramaya başladı. Üstümüzde ne varsa dokümanını yapıp tutanağa geçirdi, imzalattı.

Ayakkabı bağlarını ve çantaları alıkoydular. Bu işlemler bittikten sonra gazinoda sabaha kadar betonun üstünde bekletildik. Yaralı ve hasta olan arkadaşlarımız zaman zaman fenalaştılar. Bir süre sonra psikolojik baskı kırılmıştı. İnsanlar oradan oraya gidiyor, birbirleriyle fısıldaşıyorlardı.

Sabah bizi gazinonun hemen yanında olan, kapısında nezarethane yazılı yere koydular. Buraya girerken hiç sağıma-soluma bakmamıştım. Büyük olan bir yere 25 kişi doldurdular. Daha önce almış olduğumuz kararla açlık grevinde olduğumuzu bir kez daha belirttik. Sayımız durmadan artıyor, 105 kişi kadardık. Bunların kimi olayla hiç alakası olmayan sıradan insanlardı. Polis kimi bulmuşsa getirmişti.

Açlık grevine büyük bir katılım vardı. Katılmayanlar ya olayla bağlantısı olmayanlar, ya da böyle bir karardan haberi olmayanlardı. Bazıları ise AG'ye katılmayıp vereceği ifadeyi doğrulama düşüncesindeydi(!)

Kitlenin durumu çok iyiydi. Kararlar ortak alınıyor ve büyük bir bölümü karara katılıyor, ortak tavır alınıyordu. Açlık grevi, ifade vermeme, 1 Mayıs'ın meşruluğunu savunma gibi. Kendi içinde ufak tefek olumsuzluklar taşımakla birlikte komple tavır konulması açısından hiç de küçümsenmeyecek bir olaydı.

12 günlük bir gözaltı süresinden sonra DGM tarafından tutuklandık. Hayatımda yeni bir dönem başladı...

H.

"DEVLETİN HEM MAAŞINI ALIRSIN HEM DE KARŞI ÇIKARSIN"

1 Mayıs sabahı çalıştığım işyerinden bir mazeret uydurarak izin alıp çıktım. Amacım oradaki coşkuyu yaşamak ve 1 Mayıs'ı meşrulaştırmak için verilen mücadeleye katkıda bulunmaktı.

0 kadar büyük coşkuya kaptırmışım ki kendimi, önden çevik kuvvetin saldırısıyla yaşanan geriye dönüş ile hemen kendime gelerek, arkadaşlar geriye dönmeyin diye bağırmaya başladım. Geri dönüşle birlikte üstüste yığılmalar oldu. Kitlenin geri dönmesiyle paniğe kapıldım. Bir an kendimi meydanda tek gördüm. Çevik kuvvetin saldırısı gözümü korkuttu. Etraf polisle sarılıydı nereye gideceğimi şaşırdım. Kitleyle aram açılmıştı. Bir pasajın önünü açık gibi gördüm, hemen oraya koştum. Pasaja girmemle polisin coplayarak arabaya koyması bir oldu. Hatam paniğe kapılarak kitleden kopmam oldu. Arabaya bindikten sonra arkaya bir dönüp baktım, meydan adeta savaş meydanına dönmüştü. Arabaya doldurdular. Vahşice insanları copluyorlardı. Sanki kana susamış bir halleri vardı polislerin. Araba yürüdü. Biraz ilerledi, hemen arabanın kontak anahtarını çektik. Şoför kaçtı. Arabada iki polis vardı. Polisleri iterek arabadan dışarı attık. Hepimiz inmeye çalışırken etraf çevik polislerce sarıldı. Şoför olmadığı için bizi başka arabaya aktardılar. Beyoğlu karakoluna getirildik.(...)

17.00'den sonra şubeye götürdüler. Sıra halinde kafalarımızı örttürerek içeri aldılar. Bağıra çağıra gruplara ayırdılar. Çoğunluğumuz ilk defa şubeye geliyorduk ve yine çoğumuzda tedirginlik, korku vardı. Onlar da zaten bu korkunun oluşmasını sağlamaya çalışıyorlardı. İlk gün kişiler üzerinde büyük bir psikolojik bas-

kı oluşturmak istediler. Kafanı kaldırma, sağa bakma, sola bakma, konuşma, oturma, yatma, oturunca kalk, kalkınca otur. Kafalarınca kişilerle dalga geçmek istediler. Küçümser bir şekilde pişman olanlar var mı diye pişmanlık listesi oluşturmaya çalıştılar. Gelişigüzel alınan iki kişiden fazla pişmanlık bildiren olmadı. Çok bozuldular! Ertesi gün hücrelere yerleştirildik. Birbirimizi tanıma ve konuşma fırsatı bulduk. Aramızda kararlılık ve güç birliği oluşturuldu. Kararları hep ortak aldık. Bayanlar olarak 90 kişiydik. İlk iki gün sonra birkaç kişi bırakıldı. 80 kişi kaldık. 76'ya yakın açlık grevindeydik. Polise ifade verilmeyecekti. Herkes birbirinden güç alıyordu. Ortak kararları kolay alabiliyorduk. Belli saatlerde slogan atmak, marş söylemek gibi. Birimize bir şey söylendiği zaman ortak savunmaya geçiyorduk. Aramızda oportünistler de yok değildi. Azınlıkta oldukları halde ortak kararlara uymayan, açlık grevine gitmeyen, ifade verip, 1 Mayıs'ı savunmayan inkar edenler... Ama yine de o şartlara göre güzel tavırlar sergiliyorduk. İfademi almak için beni çağırdılar. Açlık grevinde olduğumu, ifade vermeyeceğimi söyledim. Hemşire olduğum ve 657 yasaya bağlı olduğum için bir devlet memuru olarak nasıl olur da yasal olmayan yürüyüş ve mitinge katılabilirdim! 'Devletin hem maaşını alırsın, hem ekmeğini yersin, kalkar bir de devlete karşı çıkarsın.' Ben de ister istemez savunmaya geçmek zorunda kaldım, sessiz kalamazdım.

Ben yasal olmayan yürüyüş ve gösteri yapmaya gitmedim. Meşru olan 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamaya gittiğimi, diğer bayramlar gibi bu bayramın da kutlanması gerektiğini söyledim, "Doğruluğuna inanıyorum, anayasada 1 Mayıs yasaktır diye bir madde yok" dedim. Bu sefer çok kızdılar. Bu kadar da konuş demedik. Anayasa sana göre mi düzenlenecek dedi ve iki tokat attı. O iki tokat beni daha da güçlendirdi. Çünkü onların acizliğini ve sabitliğini gördüm. Kin ve nefret inancımı körükledi. 1 Mayıs egemen güçlere bir ders olmuştu. Bize de güç vermişti. Her şeye rağmen 1 Mayıs direnişimiz güzeldi. İnançlılık ve kararlılık vardı...

P.

İLK PANİK

1 Mayıs sabahı saat 10.25'te Emek sinemasının önünde yavaş yavaş toplanmaya başlamıştık. Tam olarak buluşulacak yerin, Emek'in bulunduğu sokağın İstiklal Caddesine çıktığı yer olmasına rağmen, yanlış anlaşıldığı için insanlar Emek sinemasının önünde toplanmışlardı. Bu yanlışlığı epey sonra öğrendik.

Saat 10.30'da polis saldırdı. Önlere (İstiklal'e) doğru kortejler o anda oluşuverdi. Kortejleri oluşturan (öndeki) insanların kararlı tavrına ve direnmesine rağmen arkalarda bir panik yaşandı ve insanlar kaçışmaya başladı. Bence bu çok olumsuzdu. Çünkü orada en fazla 20-25 tane toplum polisi vardı ve biz onları çok rahat bir şekilde geri püskürtebilirdik. Daha da önemlisi 1 Mayıs'tan günlerce önce insanlara 1 Mayıs Alanı'nın sürekli olarak zorlanacağı, doğal olarak bu arada polislerle defalarca burun buruna gelineceği ve aktif direnişe geçileceği anlatılmıştı. Buna karşın ilk anda böyle bir tavır koyulmasını hiç doğru bulmadım. Çünkü daha kararlı bir tavır sergileneceğini düşünüyordum. Daha ilk anda panik olması beni üzdü.

Polis ilk olarak burada silah sıkmaya başladı. Havaya ateş ediyordu. Sanırım bunu pek çok insan da bekliyordu. Fakat yine de panik yaşandı. Bu saldırı ve ilk anda yaşanan panik sonucu ara sokaklardan Tarlabaşı'na çıkıldı. Ara sokaklarda, büfelerin önündeki meşrubat şişeleri polislere atıldı. Onlar da Tarlabaşı'na kadar cop ve sopalarla saldırarak ayrıca havaya sürekli ateş ederek arkamızdan geldiler. Tarlabaşı'nda kortejler oluşturuldu ve Taksim'e doğru yürünmeye başlandı. Pankartlar açıldı ve slogan-

lar atılarak bir süre daha yürüdü. Kortejlere bir grup daha katıldı. Çevik kuvvet saldırıncaya dek bu şekilde yürüyüşe devam edildi. Saldırıyla birlikte karşı caddeye geçildi. İnsanlar ara sokaklara doğru dağıldılar. Çevikler hiç kimseyi almıyor ama kıyasıya saldırıyorlardı. Pek çok insanı yaraladılar. Halk insanlara yardımcı olmak için koşturuyordu. Bu sırada ben arkada kaldığım için meydan dayaklarından nasibimi aldım. Bir kuruyemişçinin yardımıyla aralarından kurtuldum. Beni dükkanına aldı.(...)

Mahmutpaşa'ya giderken Eminönü'nde alındık.(...)

Daha sonra DGM'de serbest bırakıldım.

A,

ŞİŞLİ'DE 1 MAYIS

Sabah saat 8.30'da mesaim bitti. Dün akşamdan beri mesaide olmama rağmen kendimi yorgun ve uykusuz hissetmiyorum. Aksine oldukça coşkulu ve canlıyım. Bu canlılığım ve coşkum bugünün 1 Mayıs olmasından kaynaklanıyor. Evet bugün bir Mayıs'tı; bizim bayramımızdı. 1980'den sonra bayramımızı alanlarda ilk defa kutlayacaktık. Sendikaların yaptığı çağırıya da uyarak işyerinden bir arkadaşla Şişli'ye geldik. Şişli Adliye Caddesinde kaldırımlar insanla dolup taşıyordu. Çoğunun işçi olduğu hallerinden belliydi. Hiçbir hareket yoktu. İnsanlar üç-beş kişilik gruplar halinde kaldırımlarda bekliyorlardı. Arkadaşımla birlikte Abide-i Hürriyet Meydanı'na doğru yürüdük. Alana geldiğimizde, alanın sivil-resmi polisler ve panzerler tarafından tutulmuş olduğunu gördüm. Polis, kavşağın orada birikmiş olan 50-60 kişilik grubu Şişli Camisine doğru dağıtmaya başladı. 100 Metre kadar yürüdük. Yürüdükten sonra bir grup caddeye fırlayarak, slogan atmaya başladı. Bir anda 50-60 kişilik bir grup caddenin ortasındaydık. 100-150 metre yürüdükten sonra önden gelen bir grup polis tarafından dağıtıldık. Polis yakalayabildiği birkaç kişiyi aldı. Ben kaldırıma çıkıp bekledim. O arada Kadıköy'den tanıdığım üç arkadaşla karşılaştım. Polisler yanımıza gelip dağılmamızı söylüyordu. Bir iki adım yürüyüp, geri duruyorduk. Herkeste tam bir tedirginlik ve sessizlik vardı. Tam bir başıbozukluluk, organizasyonsuzluk vardı. Bazen tek tek insanlar yanımıza gelip, toparlanmamız gerektiğini ve korsan koymamızı söylüyordu. Ancak bu insanları tanımadığımız için onlara kuşku ile bakıyor ve önerilerine aldırmı-

yorduk. Sonra bir grup caddeye çıkarak slogan atmaya başladı. Ben de arkadaşlarla birlikte katıldım. Çok kısa sürdü. İleride, önümüzde duran bir grup polis koşarak geldi. Grubu dağıttı. Gene bir sessizlik... O arada Tarlabaşı'nda polisin bir göstericiyi öldürdüğünü duydum. Bir anda tüm bedenim titredi. Her yanımı kin, hırs ve nefret kapladı. Polisler Tarlabaşı'nda bir arkadaşımızı katletmişlerdi. Ve biz burada elimiz, kolumuz bağlı, hiçbir şey yapmadan bekliyorduk. Hiçbir şey yapmamanın acizliği beni kahrediyordu. Kendimden utandım. Hiçbir şey yapılmıyordu ve zaman geçiyordu. Bu arada insanlar da yavaşça dağılmaya başladı. İşyerinden birlikte geldiğimiz arkadaşım da gideceğini söyledi ve gitti. Onu engellemeye çalışmadım. Çünkü bundan sonra ne olacağını bilmiyor ve olası bir olay karşısında onun başına gelebilecek bir durumdan dolayı sorumlu olmak istemiyordum. Bir süre caminin yanındaki parkta oturduk. Sanki birilerinin gelip bizi toparlamasını ve eylem yaptırmasını bekliyorduk. Bir süre sonra birileri de gelip bizi toparlamayınca Kadıköy'den tanıdığım arkadaşla birlikte Mecidiyeköy'e doğru yürümeye başlamıştım. Mecidiyeköy'e yürürken arkamızdan slogan seslerinin geldiğini duydum. 100-150 kişilik bir grup Şişli Migros'un yanındaki üst geçitten karşı tarafa geçiyordu. Koşarak yanlarına geldik. Ve onlara katıldık. Üst geçitten caddeye indik ve Mecidiyeköy yoluna doğru sloganlar atarak yürümeye başladık. O arada arkamızda duran bir arabadan sonradan kim olduğunu öğrendiğim SHP İstanbul Milletvekili Mustafa SARIGÜL indi ve bize katıldı. Bizimle on-onbeş metre yürüdükten sonra tekrar arabaya bindi. Ve uzaklaştı. Milletvekili gider gitmez polisler kitleye vargüçleriyle saldırdılar. Herkes kaçışarak dağıldı. Ben de Kadıköy'den tanıdığım arkadaşlarla birlikte Mecidiyeköy'e doğru yürümeye başladım. Birden sivil polisin biri kolumdan yapıştı, beni götürmeye çalıştı. Aniden öne doğru fırladım ve bilinçsizce koşmaya başladım. 20-25 metre koşmuştum ki polisler önüme geçerek beni yakaladılar. Tekme, yumruk ve coplarla dövmeye başladılar. Yere yıkıldım. İçlerinden biri tamam deyinceye kadar dövdüler. Hiçbir şey duymuyordum. Ne

acı, ne korku... Her şey o kadar kısa sürede gelişti ki ne olduğu nu anlayamadım. Polisler beni yerden kaldırdılar, ellerime kelep çe taktılar ve karakola götürdüler. Gömleğim parçalanmış, ağzım dan ve burnumdan kan geliyordu. Karakola gelince beni getiren polisler kendilerini uğraştırdım diye tekrar dövdüler. Karakolun nezarethanesinde daha önceden tanıdığım.....'yi gördüm. Tanı dık birini gördüğüm için sevindim. Daha sonra Kadıköy'den tanı dığım arkadaşlardan ikisini polisler getirdiler. Nezarethanede ak şama kadar bizi bırakacaklarını düşünüyordum. Çünkü bizi tut malarının bir gerekçesi yoktu. Eğer polisler olaylar nedeniyle biri lerini içeri atmaları gerektiğine inanıyorlarsa o birileri biz değil, kendileri idi. ;ani kendilerini tutuklamaları gerekiyordu. Çünkü gerçek suçlular onlardı.

Akşama doğru on kişilik gruplar halinde siyasi şubeye götürüldük. (...)

Bir hafta sonra sorguya çıkarıldım. İçimi korku ve merak karışımı bir duygu kapladı. Şimdiye dek polise hiç ifade vermemiştim. Üç saat sorgunun yapılacağı odanın kapısında ayakta, başım öne eğik bekletildim. Ve sorguya alınmadan tekrar aşağıya indirildim. İkinci günü gece saat 2.30'da tekrar sorguya götürüldüm Bu kez bekletilmeden sorguya alındım. Gözlerimi açtıfar ve sorguma başladılar. Benim 1 Mayıs'a katılıp katılmadığımdan çok, herhangi bir örgütle bağım olup olmadığını araştırıp, öğrenmeye çalıştılar. Sorularına istedikleri gibi yanıt alamayınca dövüyorlardı. Sorgu iki saat sürdü. Daha sonra iki kez daha sorguya götürüldüm.

Gözaltına alınışımın 14. günü savcılığa çıkarıldım. Mahkemeye getirildiğimizde otobüsten inerken orada toplanan halk tarafından yoğun bir şekilde alkışlandık. Bu olay şimdiye kadar çektiğim tüm sıkıntıları, acıları bir anda unutturdu. Bir anda çok duygulandım, içimi bir sevinç dalgası kapladı. Bu olay yanlış olmadığımızı bana gösterdi, gücüme güç kattı ve mahkemeye gelirken tutuklanıp tutuklanmamam endişesini yok etti.

Gerek 1. Mayıs olaylarında ve gerekse şubede polislerin bize

karşı davranışlarını hiç yadırgamadım. 1 Mayıs'ın kutlanmasını engelleyenlerin 1 Mayıs'ı kutlayanlara daha farklı davranmasını beklemiyordum. Ülkemizde faşizm vardı. Ve bizler de faşizme karşı mücadele ederken tutsak düşmüştük ve düşman tutsağına davranması gerektiği gibi davranıyordu. 1 Mayıs'in kutlandığı alanlarda polisin tavrı beni yıldırmadı, korkutmadı, aksine kinimi biledi. Her mücadelenin bir bedeli vardır. Ben de mücadele ettiğim oranda bedelini ödedim, ödüyorum da.

O.

YA ÖLECEK YA DA ALANA GİRECEKTİK"

1 Mayıs öncesi bir söyleşide konuşuyorduk. Alana girebilecek miyiz? Bir arkadaş atılmış "O nasıl soru öyle" demişti. Bir başkası tamamlamıştı: "Bu kez alandayız, lamı cimi yok."

Sonra söyleşimiz kaç kişinin geleceği, polisin tavrı gibi konularda derinleşmişti. Henüz 1 Mayıs gelmediği halde, o heyecan her defasında sanki alandaymışcasına yaşanıyordu. Tıpkı fabrika önü korsanlarında, işçi kardeşlerimizle kaynaşmamız gibi. Pankartlı, yazılı korsan gösterinin ardından alanda olmak üzere sohbet etmişlerdi biz Dev-Genç'lilerle. Tıpkı kampüslerdeki Dev-Genç forumlarındaki gibi alanı, alanda olmayı yüreklerimizde onca kez yaşamıştık zaten. Açıkçası Dev-Genç'liler olarak alana girmeye kendimizi şartlandırmıştık. Üzerimize kurşun yağdırsalar da, ya ölecek ya alana girecektik. Kaçmak, tedirgin olmak yoktu Dev-Genç için. Biz alana girecektik. Buna koşullanmıştık. Tüm Dev-Genç'lilere özel görevler verildi. Kimi kitlenin arasında bulunacak, onları karşılayabilecek farklı durumlarda motive edip, ajite edecekti. Kimi tarihsel görevini yerine getirecek, en önde yürüyecek, sınıfa, direnişçilere örnek tavrını gösterecekti.

Tüm Dev-Genç'liler hazırlandılar alana girmeye. 1 Mayıs Alanı'nda olacaktık. Derken o gün gelip çattı. Tüm hazırlıklar tamamdı, alana geldik. Şöyle bir etrafı kolaçan ettiğimizde, oligarşinin tüm güçlerini alana yığdığını gördük. Onlarca, yüzlerce hayır onbinlerce katil vardı. Sonradan öğrendiğimize göre tümü 72 saattir görevde tutuluyordu.

Buluşma yerine vardığımda henüz kimse görünmüyordu orta-

lıkta. Derken karşıdan gelen bir Dev-Gençliyi gördüm. Birbirimize baktık, fakat yüz ifadelerimizden birbirimizi tanıdığımız kesinlikle anlaşılmazdı. Bu kendiliğinden oluşan anlaşmaydı. Ama ikimiz de birbirimize çok şey anlatmıştık. Örneğin Dev-Genç kararlılığımızla alanda görüşeceğimizi. Derken Dev-Genç'liler, Tayad'lı analar, Demkad'lı kardeşlerimiz halkımızla kucaklaşmış kitle örgütlerinden onlarca yoldaşımız, greviyle bayraklaşmış Migros'lu işçi kardeşlerimiz diğer devrimci sınıf sendikalarından işçiler göründüler. Artık biz de binlerle ifade ediliyorduk. Bir yandan emekçi halkımız öte yandan militarist güçleriyle oligarşi. Zaten 1 Mayıs da burada anlam kazanmıyor muydu? Bu yüzden birlik, dayanışma ve mücadele günü değil miydi? Belki bu kez nicel olarak biz güçsüzdük. Ama bizim arkamızda halkımız vardı. Onların tüm gücü ise işte alanlardaki kadardı.

Emek sinemasının önünde idik. Polisler farketmişlerdi o daracık sokaktaki yoğunlaşmayı. Ama yine de emin olmak için yaklaşıp bir kolaçan ettiler. O an az ilerimizdeki polisin telsizle yardım gönderin çağrısını duydum. Bize henüz kortejlerimiz oluşmadan saldıracaklarını anladım. Sorumlu birilerini aradım, uyarmak istiyordum. Yoktu kimse. Bir sağa, bir sola koştum. Kalın boğuk bir ses dağılın beyler dedi ki, o anda küçük bir çatışma çıktı. Ne yapacağımı bilemiyordum. Önce çatışma çıkan tarafa koştum. Ulaşamıyordum. Kahrolsun gafil avlanmıştık. Ama tüm bunları hesaplamıştık. Böylesi bir durumda güçlerimizi Tarlabaşı'na çekecektik. Önceden kurulmuş saat gibi üç-dört kişi 'Tarlabaşı'na gidiyoruz arkadaşlar" dedi. Bu sırada polisler ateş etmeye başlamıştı. Kitlede panik belirdi. O ana kadar çatışan, dağılmayan kitle koşmaya başladı. Bilemiyorum aniden en öne geçtim. Kollarımı açıp "dağılmıyoruz arkadaşlar" dedim. Beni gören birkaç kişi de aynı şekilde davrandılar. Kitledeki paniği azami ölçüde yatıştırmıştık. Polisin ateşi altında gittikçe güç kaybede kaybede Tarlabaşı'na indik. Yaklaşık 1000 civarındaki kitleden Tarlabaşı'na indiğimde ancak 200 kişi kalmıştı. Hemen Dev-Genç'lileri aradım. Bulabildiklerimle kol kola girdik. Kortej oluşturduk. Yaklaşık 20 civa-

rında Dev-Genç'liydik. En önde yürüyorduk. Evet alana doğruydu adımlarımız... Okulumdan bir Dev-Genç'liyi gördüm. Henüz yepyeni idi aramızda. Emek sinemasının aralığında ilk yaralananlardandı. Yüzü, elbiseleri kan içindeydi. O an içim burkuldu. Korumacı bir içgüdüyle ona "sen git" dedim. "Bu halinle hemen yakalanırsın." "Gitmeyeceğim, alana gireceğiz, ben de gireceğim" dedi. Gözlerindeki ışıltı sınıf kininden başka bir şey değildi. Birden utandım. Daha yepyeni idi, ama kararlılığı beni aşıvermişti işte. Hiçbir şey diyemedim. "Hiç olmazsa ikinci sıraya geç" dedim, zar zor geçmişti ikinci sıraya. Hâlâ bilemiyorum en önde olmanın yükünden mi ya da gerçekten gerekliliğine inandığımdan mı yürüyüş sırasında insiyatifinde olmamız gereken yoldaşa bakmak için kortejden çıktım. Ama yoktu. Lanet olsun... Omuzlarıma onurlu ama zor bir görev düşüyordu. Tekrar ön korteje giderken bir kız arkadaş öyle fazla tanımadığım ama aynı düşünceleri paylaştığım bir kız arkadaş, beni çağırıyordu. Kötü olduğu her halinden belliydi. Yanına ulaştığımda hemencecik bayıldı. Yere düşmemesi için tuttum onu. Kendine geldi. Bir arkadaşı çağıracaktım ilgilenmesi için. "Yok hayır" diye bağırdı, "Ben burdan zırnık bir yere gitmem". Ama alana gidecek de hali yoktu. Sonradan öğrendim ki kalp hastasıymış bu yoldaşımız.

En önde Dev-Genç'liler, ardı sıra işçiler. Tayad'lı analar, analarımız. Demkad'dan, Bakad'dan tüm DKÖ'lerden yüzlerce tanıdık yüz... Yürüyorduk alana doğru. Karşımızda bizim üç katımız katil. Ve biz, Emek sinemasından bu yana "yılmadan" takip eden polisler de ardımızda yürüyorduk. Tam bu sırada bir çatlak ses, "Arkadaşlar! Gücümüz az, Elmadağ'a inip diğer gruba katılalım" diyordu. Bunu fırsat bilmişti oligarşi. Tekrar ateş etmeye başladı. Kortej dağılmış, daracık bir sokaktan kaçışmaya başlamıştı. Ama biz yürüyorduk. 20'ye yakın Dev-Genç'li yürüyorduk. Farketmemiz zor olmadı yalnız kaldığımızı. Biz de kitlenin peşi sıra indik o dar sokağa. Polis hâlâ ateş ediyordu ardımızdan. Birden ....'ye baktım yoktu. Alınmıştır diye düşündüm. Ama yanıbaşımdaydı yürürken, Sonra öğrendiğimde ,,,,'nin tek başına alana yürümeye

devam ettiğini öğrendim. O an etrafıma bakındım. 15-20 kişi kalmıştık sokakta. Hâlâ slogan sesleri geliyordu bir yönden. Ama kitleyi bulamadık. Çaresiz, çaresiz geri döndüm. Bir yandan aiana girememenin ezikliğini, bir yandan direnişimizin coşkusunu hissediyordum.

İkinci korsan yerine doğru yürümeye başladığım sırada gözaltına alınmıştım. Yanımda duran işçideki kan lekeleri üzerine gözaltına alınmıştık. Oligarşi 1 Mayıs öncesi mavi boya sıkacağı tehditlerinde bulunuyordu bizlere. Önce maviye boyayacak sonra tek tek toplayacaktı direnişçileri. Boyamıştı gerçekten, kızıl kanla...

Şubedeydim. Bilmem bu kaçıncıydı. İkinci mi, üçüncü mü? Beni tanıyorlardı. Hoşgeldin dayağını yedim. "Yine mi geldin lan?" diyorlardı. Bu fasıldan sonra bizi bırakmışlardı artık. Akşama doğru yüzlerce yeni insan getirdiler şubeye. Köpek gibi davranıyorlardı. Uyuma, ayağa kalk. Dayak dayak... Şubedeki bu kırgınlığın, moral yitikliğinin önüne geçmek gerekiyordu. Diğer yoldaşlarla görüşür görüşmez aşamalı olarak yaptırımlara uymama kararı alıyorduk. Yavaş yavaş başardık. Açlık grevini yaygınlaştırdık. İfade vermemeleri için insanları ikna etmeye başladık. Ereğimiz 1 Mayıs'ı şubede devam ettirmekti. Kısmen de olsa başarmıştık bunu. 1 Mayıs'ta gözaltına alınanlar içinde ilk bırakılanlardandım. DGM'nin önünde yüzlerce insan karşıladı bizleri. Kucaklaşıyor, kucaklaşıyorduk. Sonra Tayad'lı anaların yanına koştum. Birlikte direndiğimiz bu analar bize DGM önünde AG ile destek oluyorlardı. Sanki annemi öpercesine öptüm tümünü. Arkadaşlarım, Dev-Genç'li omuzdaşlarımla kucaklaştım sonra. 1 Mayıs'ı yaşıyorduk hâlâ. Cenazeyi ve diğer gelişmeleri anlattırdım onlara. Bitmiyor, bitmiyordu söyleşimiz. Sonra bir gündür aç olduğumu hatırladım. AG'yi açtım. Yine mücadele bizi bekliyordu... Kavga bizi bekliyordu. Kavgaya bıraktığım yerden devam edecektim...

T.

KURŞUNLARIN ÜZERİNE KOŞUYORLARDI

Bugün Sağmalcılar'da '89 1 Mayıs öncesini hatırlıyorum. Sürekli heyecan içinde her akşam, 1 Mayıs'ı konuşup neler yapabileceğimizi düşünüyorduk. Tabii, sonrası gelişebilecek olaylar için de kendimizi hazırlıyorduk. 1 Mayıs'a bir gün kala bütün duygularımız had safhaya ulaşmıştı. Hele kortejin en önünde olacağımızı öğrendiğimizde gurur duymuştuk. Belki de alana ilk girecek bizdik düşüncesi bile insanı heyecanlandırmaya yeterliydi. Artık gündemimizde sadece 1 Mayıs vardı.

Ve beklenen gün geldi. Gün mücadele, dayanışma günüydü. Güçlü olmamız gerekiyordu. 1 Mayıs Alanı'na doğru yola çıktık, yolda fırtına öncesinin sessizliği vardı, kimse konuşmuyor sadece düşünüyordu.

(....)

Artık kinimiz, nefretimiz iyice artmıştı, sıkı sıkıya kenetlenip yürüyüşe geçtik. Kararlıydık. Bu defa daha sert cevap verecektik. O sırada karşıdan yüzlerce polis çıktı karşımıza, ürkütücü bir sahne idi, ama biz kararlıydık. Korkuyu yenmek için korkunun üstüne gitmek gerekir ve biz öyle yaptık ve kararlı adımlarla üzerlerine doğru yürüdük. Çıkan çatışmada bütün gücümüzü kullanıyor, bir yandan taşla sopayla saldırıyor, diğer yandan yoldaşlık duygusu içerisinde yere düşen, polisin yakaladığı arkadaşları kurtarıyorduk. Bu şekilde Tarlabaşı ara sokaklarına çekildik ve burada halkın ilgisinden cesaret alarak Unkapanı yönüne doğru yöneldik.

Yolda yürürken taş toplayıp, barikatlar kurup savunmamızı güçlendiriyorduk. 1 Mayıs öncesi çok şey aklıma gelmişti ama

bu kadar yürüyebileceğimiz hiç aklıma gelmemişti. O andaki manzara, Filistin'deki küçük generallerin mücadelesini taşıyordu ülkemiz topraklarına. Gün bizim günümüzdü... Kavga bizim kavgamız... Ellerimizde taşlar, sopalar arkamızda Amerikan uşağı cellatlar, üstümüzde helikopterler...

Şişhane kavşağına gelmiştik ki, buradaki polis barikatını taşlarla yarıp geçtik. Polisler kaçışırken ateş ediyorlardı. O ana kadar sadece havaya ateş ettiklerini sanıyordum. Onun için silah seslerine hiç aldırış etmeden yolumuza devam ediyorduk. Hatta kız arkadaşın biri "madem o silahı kullanmasını bilmiyorsunuz, niye ateş ediyorsunuz. Eşşekoğlu eşekler" diye espri yapmıştı. Bu bile o ana kadar ne kadar rahat olduğumuzun göstergesiydi. Ama bu fazla sürmedi. Şişhane kavşağından aşağı inerken sınıflar mücadelemize bir şehit daha veriyorduk. Kavşaktan aşağı doğru inerken bir anda bir arkadaşımızın yerde kanlar içinde düştüğünü gördük. İlk önce bir şey algılayamadım. Fakat yaklaşınca bütün her şey tüm çıplaklığı ile gözler önündeydi. Arkadaşımız alnının ortasından vurulmuştu. Kurşunun girdiği yerden kan adeta tazyikli bir şekilde dışarı fışkırıyordu. Yüzü kan içinde kalmış cansız bir şekilde çırpınıyordu. Arkadaşları yardım etmeye çalışıyor, elleriyle yaranın üstüne bastırıyorlardı. Ben ise ilk defa böyle bir şey gördüğümden donup kalmıştım. İlk defa bir insanın kafasından kurşun yiyip öldüğünü görüyordum. (Ben o anda öldüğünü tahmin etmiştim.) Bu kadar fazla ileri gidebileceklerini tahmin etmemiştim. Şaşkınlığımı üzerimden atarak hemen arkadaşlara haber vermem gerekiyordu. Çünkü arkadaşlarımızın birçoğu havaya ateş edildiğini sanıyordu. Bu düşüncelerle tam arkamı dönmüştüm ki sağ kasığımda bir acı hissettim. O anda koşmaya başladım. O sızının ne olduğunu anlayamamıştım. Biraz önce şahit olduğum olayın etkisiyle aklıma ilk gelen kurşun olmuştu. Hemen elimle acının geldiği yeri kontrol etmeye başladım. Bir yandan da koşuyordum, ama işin ilginç ne elime bir kan bulaşmıştı ne pantolonumda bir kan vardı. Hemen aklıma diğer ihtimal taş geldi. Oysa o da olamazdı. Çünkü taşı atan bizim arkadaşlardı. Ve onlar ilerde idi. Kasımpaşa tarafında. Bütün ihtimalleri gözden geçi-

riyordum. Çünkü acı iyice artmıştı. Sanki bacağımı bir mengene ile sıkıştırıyorlardı. Son ihtimal cop geldi. O da olamazdı; çünkü ne polis arkadan yaklaşacak kadar aptal ne de ben arkamdaki polisi ve bana vurduğunu görmeyecek kadar dalgındım. Ne olduğunu anlayamadığım bu acıyla Kasımpaşa kavşağına geldim. Burada polis barikatı taşla yarıldı, taştan korunmaya çalışan polisler pervasızca ateş ediyorlardı. İnsanlar Kuzey Deniz Komutanlığı binasının duvarlarını siper alıyordu. Ben ise ateşi yarıp geçeceğimi düşünerek Kasımpaşa'ya doğru koşmaya başladım. Deniz Kuvvetlerinin önüne gelmiştim. Arkadan sürekli ateş ediliyordu. Bir anda sol bacağıma bir şeyin girip çıktığını hissettim. Aklıma yine kurşun gelmişti. Ama yine de emin olmam gerekiyordu. Eğilip elimle kontrol ettim. Elime kanın o ilk sıcaklığı bulaştı, artık emindim bu kurşun yarasıydı. Aklıma gelen ilk şey oradan uzaklaşmak oldu. Doğrulup koşmaya başladım. Bir yandan da kurşunun ayağıma zarar verip vermeyeceğini düşünüyordum. Fakat bu da uzun sürmedi. 20-30 metre koşmuştum ki ayağım uyuşmaya başladı. Topallamaya başlamıştım, eğilip yeniden kontrol etmek istedim. Tam eğilmiştim ki yanıma kız arkadaşım geldi ve "Ne oldu?" diye sordu. (Bu kız arkadaş polislere iyi ateş edemiyor diye küfür eden arkadaştı) Ben ise biraz tereddütlü bir şekilde "galiba vuruldum" dedim. Sol bacağım uyuştuğundan üzerine basamıyordum. Kız arkadaşımın omuzuna yaslanarak bir taksi çevirip hemen bindik. Bizim binmemizle beraber iki yaralı daha bindi. Onların arkadaşlarıyla birlikte takside altı kişi olduk. Taksi hareket etmek üzereyken polisler tarafından çevrildi. Tartaklanarak, yerde sürüklenerek ve yumruklanarak polis otosuna bindirildik. Ben burada kendi yaramı unutmuş, diğer yaralılarla ilgileniyordum. Araba hareket ettiğinde diğer yaralı arkadaşları da sakinleştirmeyi başarmıştım. Bu sırada ayağım iyice uyuşmuştu, hiçbir şey hissetmiyordum. Aklıma hemen ayağımı ameliyat edip etmeyecekleri geldi. Ameliyat olursam uzun süre hastanede yatmam gerekiyordu. Oysa hastaneden nefret ederim. Bu arada 1 Mayıs öncesi arkadaşlarla konuşurken polisin insanları hedef gözeterek ateş edip etmeyeceğini tartışmıştık. Ve birçok arkadaşımız 1 Mayış'ta

ölmenin gurur verici bir olay olduğunu anlatmışlardı. Bu gibi olaylarda insan kendisini her şeye hazırlamalı. Biz bütün gelişecek olaylara kendimizi hazırlamıştık. Ama yaralanma gibi bir olayda ne yapacağımızı fazla düşünmemiştik. Şimdi kendimi bundan sonraki olaylara hazırlamam gerekiyordu. Her şeyi düşünüyordum. Belki sakat kalacaktım, belki ayağımı keseceklerdi. Ama ne olursa olsun hazır olmam gerekiyordu. Çünkü ani gelişebilecek bir olaya hazırlıksız yakalanırsam sonuç daha kötü olabilirdi. Ayrıca ilk defa polisin eline düşüyordum. Belki tutuklanacaktım, belki şubeye götürülüp işkenceye alınacaktım. Güçlü olmam gerekirdi.

Hastanede acil servisin önü polis doluydu. Arabadan aşağıya zor indik. Kapıya tutunarak ayakta durmaya çalışıyordum. Ama başım dönmeye başlamıştı. Etraf bir anda kararmaya başladı. O an bayılacağımı anlamıştım. Zaten bu önceden belliydi. Çünkü arabanın içi kan gölü olmuştu. Yere düşmemek için kapıdan tutunarak ağır ağır yere oturdum ve uzandım. Kısa bir baygınlık geçirmiştim. O sırada sedye geldi. Ve bizi sedyeyle acil servise götürdüler. Etrafımız bir anda polis, hemşire, doktor ve hastabakıcıyla dolmuştu. Doktorlar bizi yatağa yatırıp polisleri dışarıya çıkardılar. Sorular sorup, kriz geçirip geçirmediğimizi anlamaya çalışıyorlardı. Diğer yandan da ayakkabımı çıkarıyor pantalonumun paçasını yukarı kaldırarak yaraya bakıyorlardı. Ve kurşunun girip çıktığını söylediler. Biraz sevinmiştim. Kurşun iki-üç milimetre daha yandan girse kemiğe saplanıp parçalanabilirmiş."Tabii bu da işleri daha çok uzatacaktı. Doktor başka kurşun var mı diye sordu. Ben ise bilmediğimi ancak sağ kasığımda bir sızının olduğunu söyledim. Hemen beni soyundurdular ve o meçhul, ne olduğunu anlamadığım acının kurşun yarası olduğunu gördüm. O da derinin bir-bir buçuk santimetre altından girip çıkmıştı. Yüzeysel olduğu için deriyi parçalamış, bu da acı vermişti. Bu arada müthiş susamıştım. Buz gibi terler döküyordum. Su istedim, ancak şimdi su içmemin doğru olmayacağını söylediler.

Kendimi çok şanslı hissetmiştim. Gerçi iki kurşunu yemem şanssızlıktı ama ikisinin de fazla zarar vermeden girip çıkması büyük bir şanstı. Diğer bir şans da kurşun yarasının fazla korkula-

cak bir şey olmadığını anlamamdı. Kurşunların çıkıp çıkmadığını kesin anlamak için röntgen çektiler. Sonra odaya çıkarıldım. Yattığım odada on iki kişi vardı. Çoğu hasta, biraz da geri düşünceli insanlardı. Yatağa yattıktan sonra ayağımı artık düşünmüyordum. Daha çok aklıma Mehmet'in vurulduğu an geliyordu. Ne zaman gözlerimi kapasam, özellikle kafasından boşalan kanları - bugün bile- görüyordum.

Odaya geleli yaklaşık bir saat olmuştu. Hemşireler kendi arasında konuşurken tanıdık bir isim duyar gibi oldum, biraz daha kulak verince bunun bizim okuldaki kız arkadaşlardan biri olduğunu anladım. Bir anda müthiş bir korku duydum. Hemen hemşireleri çağırıp arkadaşın adını, sağlık durumunu sordum. İyi olduğunu ve ameliyat edildiğini, şu anda yattığını söylediler. Biraz rahatlamıştım. Ama yine de yeterli olmamıştı. Hemen aklıma Tarlabaşı gelmişti. Unkapanı na doğru yürürken, İstanbul Sergi Sarayının önünde bir kamyonete yoldan geçmek istediği için saldırmıştık. Fakat içinde iki arkadaşı gördüğümüzde kız arkadaşın yaralı olduğunu öğrendik. Çok acı çektiği her halinden belliydi. Ama biz kurşun olma ihtimalini hiç düşünmemiş, sadece cop ya da kalabalıktan ezilmiş olabileceğini düşünmüştük. Oysa o da iki kurşun yemişti.

İlk geldiğimiz günden beri polisler sürekli nöbet bekliyordu. Bizim yattığımız bölümün giriş ve çıkış kapıları polisler tarafından tutulmuş, ziyaret ve refakatçılar belli bir saatte alınıyorlardı. Hastanede üçüncü gün artık yürümeye başlamıştık. Hastaneden çıkmak istediğimizi belirttik. Ve kendi isteğimizle taburcu olduk. Kasımpaşa karakoluna götürüldük. Burda yedi, şubede ise dört gün kaldık. Ve şu anda Sağmalcılar'da tutukluyuz. 1 Mayıs 1989'un gururunu yaşıyoruz. Ve yemin ettik ki, seneye 1 Mayıs Alanı'na pankartlarımızla M.DALCI'nın kavgayı öğreten resmini asacağız.

Tüm arkadaşlara selam.

B.

CESARET... DAHA FAZLA CESARET

Değerli arkadaşlarım

Şu anda yatağımın üzerinde oturuyor ve yazmaya çalışıyorum. 1 Mayıs tutuklusu olarak burada, yani Sağmalcılar Cezaevinde bulunmaktayım.

(...)

Ben de heyecan ve korku karışımı bir duygu içindeydim. Bir anda Emek sinemasının önünde polisler arkadaşlara saldırdı. İlk kargaşa orada yaşandı. Ama oraya uzak olduğum için ayrıntıyı göremedim. Daha sonra insanlarda bir kümelenme ve toparlanma başladı. Kortejler oluşmaya başladı. Kortejlerde görev alacak arkadaşların Emek sinemasının ara sokağında saldırıya uğramaları kortejleri oluşturmamızı biraz geciktirdi. Sonuçta kortejler oluştu. Ve sloganlı bir şekilde yürüyüş başladı. Karşıda ise çevik kuvvet de kortejli bir şekilde geliyordu. Heyecan ve korkumu yenebilmek için ağzımdaki sigaramdan peş peşe duman çekiyordum ciğerlerime. Arkadaşımın ısrarlı uyarısına rağmen sigaramı atmayı kabul etmemiştim. Hayatımda en çok zevk aldığım şeylerden birisiydi sigara. Arkadaşımın koluna sıkı sıkıya sarılmıştım. Titrek ama kararlı adımlarla ilerliyorduk. Karşı karşıya geldik ve saldırı başladı. Acımasızca vuruyordu polisler. Tek düşündükleri vurmak daha çok vurmak idi. Herkes gibi ben de kafama ve sırtıma inen coplar arasında kaçmaya başladım. İnsanlardan garip bağrışlar ve çığlıklar yükseliyordu. Geriye doğru kaçarken insanları tepelemek zorunda kalıyordum. Arkadaşların birisini iki polis yakalamış, bir bekçi de copla vuruyordu. Arkadaş "kurtarın beni" di-

ye bağırıyordu. O anda belki birçok şey yapabilirdim. Ama hiçbir şey yapmadan oradan ayrıldım. Daha sonra kendi kendimi suçlamaya başladım. Aynı şey benim de başıma gelebilirdi. 0 zaman onların böyle yapması mı gerekirdi? Elbetteki hayır... Belki de şimdi karakolda işkence gördüyordur diye düşündüm. Eğer düşündüğüm gibi ise onda benim de payım vardı. Sonuçta yaptığım affedilmez bir hataydı. Ancak iş işten geçmişti. 0 anda bir polisin silahını çekip havaya ateş ettiğini gördüm. Biraz sonra o silah üzerimize dönebilirdi? Belki de hayatımın son anını yaşıyorum diye düşündüm. Ara sokaklara daldım. Sokaktan kaçışan insanlar arasında her tarafı kanlar içinde olan birisini gördüm ve yaklaştım. 35 yaşlarında, işçi olduğunu tahmin ettiğim bir insandı. Ve göze alınmayacak küfürler ediyordu. Cebimden bir kağıt mendil verdim ve kanları temizlemesine yardımcı oldum. Ama kan hâlâ kafasından boşalıyordu. Hastaneye gitmesi gerektiğini söyledim. O ise gitmek istemedi. Daha bitmedi deyip alana doğru yürümeye başladı. Ben tekrar caddeye çıktım ve bir zafer havasıyla geri dönen çevik kuvvet polislerini gördüm. Ellerinde sopaları ve şapkaları bir yandan terlerini silip, bir yandan da homurdanarak yerlere tükürüyorlardı. Oralarda artık çok az insan kalmıştı. Yerlerde yatan onlarca arkadaşın dışında pek kimse görünmüyordu. Geri döndüm ve tekrar ara sokaklara girdim. Oralarda da meraklı esnafın ve polisin dışında pek kimse görünmüyordu. Omuzlarımın ağrıdığını ilk o an farkettim. Yediğim İsrail sopalarının darbelerinden olacaktı. Sonra yorgun ve alana girememenin üzüntüsüyle geri döndüm ve yurda geldim.

A.

BEDEN BAYGIN
BİLİNÇ İSYANDA

Bazı durumlarda garip bir heyecan, korku, kaygı, sevinç, coşku kaplar insanın içini. Evet, bunların hepsi karmaşık bir bütün oluşturur. İşte böyle bir duygu kümesiyle gittim 1 Mayıs Alanı'na. Duygular bir an geliyor ki tepkiye dönüşüyor, bazıları ön plana çıkıyor ama bunları yönlendiren bilinç. İşte doğal olarak oluşan bu duygular bilinçlenmenin etkisiyle doğru tavır olarak yaşama geçiyor.

Yürürken kalbimin hızlı çarptığını hissediyorum. İnsanları gördükçe daha cesaretli ve sorumluluğunu bilerek kortejler oluşturuyorsun. Sanıyorum, insanların çoğu bu duygu karmaşası içindeydi. Gözler ışıl ışıldı. Polisin saldırısıyla çıkan çatışma sonucunda savaş alanına dönüşmüştü ortalık. Polisler yakaladıklarını dövüyor, biz de arkadaşlarımızı kurtarmak, polisi geri püskürtmek için karşı saldırıyı yoğunlaştırıyorduk.

Bir ara caddenin ortasında tek başıma olduğumu hissettim. Koşarken polisler önüme çıkıyordu. Darbelerden sıyrılıp bir an önce oradan ayrılmak istiyordum. Bu arada iki arkadaşa müdahale eden polisle yumruk yumruğa kavgaya girişip arkadaşların uzaklaşmasını sağlarken, kafamda büyük bir gürültü ve arkasından gelen çınlama sesini duydum! Binalar, insanlar gözümün önünde dönmeye başladı. Koşmaya çalışırken düştüğümü hissettim. Düşerken bir an öldüğümü sandım. Sevdikleri gözünün önüne geliyor insanın. Onları düşünerek dalıyorsun. Şimdi düşünüyorum da bir insanın yere düşerken o kısa anda yaşamında birçok olayı hatırlaması, garip bir duygu. Ölümün başlangıç sürecini ya-

şıyorsun ama süreç içinde ölümü yeniyorsun.

Ara sokaklardan birine arkadaşlar tarafından çekilmişim. Orada kendime geldiğimde düşünce ve duygularım iyice karmaşıklaşmıştı. Çok büyük bir hata işlemişim gibi suçluluk duygusuna kapıldım. Yapılması gereken birçok iş varken, orada öyle yığılmak moralimi bozmuştu. Her tarafım kan içindeydi ve insanlar Tariabaşı'nda eylemi sürdürüyordu. Kalkıp arkadaşların omuzunda Tarlabaşına inerken herkes bizimle ilgileniyordu. Elimde bir atlet kafama yapıştırmışım, atletin bir kısmı ile de yüzümü gizliyorum. Halimden utanıyorum. Yanımdaki arkadaşım anlamasın diye düzgün yürümeye çalışıyorum. Ama sendelememi ve duvarlara tutunmamı önleyemiyordum. Kendimi hastaneye gitmeme konusunda ikna ettim. Bir taraftan da hiç kalkamayacağım hissi oluştu içimde. Tarlabaşı'na indiğimizde, çatışmayı gördüğümde koşmaya çalıştım, olmadı. Ayaklarımda güç kalmamıştı. Her gördüğümüz arkadaş benle ilgilenmeye çalışıyordu. Ben ise sinirlenip bağırıyordum onlara.

Tarlabaşı, Şişhane yürüyüşünde kortejdeki halimi düşündükçe hâlâ utanıyorum. Kortejde insanlar koluma girmiş yürüyoruz. Daha doğrusu onlar yürüyorlar, benimse zaman zaman ayaklarım yerden kesiliyor, bazen de yerde sürükleniyor. Orada yine bayılıp kenara çekilmişim. Bu defa artık oradan ayrılmam gerekiyordu. Çünkü diğer insanların da dikkatlerini dağıtıyordum. Savaşı büyük bir moral bozukluğuyla bırakıp, eve doğru yöneldim. Yolda insanlar dehşetle beni izliyorlardı. Duvarlara tutuna tutuna ilerliyordum. Bir ara helikopterlerin alçalarak uçtuğunu hissettim. Yukarı bakayım derken tekrar bayılmışım. Bir mobilya tamir atölyesinde kendime geldim. Çalışanlar ve usta başıma birikmiş "seni hastaneye götürelim" diye ikna etmeye çalışıyorlar. Bir sürü şey anlattım onlara ve hastanenin tehlikeli olacağını, oraya gittiğimde gözaltına alınacağımı belirtiğim zaman usta, düzen ve polislere yakası açılmadık küfür savurdu. Çalışanların hepsi desteklediler bu küfürü ve ben aceleyle teşekkür edip tekrar eve yöneldim. Evde sızmışım. Arkadaşımın panik halinde uyandırması ile

kendime geldiğimde hâlâ başımdaki ağırlık devam ediyordu. Hastaneye gitmek için evden çıktık. 0 gün saat 14.00'de ayrı bir yerde yine eylem vardı. Ben kendimi iyi gösterip oraya gitmek için arkadaşı ikna etmeye çalışırken, başka arkadaşlarla da karşılaştık. Beni eyleme götürmeyeceklerini, "orada senle uğraşamayız" gibi sözlerle ifade ettikten sonra bırakıp gittiler. Birçok şeyi düşünüyordum. Eylemi merak ediyordum. Dayanamayıp eylem yerine ben de gittim. Eylemin ertelendiğini ve meydanda üç kişinin öldüğü haberini aldığımda soğuk bir ter üstüme bastı. Yaralıları görüyordum ama ölüm olacağını hiç tahmin etmiyordum. Yaşadığıma seviniyordum ama ölen arkadaşları düşündükçe bir şeyler yapamamanın üzüntüsü içime oturuyordu.

Bir büyük mücadele yaşamıştık. 1 Mayıs '89 bizim gücümüzle, mücadelemizle, örgütlülüğümüzle, şehidimizle anılacak... Bunun onurunu taşımak, böyle bir mücadele arkadaşlığı yaşamak bana kıvanç veriyor. Bence devrimci sol güçler içinde yer almak coşkuyu yaşamak demek.

Yazacaklarım bunlar.

Tüm dostlara selamlar.

B.

ON CEMSE ASKER EĞİTİM YAPIYORDU...

1 Mayıs için Kütahya'dan gelebilecek ne kadar insan varsa gelecekti. Bu katılım bir taşra kenti için, emekçileri destekleme, onların mücadelesine omuz verme açısından güzel bir örnek olacaktı.

Arkadaşlar karar almışlar: 1 Mayıs'a gideceklerdi. Eskişehir'e geldiğimde katılma konusunda net değildim. Son anda kararımı verdim, ben de İstanbul'a gidecektim. Fakat sürece, eyleme ilişkin hiçbir bilgim yoktu ve bana da hiçbir açıklama yapılmamıştı. Gidiş-dönüş biletlerini aldık. Ertesi sabah İstanbul'a indiğimizde ben olağandışı bir şey görmedim, ta ki karşıya geçip yürümeye başlayana kadar. Her sokak başında, kavşaklarda elinde copuyla-telsiziyle polisler ve bekçileri görene kadar. Öyle çoktular ki, ilk coşkuyu, heyecanı bende uyandıran, onların o yüzleri oldu.

Direkt Taksim Alanı'na gittik. Kortej nereden gelecekti, alana nereden girilecekti, biz nasıl katılacaktık? Alanın her yanı polis kaynıyordu. 10 cemse kadar asker parkın kenarında eğitim yapıyorlardı. Bu kadar polisi ilk defa bir arada görüyordum.

(....)

Yine caddede yürüyorduk; Polis karşıda birini coplayarak arabaya aldı, durup bakanlara bağırıyor, dağıtıyordu. Saat 10.00 veya 10.30 falandı. Bu arada 15-20 kişilik bir grup 'Yaşasın 1 Mayıs" diye slogan attı. Ama çok cılız kaldı sesleri. Ne katılım oldu, ne de polisin müdahalesi, onlar da yürüyüp gittiler. Biz halen korteji bekliyorduk. Belki bir saat, belki de bir buçuk saat sokaklar arası tur attık. Hangi sokağa giriyorsak, koşuşturanlar, polisler, başka bir şey yoktu.

Sokaklardan inerken kimi esnaflar kepenklerini kapatıyor, kimi dükkanlarını kilitliyor ve girdiğimiz her sokakta polisle karşılaşıyorduk. Biz her sokağa girişimizde o sokağın sonunda korteji bulma umuduyla biraz daha heyecan duyuyorduk. Sonuç aynı. Yine öyle aşağıya, ama bayağı aşağıya indik ve başka bir caddeye çıktık, demin indiğimiz caddeye paralel bir şekilde döndük. Sokak başına geldiğimizde çeşme vardı. Su içtik. 7-8 yaşlarındaki çocukların "anarşistlere bakalım" dediklerini duyduk. Ve beş-on metre ötede polis bekliyordu, av bulmuş gibiydiler. Herkes gibi bizi de küfürler-dövmeler arasında, Beyoğlu karakoluna götürdüler.

Ve sonra 4. kata götürme safası. Onca dayaktan sonra nezaretdeki insanların marş ve sloganlarım duyunca ne dayak, ne küfür, ne de başka bir şey etkileyemezdi beni. O an anladım ki, işkenceler kâr edemezdi. Saatlerce dolaşıp 1 Mayıs'a katılmamaktı beni tek üzen. Hep sorgulayıp durdum kendimi, hele insanlardan 1 Mayıs'ı dinledikçe.

Sonra şube; insan arayışım... Tayad'lı arkadaşlarla tanışmam... AG'ye gidilecekti ve ifade verilmeyecekti, AG'ye katıldım, fakat ifade verdim. Şubedeki uygulamaları il dışından geldiğim için her ifadeye alınışımda biraz daha etkili oluyordu. Tehditler, yalanlar, psikolojik işkenceler. Ve teşhis edilişimiz.

En son her şey tamam derken, yeniden ifadeye alınmam beş-altı saat sürekli ordan oraya götürmeleri, yüzlerindeki iğrençliği, gözlerindeki korkuyu görmememem için gözlerimin siyah bantla kapatılması, saatlerce ayakta ve yüzüm duvara dönük olarak her gelenin küfrettiği gidenin çarptığı sorgulama, sonra işkence odasına alınıp askıyla, elektrikle tehdit edilmem ve yüzleştirilmem... Her şey çok insanlık dışıydı. 12 günün her biri, her bir dakikası kokuşmuş faşizmin yüzünü öyle güzel gösteriyordu ki. Ve bu da insandaki mücadele isteğini bir kat daha arttırıyor, kararlılığına kararlılık katıyordu. Emekçiler, tüm dünya proleterleri faşizmin kapılarını, zincirlerini kırıp meydanlara çıkacaklardı. Yaşasın 1 Mayıs.

Bir dahaki 1 Mayıs'ta ve tüm emekçi devrimcilerle el ele.

M.

HEDEF: 1 MAYIS ALANI

1 Mayıs, dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. Bugün, binlerce insanın kanları pahasına kazanılmış bir haktır. Yıllardır tüm dünyada kutlanan emeğin bayramı benim ül kemde de kutlanmalıdır diye düşünüyordum. Egemen sınıfların 1977 1 Mayıs'ında yaptıkları katliamı da biliyordum. Tekrar böylp bir katliam yapmayacaklarının bir garantisi yoktu. Bütün bu düşündüklerim nedeniyle içimde biraz korku, biraz endişe vardı. Ama dünyada büyük fedakarlıklarla, mücadele edilerek kazanılmış olan 1 Mayıs Bayramı'nın, ülkemde de sürekli olarak kutlanması amacıyla yola çıkmış olmak bana gurur veriyor... Gurur coşkumu arttırıyor. Bu duygularla Taksim'e gelmiştim. Yürüyüş başlayana kadar sürekli "acaba neler olacak, tekrar bir katliam mı yaşanacak" sorusu kafamdaydı. Fakat bir türlü polisin insanların üzerine kurşun yağdırabileceğini düşünmüyordum. Nihayet meydana doğru yürümeye başlamıştık. Daha birkaç metre yürümeden polis saldırdı. Küfürlerle, sopalarla, coplarla yürüyüşçüleri dağıttı. Dağıldık, fakat birkaç dakika sonra ne pahasına olursa olsun meydana gireceğiz düşüncesiyle tekrar toparlanıp yürümeye başladık. Polis tekrar dağıttı, yaralananlar, yakalananlar olmuştu. Kafamdaki sorular artık teker teker cevaplanıyordu. Karşımızdakiler bize insan gözüyle bakmıyorlardı. Ve acımasızdılar. Dağılan ve yaralanmayıp sağlam kalan arkadaşlarla ara sokaklarda toplanıp başka bir grupla buluşmak ve birlikte tekrar meydana girmek düşüncesiyle ara bir sokağa girdim. Grup halinde sokaklarda polisle çatışıyorduk. Ve halk pencerelerden bizi alkışlarıyla destekli-

yordu. Polisin tavrı ve halkın desteği haklılığımıza olan inancımı arttırmış, korkularımı yenmemi sağlamıştı. Artık kafamdaki tek düşünce, ne pahasına olursa olsun 1 Mayıs'ı meydanda kutlamaktı. Uzunca bir süre çatıştıktan ve sokaklarda sloganlar atarak dolaştıktan sonra başka bir grupla buluşarak büyük bir caddeye çıktık. Orada çatışmalar biraz daha üst boyuta sıçradı. Polis artık makineli tüfeklerle üzerimize ateş ediyordu. Ara sokaklarda, köşe başlarında saklanmış olan sivil polisler de aynı şekilde üzerimize ateş ediyorlardı. İçimdeki korku kaybolmuştu. Sokağın köşesinden ateş eden polisin üzerine doğru koşmaya, taş atmaya başlamıştım. Kafamda ölümün ne kadar yakın olduğunu düşünüyordum. Fakat neden bilmem, belki kitle psikolojisi, belki de haklılığıma olan inancım bütün korkularımı yenmemi sağlamıştı. İçimde sadece nefret ve coşku vardı. Bir süre çatıştıktan sonra grup yavaş yavaş dağıldı. Tekrar ara sokaklara girerek oradan uzaklaştım. Okula geldiğimde bütün arkadaşlarımın benden önce geldiğini öğrendim. Bana bir şehit verdiğimizi ve 18 yaşında olduğunu söylediklerinde bir burukluk hissetmiştim. Ama içimden ağlamak gelmiyordu. Haberi alan kız arkadaşım çok etkilenip ağlamaya başlamıştı. Sürekli polise hakaretler yağdırıp niçin insanları öldürüyorlar, onlar insan değil mi? diyordu. Onu yatıştırmaya çalışıyordum. Nedense ne içimden ağlamak geliyordu, ne de başkalarının ağlamasını istiyordum. Üzülüyordum. Bir arkadaşımızın, yoldaşımızın ölmüş olması beni etkilemişti. Kinim daha da artmıştı.

Daha sonraki günler okullarda yapılan forumlarla polis lanetlenmiş ve şehidimiz anılmıştı. 1 Mayıs'taki çatışmalar, şehidimizin cenazesinde de yaşanmıştı. Bu çatışmalardan sonra kinim daha fazla artmıştı. 25 Mayıs gününe kadar okuluma gidip geldim. 1 Mayıs'ı insanlarla konuşarak, düşüncelerini öğrendim. Her konuşmadan sonra insanların bizi haklı bulmaları ve desteklemeleri verilen şehidin, çekilen acıların boşa olmadığını gösteriyordu bana...

Ö.

(...)Henüz yürümeden az sayıda bir grup polisin havaya ateş açması insanların panik yaratıp kaçmalarına neden oldu. O kargaşalık sırasında beraber getirmiş olduğum insanları bir an kaybettim. Yalnızca bir arkadaş yanımdaydı, onu da kaybetmemek için yanımdan ayırmadım. Faşizmin bütün baskısına, saldırısına karşı engelleri aşarak alana her ne pahasına olursa olsun gireceğiz ve girmeliyiz diye düşünüyordum. Ara sokaklardan Tarlabaşı'na doğru tekrar kortej halinde coşkulu, kararlı, heyecanlı yürüyüşe geçtik. Herkes Yaşasın 1 Mayıs sloganını atıyor. Tarlabaşı'na geldikten sonra tekrar Taksim istikametine doğru yürüdük. Yürüyüş halinde ilerleyen kitleyi gözlemleyebilmek için baktığımda insanların o coşkusu, kararlılığı ve heyecanı her hallerinden belliydi. Tekrar saldırıya maruz kaldık. Artık gözü dönmüş polisler bir yandan ateş açarak, diğer yandan da coplarıyla, kalaslarıy-la saldırıyorlardı. Vahşice saldırılar sonucunda birçok insanın kimisi cop, kalas kimiyse kurşun sonucu yaralanmıştı. Bütün bunlara rağmen insanlar taşlarla sopalarla karşılık veriyor, polis otoları taşlanıp, camları kırılıyordu.

Kitle saldırıya uğradıktan sonra alana girilmediği için alternatif olarak Tarlabaşı'ndan Aksaray yönüne doğru ilerlenecekti. Aynı şekilde Aksaray yönüne doğru yürünmeye başlandığında polis saldırısı katmerleşti. Artık insanlar Şişhane'ye doğru yol atmıştı. Tüm bu saldırılara rağmen kortej sloganlar ve pankartlarla yürüyordu. Havalarda uçuşan helikopterler üstümüzde dönüp duruyordu. Diğer taraftan ise yağmur gibi kurşunlar yağdırılıyordu. Bu faşist katil kurşunlardan biri hedefini buldu. Bir işçi arkadaşımızdı bu. Bu arada yaralananların sayısı da bir hayli fazlaydı. Bir anda savaş alanına dönmüştü her taraf. Filistin'de yaşanan olay-

lardan farksız olmadığını düşünmüştüm.(...)

Dağılma esnasında beraber getirmiş olduğum insanlarla karşılaştım. Onlarla birlikte ara sokaklardan yürüyerek minibüslerin geçebileceği bir yere geldik, biraz durduktan sonra minibüse binip az bir yol aldıktan sonra polislerin her tarafı sararak arabalardaki insanları, yürüyen insanları toplayarak polis otolarına aldıklarını gördüm. Benim bulunduğum minibüsü de çevirip bizleri indirttiler. İner inmez coplarla, odunlarla saldırmaya başladılar, diğer yandan da akla gelemiyecek küfürler söylüyorlardı.

Bizleri büyük polis otobüsüne koyarak, dövmeye devam ettiler. Toplam altı kişiydik. Sayımızın az olmasından dolayı başkalarının da olduğu diğer arabaya aktardılar. Bizi Beyoğlu karakoluna götürdüler, arabadan iner inmez insanları dayaktan geçirmek için sırayla bekliyorlardı, geçenleri dışardan başlayıp 4. kata çıkana kadar dövüyorlardı. İçeriye girdiğimizde yüzlerce insanla karşılaştım. Hepimize resmen işkence yapmışlardı. Alındığımızdan itibaren AG'ye başlamıştık. Karakolda da tavrımızı koyarak "Yaşasın 1 Mayıs", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek", "Kahrolsun Faşizm Yaşasın Mücadelemiz" vb. gibi sloganlar atıyorduk. Bizi karakolda akşama kadar beklettikten sonra Gayrettepe'ye götürmüşlerdi. Oraya gidişimizde dayak yememiştik, fakat psikolojik olarak yıpratmaya çalışıyorlardı. İlk 24 saat gazino denilen yerde bayanları toplu halde bekletmişlerdi daha sonra beşer kişi olarak ayrı ayrı hücrelere koydular. Şubedeki tavrımız çok iyi idi, polise ifade vermemiştik ve savcıya çıkana kadar AG'ye devam edeceğimizi belirttik. Onlar da bizleri 15 gün bekleteceklerini belirttiler. Polise ifade vermeyenleri ve AG'de olanları ayırıp, ifade verip AG'ye girmeyenleri serbest bırakmışlardı. AG'de olan bazı insanlar da serbest bırakılmak için AG'yi bırakmışlardı. Şubede toplam 13 gün kalmıştık. Daha sonra da DGM'ye çıkarıldık ve çoğunluk bırakıldı. Bizler ise 1 Mayıs'ı savunduğumuz ve meşruluğuna inandığımız için tutuklanmıştık. 88'deki 1 Mayıs 89'daki 1 Mayıs'a ön adım olmuştur. Gelecek 1 Mayıs'larda faşizm ne kadar terör ve baskı uygularsa uygulasın, bizleri yıldıramazlar, kararlılığımızı ve direniş meşalemizi söndüremezler.

AVUÇLADIK YÜREKLERİMİZİ

1 Mayıs 1989'un nasıl kutlanacağı, nerede kutlanacağı, başarılı olup olmayacağı ve benzeri türünden tartışmalar toplumun gündemine ,15 Nisan'dan itibaren, her geçen gün kendini daha iyi hissettirerek girmişti. Ben de kendi bulunduğum birimde, 1 Mayıs'ta işçileri Taksim'e çağırma anlayışı doğrultusunda yapılan çalışmalara katıldım. Ancak şunu da belirtmeliyim ki işçileri Taksim'e çağırma anlayışıyla yaptığımız korsan eylem benim için diğer katıldığım birçok korsandan daha farklı bir özelliğe sahipti. İlk defa bu korsan eylemde pankart asmanın heyecanını ve gururunu yaşadım. Küçük bir iş de olsa bu sorumluluğun bana verilmesi ve bu sorumluluğu başarıyla yerine getirmem kendi içimde beni çok mutlu etmişti.

Bu gibi çalışmalar 1 Mayıs gününe çok iyi motive olmazıza yardımcı oldu. 1 Mayıs sabahı annemi sıkı sıkıya tembihlediğim halde uyandırmayacaklarından korktuğum için sabah 6.30'da (7.30'da kaldırmalarını tembihlemiştim) kendiliğimden kalktım. Mehmet de 30 Nisan akşamı ayrılmadan önce iyice planladığımız gibi 7.30'da bizim eve geldi. Ailem, ben ve Mehmet birlikte kahvaltı yapıp, ailenin fertlerini de işlerine uğurladıktan sonra alana götüreceğimiz pankartı vücuduma sarıp yola çıktık. Yola çıktıktan sonra tek tedirginliğim pankartı alana götürmeden yakalanma düşüncesiydi. Bu tedirginlik bir heyecan değil, sorumluluk duygusunun, onun verdiği gururun dışarı yansımasıydı. Aksaray'dan Taksim'e kadar, Mehmet devamlı 200 metre önümde olmak koşuluyla yürüdük. Artık pankart Taksim'e gelmişti. Ne olur-

sa olsun açılacaktı. Bu sefer de sabırsızlık duygusu ile bir an önce yürüyüşün başlamasını istiyorsun. Pankartı açıp yürüme, Taksim'e girme hırsı kaplıyor içini. Oraya çatışmaya, kavgaya gitmiştik bunu biliyorduk. Bir an önce yürüyüş başlasa da göstersek hırsımızın neler yapabileceğini diye düşünüyordum. Canım resmen kavga etmek, polis dövmek istiyordu.

İlk saldırıya, Beyoğlu Emek sineması önünde toplanan kitle, - biz de dahil olmak üzere- hazırlıksız yakalandı ve Tarlabaşı Caddesine inildi. Pankartımızı da orada açtık. Tarlabaşı Cadde-

sinden iki defa daha Taksim'e yürümek isteğimiz polisin kalaslarla, coplarla saldırısı sonucu gerçekleştirilemedi. Ama kavga şiddetli bir biçimde sürüyordu. Polis arabaları taşlanıyor, polisler kovalanıyordu. Sonuçta polisin kalabalık oluşu, Taksim'e girişi engellediği için kitle marşlarla, sloganlarla Şişhane'ye yöneldi. Kitle koruma görevlileri ile polisler de çatışmaya devam ediyordu. Çok geçmeden, önce havaya açılan ateş birazdan yönünü kitleye çevirdi. Bu anlar yaşanırken, ben ne bir korku, ne bir heyecan hissedebiliyordum. Zaman zaman çöp bidonlarını deviriyor, za-

man zaman da taş fırlatıyordum. Duygularımdaki tek değişiklik polisin vahşi saldırısı sonucu öfkemin artmasıydı.

Şişhane'ye geldiğimizde insanların hiç beklemediği bir vahşet üç taraftan yaylım ateşine tutulmamızla gerçekleşti. Kan kardeşim iki metre çaprazımda kafasından aldığı kurşunla vuruldu. Şimdi tek düşündüğüm şey onu hastaneye kaldırmak, yaylım ateşi alanından kurtarmaktı. Başka bir şey düşünemiyordum. Ne yanımdan geçen kurşunlar, ne yaralanıp düşenler ne o korkunç hava bu düşüncemden hariç başka bir duyguya meydan vermiyordu. Biraz aceleci bir tavırla bir taksiye, önüne geçerek durdurdum. İçindeki müşteriyi kaba bir şekilde iterek, bağırarak zorla aşağıya indirdim. Ancak Mehmet'in başucuna gittiğimde taksi korkup kaçtı. Artık sadece Mehmet'e sesleniyor, cevap vermesini beklerken alnından yüzüne akan kanı silmeye çalışıyordum. Gazeteciler, başımıza toplanıp resimlerimizi çekmeye başladıklarında, onlara taksi çağırmaları için bağırıyordum. O anki duygularımı, hareketlerimi şu anda kaleme dökmek oldukça zor. Bütün düşüncelerim, duygularım Mehmet'in üzerinde odaklaşmıştı. Ona seslendiğimde yanıt vermesini yüzündeki kanı silerken üç dört dakika önceki ataklığıyia ayağa kalkmasını, hiç olmazsa kıpırdamasını bekliyordum. Yaşadığını belirtecek bir hareket bekliyordum. Çevremdeki kargaşa polislerin koşturmaları, gazeteciler pek ilgilendirmiyordu beni. Ben ve Mehmet, her şey ikimizin arasındaydı. Kardeşim, can arkadaşım ölüyordu. Az sonra 15-20 eli sopalı polislerin beni sopalarla yere yıkıp, yerde sürüklemeleri, zorla taksiye bindirilmem ve Mehmet'ten uzaklaştırılmam. Ben o an Mehmet'in yanında olmalıydım. Bunu biliyorum. Fakat çaresiz uzaklaştırılıyorum. Ve Mehmet tek başına hareketsiz, olanlardan habersiz orada katilleriyle başbaşa. Bunun verdiği acı, çaresizlik, ağlamak isteyip de ağlayamamak. O günü başından vurulana kadar ki an beynimde görüntüleniyor, Mehmet'in az önce, genç bir kızın polisler tarafından dövülüşünü, küçük kızın korkudan ağlamasını bana anlatışını, duyduğu öfkeyi düşünüyorum. Bu düşüncelerle öylesine sarmaş dolaş olmuşum ki polisin dizlerime vur-

duğu copları duymuyordum. En küçük koruma hareketine geçmiyordum. Şok denilen olay bu olsa gerek. Beyoğlu karakolunda yediğim dayaklar hiç etkilemedi. Atıldığım nezarethanede olayı orada bulunan 65 kişiye de anlattım. Fakat Mehmet'in vuruluşunu anlatırken az önceki duygular biçim değiştirmişti, daha soğukkanlıydım. Sanki olayı ben yaşamamışım, ölen benim kan kardeşim değilmiş gibi sakindim. Hem canım Mehmet'in öldüğü ne malum, çoktan hastaneye kaldırmışlardır diye içimden geçiriyor, öldüğüne inanmak istemiyordum. Zaman zaman söylenen neşeli türkülere bile katılıyordum. Esprilere kahkaha ile ortak olmayı becerebiliyordum. Sonra birden ya öldüyse, şimdi artık Mehmet yok mu? Annesi, babası ne düşünür. Ben onlara nasıl anlatırım diye düşüncelere saplanıp kalıyordum. Dışardan da tanıdığım arkadaşım ....'ya sormayı da ihmal etmiyordum. "... acaba Mehmet öldü mü? Öldüyse onun ailesi beni anlar mı?". Oysa .... nereden bilecek, o benden önce yakalanmış, olayları yaşama fırsatı bulamamıştı. Bir de sanki beni üzen Mehmet'in ölümü değil de, ailesinin tavrı idi. Oysa böyle bencil nasıl düşünebiliyorum? Böyle karmaşık duygularla bir an kahkaha atıyor, bir an düşünüyor, ağlamak istiyor ama ağlayamıyorum. Garip duygulara girip çıkıyordum.

O günün akşamı şubeye götürüldük. Annemin şubeye gönderdiği Mehmet'in ölmediğini, hastanede olduğunu belirten bir not, beni o akşam bir hayli rahatlattı. Ancak kuşkularımı tam olarak önlemedi. Ya annem bana yalan söylüyorsa... Gerçi annem beni tanır, birbirimize karşı bugüne kadar hep dürüst olduk. Babam olsa o doğru söylemeyebilirdi, moralimi bozmamak için. Annem böyle şey yapmaz. O bana güvenir çünkü. Şubede kalışımın ikinci günü ilk güne nispeten ortam biraz daha rahattı. İnsanlar birbirleriyle konuşabiliyorlardı. Kimisi birinin öldürüldüğünü, kimisi de kimsenin ölmediğini, ölenin olayla ilgisi olmayan bir inşaat işçisi olduğunu söylüyorlardı. İkinci günün sabahı annemden bir not daha aldım. Notta Mehmet'le ilgili hiçbir haber yoktu. Notlara yazdığım cevaplarda inatla Mehmet'i sordum. 'Ailesine yar-

dım edin" dedim. Ancak bu söylediklerime hiç bir cevap gelmedi.

Ben Mehmet hakkında kesin bir bilgiye 4 Mayıs'ta cenazenin kaldırıldığı gün kavuştum. O güne kadar "acaba öldü mü" düşüncesi kafamı meşgul ediyordu. Aslında öldüğü çok kesindi. Ama ben inanmak istemiyordum. "Yarın, öbür gün ben buradan, o da hastaneden çıkınca olayların değerlendirmesini yapar, onu kızdırırım. Acaba annesine, babasına nasıl anlatılacak olay?" diye düşünüyor, kendi kendime gülüyordum. Öldüğünü hissettikçe içim içimi yiyiyordu. Kan kardeşim, çocukluğumuzdan vurulduğu ana kadar birçok olayda beraber olduk, beraber güldük. By anıları tek tek en küçük ayrıntılarına kadar hatırlıyordum. Acaba ailesi eskiden olduğu gibi, beni oğulları gibi mi karşılar, yoksa Mehmet'in ölümünden beni mi sorumlu tutar?...

Ben böyle düşüncelerle kendimi meşgul ederken, şubede beni ilk kez tanıyanlar, morali aniden düzelen, aniden bozulan duygularıyla mantığını birbirine karıştıran bir insan olarak hatırlayacaklar. 4 Mayıs gününe kadar yaşadığım o ruh hali, kendimi tanımamı zorlaştırıyordu. 5 Mayıs günü bir polisin elindeki gazetede Mehmet Akif DALCI'nın olaylı geçen cenaze töreni resimlenmişti. İşte artık her şey netleşmişti. İstesem de kendimi kandıramazdım. Mehmet şehit düşmüştü. Kan kardeşimin cenazesi de çatışmalı geçmişti.

Artık sadece ifademin alınmasını ve şubeden çıkacağım günü beklemeye koyuldum. Mehmet'in şehitliğini anlayamayacaklar, boşuna öldü gözüyle bakacaklar. Oğullarıyla gurur duymak akıllarına bile gelmeyecek. İşte bu gerçekler de beni bayağı üzüyordu. Üstelik bunca strese rağmen, çok istediğim halde hâlâ ağlayamiyordum. Bir ağlasam, rahatlayacakmışım gibi geliyordu. Birde biz şubede açlık grevindeyken, 'devrimciyim', 'sendikacıyım' diye mücadele ettiğini öne sürenlerin açlık grevi direnişine katılmayışları bir yana, alanda çatıştıkları, düşman dedikleri Mehmet'i vuranlarla içli dışlı olmaları beni çileden çıkartıyordu. İkiyüzlülük, yağcılık yapıyor, polisle şakalaşıyor, müdürün odasında

kahve içiyorlardı. Gözümde polisten farklı değillerdi. Ölenin arkadaşım olmasından değildi bu düşüncem. Ölen olsun veya olmasın böyle şeyler bana ters geliyordu. Bu insanlar bence devrime köstek olmaktan başka bir işe yaramazlar. Bir insan bu kadar yüzsüzleşebilir mi? Şaşırıyorum onların haline. Aklıma cezaevinde yatan direnişçiler geliyor, onların da direnişlerde şahit oldukları bu yüzsüzlüklere nasıl dayanabildiklerini aklım almıyordu.

Açlık grevinin yedinci gününden itibaren beş defa sorguya çıkarıldım. Bir keresinde benim sorgumu çok lüks bir odada, bir gazeteciyle birlikte yaptılar. Bir yandan sesimi banta alıyorlar, bir yandan da fotoğrafımı çekiyorlardı. Benden istedikleri ifade ise "Mehmet'le benim Dev-Sol militanı olduğum ve Mehmet'i öldürdüğüm" şeklindeydi. Mehmet'i öldürmekle suçlanmam büyük ölçüde sinirlenip öfkelenmeme neden oldu. Mantıklı düşünemedim. Onlar düşmandı ve her türlü suçlamayı yaparlardı. Hele bu suçlama onların suçunu örtbas edecekse. İşte bunları o an düşünemedim. "Öldürijrseniz ne olur, Mehmet'in katili olduğumu anlatan ifade vermem" diye bağırıp, çoktandır bastırdığım ağlama isteğini bu defa bastıramadım. Ağlamanın polisler nezdinde zayıf görünmek olduğunu, ne şart altında olursa olsun ağlanamayacağını biliyordum. Ama kendimi tutamıyor, kadın gibi ağlıyordum. Bundan sonra fazla üstüme düşmediler. Son sorguda kendi ifademi yazdılar.

Mahkemeye 13 Mayıs'ta çıktık. Herhalde tutuklanmayı benim kadar isteyen yoktur. Oradaki arkadaşlara tutuklanma isteğimin gerçek nedenini söylemiyor, sadece "oranın bir okul olduğunu, bol bol kitap okuyup tecrübe edineceğimizi bu yüzden de tutuklanmak istediğimi" söylüyordum. Tutuklanma isteğim yanlış da olsa, serbest kalınca Mehmet'in ailesinin yanına gitmem gerektiğinden ileri geliyordu. Mehmet'in annesi, ağabeyi, ablası beni görünce ne yapacaklar. Ya onlar da ölümünden beni sorumlu tutarlarsa. Sorumlu tutmasalar bile eskiden oğlu gibi baktıkları Nihat'a gene oğlu gibi bakabilecekler mi? Ben Mehmet'in şehit olduğunun bilincindeyim. Ama insan ister istemez böyle şeyler düşünü-

yor. Sonra şubede ve gideceğim cezaevinde Mehmet'i benden başka tanıyan yok. Devamlı olarak Mehmet'in anılarını anlatacak biri de yok. Dolayısıyla bu gerçeğe, Mehmet'in yokluğuna daha çabuk alışacağım. Çünkü sadece ben düşüneceğim. Kimseye anlatma diye bir zorunluluğum yok. Oysa tutuklanmazsam dışarı çıkarsam, her taraf, her yer Mehmet'i tanıyanlarla dolu. Hepsine tek tek anlatmak, olayı tekrar tekrar yaşamak, Mehmet'in mezarına gitmek.... Kısaca dışarda her yerde Mehmet'le beraber olacak, nereye bakarsam olayları tekrar yaşayacaktım. Bugüne kadar hiçbir akrabama yapmadığım ve sevmediğim mezar ziyaretini mecbur yapacaktım.

İşte bu olabileceklere katlanabilecek gücü bulamıyordum. Tutuklanmak, olaylar soğuduktan sonra çıkmak...

Nitekim tutuklandım ve cezaevine geldik. Burada kendimi daha mutlu hissediyorum. Mehmet için yapılanları öğrenince mutlu oluyorum. Hele Çözüm Dergisi'nin arka sayfasında çıkan Mehmet'in resmi... Güzel ve gurur verici şeylerdi. Hemen her şey onu anımsatıyordu. Çalışmalarda, öğrendiğimiz konular çoğaldıkça "Mehmet de olsa ne iyi olurdu" diyorum. Ya da arkadaşlardan birinin yaptığı herhangi bir hareket, herhangi bir espri veya bir söz, bazen içtiğimiz çay, söylediğimiz şarkılar Mehmet'i tekrar getiriyordu bana... Açlık grevinde çayı çok şekerli içiyordum. Mehmet'le odamda oturup, sabaha kadar demli çay içtiğimiz sohbet ettiğimiz günlerin en ince ayrıntılarını kafamdan geçiriyordum. Şimdi Mehmet yok ve ben çok şekerli çay içiyorum.

Bir grup çalışmasında 'İki Sapma'yı okurken Mehmet'le geçirdiğimiz süreç ayrıntılı olarak kafamda beliriyor. Her olayın Mehmet'le ilgili bir yanını bulup çıkarmak bir süre dersten kopmama neden oluyor. Bunu hâlâ neden yaptığımı da bilmiyorum. Herhalde zamanla düzelecek.

Mahkeme gününün belli olması ve zamanın su gibi akması Mehmet'in ailesine olayı nasıl anlatacağım korkusunu tekrar yaşamama sebep oluyor. Yapmak istediğim Mehmet'i savunmak, ailesine onun boşuna ölmediğini kavratmak ve Mehmet'e saygı

duymalarını sağlamak. Oysa ailesi Mehmet gençti, cahildi, kandırdılar gözüyle bakıyordun Buna eminim. Böyle düşünmeleri ise Mehmet'in kişiliğine ve görüşlerine haksızlık gibi geliyor. Bu haksızlığı düzeltmek ise Mehmet'e olan görevim. Bunu nasıl yapacağım?.. İşte insanı en çok düşündüren olay bu. Mehmet'in haklılığını kavratmak ve oğullarıyla gurur duymalarını sağlamak...

U.

CEZAEVİNDEKİ ARKADAŞLARA

22 Mayıs'ta 1 Mayıs olaylarına katıldığımdan DGM'ce tutuklanıp cezaevine getirildim. Geldiğim andan itibaren bana sahiplendiniz ve her konuda bana yardımcı oldunuz. Verdiğiniz eğitimle ve örnek devrimci yaşam tarzınızla teorik ve pratikte bilincimi geliştirmemi sağladınız. Burayı cezaevi konumundan çıkarıp adeta bir devrim okuluna çevirdiniz. Ve ben bu okulda çok şeyler öğrenerek çıktığıma inanıyorum.

Bundan sonraki yaşamımda burada öğrendiklerimi hayata geçirmeye çalışacağım. Buradan; sınıf kinim ve devrime olan inancım bir kaç kat daha artarak ayrılıyorum. Kısacası ben burada öğrendiklerimle bundan sonra devrimin bir neferi olmaya çalışacağım.

O.

Cezaevinde yaşadıklarımız eksiklerimizi, zaaflarımızı görmeye ve gidermeye yardımcı oldu. Bunlar cezaevinin insan ilişkilerindeki açıklığıdır. Dışarıda bulunduğum çevredeki yoldaşlık ilişkilerini aşan, bu ilişkilerdeki eksiklerini, zaaflarını gören bir süreç yaşadık. Çünkü burda o insanlarla her şeyini paylaşıyorsun. Dışarda ise bu tam anlamıyla olmadığından cezaevinde kolektif yaşamayı öğrendik veya öğrenmeye çalıştık. Yaşamda yabancı olduğumuz birçok tada, güzelliğe burada vardık. Bu yaşam içinde aldığımız görevlerle bağımsız insiyatif geliştirme yeteneğimizi geliştirmeye çalıştık. Dışardaki yaşamda eksikliğini en fazla yaşadığımız şey bağımsız insiyatifçi yönümüzü geliştirmekti. Bu inanıyorum ki burada gelişti. Bu gelişme olumlu yönde dışarıda devam etmek zorundadır.

Bunlardan en önemlisi hareketini tanımak, hareketin perspektifinin oturduğu insanları görmek, o insanların da dışarda mitleştirdiğin gibi olmadığını senin gibi birer insan olduğunu, onların diğer insanlardan farklı olmadığını görüp hareketinin insanları için daha bir güven duygusunun gelişmesi, senin için örnek teşkil etmesi güzel bir olay. Onun dışında eksik olduğumuz teorik konularda eksikliklerimizi büyük ölçüde gidermemiz. Klasik okuma alışkanlığını edinmemiz. Burada edindiğimiz gelecek için yararlı şeyler oldu. Hareketin perspektifini tam anlamıyla olmasa da kafana oturtabilmek. Aile ilişkilerinde bir gelişmenin yaşanması, dışarda birçok konuda sakladığın şeylerin zorunlu olarak ailen tarafından öğrenilmesi. Seni böyle kabullenmeleri bir gelişmeyi ifade ediyor. Onların politikleşmeleri açısından da yararlı oldu. Bunun dışında cezaevi yaşantısının az da olsa insan ilişkilerindeki dejenerasyon.

C.

1 Mayıs günü gözaltına alındıktan ve daha sonra tutuklandıktan sonra kendimi çok yalnız hissetmiştim. Fakat (....)'lerle karantinada tanıştığımızda onların o neşesi bir çiçek gibi açılıyor ve bizi de kaplıyordu. Artık içimdeki kaygı günleriminijoş geçeceğiydi. Bu konuyu (....)'la konuştuğumda, yukarı çıktığımızda siyasi arkadaşların yanında günlerimiz iyi geçeceğini söylemişti ve öyle de oldu. Tam istediğim gibiydi. Çalışmalar, tartışmalar çok öğreticiydi. Daha önceden bu konuda hiçbir bilgim olmamasına rağmen, çalışmalardaki disiplin ve programlılığıyla en ufak ayrıntısına kadar anlatarak, bizleri aydınlatrraya çalışan (....), (....) ve diğer arkadaşların aktardıkları bilgilerle bizim için bu kadar çaba harcamaları, hayatın gerçek yüzünü göstermeleri karşılığı ödenmeyecek şeyler olduğunu belirtmek isterim.

Burda geçen günlerim bana çok şeyler öğretti, içerde olduğumu unutturmuştu, günlerin nasıl gelip geçtiğini anlayamıyordum. Burda geçen günlerimin unutulabilecek hiçbir yanı yoktur benim için çok güzel bir tecrübe oldu, bana mücadeleyi direnmeyi öğretti. Ve bunlar anlatmakla bitecek şeyler değildir. En büyük isteklerimden birisi, burada yaşadığım tüm arkadaşlarımızla asıl mücadele yerimiz olan devrimci şartlarda birlikte yer alarak mücadeleyi birlikte sürdürmemizdir ve bunun en kısa zamanda gerçekleşeceğine inanıyorum.

S.

Ben cezaevine ilk defa düşen biri olarak ne bekliyordum, neler buldum? Henüz demokrat nitelikli biri olduğum zaman cezaevleriyle ilgili kitaplar okumuştum. Bu kitaplar daha çok 12 Eylül'ün azgın dönemlerinde cezaevlerindeki işkenceleri, baskıları anlatıyordu. Bir zamanlar cezaevleri kafamda sürekli işkence yapılan, insanları yıpratan yerler olarak şekillenirdi. Aradan zaman geçtikçe cezaevlerinin bir yönünü daha öğreniyordum. Cezaevlerinde direnmeden hiçbir şey kazanılmıyordu. Bunun en canlı örneğini cezaevine geldikten sonra gerçekleşen AG ile daha iyi anlamıştım.

Cezaevleri yalnızca işkence, baskı ve direnmekten ibaret değildi. Aynı zamanda bir okuldu. Siyasi çalışmaların yapıldığı, üstlendiğin misyonu en iyi savunabilmen için ideolojik çalışmanın yapıldığı bir üniteydi. Ben dışardaki arkadaşlarımdan cezaevlerinin bu yönünü öğrenmiştim. Ama bu kadar olabileceğini düşünmemiştim. Cezaevleri benden bir tek şey aldı. Hareketim hakkındaki "az" olan ideolojik bilgilerimi, teorik yetersizliğimi ve pasifliğimi. Ama çok şey verdi. Önümdeki gelecekte yolumun emekçi halkımızla, işçilerimizle, köylülerimizle aynı olduğunu gösterdi. Hareketimi tanıma fırsatı verdi. Ona güvenmem gerektiğini kafama işledi. Şunu da çok iyi gördüm. Savunduğum görüşler doğruydu, sorun bizdik onu hayata geçirecek olanlar bizlerdik. Burada, dışarıda farketmemiz zaman alacak kişisel zaaflarımızı da görmüştük. Bu zaafları ortadan kaldırmak için -en azından kısa da olsa- zaman ve ortam bulmuştuk. Sonuç olarak dışarıya nazaran daha heyecanlı ve coşkuluyuz.

B.

(...) Bizi 1 Mayısçılar koğuşu C-6 ya verdiler. Burada Devrimci Sol'dan arkadaşlarla yaşantımız oldu. '80 sürecinde çok az birikimim olması ve bu birikimi dahi yeterli pratiğe geçiremezken burada yaşantının bir parçasında yaptığımız teorik çalışmanın sonucu birikimin az da olsa öncekine göre çok üstün duruma geldi. Sohbetlerimizdeki her kelimeyi dahi çok iyi değerlendirdim. Bunu pratikte hayata geçirebilirim kanısındayım. Tüm arkadaşlarım da çalışmalara ve sohbetlere devrimci anlayışla önem vermeli, dışarıda etkili konuştuğunda insanları ve kitleyi etkilemeli ve dönüştürücü ve yönlendirici olabilmeleri için disiplin, devrimci ruhla yaklaşmalı. Çevresinde olan biten tüm oportünizmin ve revizyonizmin, her türden pasifizmin yüzünü çok iyi değerlendirmeli ve teşhir etmeli. Burada benim göremediğim zaafım olmuş olabilir, eğer varsa süreç içinde kendimi geliştirdikçe zaaflarımın da en aza ineceğinden arkadaşlarımın hiç şüphesi olmasın.

Devrimci Selamlar.

M.

Bizim
Caddelerimizde de
Bayram
Olacak
Halkın
Üstüne
Böyle
Kalksa da
Faşist
Namlular
Namert
Ellerdir
En sonunda
Bir bir
Kırılacak

Enver Gökçe

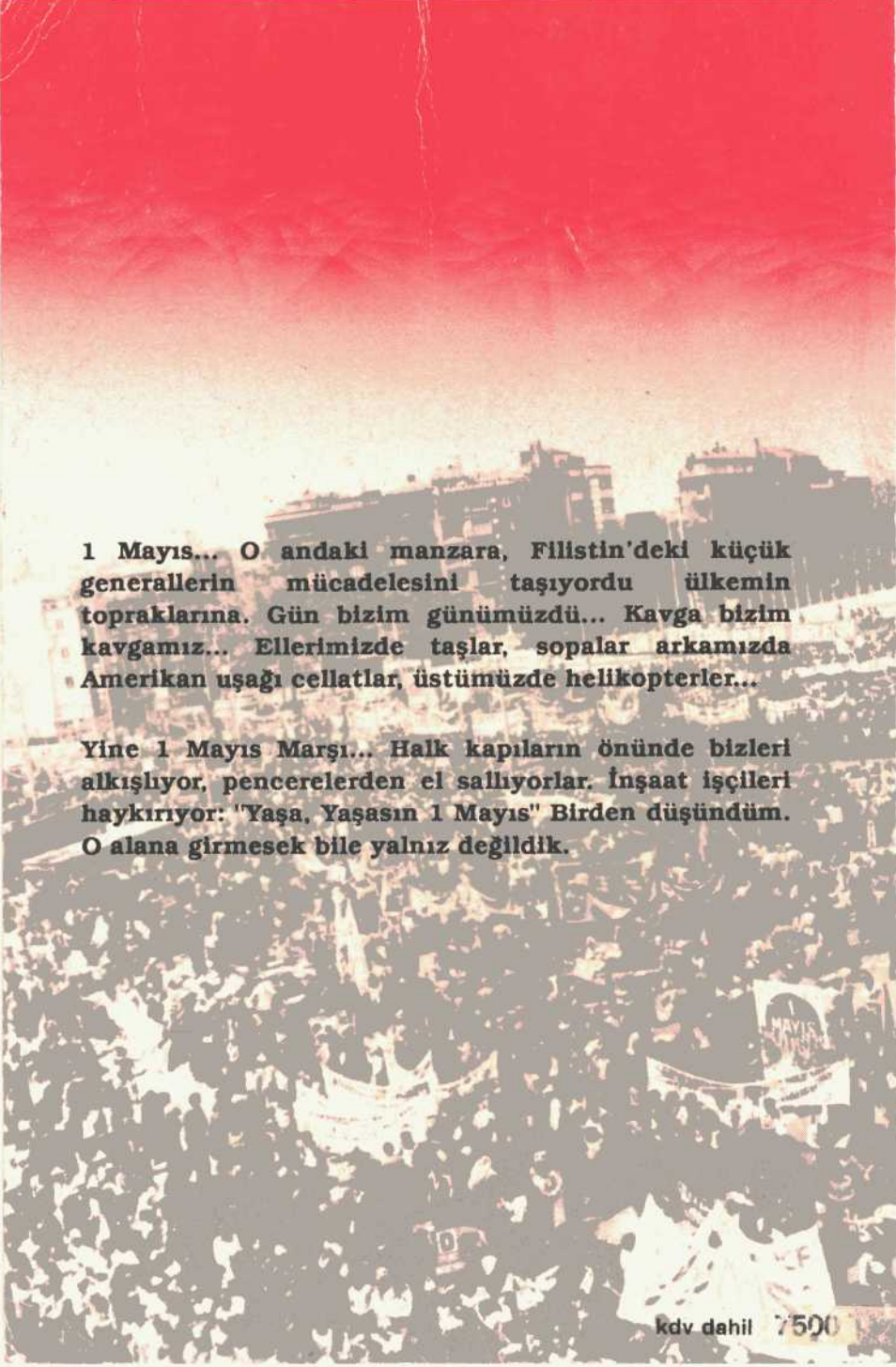
İstemem
İstemem gelmesinler peşimden
Bilmeyenler göğsünde proleter bir yürek taşımayı

Baki Altın

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7
Toplu Dilekçeler ve Bireysel Sorgular 9
Avukat Savunmaları 119
Direnişçilerin Mektupları 127
Horzum'lardan Daha Suçlu 129
Yürüdüler; Sokakları Zaptettiler 132
Kanımızla Yazdık '89 1 Mayıs'ını 137
Almanya'daki Demokrasi ise Buradaki Ne? 141
"Ben Buralara Daha Çok Geleceğim" 145
Ölümü Yaşamak 149
Korkuyu Hiç Bu Kadar Güçlü Yenmemiştim 153
Vurulmak 157
İlk 1 Mayıs 159
Geliyorlar; Sloganlarıyla Marşlarıyla 160
Dövdüler, Kan Döktüler, Çıldırmışlardı Sanki 165
Direniş Tohumları Filiz Veriyor 168
İlk Slogan: 'Yaşasın 1 Mayıs" 171
İşte Zaferi Biz Haklıydık 176
İkircilik 179
Mehmet Taş Topluyordu Vurulduğunda 183
Emek Ordusunun Bir Neferi 186
İşkence Koridoru 190
Asker Dönüşü 1 Mayıs 193
Kontak Anahtarını Atınca 196
1 Mayıs'ı Cezaevinde Öğrendim 199
Helikoptere "Yuh" 203
Karakolda Yaşanan Balayı! 209
Elde Taş Yürekte Kin 212
Ateş Ediyorlar, Etsinler, Biz Yürümemize Bakalım... 216

Silahımız Yumruklarımız, Kalkanımız Göğsümüz..... 221
Yaşamak Direnmektir 225
Helikopterlerle Tarıyorlardı..... 227
Bende Taş Atacağım 228
Devletin Hem Maaşını Alırsın Hem de Karşı Çıkarsın. 235
İlk Panik 237
Şişli'de 1 Mayıs..... 239
'Ya Ölecek Ya da Alana Girecektik"..... 243
Cesaret... Daha Fazla Cesaret..... 252
Beden Baygın Bilinç İsyanda 254
On Cemse Asker Eğitim Yapıyordu 257
Hedef: 1 Mayıs Alanı..... 259
Burası Filistin mi? 261
Avuçladık Yüreklerimizi 263
Cezaevindeki Arkadaşlara..... 271

1 Mayıs... O andaki manzara, Filistin'deki küçük generallerin mücadelesini taşıyordu ülkemin topraklarına. Gün bizim günümüzdü... Kavga bizim kavgamız... Ellerimizde taşlar, sopalar arkamızda Amerikan uşağı cellatlar, üstümüzde helikopterler...

Yine 1 Mayıs Marşı... Halk kapıların önünde bizleri alkışlıyor, pencerelerden el sallıyorlar. İnşaat işçileri haykırıyor: "Yaşa, Yaşasın 1 Mayıs" Birden düşündüm. O alana girmesek bile yalnız değildik.

kdv dahil 7500